

**Základná škola s materskou školou
Žabokreky nad Nitrou**

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre 2. stupeň ZŠ – ISCED 2

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Slovenský jazyk na 2. stupni ZŠ zahŕňa jazykovú, slohovú a literárnu zložku. Jazyková a slohová zložka nie je vzájomne oddelená, je v kompetencii učiteľa určovať a upravovať si dotáciu hodín podľa podmienok v danej triede.

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných a kognitívnych kompetencií (spôsobilostí) je považované za východisko kvalitnejších výsledkov celého školského systému a následnej schopnosti žiakov uplatniť sa na trhu práce a v súkromnom živote.

Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov adekvátnych konkrétnej komunikačnej situácii.

Analýza a interpretácia jazykových prejavov poskytne žiakovi priestor na sebauvedomenie. Dá šancu objaviť a následne prejaviť pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobudnúť primeranú sebadôveru, schopnosť dokázať hodnotiť svoje prednosti i nedostatky, umožní dokázať vyjadrovať svoje pocity a hodnotiť svoj vlastný citový stav, dokázať hodnotiť svoje správanie a jeho dôsledky.

Cieľom je, aby si žiaci uvedomovali jazykovú a kultúrnu pestrosť v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Komunikačná gramotnosť sa má cieľavedome budovať a rozvíjať vo všetkých vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.

Jazyková a slohová časť predmetu rozvíja predovšetkým interaktívne využívanie komunikačných nástrojov. Veľa tém slúži aj na rozvoj sociálnej interakcie v rámci heterogénnych skupín a formovania autonómneho správania.

V usporiadaní predmetu sú v popredí komunikačné spôsobilosti a v úzadí sú jazykové pojmy (predovšetkým na ZŠ), t. j. jednostranná tendencia obsiahnuť „školskú podobu“ vednej disciplíny. Faktograficky presýtený obsah je zredukovaný v prospech aktivít žiakov, ktorí

majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno-hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunikátmi. Najväčší akcent sa kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať ap.

Realizačná rovina vzdelávania sa priklonila ku konštruktivistickému prístupu k učeniu. Znamená to, že riešením úloh žiak sám prichádza na základe usmerňovaného zážitkového vyučovania na nové poznatky, ktoré vyučujúci systematizuje a zovšeobecňuje.

Najväčší akcent sa kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod. (V posledných dvoch ročníkoch ZŠ sa systematizujú jazykové pojmy do zatiaľ neúplného jazykového systému, ktorý sa dotvorí až na strednej škole.)

Jazyk je chápaný ako nástroj myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo sa v jeho vyučovaní premieta do zámerného preferovania rozvoja komunikačných kompetencií, rozvíjaných v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Obsah učiva je zredukovaný v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno - hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunikátmi.

Primárnym v literárnej výchove je rozvoj schopností žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie o jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifik, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality.

Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (recepciu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu.

Ciele vyučovacieho predmetu

Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti slovenského jazyka a literatúry je dosiahnuť takú úroveň rečových zručností, aby žiaci každú komunikatívnu situáciu zvládli z hľadiska štýlu, s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave.

Edukačné ciele predmetu *slovenský jazyk a literatúra*

Poznávacia (kognitívna) kompetencia	Komunikačná kompetencia	Interpersonálna (sociálna) kompetencia	Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty a rozhodnutia.	Schopnosť vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť kooperovať v skupine.	Schopnosť vytvárať si vlastný

			hodnotový systém.
Spôsobilosť kritického myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Spôsobilosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Schopnosť empatie.	
Schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky.			

Kľúčové kompetencie

Na druhom stupni ZŠ sa pokračuje v komunikačnom a zážitkovom vyučovaní so zameraním na získavanie komplexných kompetencií:

Komunikačné jazykové kompetencie		
Čítanie s porozumením	Písanie	Hovorenie
Spôsobilosti		
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum
II. Pochopiť význam textu	II. Organizovať text z hľadiska kompozície	II. Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou
	III. Zosúladiť štylistickú úroveň s cieľom písania a čitateľmi	III. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií
III. Pochopiť formálnu stránku textu	IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia	
IV. Odlíšiť vetu a text	V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií	IV. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku
	VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého	V. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia v texte
V. Pochopiť zmysel umeleckého a vecného textu vzhľadom na využitie	VII. Opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis	VI. Rešpektovať jazykové pravidlá
VI. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek	VIII. Revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov	

	IX. Rešpektovať jazykové pravidlá	VII. Využívať pri komunikácii jazykové a mimojazykové prostriedky
--	-----------------------------------	---

Slovenský jazyk – sústava poznávacích a rečových kompetencií

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- 1) Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
- 2) Pri ústnom prejave primerane uplatňovať mimojazykové prostriedky.
- 3) Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- 3) Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov.
- 4) Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- 5) Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
- 6) Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

- 1) Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
- 2) Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
- 3) Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a slohových útvarov/žánrov.

Tvorivé zručnosti

- 1) Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného slohového útvaru/žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
- 2) Ústne prezentovať vlastný text.
- 3) Napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh).
- 4) Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
- 5) Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

- 1) Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
- 2) Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

- 1) Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- 2) Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
- 3) Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Zručnosti z finančnej gramotnosti

- 1) Diskusia – argument, diskusný príspevok, E-mail, Plagát, inzerát, reklama, Polemika
- 2) Úradný list – objednávka, reklamácia, sťažnosť, žiadosť, Poštový peňažný poukaz
- 3) Vlastný názor

Literatúra – sústava poznávacích a čitateľských kompetencií

Technika čítania a verejná prezentácia textu

- 1) Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
- 2) Recitovať prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
- 3) Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- 3) Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- 4) Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou (jednoduchý transfer).

Analytické a interpretačné zručnosti

- 1) Prerozprávať obsah prečítaného diela.
- 2) Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.
- 3) Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.
- 4) Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
- 5) Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela, vrátane lyrickej básne.
- 6) Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela, interpretovať význam diela.
- 7) Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.

Tvorivé zručnosti

- 1) Zdramatizovať básnický alebo prozaický text (rozprávka, bájka, povesť).
- 2) Ilustrovať umelecký text.
- 3) Napísať kratší prozaický útvar (bájka, rozprávka), básnický text, scenár.
- 4) Inscenovať kratší dramatický text.

Informačné zručnosti

- 1) Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
- 2) Pracovať s knižným fondom vo forme kartotéky a v elektronickej podobe.
- 3) Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
- 4) Budovať si vlastnú knižnicu.

Výchovno-vzdelávacie stratégie

V procese vyučovania sa budú využívať metódy, ktoré pomôžu prekonávať transmisívnu výučbu slovenského jazyka a literatúry, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Vyučovanie slovenského jazyka v základnej škole z psycholingvistického hľadiska stavia na tvorivosti a detskej hre, na tvorení vlastného textu (hra s jazykom)

Zo sociolingvistického hľadiska sa vyučovanie slovenského jazyka orientuje na najčastejšie a veku primerané komunikačné situácie, ktoré sú ilustrované napr. na príkladoch

textov v učebniciach, na videozáznamoch, precvičované formou dramatizácie textov či simulovania rozličných situácií.

Zo systémového hľadiska sa jednotlivé jazykové javy nepreberajú izolovane, ale vždy v súvislosti s inými jazykovými javmi, pričom sa berie do úvahy hierarchia jednotiek jazykového systému a jeho jednotlivých rovín. Posilňuje sa vyučovanie rečových prejavov, od reprodukcie textov sa postupne prechádza k tvorbe vlastných textov. Precvičuje sa ústna podoba rôzne uplatňovaná v jednotlivých štýloch či žánroch.

V oblasti štylistického uplatnenia jazykových prostriedkov sa prechádza na spojenie jazykovej slohovej zložky vyučovania slovenského jazyka do jedného celku. Od holého osvojovania si vedomostí o jazykových javoch sa tak prechádza k nácviku uplatnenia preberaného jazykového javu v praktickej komunikácii. Žiaci získavajú základné poznatky o súčinnosti slohových postupov a slohových útvarov. Pozornosť sa zameriava aj na štýly.

V oblasti jazykovej kultúry sa postupne prechádza od osvojovania si zvukovej a pravopisnej normy k základom lexikálnej, morfolologickej a syntaktickej normy a poznatkov z dejín jazyka a jazykovedy. Vyučovacie proces vyúsťuje do získavania poznatkov o primeranom štylistickom využívaní jednotlivých jazykových prostriedkov. Dôležitou zásadou vyučovania slovenského jazyka je, že sa nemá vyučovať metatext, ale text patriaci k rozličným štýlom, s uplatnením rozličných slohových postupov i jazykových i mimojazykových prostriedkov (čiže učivo má byť viazané na isté komunikačné situácie). Pri práci s textom sa žiaci k poznatkom o jednotlivých jazykových javoch a o jazykovom systéme ako celku dopracúvajú metódou postupných krokov. Učiteľ ich vedie tak, aby sami vyčlenili z textu skúmaný jav, odhalili jeho podstatné znaky, našli súvislosti s inými jazykovými javmi, zaradili jazykový jav do jazykového systému. Ďalším krokom je tvorenie vlastného textu z analyzovaným javom, čím sa žiaci učia prakticky komunikovať a používať preberané jazykové javy. Až potom nasledujú cvičenia na zmechanizovanie hľadania a používania preberaného javu v texte, na určovanie jeho základných charakteristík. Záver tvorí zhrňujúce poučenie o preberanom jave, o jeho začlenení do širšej skupiny jazykových javov formou prehľadných tabuliek, grafov a pod.

Pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o pochopenie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu

Pri osvojovaní si jednotlivých jazykových javov a v ich bohatosti a vnútornej diferencovanosti sa uplatňuje indukčná metóda, jednotlivé varianty sa učia vždy na pozadí invariantu.

Precvičovanie jazykovo-štylistických osobitostí sa odporúča uskutočňovať v rozsahu žánrového vymedzenia v literatúre v danom ročníku.

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na komunikatívno-poznávacom princípe, ktorý spočíva vo vyhľadávaní jednotlivých jazykových javov v rôznych typoch textov, v následnom usúvzťažnení, triedení a systematizovaní analyzovaných javov, ktoré vedie k istému zovšeobecnému poznatku o danom jave. Poučenie o preberanom jave a jeho začlenení do širšej skupiny javov sa môže robiť formou prehľadných tabuliek, grafov a pod. pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o chápanie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu. Dôležité je precvičovanie poznaného jazykového javu ktoré vyúsťuje do jazykovej praxe, čiže žiaci sa učia využívať poznaný a precvičený jazykový jav pri tvorení prvých vlastných textov.

Vo vyučovaní sa uplatňuje princíp špirálovitosti a postupnosti, to znamená, že o preberaných jazykových javoch sa postupne pridávajú ďalšie poznatky, ktoré sa rozširujú do hĺbky.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Metódy práce:

1. Motivačné metódy

motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, motivačný nadpis, brainstorming – burza nápadov, priebežná motivácia - aktualizácia obsahu, pochvala, povzbudenie, kritika

2. Expozičné metódy

rozprávanie, opis, vysvetľovanie, problémový výklad, rozhovor, beseda, pozorovanie objektov (obraz, ilustrácia), práca s existujúcimi umeleckými a vecnými textami, práca s knihou a textom, učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie, vyučovania v rôznom prostredí (knížnica, múzeum)

3. Fixačné metódy

metódy ústneho opakovania - pamäťová reprodukcia naučeného textu, metódy písomného opakovania úloh – frontálne písomne práce, zápisy prebratého, učiva, samostatné riešenie úloh, didaktické testy

4. Diagnostické metódy

metódy ústneho preverovania a klasifikácie, písomné metódy preverovania a klasifikácie

5. Aktivizujúce metódy

diskusné metódy, kooperatívne vyučovanie, prípadové metódy (vrátane situačnej metódy), hranie rolí (dramatizácia, inscenačné metódy), simulačné metódy, projektové metódy, metóda objavovania a riadeného objavovania, didaktické hry, metóda DITOR- definovanie problému, informovanie sa, tvorenie riešení a nápadov, ich ohodnotenie a realizácia vybraných riešení v praxi

Formy práce:

- vyučovacia hodina v triede (samostatná práca, práca v dvojiciach a v skupinách, kolektívna práca)
- mimoškolské formy vyučovania (exkurzia, návšteva divadelného predstavenia alebo kultúrneho podujatia, systém rôznych organizačných foriem uplatňovaný pri realizácii projektov)

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	6 hodín týždenne, spolu 198 vyučovacích hodín ročne
Ročník	piaty

Jazyk a komunikácia

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva z ISCED1 (12 hod.)	Opakovanie učiva z ISCED1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo z jednotlivých jazykových rovín a zo slohu z ISCED1 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žiak vie definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal na prvom stupni
Zvuková rovina jazyka a pravopis (8 hod.)	Spodobovanie Prestávka, sila hlasu, dôraz Hlavný slovný prízvuk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ znelé, neznelé a nepárové (zvučné) spoluhlásky ▪ spodobovanie ▪ splývavá výslovnosť ▪ melódia vety: zvolacia veta, želacia veta ▪ prestávka ▪ sila hlasu ▪ hlavný slovný prízvuk ▪ dôraz ▪ pravidlo o rytmickej krátene ▪ slabičné a neslabičné predpony 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ správne čítať texty, primerané jeho jazykovej úrovni a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol spracovať informácie, ▪ správne intonovať a uplatňovať slovný a vetný prízvuk, ▪ definovať pojmy, ▪ správne artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky a dodržiavať spodobovanie, ▪ pri čítaní uplatňovať primeranú silu hlasu a dodržiavať melódiu.

<p>Významová rovina jazyka (8 hod.)</p>	<p>Odvoденé slová Spisovný jazyk a nárečie Jednovýznamové a viacvýznamové slová Synonymá Antonymá Ustálené slovné spojenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odvoденé slová ▪ predpona ▪ spisovný jazyk – nárečie ▪ jednovýznamové a viacvýznamové slová ▪ synonymá ▪ antonymá ▪ slovník: synonymický ▪ ustálené slovné spojenia ▪ príslovie ▪ porekadlo ▪ pranostika ▪ prirovnanie 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhľadať, vysvetliť a používať odvoденé slová, viacvýznamové slová, synonymá a antonymá, ▪ vyhľadať, používať, určiť druh a vysvetliť lexikálny význam ustálených slovných spojení, ▪ overiť význam neznámych slov v jazykovedných príručkách, ▪ členiť slová na slabiky, ▪ vyjadrovať sa spisovne a nárečie používa s ohľadom na cieľovú a obsahovú stránku textu.
<p>Tvarová rovina jazyka (51 hod.)</p>	<p>Podstatné mená Podstatné mená mužského rodu-vzory Podstatné mená ženského rodu - vzory Podstatné mená stredného rodu-vzory Prídavné mená Stupňovanie príd. mien Vzor pekný Vzor cudzí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podstatné mená ▪ všeobecné a vlastné pods. mená ▪ rod, číslo, pád ▪ vzory: chlap, hrdina, dub, stroj ▪ životnosť – neživotnosť ▪ žena, ulica, dľaň, kosť ▪ mesto, srdce, vysvedčenie, dievča ▪ prídavné mená ▪ akostné prídavné mená ▪ stupňovanie ▪ pekný, cudzí 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ roztriediť a skloňovať podstatné a prídavné mená, ▪ použiť a stupňovať akostné prídavné mená, ▪ rozoznať základné a radové číslovky, ▪ aplikovať vedomosti o skloňovaní základných a radových čísloviek v texte a dodržiava ich pravopis, ▪ aplikovať znalosti o časovaní slovesa byť,

	<p>Zámená Číslovky Slovesá</p> <p>Predložky</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osobné zámená: základné, privlastňovacie ▪ číslovky: základné, radové ▪ tykanie/vykanie ▪ časovanie ▪ pomocné sloveso byť ▪ väzba s pádom 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržiavať správne predložkové väzby, ▪ definovať pojmy.
<p>Skladobná rovina (4 hod.)</p>	<p>Vety podľa obsahu (zámeru hovoriaceho)</p> <p>Slovosled</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ veta: oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, želacia, zvolacia ▪ slovosled 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ samostatne tvoriť jednoduché vety s dodržiavaním správneho slovosledu, ▪ správne použiť interpunkčné znamienka v jednotlivých typoch viet, ▪ rozlíšiť a vytvoriť želaciu a zvolaciu vetu.

<p>Sloh (40 hod.)</p>	<p>Rozhovor Interview Diskusia Pohľadnica, adresa Súkromný list SMS E-mail Správa Oznámenie Vecný a umelecký text Pozvánka Vizitka Plagát Inzerát Reklama Poznámky, konspekt Opis Téma a hlavná myšlienka Jednoduché rozprávanie Rozprávanie s prvkami opisu Opis pracovného postupu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozhovor ▪ interview ▪ diskusia ▪ argument, protiargument ▪ pohľadnica ▪ adresa ▪ súkromný list ▪ SMS ▪ E-mail ▪ správa ▪ oznámenie ▪ vecný a umelecký text ▪ pozvánka ▪ vizitka ▪ plagát ▪ inzerát ▪ reklama ▪ poznámky, konspekt ▪ opis živočícha ▪ opis obrázka/ilustráci ▪ opis osoby ▪ jednoduché rozprávanie ▪ téma a hlavná myšlienka ▪ opis pracovného postupu ▪ rozprávanie s prvkami opisu ▪ osnova, odsek ▪ úvod, jadro, záver ▪ časová postupnosť v rozprávaní ▪ koncept 	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch, ▪ vybrať, posúdiť a tvoriť texty z obsahového i formálneho hľadiska, ▪ odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii, ▪ vecne argumentovať -zdôvodniť úsudok s odkazom na text, ▪ definovať pojmy.
<p>Opakovanie z 5. ročníka (9 h)</p>	<p>Opakovanie učiva z 5. roč.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo z 5. ročníka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žiak vie definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 5. ročníku.

POZNÁMKA:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 5. ročníku ZŠ

- počet: 4
- zameranie: opakovanie učiva z ISCED 1, podstatné mená, prídavné mená, opakovanie učiva z 5. roč.

Počet a zameranie kontrolných slohových prác v 5. ročníku ZŠ

- počet: 1
- zameranie: rozprávanie s prvkami opisu/súkromný list (možnosť voľby)

Literatúra 5.ročník

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie z nižších ročníkov (5)	Opakovanie z nižších ročníkov	<ul style="list-style-type: none"> ▪ autor/spisovateľ ▪ čitateľ, divák ▪ text, ilustrácia ▪ kniha, knižnica ▪ časopis, noviny ▪ verš, strofa ▪ rým ▪ prirovnanie ▪ zdobnenina	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ definovať a použiť poznatky z nižších ročníkov.
Poézia (13)	Piesne Ľudové piesne Zľudovené piesne Poézia nonsensu Umelecký prednes (triedne kolá recitačných súťaží)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ verš, strofa ▪ rým ▪ rytmus ▪ personifikácia ▪ druhy ľudovej piesne - pracovné piesne (<i>trávnice, pastierske, valašské, banické</i>), zbojnícke piesne, uspávkanky, regrútske a vojenské piesne, žartovné piesne, koledy (<i>obradové piesne</i>) ▪ zľudovené piesne ▪ poézia nonsensu	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť a vyhľadať verš, strofu, rým v básni, ▪ rozlíšiť rytmus v básni, ▪ rozlíšiť personifikáciu, ▪ vytvoriť analogickú personifikáciu, ▪ rozlíšiť druhy ľudových piesní, ▪ vysvetliť znaky nonsensu, ▪ rozlíšiť jednotlivé žánre.

<p>Próza (31)</p>	<p>Krátko formy ľudovej slovesnosti</p> <p>Rozprávka Slovenské ľudové rozprávky Ľudové rozprávky iných národov Autorské rozprávky</p> <p>Poveš'</p> <p>Legenda Prezentácia obľúbených kníh</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hádanka ▪ príslovie ▪ porekadlo ▪ pranostika ▪ vyčítanka <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozprávač príbehu ▪ hlavná postava, vedľajšie postavy ▪ ľudová rozprávka, autorská rozprávka ▪ fantastická a realistická rozprávka ▪ zberatelia ľudových rozprávok ▪ humor, humorný dej, humorná postava ▪ ľudová povesť ▪ autorská povesť ▪ miestna, historická, heraldická povesť <ul style="list-style-type: none"> ▪ ľudová legenda ▪ autorská legenda 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlíšiť jednotlivé žánre a vysvetliť rozdiely, ▪ vysvetliť obrazné pomenovania v žánroch. <p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť pôvod rozprávky, ▪ charakterizovať rozprávku, ▪ vyhľadať v texte hlavné znaky rozprávok, ▪ rozlíšiť druhy rozprávok, ▪ vymenovať zberateľov a autorov rozprávok. <p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť rozdiely medzi povesťou a rozprávkou, ▪ priradiť povesti k jednotlivým druhom, ▪ rozlíšiť, čo je v povesti fantastické a čo realistické, ▪ sformulovať hlavnú myšlienku povesti. ▪ odlíšiť legendu od rozprávky a povesti, ▪ abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného, ▪ vyhľadať a utriediť reálne a fantastické deje,
-----------------------	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ hlavná myšlienka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť súvislosti konkrétnej legendy s históriou.
Dramatické žánre (6)	Bábková hra Filmová a televízna rozprávka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bábková hra, bábkoherec, animácia, maňuškové divadlo, javajkové divadlo, marionetové divadlo ▪ divadelná hra ▪ dramaturg, režisér, herec ▪ dialóg ▪ filmová a televízna rozprávka ▪ scénarista, scénar 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť podstatu dramatického žánru, ▪ čítať prehovory postáv, ▪ sformulovať hlavnú myšlienku dramatického textu, ▪ zdramatizovať literárny text v podobe jednoduchého scenára.
Náučná literatúra (3)	Encyklopédia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ encyklopédia ▪ heslo 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť rozdiel medzi umeleckou literatúrou a náučným textom, ▪ vysvetliť, ako sú zoradené informácie v encyklopédii, ▪ vymenovať druhy encyklopédií, ▪ vyhľadať informácie v encyklopédii.
Komiks (5)	Komiks	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komiks ako žánr ▪ úloha obrázku v komikse ▪ funkcia bubliny ▪ pôvod komiksu 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť pôvod komiksu, ▪ vysvetliť komiks ako žánr, ▪ sformulovať hlavnú myšlienku komiksu, ▪ vytvoriť komiks.

Opakovanie z 5. ročníka (3 h)	Opakovanie učiva z 5. ročníka	▪ učivo z 5. ročníka	▪ Žiak vie definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 5. ročníku.
-------------------------------	-------------------------------	----------------------	--

POZNÁMKA:

Počas školského roka sa žiak naučí naspamäť recitovať 2-3 ukážky z učebnice.

Počas školského roka žiak prečíta 1-2 diela mimočítankového čítania.

Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Jazyk a komunikácia

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Aktivizácia vedomostí z 5. ročníka (7 h)	Opakovanie učiva z 5. ročníka	▪ učivo z 5. ročníka zo všetkých jazykových rovín a zo slohu	▪ Žiak vie definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 5. ročníku.
Významová rovina jazyka (12 h)	Slovná zásoba Delenie slovnej zásoby Tvorenie slov	▪ slovná zásoba ▪ spisovné – nespisovné slová ▪ neutrálne – expresívne slová ▪ slangové slová ▪ predpona ▪ prípona ▪ slovotvorný základ	Žiak vie: ▪ prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikácie, ▪ analyzovať lexikálnu stránku textu, ▪ vysvetliť pojmy súvisiace s tvorením slov, ▪ definovať pojmy.
Tvarová rovina jazyka (42 h)	Podstatné mená Prídavné mená Zámená Slovesá Číslovky Príslovky	▪ konkrétne – abstraktné podstatné mená ▪ skloňovanie podstatných mien ▪ prídavné mená –	Žiak vie: ▪ definovať slovné druhy a ich kategórie, ▪ identifikovať význam konkrétnych

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyvrcholenie ▪ obrat ▪ rozuzlenie 	nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexikológie, morfológie a syntaxe.
Upevnenie učiva zo 6. ročníka (10 h)	Upevnenie učiva zo 6. roč.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo zo 6. ročníka zo všetkých jazykových rovín a zo slohu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žiak vie definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 6. ročníku

POZNÁMKA:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 6. ročníku ZŠ

- počet: 4
- zameranie: vzťahové prídavné mená, zvieracie prídavné mená, slovesá, opakovanie zo 6. roč.

Počet a zameranie kontrolných slohových prác v 6. ročníku ZŠ

- počet: 2
- zameranie: opis predmetu, rozprávanie s prvkami priamej reči, opis pracovného postupu – možnosť výberu

Literatúra 6. roč.

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie vedomostí z 5. ročníka (2 hodiny)	Opakovanie vedomostí z 5. ročníka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmy z 5. roč.: ľudové piesne, poézia nonsensu, rozprávka, povesť, legenda, komiks, encyklopédia 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ definovať a použiť poznatky a pojmy z 5. roč.
Ľudová slovesnosť (6 hodín)	Príslovia Porekadlá Pranostiky Hádanky Anekdoty	rozšírenie vedomostí z 5. roč., významová analýza krátkych prozaických textov	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlíšiť, vysvetliť a definovať pojmy: príslovie, porekadlo, pranostika, vedieť uviesť príklad, vedieť vyhľadať

			<p>inými básnickými útvarmi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pretransformovať baladu na prozaické rozprávanie ▪ identifikovať hlavnú myšlienku ▪ v texte balady vyhľadať a určiť jazykové prostriedky a vysvetliť ich význam
<p>Próza (30 hodín)</p>	<p>Bájka</p> <p>Báj</p> <p>Zo života detí</p> <p>Dobrodružná literatúra</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bájka ▪ satira ▪ alegória <ul style="list-style-type: none"> ▪ báj ▪ vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie ▪ dialóg ▪ koncepcia hlavných a vedľajších postáv, záporných a kladných postáv ▪ poviedka ▪ ja-rozprávanie ▪ on-rozprávanie ▪ slangové slová 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť pojem bájka, ▪ identifikovať mravné ponaučenie v bájke, ▪ vymedziť pojem hlavná postava, vie ju identifikovať v bájke a dokáže charakterizovať jednotlivé postavy ▪ napísať kratší prozaický útvar, ktorý má znaky bájk <p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť pojem báj, identifikovať základné znaky báje, ▪ vyhľadať v texte báje hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať jednotlivé postavy, ▪ vysvetliť pojem dialóg, ▪ identifikovať vnútornú

			<p>plynule a nahlas čítať prozaicky text</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhľadať kľúčové slová, zostaviť osnovu a na jej základe prerozprávať dej <p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť pojem detektívka ▪ určiť a charakterizovať hlavné a vedľajšie postavy ▪ vyhľadať kľúčové slová, vytvoriť dejovú osnovu, rozprávať obsah podľa osnovy
Dramatické umenie (3 hodiny)	Rozhlasová hra	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozhlasová hra ▪ dialóg ▪ monológ ▪ vnútorná kompozícia dramatického diela ▪ dramatinácia 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť pojem rozhlasová hra ▪ vysvetliť podstatu dramatického žánru, ▪ rozlíšiť dramatický a prozaický text ▪ aplikovať znalosti o vnútornej kompozícii dramatického diela ▪ nájsť monológ, dialóg a básnické prostriedky, ▪ čítať prehovory jednotlivých postáv vhodnou moduláciou hlasu v súlade s obsahom textu, ▪ sformulovať hlavnú myšlienku dramatického textu

Umelecký prednes (5 hodín)	Umelecký prednes	<ul style="list-style-type: none"> umelecký prednes – triedne kolá recitačných súťaží Rozprávkové vretienko, Šaliansky Maľko, Beniakové Chynorany 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> spamäti predniesť ukážky z rôznych žánrov umelekej literatúry
Upevnenie vedomostí zo 6. ročníka (3 hodiny)	Upevnenie vedomostí	učivo zo 6. ročníka	Žiak vie: definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 6. ročníku.

POZNÁMKA:

Počas školského roka sa žiak naučí naspamäť recitovať 2-3 ukážky z učebnice.

Počas školského roka žiak prečíta 1-2 diela mimočítankového čítania.

Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Jazyk a komunikácia

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie vedomostí a zručností zo 6. ročníka (8 hod.)	Opakovanie učiva zo 6. ročníka	<ul style="list-style-type: none"> učivo 6. ročníka zo všetkých jazykových rovín a zo slohu 	<ul style="list-style-type: none"> Žiak vie definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 6. ročníku.
Zvuková rovina jazyka a pravopis (2 hod.)	Výslovnosť a pravopis slov cudzieho pôvodu	<ul style="list-style-type: none"> výslovnosť slabík de,te,ne,le/ di,ti,ni,li v cudzích slovách 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> správne čítať texty, primerané jeho jazykovej úrovni a vyslovovať de, te, ne, le/ di, ti, ni, li v cudzích slovách, definovať pojmy a v komunikácii zvláda zvukovú stránku prejavu.

<p>Významová rovina jazyka (8 hod.)</p>	<p>Slovná zásoba a jej delenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slovná zásoba – spisovné a nespisovné slová, domáce a cudzie slová, členenie podľa časového hľadiska – zastarané, nové slová, skratky 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikácie, ▪ analyzovať lexikálnu stránku textu, ▪ vysvetliť a používať pojmy, ▪ deliť slovnú zásobu.
<p>Tvarová rovina jazyka (31 hod.)</p>	<p>Podstatné mená Prídavné mená Zámená Číslovky Slovesá Príslovky Predložky Spojky</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomnožné podstatné mená, rod a vzor ▪ prídavné mená – rozdelenie, vzory, stupňovanie, pravopis ▪ osobné a privlastňovacie zámená ▪ číslovky – základné, radové, násobné, určité, neurčité, skloňovanie, pravopis ▪ GK sloves, pomocné slovesá, sloveso byť, jednoduchý a zložený slovesný tvar, zvrtné slovesá, slovesný vid ▪ druhy prísloviak, stupňovanie, pravopis ▪ väzba predložiek s pádmi, spisovná pádová väzba ▪ spojky - frekventované spojky, pravopis 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ definovať slovné druhy a ich kategórie, ▪ identifikovať pomnožné podstatné mená, určiť ich rod a vzor, ▪ identifikovať akostné, vzťahové a privlastňovacie prídavné mená, určovať vzory, pravopis, ▪ identifikovať zámená v texte, rozlíšiť druh zámena, skloňovať, ▪ rozlíšiť a správne použiť zákl., radové a násobné číslovky, poznať rozdiel medzi určitými a neurčitými číslovkami, ▪ určiť GK sloves, rozlíšiť pomocné slovesá, vysvetliť a vytvoriť jednoduchý a zložený slovesný tvar, určiť slovesný vid, ▪ identifikovať príslovky miesta,

		čiarky	času, spôsobu a príčiny a vysvetliť ich funkciu a funkciu stupňovania v texte, <ul style="list-style-type: none"> ▪ určiť pád a poznať správne spisovné pádové väzby, ▪ ovládať pravopis čiarky pred spojkami.
Skladobná rovina (12 hod.)	Jednoduchá veta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, želacia veta, forma zvolania ▪ podmet vyjadrený a nevyjadrený, prísudok slovesný a slovesno-menný ▪ prisudzovací sklad ▪ viacnásobný vetný člen ▪ holá – rozvitá veta ▪ jednočlenná – dvojčlenná veta úplná a neúplná, jednočlenná veta slovesná a neslovesná ▪ vetný základ 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovať a tvoriť jednotlivé typy viet, určovať ich melódiu, ▪ určiť podmet a prísudok v jednoduchej vete, určiť nevyjadrený podmet a slovesno-menný prísudok, vymedziť prisudzovací sklad, ▪ definovať a nájsť viacnásobný vetný člen, ▪ rozlišovať a tvoriť dvojčlenné a jednočlenné vety, jednočlenné slovesné a neslovesné vety, určiť slovný druh, ktorým je vyjadrený vetný základ.
Sloh (25 hod.)	Komunikácia Príhovor Umelecký opis Dynamický opis Charakteristika Projekt Správa o riešení/výsledku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikačná situácia ▪ efektívna komunikácia ▪ asertívna komunikácie ▪ príhovor ▪ umelecký opis 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ samostatne sformulovať súvislý logicky usporiadaný text na danú tému, samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade

	projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dynamický a statický opis ▪ opis osoby ▪ vonkajšia a vnútorná charakteristika ▪ projekt ▪ správa o riešení/výsledku projektu ▪ tabuľka – názov, hlavička, riadok, stĺpec 	<p>s komunikačnou situáciou,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikovať a vystupovať asertívne, ▪ správne artikulovať a aplikovať poznatky o prozodických javoch vo svojom prejave, ▪ použiť primeranú mimiku a gestikuláciu, ▪ vie posúdiť a tvoriť texty v rámci daného slohového postupu a útvaru, ▪ rozlíšiť jednotlivé segmenty vonkajšej a vnútornej kompozície textu, ▪ aplikovať v texte nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexikológie, morfológie a syntaxe, ▪ systematicky a kooperatívne pracovať na projekte, ▪ vypracovať správu o riešení/výsledku projektu, ▪ orientovať sa v tabuľke, vytvoriť tabuľku.
--	----------	---	--

Opakovanie učiva zo 6. ročníka (13 hod.)	Záverečné opakovanie	▪ učivo zo 7. ročníka zo všetkých jazykových rovín a zo slohu	▪ Žiak vie definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 7. ročníku.
--	----------------------	---	--

POZNÁMKA:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 7. ročníku ZŠ

- počet: 4
- zameranie: pomnožné podstatné mená, privlastňovacie prídavné mená, násobné číslovky, opakovanie učiva zo 7. roč.

Počet a zameranie kontrolných slohových prác v 7. ročníku ZŠ

- počet: 2
- zameranie: umelecký opis, charakteristika, správa o riešení/výsledku projektu (možnosť výberu)

Literatúra 7. roč.

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie z nižších ročníkov (1 hod.)	Opakovanie učiva z nižších ročníkov	▪ učivo z nižších ročníkov	▪ žiak vie definovať a použiť poznatky z nižších ročníkov

<p>Poézia (20 hod.)</p>	<p>Báseň</p> <p>Populárna pieseň</p> <p>Umelecký prednes (triedne kolá recitačných súťaží)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poézia ▪ báseň ▪ hl. myšlienka ▪ vonkajšia kompozícia básne ▪ verš, strofa ▪ rým – striedavý, združený, obkročný ▪ voľný verš ▪ sylabický verš ▪ ponáška na ľudovú pieseň ▪ pieseň, populárna pieseň ▪ refrén ▪ trópy: personifikácia, metafora, prirovnanie, epiteton 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť a použiť dané pojmy, ▪ identifikovať hlavné znaky poézie a daných literárnych žánrov, ▪ čítať texty s porozumením a analyzovať ich, ▪ nájsť a určiť prostriedky vonkajšieho členenia básne, ▪ nájsť a určiť básnické prostriedky, ▪ pri prednese básne rešpektovať rytmickú usporiadanosť textu.
<p>Próza (32 hod.)</p>	<p>Anekdota</p> <p>Poviedka</p> <p>Dobrodružná literatúra</p> <p>Fantasy literatúra</p> <p>Detektívka</p> <p>Western</p> <p>Robinsonáda</p> <p>Prezentácia obľúbených kníh</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ anekdota ▪ próza ▪ poviedka ▪ dej ▪ literárna postava ▪ prostredie ▪ rozprávač, ja-rozprávanie, on-rozprávanie ▪ dialóg, monológ ▪ pásmo rozprávača – pásmo postáv ▪ osnova ▪ téma, hlavná myšlienka ▪ vnútorná kompozícia literárneho diela ▪ umelecké jazykové 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odlišiť prózu od poézie, ▪ vysvetliť dané pojmy a aplikovať ich pri analýze prozaického textu, ▪ aplikovať poznatky o vnútornej kompozícii, ▪ analyzovať text zo štylistického a lexikálneho hľadiska, ▪ sformulovať hlavnú myšlienku, ▪ zostaviť osnovu, prerozprávať dej, ▪ určiť a charakterizovať

		prostriedky <ul style="list-style-type: none"> ▪ detektívka ▪ fantasy literatúra ▪ western ▪ robinsonáda 	hlavné a vedľajšie postavy, <ul style="list-style-type: none"> ▪ správne, plynule a nahlas čítať prozaický text s porozumením, ▪ sformulovať subjektívne hodnotenie, ▪ priradiť literárne ukážky k jednotlivým žánrom, ▪ porovnať koncepciu postáv, dej a prostredie v rámci rôznych prozaických žánrov.
Dráma (8 hod.)	Rozhlasová hra Film	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozhlasová hra ▪ film ▪ scenár 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ definovať dané pojmy, ▪ rozlíšiť dramatický a prozaický text, ▪ aplikovať znalosti o vnútornej a vonkajšej kompozícii dramatického diela, ▪ porovnávať literárne a filmové spracovanie diela, ▪ transformovať dramatický text na prozaický, ▪ verbalizovať čitateľský zážitok.
Záverečné opakovanie (5 hod.)	Záverečné opakovanie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo zo 7. ročníka 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 7. ročníku.

POZNÁMKA:

Počas školského roka sa žiak naučí naspamäť recitovať 2-3 ukážky z učebnice.

Počas školského roka žiak prečíta 1-2 ukážky/ diela mimo čítankového čítania.

Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Jazyk a komunikácia

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva zo 7. ročníka (8 hod.)	Opakovanie učiva zo 7. ročníka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo zo 7. ročníka zo všetkých jazykových rovín a zo slohu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žiak vie definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 7. ročníku.
Významová rovina jazyka (5 hod.)	Priame a nepriame pomenovania Frazeologizmy Združené pomenovania Obohacovanie slovnjej zásoby	<ul style="list-style-type: none"> ▪ priame a nepriame pomenovania – prirovnanie, metafora, zosobnenie, metonymia ▪ frazeologizmy – príslovia, porekadlá, prirovnania, pranostiky ▪ jednoslovné pomenovania, viacslovné ustálené pomenovania – združené pomenovania ▪ systematizácia spôsobov obohacovania slovnjej zásoby (tvorenie slov, prenášanie významu, spájanie do 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikácie, ▪ analyzovať lexikálnu stránku textu, ▪ vysvetliť a tvoriť priame a nepriame pomenovania, ▪ vysvetliť pojem frazeologizmus, jeho význam, pracovať s frazeologickým slovníkom, využiť v bežnej reči, ▪ vysvetliť podstatu združených pomenovaní a správne ich používať, ▪ rozlíšiť a vysvetliť spôsoby obohacovania

		viacslovných pomenovaní, skracovanie, preberanie slov cudzieho pôvodu)	slovnej zásoby.
Tvarová rovina jazyka (44 hod.)	Podstatné mená	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastné a všeobecné pods. mená ▪ konkrétne a abstraktné pods. mená ▪ gram. kategórie pods. mien ▪ ohýbanie pods. mien v slovných spojeniach ▪ vzory pods. mien ▪ pomnožné podstatné mená, rod a vzor ▪ zvieracie podstatné mená mužského rodu ▪ neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené –r, -l ▪ cudzie nesklonné podstatné mená ▪ skloňovanie slova pani 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ identifikovať, definovať a používať správne tvary všetkých ohybných a neohybných slovných druhov, ▪ určovať gramatické kategórie ohybných slovných druhov, ▪ identifikovať pomnožné podstatné mená, určiť ich rod a vzor, ▪ skloňovať zvieracie pods. mená v muž. rode, ▪ skloňovať podstatné mená zakončené –r, -l, ▪ rozlíšiť a použiť cudzie nesklonné podstatné mená, ▪ skloňovať slovo pani, ▪ identifikovať, definovať a používať správne tvary osobných, opytovacích a ukazovacích zámen, ▪ identifikovať, definovať a správne používať častice.
	Prídavné mená	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prídavné mená akostné, vzťahové, privlastňovacie ▪ gram. kategórie príd. mien ▪ vzory príd. mien ▪ stupňovanie príd. mien 	
	Zámená		
	Číslovky	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osobné, opytovacie a ukazovacie 	

	<p>Slovesá Príslovky</p> <p>Predložky</p> <p>Spojky</p> <p>Častice Citoslovčia</p>	<p>zámená</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ číslovky základné, radové a násobné ▪ slovesá, delenie podľa významu, zvratnosti, sloveso byť, gramatické kategórie, jednoduchý a zložený tvar ▪ druhy prísloviiek, stupňovanie, pravopis ▪ väzba predložiek s pádmi, spisovná pádová väzba ▪ spojky, písanie čiarky ▪ častice ▪ citoslovčia 	
<p>Skladobná rovina (18 hod.)</p>	<p>Základné vetné členy, vetný základ</p> <p>Vedľajšie vetné členy</p> <p>Jednoduchá veta a jednoduché súvetie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podmet vyjadrený a nevyjadrený ▪ prísudok slovesný, slovesno-menný ▪ vetný základ slovesný, neslovesný ▪ predmet ▪ prívlastok zhodný, nezhodný ▪ príslovkové určenie miesta, času, spôsobu, príčiny ▪ prístavok ▪ vety podľa zloženia – jednoduché súvetie ▪ vety podľa členitosti – jednočlenná veta (slovesná, neslovesná), 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka, rozlíšiť a vytvoriť jednoduchú vetu a jednoduché súvetie, ▪ v jednoduchých holých a rozvitých vetách správne používa základné a vedľajšie vetné členy, určuje ich a zdôvodňuje ich významovú a gramatickú funkciu, ▪ identifikovať a tvoriť

		dvojčlenná veta (úplná, neúplná)	jednoduché súvetia, chápať ich využitie v umeleckom i vecnom texte, správne použiť interpunkčné znamienka, ▪ identifikovať a tvoriť rôzne typy viet podľa členitosti.
Sloh (17 hod.)	Asertívna komunikácia Slávnostný prejav Úvaha Prihláška Výťah Rozprávanie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asertívna komunikácia ▪ efektívna komunikácia ▪ slávnostný príhovor ▪ úvaha ▪ prihláška ▪ výťah ▪ komunikácia 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ asertívne a efektívne komunikovať, ▪ rozlíšiť, porovnať a definovať dané slohové útvary, ▪ rozlíšiť jednotlivé segmenty vonkajšej a vnútornej kompozície textu, ▪ vie posúdiť a tvoriť texty v rámci daného slohového postupu a útvaru, ▪ aplikovať v texte nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexikológie, morfológie a syntaxe.
Upevnenie učiva z 8. ročníka (7 hod.)	Záverečné pakovanie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo z 8. ročníka zo všetkých jazykových rovín a zo slohu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žiak vie definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 8. ročníku.

POZNÁMKA:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 8. ročníku ZŠ

- počet: 5
- zameranie: zvieracie podstatné mená mužského rodu, cudzie nesklonné podstatné mená, skloňovanie zámen, jednoduché súvetie, opakovanie z 8. roč.

Počet a zameranie kontrolných slohových prác v 8. ročníku ZŠ

- počet: 2
- zameranie: slávnostný príhovor, úvaha, výťah (možnosť výberu)

Literatúra 8. ročník

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie z nižších ročníkov (2 hod.)	Opakovanie učiva z nižších ročníkov	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo z nižších ročníkov 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žiak vie definovať a použiť poznatky z nižších ročníkov
Poézia (28 hod.)	<p>Lyrická poézia</p> <p> Ľúbostná poézia</p> <p> Prírodná poézia</p> <p> Modlitba</p> <p>Epická poézia</p> <p>Umelecký prednes (triedne kolá recitačných súťaží)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poézia ▪ lyrická báseň ▪ prostriedky vonkajšej a vnútornej výstavby básne ▪ lyrický hrdina ▪ symbol ▪ básnická otázka ▪ sylabický veršový systém ▪ ponáška na ľudovú slovesnosť ▪ ľúbostná lyrika ▪ voľný verš ▪ prírodná lyrika ▪ modlitba 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ identifikovať základné znaky poézie v lyrických literárnych ukážkach (rytmus, verš, strofa, rým), tlmenie dejovosti, ▪ vytvoriť a vysvetliť definíciu jednotlivých druhov lyriky, zaradiť text k prírodnej alebo ľúbostnej lyrike, ▪ sformulovať hlavnú myšlienku básne, ▪ nájsť a určiť prostriedky vonkajšieho členenia básne, ▪ nájsť a určiť básnické prostriedky,

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ epická báseň ▪ lyrickoepická báseň ▪ kolektívny hrdina 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnať lyrickú báseň s textom ľudovej alebo populárnej piesne, ▪ vyjadriť vlastný názor na literárny text, samostatne argumentovať, ▪ čítať básnický text s porozumením, rešpektovať jeho rytmickú usporiadanosť, ▪ prednášať báseň spamäti, správne dýchať, artikulovať, ▪ vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu modlitba, ▪ vysvetliť vonkajšiu kompozíciu modlitby, ▪ vysvetliť a nájsť znaky epickej básne, ▪ vyhľadať v epickej básni prvky lyriky.
Próza (33 hod.)	<p>Zo života mladých ľudí</p> <p>Dievčenský román</p> <p>Dobrodružná literatúra</p> <p>Vedecko-fantastická literatúra</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ próza ▪ epické dielo ▪ veľká epika ▪ stredná epika ▪ krátka epika ▪ román ▪ dievčenský román 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ identifikovať rozdiel medzi poéziou a prózou, ▪ vysvetliť a nájsť hlavné znaky epických žánrov uvedených v obsahovom štandarde,

	<p>Denník</p> <p>Vedecko-populárna literatúra</p> <p>Literatúra faktu</p> <p>Prezentácia obľúbených kníh</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobrodružný román ▪ historický román ▪ historicko-dobrodružný román ▪ vedecko-fantastická literatúra ▪ denník ▪ vedecko-populárna literatúra ▪ literatúra faktu ▪ prostriedky vnútornej a vonkajšej kompozície literárneho diela 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ priradiť literárne ukážky k jednotlivým žánrom, ▪ analyzovať umelecký text ako vonkajšiu a vnútornú kompozíciu, ▪ sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného, ▪ vyhľadať kľúčové slová, vytvoriť osnovu, rozprávať obsah, ▪ určiť hlavné a vedľajšie postavy, ▪ porovnať koncepciu postáv, dej a prostredie v rámci rôznych prozaických žánrov, ▪ vyhľadávať umelecké jazyk. prostriedky a vysvetliť ich funkciu, ▪ vyhľadávať informácie o autoroch a prezentovať ich, ▪ sformulovať vlastné hodnotenie prečítaného textu.
<p>Záverečné opakovanie učiva 8. r. (3 hod.)</p>	<p>Záverečné opakovanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo z 8. ročníka 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré

			získal v 8. ročníku.
--	--	--	----------------------

POZNÁMKA:

Počas školského roka sa žiak naučí naspamäť recitovať 2-3 ukážky z učebnice.

Počas školského roka žiak prečíta 1-2 ukážky/ diela mimočítankového čítania.

Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Jazyk a komunikácia

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva z 8. ročníka	Opakovanie učiva z 8. ročníka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo z 8. ročníka zo všetkých jazykových rovín a zo slohu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žiak vie definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 8. ročníku.
Zvuková rovina jazyka a pravopis	<p>Zvukové (prozodické) vlastnosti reči</p> <p>Zvuková stránka jazyka a pravopis</p> <p>Výslovnosť a pravopis slov cudzieho pôvodu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prestávka ▪ sila hlasu ▪ hlavný slovný prízvuk ▪ splývavá výslovnosť ▪ dôraz ▪ melódia vety ▪ tempo reči ▪ samohlásky ▪ dvojhlásky ▪ spoluhlásky podľa znelosti: párové znelé a neznelé a znelé nepárové (zvučné) ▪ spoluhlásky z hľadiska pravopisu: tvrdé, mäkké, obojaké ▪ spoluhlásky: slabičné a 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé segmenty vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní (sila hlasu, hlavný slovný prízvuk, prestávka, intonácia), správne používa vo vete prestávku, dáva dôraz, - správne intonuje oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie, želacie vety, - spisovne sa vyjadruje pri čítaní uplatňuje primeranú silu hlasu a dodržiava správnu melódiu, - správne vyslovuje

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ skracovanie slov ▪ združené pomenovanie ▪ frazeologické jednotky – príslovia, porekadlá, prirovnania, pranostiky ▪ prenášanie významu - metafora, metonymia, personifikácia, prirovnanie 	<p>základové slovo k odvodenému slovu a naopak,</p> <p>- v texte identifikovať slová, ktoré vznikli skladaním a určiť slová, z ktorých vznikli,</p> <p>- v súlade s cieľom komunikácie využiť vo svojom texte ustálené slovné spojenia – príslovia, porekadlá, pranostiky, prirovnania</p> <p>- identifikovať v texte a použiť slovné spojenia, ktoré vznikli prenášaním významu.</p>
Tvarová rovina jazyka	Podstatné mená	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastné a všeobecné pods. mená ▪ konkrétne a abstraktné pods. mená ▪ gram. kategórie pods. mien ▪ ohýbanie pods. mien v slovných spojeniach ▪ vzory podstatných mien ▪ zvieracie podstatné mená mužského rodu ▪ pomnožné pods. mená ▪ neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -ál ▪ neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené -r, -l ▪ cudzie nesklonné 	<p>Žiak vie:</p> <p>-aplikovať svoje vedomosti o skloňovaní podstatných mien vo vlastnom texte,</p>

	<p>Prídavné mená</p> <p>Zámená</p> <p>Číslovky</p> <p>Slovesá</p> <p>Príslovky</p> <p>Predložky</p> <p>Spojky</p> <p>Častice</p> <p>Citoslovčia</p>	<p>podstatné mená</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ skloňovanie slova pani ▪ prídavné mená akostné, vzťahové, prívlastňovacie ▪ gram. kategórie príd. mien ▪ vzory príd. mien ▪ stupňovanie príd. mien ▪ osobné, opytovacie a ukazovacie zámená ▪ číslovky základné, radové a násobné ▪ skloňovanie čísloviek ▪ pravopis čísloviek ▪ slovesá, delenie podľa významu, zvratnosti, sloveso byť, gramatické kategórie, jednoduchý a zložený tvar ▪ druhy prísloviak, stupňovanie, pravopis ▪ väzba predložiek s pádmi, spisovná pádová väzba ▪ spojky, písanie čiarky ▪ častice – 	<p>- správne použiť prídavné mená vo svojom texte, vystupňovať ich,</p> <p>- použiť správne tvary osobných, opytovacích a ukazovacích zámen,</p> <p>- aplikovať vedomosti o skloňovaní základných, radových a násobných číslovkách vo svojom texte, dodržiavať ich pravopis,</p> <p>- aplikovať znalosti o slovesách v texte,</p> <p>- aplikovať poznatky o príslovkách v texte a vysvetliť ich funkciu,</p> <p>- použiť správne predložkové väzby pri tvorbe slovných spojení, viet a celých textov,</p> <p>- použiť v texte vhodné spojky a písanie čiarky,</p> <p>- vhodne doplniť</p>
--	---	---	---

		<p>uvádzacie, vytyčovacie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ citoslovčia 	<p>častice, chápe funkciu vytyčovacej a uvádzacej častice, - aplikovať citoslovčia pocitov a zvukov v texte.</p>
<p>Skladobná rovina</p>	<p>Základné vetné členy</p> <p>Vedľajšie vetné členy</p> <p>Jednoduchá veta a jednoduché súvetie</p> <p>Súdržnosť textu Zápor v slovenčine</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podmet ▪ prísudok ▪ vetný základ ▪ príslovkové určenie ▪ prívlastok ▪ prístavok ▪ prísudzovací sklad ▪ jednoduchá veta (holá, rozvitá, rozvitá s viacnásobným vetným členom) ▪ vety podľa obsahu ▪ vety podľa členitosti ▪ jednoduché súvetie ▪ súdržnosť textu ▪ zápor v slovenčine 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka, - v jednoduchých holých a rozvitých vetách správne používa základné a vedľajšie vetné členy, určuje ich a zdôvodňuje ich významovú a gramatickú funkciu, - identifikovať a tvoriť rôzne typy viet podľa členitosti, - identifikovať a tvoriť jednoduché súvetia, chápať ich využitie v umeleckom i vecnom texte, správne použiť interpunkčné znamienka, - určiť prostriedky nadväzovania viet a vetných celkov a vysvetliť správnosť ich použitia v texte, - správne vyjadriť zápor, - využiť pri tvorbe vlastných textov celú škálu vetných štruktúr.

Sloh	<p>Jazykové štýly</p> <p>Rétorika</p> <p>Slohové postupy</p> <p>Výklad</p> <p>Úvaha</p> <p>Odborný opis</p> <p>Úradný list</p> <p>Úradný a štruktúrovaný životopis</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký ▪ rétorika – artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika, postoj ▪ slohové postupy – informačný, opisný, rozprávací, výkladový ▪ výklad ▪ úvaha ▪ odborný opis ▪ úradný list ▪ úradný/štruktúrovaný životopis 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnať a odlíšiť texty jednotlivých jazykových štýlov a slohových postupov, - aplikovať svoje vedomosti o jazykových štýloch a slohových postupoch pri tvorbe vlastných textov a pri transformácii z jedného žánru do druhého, vie vytvoriť osnovu, koncept pre pripravovaný text, vie na zadanú alebo voľnú tému vytvoriť texty, ktoré budú spĺňať požiadavky konkrétneho slohového útvaru/žánru s dodržaním časovej a logickej postupnosti: odborný opis, úradný list, úradný/štruktúrovaný životopis, úvaha, výklad, - pri tvorbe administratívnych textov dodržať zásady formálnej úpravy dokumentov v súlade s administratívnym jazykovým štýlom, - vytvoriť a predniesť rečnícky príspevok.
------	--	---	---

Jazykoveda a národný jazyk	Slovenčina ako národný jazyk Náuka o jazyku, členenie jazykovedy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ národný jazyk ▪ spisovný jazyk ▪ nárečia ▪ jazykoveda ▪ náuka o zvukovej rovine (fonetika) ▪ náuka o významovej rovine jazyka (lexikológia) ▪ tvaroslovie (morfológia) ▪ skladobná rovina (syntax) 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojmy: národný jazyk, spisovný jazyk, nárečia, chápe funkciu členenia jazykovedy na jednotlivé roviny, - pri tvorbe vlastných textov funkčne využiť bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie, - pozná funkciu jednotlivých jazykovedných príručiek, vie si vybrať a používať vhodnú jazykovednú príručku.
Upevnenie učiva z ISCED 2	Záverečné opakovanie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo z ISCED 2 zo všetkých jazykových rovín a zo slohu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žiak vie definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 5. – 9. roč.

POZNÁMKA:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 9. ročníku ZŠ

- počet: 3
- zameranie: interpunkcia, neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na –r, -l, opakovanie z ISCED 2

Počet a zameranie kontrolných slohových prác v 9. ročníku ZŠ

- počet: 2
- zameranie: výklad, odborný opis, úradný/štruktúrovaný životopis (možnosť výberu)

Literatúra 9. roč.

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie z nižších ročníkov (1 hod.)	Opakovanie učiva z nižších ročníkov	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo z nižších ročníkov 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žiak vie definovať a použiť poznatky z nižších ročníkov
Poézia (20 hod.)	<p>Lyrická poézia</p> <p>Umelecký prednes (triedne kolá recitačných súťaží)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lyrika ▪ lyrická poézia ▪ spoločenská lyrika ▪ reflexívna lyrika ▪ óda ▪ sonet ▪ obkročný rým ▪ presah ▪ symbol ▪ epigram ▪ epitaf 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť a správne použiť pri interpretácii básne dané pojmy, ▪ sformulovať hlavnú myšlienku básne, ▪ nájsť, určiť básnické prostriedky, chápať ich funkciu ▪ nájsť a určiť prostriedky vonkajšieho členenia básne, ▪ verbálne vyjadriť vlastný zážitok, ▪ vyhľadať a prezentovať informácie o autoroch, ▪ pri prednese básne rešpektovať rytmickú usporiadanosť textu.
Epika a epické žánre (34 hod.)	<p>Román vo veršoch</p> <p>Román v próze</p> <p>Historický román</p> <p>Dobrodružný a vedecko-fantastický román</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ epika ▪ epos ▪ román ▪ dilógia, trilógia ▪ generačný román ▪ historický román ▪ dobrodružný román ▪ vedecko-fantastický román 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odlíšiť prózu od poézie, ▪ vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu epika, ▪ zaradiť prečítaný text k epickým žánrom, ▪ abstrahovať a

	<p>Dievčenský román</p> <p>Román zo života mladých ľudí</p> <p>Román vo forme denníka</p> <p>Prezentácia obľúbených kníh</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dievčenský román ▪ poviedka ▪ literárna postava ▪ prostredie ▪ rozprávač, ja-rozprávanie, on-rozprávanie ▪ dialóg, monológ ▪ pásmo rozprávača – pásmo postáv ▪ osnova ▪ téma, hlavná myšlienka ▪ vnútorná kompozícia literárneho diela ▪ umelecké jazykové prostriedky ▪ metonymia 	<p>sformulovať hlavnú myšlienku,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhľadať kľúčové slová, vytvoriť dejovú osnovu, rozprávať obsah podľa osnovy, ▪ určiť a charakterizovať hlavné a vedľajšie postavy, ▪ kriticky zhodnotiť hlavného hrdinu (literárne postavy), jeho konanie a myslenie, ▪ analyzovať text zo štylistického a lexikálneho hľadiska, ▪ vysvetliť vonkajšiu kompozíciu textu, ▪ samostatne vyhľadávať informácie o autoroch a prezentovať ich, ▪ svoju prácu prezentovať ústne, obhájiť si názor, rešpektovať pravidlá spoločenskej komunikácie, ▪ porovnať koncepciu postáv, dej a prostredie v rámci rôznych prozaických žánrov.
--	--	---	--

<p>Dramatické umenie (6 hod.)</p>	<p>Tragédia Komédia Muzikál</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dráma ▪ tragédia ▪ vnútorná kompozícia tragédie: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie ▪ vonkajšia kompozícia: dejstvo, scény, výstupy ▪ komédia ▪ jednoaktovka ▪ premiéra, repríza, derniéra ▪ muzikál ▪ inscenácia 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ definovať dané pojmy, ▪ rozlíšiť dramatický a prozaický text, ▪ aplikovať znalosti o vnútornej a vonkajšej kompozícii dramatického diela pri jeho interpretácii, ▪ vie pri čítaní textu jednotlivých postáv vyjadriť moduláciou hlasu obsah textu, ▪ sformulovať hlavnú myšlienku dramatického textu. ▪ zdramatizovať literárny text, ▪ charakterizovať spoločné a odlišné znaky dramatických žánrov, ▪ uplatniť mimojazykové prvky (gestikulácia, mimika) pri prezentácii dramatického textu. ▪ transformovať veršovaný a neveršovaný text na dramatický a naopak ▪ verbalizovať čitateľský zážitok.
<p>Záverečné opakovanie (2 hod.)</p>	<p>Záverečné opakovanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učivo 9. ročníka 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ definovať a použiť poznatky a pojmy, ktoré získal v 9. ročníku.

POZNÁMKA:

Počas školského roka sa žiak naučí naspamäť recitovať 2-3 ukážky z učebnice.
Počas školského roka žiak prečíta 1-2 ukážky/ diela mimo čítankového čítania.

Učebné zdroje

Učebnice slovenského jazyka a literatúry schválené MŠVVaŠ SR
Jazykovedné príručky a slovníky
Encyklopédie
Odborné časopisy
Internet

Kritériá hodnotenia

V rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra sú hodnotené tri zložky predmetu: jazyk, sloh a literatúra – ústne aj známku. Predmetom klasifikácie v predmete slovenský jazyk a literatúra sú výsledky, ktoré žiak dosiahol v rámci jednotlivých zložiek predmetu. Hodnotí sa schopnosť používať osvojené vedomosti, zručnosti a návyky v konkrétnych situáciách.

Predmetom klasifikácie v predmete slovenský jazyk a literatúra je obsahová kvalita a jazyková správnosť odpovede, t. j. rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, štylistická pôsobivosť a stupeň rečovej pohotovosti. V písomnom (ústnom) prejave má žiak preukázať komplexnosť ovládania spisovného jazyka, mieru tvorivosti a celkovú vzdelanosť a kultúrnosť v miere vychádzajúcej z učebných osnov a vzdelávacích štandardov.

Žiak je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy známku výborný (1), chválitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5) vo všetkých troch zložkách predmetu. Známkou sa hodnotí ústny prejav, písomný prejav, projekty a iné formy samostatnej práce žiakov a schopnosti práce žiakov.

Stupeň 1 – výborný: Žiak sa vyjadruje spisovne a gramaticky správne, v súlade s jazykovou normou, funkciou jazykového prejavu a komunikatívnou situáciou, v hovorenej i písanej forme. Vo svojich prejavoch využívať logicko-myšlienkové operácie, dokáže vecne a presvedčivo argumentovať a kriticky hodnotiť. Používa a ovláda odbornú terminológiu. Pri samostatnej tvorbe textov v ústnej a písomnej forme uplatňuje logickú nadväznosť a komunikatívnu funkčnosť slov a viet. Číta plynule, s porozumením, pozná a rozlišuje texty, orientuje sa v nich, dokáže zaznamenať základné údaje. Umelecký text analyzuje a interpretuje. Dokáže využívať poznatky z teórie a dejín literatúry.

Stupeň 2 – chválitebný: Žiak sa vyjadruje spisovne správne, takmer vždy gramaticky správne, v súlade s jazykovou normou, funkciou jazykového prejavu a komunikatívnou situáciou, v hovorenej i písanej forme. Vo svojich prejavoch využíva logicko-myšlienkové operácie, s pomocou učiteľa argumentuje a kriticky hodnotí. Používa odbornú terminológiu. Pri samostatnej tvorbe textov v ústnej a písomnej forme primerane uplatňuje logickú nadväznosť a komunikatívnu funkčnosť slov a viet. Číta plynule, s porozumením, pričom pozná a rozlišuje texty, orientuje sa v nich, takmer vždy dokáže zaznamenať základné údaje. Umelecký text primerane analyzuje a interpretuje. Takmer vždy dokáže využívať poznatky z teórie a dejín literatúry.

a pod.). Sebahodnotenie vedie žiakov k zhodnoteniu svojej práce, aktivity v rôznych fázach hodiny ako informáciu o efektívite.

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova - MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – TPP

Finančná gramotnosť - FIG

Názov predmetu	Anglický jazyk
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných štátnym jazykom. Poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie.

Vyučovanie predmetu anglický jazyk zabezpečuje, aby si žiaci základnej školy osvojili základy tohto najviac používaného jazyka v Európe, zvládli tento jazyk nielen v jednoduchých komunikačných situáciách ústnou formou, ale aj písanou formou, čím im umožníme aj ďalej sa v tomto jazyku vzdelávať.

Ciele vyučovacieho predmetu

Osvojovanie si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý život a zaujať aktívne miesto v socio-kultúrnom prostredí.

Pochopenie vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania.

Vnímanie a postupné osvojovanie si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií.

Zvládnutie základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutie pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie.

Nadobudnutie vzťahov k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k zahraničnej literatúre.

Viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej schopnosti ich verbálnych, ústnych i písomných jazykových prejavov.

Kognitívne ciele

- ❖ vnímanie postupné osvojovanie i jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku, získavanie odovzdávanie informácií, vyjadrovanie vlastných postojov a názorov

- ❖ zvládnutie základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia
- ❖ nadobudnutie pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie.
- ❖ zvyšovaniu jazykovej kultúry, ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Socioafektívne ciele

- ❖ podpora sebadôvery každého žiaka
- ❖ príprava všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti
- ❖ zaručenie rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov
- ❖ pochopenie vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania
- ❖ nadobudnutie vzťahov k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických citení a vnímaní
- ❖ pestovanie vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka.

Senzomotorické ciele

- ❖ Osvojenie si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v socio-kultúrnom prostredí.

Kľúčové kompetencie

Napĺňanie cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov sa realizuje v školskom prostredí prostredníctvom kľúčových a predmetových kompetencií žiakov, ktoré zároveň rozvíja.

• ***Všeobecné kompetencie:***

- získavať uvedomene nové vedomosti a zručnosti
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich
- uvedomovať si stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka
- opísať rôzne stratégie učenia s cieľom pochopiť a používať ich
- pochopiť potrebu vzdelávania v cudzom jazyku
- kriticky hodnotiť svoj pokrok
- udržať pozornosť pri prijímaní nových informácií
- pochopiť zámer zadanej úlohy
- účinne spolupracovať vo dvojiciach
- aktívne využívať doteraz osvojený jazyk
- využívať dostupné materiály.

• ***Komunikačné jazykové kompetencie:***

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam
- dokáže predstaviť seba aj iných, dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napr. kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná

- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne
  - používa iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu
  - má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie.
- **Komunikačné zručnosti:**
    - a. *Počúvanie s porozumením*
      - dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia, týkajúce sa jeho rodiny, jeho samého a bezprostredného okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne
      - rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu
      - rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú zreteľne adresované
    - b. *Čítanie s porozumením*
      - rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám
      - rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiály a krátkych opisoch urobiť predstavu o obsahu
        - rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty
    - c. *Písomný prejav*
      - dokáže napísať krátky osobný list, alebo pohľadnicu
      - dokáže vyplniť jednoduché formuláre s osobnými údajmi
      - dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom kde žijú a čo robia
      - vie si písomné vyžiadať informácie a podať ich ďalej
    - d. *Ústny prejav*
      - monológ – uplatňovať a používať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami opísať seba, miesto kde žije a čo robí a ľudí, ktorých pozná.
      - dialóg – dokáže komunikovať

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Stratégie vyučovania:

Učiteľ prihliada na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastnej činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov.

Pri vyučovaní anglického jazyka učiteľ používa nasledovné **metódy**:

- motivačné – rozprávanie, rozhovor
- expozičné – aktívne počúvanie, pozorovanie
- problémové – heuristická metóda, projektová metóda
- aktivizujúce – diskusia, situačná metóda, inscenačná metóda
- fixačné – opakovanie a precvičovanie – ústne, písomné.

Pri vyučovaní budeme využívať niekoľko variant metód. Ich použitie bude závisieť od témy a štruktúry vyučovacej hodiny. začlenenie skupinovej práce a práce vo dvojiciach do výučby, podporovať komunikáciu medzi žiakmi.

Učebné metódy v ANJ

Riadené, resp. kontrolované techniky

- Techniky na uvedenie žiakov do jazyka: na rozcvičku a uvoľnenie, spev, tanec.
- Uvedenie žiakov do problematiky: sústredenie pozornosti žiakov na cieľ vyučovacej hodiny, navodenie situácie, otázky, upozornenie na text v učebnici, zvukovú nahrávku, obrázky, mapy atď.
- Organizačné techniky: štruktúracia vyučovacej hodiny alebo aktivity triedy, organizácia disciplíny
- Vysvetlenie obsahu (učiva) vyučovacej hodiny: gramatického, lexikálneho, sociolingvistického, pragmatického, resp. iných aspektov jazyka.
- Demonštrácia rolovej hry: učiteľom, vopred pripravenými žiakmi, v učebnici atď., ktorú žiaci majú napodobňovať, stručné znázornenie jazykového javu (vzory), minidialógy alebo ustálené rečové zvraty a panely.
- Prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu: predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky a pod.
- Hlasné čítanie.
- Kontrola žiackych prác, ústnych prejavov atď.
- Otázky - odpovede, prejav: aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými, očakávanými vetami a odpoveďami.
- Dril, opakovanie vzorových viet a dialógov.
- Preklad..
- Odpisovanie (z tabule, z učebnice a pod.).
- Opakovanie vrátane opakovania formou testu.
- Testovanie ako forma merania učebných výsledkov žiakov.

Čiastočne riadené, resp. kontrolované techniky

- Brainstorming
- Vyrozprávanie príbehov (najmä žiakmi): na základe textov,
- Otázky a odpovede, vyjadrenia: aktivity vyžadujúce promptné vyjadrenia,
- Reťazový dialóg, resp. rozvíjanie dialógu: podľa obrázkov, pohľadníc,
- Výmena informácií: cvičenia na získavanie, zhromažďovanie chýbajúcich informácií,
- Prezentácia príbehu alebo vysvetlenie podnetu, stimulu.
- Príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom.

Voľné, neriadené, resp. nekontrolované techniky

- Rolové hry (hranie roly):
- Hry: Rozličné formy aktívnych jazykových hier.
- Riešenie problému.
- Dramatizácia: plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.
- Simulácia: simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami.

- Kompozícia: vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.
- Pojmové mapy, slovné diagramy a iné zobrazenia vzájomných vzťahov v rámci preberanej slovnéj zásoby.

Formy práce:

- vyučovacia hodina v triede
  - ❖ začlenenie skupinovej práce a práce vo dvojiciach do výučby, podporovať komunikáciu medzi žiakmi,
  - ❖ samostatnú prácu žiakov, vedenie žiakov k samostatnosti a precíznosti aj pri vypracovávaní projektov,
  - ❖ využitie IKT vo výučbovo-výukové programy, dataprojektor, počítač, interaktívne cvičenia
  - ❖ využitie didaktických hier- tajničky, dopĺňovačky, osemsmierky, pexesá, dominá.
- mimoškolské formy vyučovania (exkurzia, návšteva divadelného predstavenia a kultúrneho podujatia)

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín ročne
Ročník	piaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
L1 Predstavenie 25 hod.	Vzdelávanie a práca. Rodina a spoločnosť Multikultúrna spoločnosť	slovná zásoba a vetné konštrukcie súvisiace s predstavovaním mená abeceda, hláskovanie určitý a neurčitý člen množné číslo podstatných mien prídavné mená čie je to - privlastňovanie podstatných mien číslovky predložky	-párová konverzácia -minidialóg -počúvanie -demonštrácia učiteľom -vypočutie nahrávky a opakovanie počutého -tvorivé drilové aktivity - reagovať pri prvom stretnutí - stanoviť a prijať pravidlá žiak pozná abecedu dokáže identifikovať telefónne číslo v počúvanom texte ovláda číslovky od 0 do 100,

<p>L 2 Priatelia a rodina 23 hod.</p>	<p>Rodina a spoločnosť Vzdelávanie a práca Multikultúrna spoločnosť</p>	<p>informácie o sebe písanie pohľadnice telefonovanie obľúbené veci časovanie slovesa <i>byť</i> privlastňovacie zámená privlastňovací pád opytovacie zámená</p>	<p>-žiak dokáže napísať krátku pohľadnicu, poslať pozdrav z dovolenky, - vie vyjadriť čo má rád Nadviazať kontakt Reagovať na prvé stretnutie Vypočúť a podať informáciu</p>
<p>L3 Môj svet 21 hod.</p>	<p>Voľný čas a záľuby Vzdelávanie a práca Multikultúrna spoločnosť Človek a príroda</p>	<p>naša trieda -opis triedy existenčné väzby <i>there is/ there are</i> moja škola- vyučovacie predmety sloveso <i>mať</i> Vybrať z ponúk. možností Vnímať a prejav. svoje city.</p>	<p>-žiak vie reprodukovať údaje o svojej škole, zostaviť rozvrh hodín, rozprávať o svojom obľúbenom vyučovacom predmete, diskutovať o činnostiach v škole -žiak ovláda sloveso <i>mať</i></p>
<p>L4 Čas 26 hod.</p>	<p>Rodina a spoločnosť Domov a bývanie Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť</p>	<p>môj pracovný deň voľno časové aktivity môj víkend mesiace v roku ročné obdobia prítomný jednoduchý čas</p>	<p>žiak vie určiť čas, deň, kalendárny mesiac a rok, -žiak dokáže uviesť príklady obľúbených druhov športov, -žiak porozpráva o svojom dennom režime</p>
<p>L5 Náš dom 13 hod.</p>	<p>Rodina a spoločnosť Domov a bývanie Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť</p>	<p>náš dom/byt, moja izba, opis domu/bytu určovanie polohy predmetov v interiéri, orientácia na mape, geografické údaje, pamätihodnosti bydliska a okolia, sloveso „can“ Predložky spojené s opisom miesta väzba “there is/there are”</p>	<p>žiak vie porozprávať o svojom dome/byte a jeho interiéri - dokáže určiť a popísať polohu budov na mape mesta - žiak pohotovo rozpráva o svojich schopnostiach Vypočúť si a podať informáciu. Vyjadriť svoje schopnosti Stanoviť a prijať</p>

		sloveso “can” viem, dokážem	pravidlá
L 6 Ludia 24 hod.	Rodina a spoločnosť Ľudské telo Oblečenie a móda Multikultúrna spoločnosť	opis vonkajších znakov človeka členovia rodiny, príbuzní život v rodine práce v domácnosti oblečenie nákupy Slovesá “to be, to have” pri popise osoby Pribehový prítomný čas, tvorenie otázky Kombinácia obyčajného a pribehového času	žiak vie opísať vzhľad človeka, porozprávať o sebe a členoch rodiny, vymenovať jednotlivé činnosti v domácnosti, vyjadriť želanie a informovať sa o tovare v obchode Vypočúť si a podať informáciu. Vybrať si z ponúknutých možností Ponúknuť a reagovať na ponuku

Časový rozsah výučby	4 hodín týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Predstavenie 2 hod.	Opakovanie a triedenie poznatkov z 5.roč.	Navodenie cudzojazyčnej atmosféry .Získanie základných vedomostí. Zoznámenie sa s učebnicou. Prítomný čas jednoduchý, otázky, odpovede áno/nie	Zoznámiť sa s cudzím jazykom, zopakovanie používaných fráz. Nadviazať kontakt Vypočúť si a podať info
1.Lekcia Môj život Moja škola 27 hod.	Rodina a spoločnosť Vzdelávanie a práca Domov a bývanie Multikultúrna spoločnosť	Zoznamovanie sa. Moja škola – opis. Prítomný jednoduchý čas používaný na rozprávanie	Reagovať pri prvom stretnutí. Naučiť používanie jednoduchého času Nadviazať kontakt v

		o pravidelných aktivitách. Mesiace v roku, dátumy, radové číslky Frekvenčné príslovky	súlade s komunikačnou situáciou. Vedieť porozprávať o sebe, o svojej škole. Vedieť povedať svoj dátum narodenia, mesiace v roku. Slovosled vo vetách
2.Lekcia Zvieratá 17 hod.	Človek a príroda Voľný čas a záľuby Multikultúrna Spoločnosť	Prítomný príbehový čas, prítomný jednoduchý čas-porovnanie. Krátke odpovede, slovosled vo vetách Čítanie, počúvanie, dopĺňanie do textov zámiená, Sloveso: musieť. Slovná zásoba: klasifikácia zvierat	Naučiť žiakov rozdiely používania jednoduchého prít. času a prítomného príbehového času Návrhy a reakcie na návrh niekomu. Doplniť do textu Vedieť porozprávať o zvieratách. Opísať zvieratko. Vedieť reprodukovať príbeh. projekt alebo prezentáciu
3.Lekcia Prázdniny 23 hod.	Doprava a cestovanie Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť	Sloveso „byť“ v minulom čase. Zápor, otázky v minulom čase. Otázky, odpovede: Minulý čas – pravidelné slovesá nepravidelné slovesá Dopĺňovanie, čítanie komiksu Dopravné prostriedky v minulosti a dnes. List z dovolenky Projekt: Cestovanie	Vedieť vyjadriť sloveso byť v minulom čase. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti Vedieť používať jednoduché vety v minulom čase. Porozprávať o svojich prázdninách. Vedieť napísať list v minulom čase Príprava projektu.

<p>4.Lekcia Jedlo a pitie 22 hod.</p>	<p>Stravovanie Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť</p>	<p>Jedlá, pitie. Počíta teľné a nepočítateľné pods.mená. Členy pods.mien. Koľko?...(množstvo) Práca s textom: Jedlo, Vyjadrenie množstva.Členy, množné číslo podstatných mien. Recept, návod, opis obrázku. Množstvo: veľa, málo. Opis pracovného postupu. Netradičné jedlá vo svete. Projekt: Tradičné jedlo v našej krajine, môj recept.</p>	<p>Vedieť rozlíšiť podstatné mená počítateľné a nepočítateľné. Vedieť porozprávať o jedlách. Porozprávať príbeh. Vedieť reagovať na ponuku. Odpovedať na návrh niekoho. Informovať sa Vyjadriť schopnosť, vykonať činnosť. Vypočítať si a podať informácie, Vedieť opísať jedlo</p>
<p>5.Lekcia Svet 21 hod.</p>	<p>Človek a príroda Multikultúrna spoločnosť</p>	<p>Opis krajiny – slovná zásoba Stupňovanie prídavných mien a prísloviak. Doplňovanie</p>	<p>Nahradiť slovo, doplniť vetu. Vedieť porovnávať veci, javy.</p>
		<p>2. a 3. stupeň prídavných mien. Opozitá. Nepравidelné stupňovanie Stupňovanie, doplňovanie neznámych slov, zoradenie textu podľa správneho poradia. Ustálené výrazy v angličtine. Informácie o USA. Počasie. Geografické názvy</p>	<p>Doplniť informáciu do tabuľky. Vedieť si vybrať z ponúkaných možností. Porovnávať. Vedieť zhrnúť článok jednoduchými vetami. Vypracovať projekt</p>

<p>6.Lekcia Zábava, komunikačné prostriedky</p> <p>19 hod.</p>	<p>Vzdelávanie a práca Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť</p>	<p>Televízne programy, druhy programov. Budúci čas – going to. Aktivity: „Čo budeš robiť v sobotu?“ Usporiadanie obrázkov podľa textu. Odpovedanie na otázok z textu. Prídavné mená a príslovky –. Komunikačné prostriedky, film. Sloveso: musieť</p> <p>Komiks, počúvanie, čítanie, doplňovanie. Odpovedať na návrh niekoho.</p> <p>Slávne osobnosti vo filme. Grécke divadlo. Opis</p>	<p>Vedieť reagovať na udalosť, ktorá sa má udiať v budúcnosti. Dokázať viesť dialóg na danú tému. Vedieť priradiť obrázkov k textu. Vedieť podať informáciu o prečítanom texte Navrhnuť niekam ísť. Ponúknuť a reagovať na návrh. Vedieť ponúknuť a reagovať na ponuku</p> <p>Vedieť nahradiť slovo, vetu. Vedieť zhrnúť príbeh.</p>
--	--	--	--

Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p><u>Predstavenie</u></p> <p>6 hodín</p>	<p>-Človek a spoločnosť</p>	<p>Opakovanie zo 6.roč. Tvorenie otázok, kladné a záporné odpovede.</p>	<p>Oboznámiť sa s učivom a učebnicou Project 3.</p> <p>Zopakovať si učivo zo 6. ročníka hrovou formou,</p>
<p><u>L 1 - Mój život</u></p> <p>32 hodín</p>	<p>Domov a bývanie Rodina a spoločnosť Voľný čas a záľuby -Šport</p>	<p>Jednoduchý minulý čas. Slovná zásoba. Otázka v jednoduchom minulom čase.</p>	<p>Vedieť správne používať jednoduchý minulý čas, otázky, zápor</p>

		<p>Posluch príbehu z kazety. Otázky a odpovede v min.č. Pravidelné a nepravidelné slovesá Tvorenie otázky Moja rodina -text Cvičenia Práca s časopisom</p>	<p>Počúvať príbeh s porozumením. Vedieť sa pýtať a odpovedať na udalosti Rozumieť textu a naučiť sa bežné každodenné výrazy. Predstaviť záľuby a svoj vkus -Nadviazať kontakt v súlade s komunikač. situáciou -Vyjadriť svoj názor</p>
<p><u>2 – Budúcnosť</u> 18 hodín</p>	<p>Veda a technika v službách človeka -Mládež a ich svet -Doprava a cestovanie</p>	<p>Jednoduchý budúci čas. Skrátený tvar budúceho času. Tvorenie návrhov, ponúknutie pomoci Jednoduchý budúci čas, blízka budúcnosť - precvičovanie. Podstatné mená, časové údaje. Rozšírenie lexiky <i>Konverzácia – Vianoce prezentácia</i></p>	<p>-Reagovať na príbeh alebo udalosť -Reagovať na dianie v budúcnosti -Vyjadriť svoj názor Vyjadrenie rozhodnutia Prečítať text s porozumením, vedieť rozprávať o svojich plánoch do budúcnosti. Rozprávať o vlastnom obľúbenom mieste</p>

<p><u>L 3 – Časy a miesta</u></p> <p>15 hodín</p>	<p>-Cestovanie a doprava -Vzdelávanie a práca -Kultúra a umenie</p>	<p>Priebehový minulý čas tvorenie otázky a záporu a krátke odpovede -Rozdiel medzi priebehovým a obyčajným minulým časom Minulý priebehový a minulý jednoduchý čas. Slovesá v minulom čase. počúvanie Tvoja budúcnosť - dotazník</p>	<p>Vypočít' si a podat' informáciu -Reagovat' na príbeh alebo udalosť -Vybrať z ponúknutých možností Prečítať text s porozumením a vedieť odpovedať na otázky o ňom. Zopakovať si a upevniť používanie minulého času.</p>
<p><u>L 4 -Londýn</u></p> <p>21 hodín</p>	<p>Krajiny mestá a miesta Multikultúrna spoločnosť Cestovanie a doprava -Vzdelávanie a práca -Kultúra a umenie</p>	<p>Gramatika používanie určitých a neurčitých členov Predložky miesta a ich používanie v dialógoch Orientácia v meste Náš výlet do Londýna – lexika ,práca s textom Text s porozumením - Veľké jablko, komunikácia cvičenia</p>	<p>Vypočít' si a podat' informáciu Vybrať z ponúknutých možností Čítať text s porozumením a vedieť pomenovať niektoré pamätihodnosti New Yorku. Zopakovať prebrané učivo, formou samostatnej práce. Prečítať text s porozumením a vedieť odpovedať na otázky o ňom.</p>

<p><u>L5 –Skúsenosti</u></p> <p>26 hodín</p>	<p>Voľný čas a záľuby, Šport -Človek a príroda -Kultúra a umenie -Vzory a ideály</p>	<p>Predprítomný čas -Tvorenie otázky -Použitie “ever” a “never</p>	<p>Vyjadriť svoje schopnosti -Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou -Vyjadriť svoju vôľu</p>
		<p>Príbeh v obrázkoch Cvičenia Kultúra – Hrdinovia v Británii Projekt, Slávne osobnosti Slovenska Opakovanie, písomka, rozbor písomky</p>	<p>Vedieť tvoriť a aktívne používať opytovacie vety v predprítomnom čase. Vedieť porozprávať o svojom obľúbenom filme a vyjadriť svoj pocit Vypracovať a prezentovať projekt na zvolenú tému.</p>
<p><u>L6 – Problémy</u></p> <p>14 hodín</p>	<p>Mládež a jej svet -Človek a spoločnosť -Starostl. o zdravie -Cestovanie -Multikultúrna spoločnosť</p>	<p>Použitie “should” a “shouldn´t” “must”“mustn´t” “don´t have to” Posluch textu Dialógy, cvičenia Práca s textom Cvičenia, precvičovanie časov, opakovanie, test Zhodnotenie práce žiakov</p>	<p>Vnímať a prejavovať svoje city -Stanoviť a oznámiť pravidlá -Reagovať na nesplnenie pravidiel -Reagovať na príbeh alebo udalosť Naučiť zručnosti prekladu v cudzom jazyku Vyjadriť problém a navrhnúť pomoc. Čítať text s porozumením a odpovedať na otázky. Vedieť reagovať na otázky a vyjadriť svoj názor.</p>

Časový rozsah výučby	4hodiny týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<u>Predstavenie</u> 4 hod.	Mládež a jej svet Človek a spoločnosť Vzdelávanie a práca	Opakovanie prít.čas-jedn., priebeh.-	Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou Vypočúť a podať informáciu
1 <u>Svet práce</u> Pracovná skúsenosť Deti Práca 15 hod.	Človek a príroda Oblečenie Mládež a ich svet Obchod a služby	Časy vyjadrujúce prítomnosť Statívne slovesá Vyjadrenie budúcnosti Slovná zásoba. Čítanie s porozumením, konverzácia k textu, počúvanie s porozumením. Komunikačné frázy v dialógoch. Slovná zásoba v texte, čítanie s porozumením Slovná zásoba k povolaniam Formálny list – zručnosť písania listu	Reagovať na príbeh alebo udalosť Reagovať na udalosť v minulosti Vyjadriť svoj názor
2 <u>Štýl</u> Melin projekt Deti Zmena V obchode s odevami Voľný čas 23 hod.	Umenie a kultúra Vzory a ideály Zamestnanie - kariéra Multikultúrna spoločnosť Technika v službách človeka	Slovná zásoba. Čítanie s porozumením, konverzácia k textu. Dialogizované čítanie, konverzácia. Komunikačné frázy v dialógoch. Slovná zásoba, čítanie s porozumením Rozšírenie slovnej zásoby – oblečenie	Predprítomný čas – opakovanie Predprítomný čas vyjadriť skúsenosti a nedávne udalosti Predložky : since, for – Predprítomný čas Výrazy : too, enough Vypočúť a podať informáciu Vyjadriť svoje záľuby

<p>L3 <u>Život</u> v minulosti Ľadový muž Deti Dobré staré časy Vynálezy</p> <p>15 hod.</p>	<p>Človek a príroda Oblečenie Mládež a ich svet Obchod a služby</p>	<p>Slovná zásoba v texte, konverzácia Dramatizácia textu, konverzácia Ako sa líši minulosť od súčasnosti - porovnať Komunikačné frázy v dialógoch konverzácia k textu. Rozšírenie slovnej zásoby</p>	<p>Jednoduchý min.čas, minulý prítomný čas – opakovanie Zručnosť používania : had to/could Reagovať na príbeh alebo udalosť Reagovať na udalosť v minulosti Vyjadriť svoj názor Práca s výkladovým slovníkom. Čítanie s porozumením</p>
<p>L4 <u>Fitness a zdravie</u> Deti Stravuješ sa zdravo? U lekára Spojené kráľovstvo</p> <p>22 hod.</p>	<p>Ľudské telo Vzdelávanie a práca Mládež a ich svet Stravovanie</p>	<p>Slovná zásoba, Čítanie s porozumením, konverzácia. Dramatizácia textu. Komunikačné frázy v dialógoch Slovná zásoba v texte. Čítanie s porozumením. Rozšírenie slovnej zásoby : časti tela. Projekt – príprava a prezentácia</p>	<p>budúci čas mod. slovies : can-must Komunikácia s použitím : should/shouldn't Zručnosť písania : spájanie viet - but, however Vypočít' a podať informáciu Vyjadriť svoje záľuby Vyjadriť svoje schopnosti</p>
<p>5 <u>Predstava</u> Deti Svetlo</p> <p>15 hod.</p>	<p>Človek a príroda Veda službách človeka Mládež a jej svet</p>	<p>Kvíz – konverzácia. Dramatizácia textu Komunikačné frázy v dialógoch Slovná zásoba v texte, počúvanie s porozumením</p>	<p>Slovná zásoba, opis udalosti : there's someone + ...ing Zručnosť písania : spájanie viet Počúvanie s porozumením, opozitá</p>
<p>6 <u>Sláva a šťastie</u> Deti Akrobacia Koleso šťastia Austrália</p>	<p>Cestovanie Kultúra a umenie Rodina a spoločnosť Mládež a jej svet Vzdelávanie a práca</p>	<p>Slovná zásoba – výkladové slovníky Čítanie s porozumením, konverzácia Dramatizácia textu,</p>	<p>Tvorenie prídavných mien od podst. Mien, Skúsenosti, rozdiel : been-gone Opakovanie tematických celkov 5-6</p>

20 hod.		Komunikačné frázy Čítanie s porozumením	
7 <u>Pracovať spolu</u> Priatelia Deti Grand Prix Blahoželanía 9 hod.	Človek a príroda Veda službách človeka Multikultúrna spoločnosť Technika v službách človeka	Slovná zásoba – výkladové slovníky Čítanie s porozumením, konverzácia Dramatizácia textu, konverzácia Komunikačné frázy v dialógoch Čítanie s porozumením, opis činnosti Zručnosť písania blahoželaní	Frázové slovesá : look after, look out Podmienkové vety so spojkou if Čítanie s porozumením, opis činnosti Zručnosť písania blahoželaní
8 <u>Náš svet</u> Oceány Deti Zachráňte medvede! Počasie 9 hod.		Slovná zásoba – výkladové slovníky, symboly počasia. Dialogizované čítanie, konverzácia.. Počúvanie s porozumením. Opakovanie tematických celkov 7- 8. Test – kontrola vedomostí, Analýza testov. Záverečné hodnotenie práce - sebahodnotenie	Trpný rad – prítomný čas – zručnosť písania Trpný rod : minulý, budúci čas Komunikačné frázy v dialógoch. Slovná zásoba v texte, čítanie s porozumením. Počúvanie s porozumením.

Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
-----------------------------------	-------------	--------------------------	--------------------------

dotácia			
L1 <u>Ludia s nami</u> 23 hod.	Človek a spoločnosť Mládež a ich svet Voľný čas a záľuby	Navodiť cudzojazyčnú atmosféru , zopakovať učivo zo 8.roč. Pieseň ...Reach .....práca s textom opakovanie časov	komunik. k danej téme, vyjadrenie postojov Rozlišovanie správnych konštrukcií vedieť si vymeniť názory schopnosť vyjadrovania v cudz. jazyku
L 2 <u>Životný štýl</u> 22 hod.	Rodina a spoločnosť Vzdelávanie a práca Voľný čas a záľuby Človek a príroda	opakovanie Väzba cez gerundium alebo Neurčitok Tvorenie otázok a odpovedí Slovná zásoba --- Výrazy o športe Každodenné výrazy Diskutovať na tému : Ako trávime voľný čas	Diskutovať na tému: Aké sú naše záujmy. Vyjadrenie svojich záujmov, vedieť presvedčiť niekoho, reagovať na príbeh, udalosť, vypočúť a podať informáciu vytvoriť projekt vedieť pracovať s odborným textom
L3 <u>Divné ale pravdivé</u> 11 hod,	Človek a príroda Veda a technika Človek a spoločnosť	Mínulý jedn a prieb. č. Rozdiel v použití min. časov Každodenné vyjadrovanie na tému Neuveriteľné príbehy nácvik dialógu predprítomný čas a želacie vety využívať ustálené spojenia	Precvičiť si doterajšie poznatky Vyhodnotiť test a sebahodnotiť Napísať sloh Život v problémoch. Pochopiť život ľudí v problémoch blahoželenie k úspechu hľadanie dôležitých informácií naučiť sa reprodukovat' text

<p>L4 <u>Zábava</u> 28</p>	<p>Mládež a jej svet Kultúra a umenie Multikultúrna spoločnosť</p>	<p>-Práca s textom Tvorenie otázok.. opakovanie a rozširovanie Príprava na test Sloh: Zimné prázdniny, Vianoce Otázkový dodatok ... že ? Prvý kondicionál Tvorba projektov Opakovanie budúcich časov</p>	<p>Diskutovať na témy: Zdravie a zdravá výživa. Ako si udržať dobrú kondíciu, zdravý životný štýl Kooperácia pri prípravách na test Napísať sloh Rozprávať sa o módnej vlne idolov a vzorov Ako vyjadriť zvedavosť a obavy</p>
<p>L5 <u>Riskovanie</u> 13 hod.</p>	<p>Rodina a spoločnosť Mládež a jej svet Voľný čas a záľuby</p>	<p>Druhý kondicionál Čítanie textu s porozumením Vyjadrenie odvahy , strachu a ľútosti Relatívna veta na .. where Posluch textu s porozumením. Rozširovanie slov. Zásoby- príbeh Gramatika gerundia a neurčitku Práca so slovami – Výstrahy a doporučenie reflexné zámená</p>	<p>Vedieť opísať: Aká si osobnosť Vyjadriť ľútosť Opakovanie modálnych slovies Naučiť sa vymyslieť a reprodukovat príbeh</p>
<p>L6 <u>Zmeny</u> 17 hod.</p>	<p>Rodina a spoločnosť Mládež a jej svet Starostlivosť o zdravie Vzdelávanie a práca</p>	<p>Práca s textom , členy podstatných mien Vyjadrovanie väzbou ..used to ... Gramatika Nepriamej reči</p>	<p>Používať predprítomný čas a minulý jednoduchý v konverzácii Precvičiť rozprávanie o skúsenostiach Diskutovať o slávnych ľuďoch Získať nové poznatky o vzdelávaní v USA.</p>

<p>L7 <u>Ideálne miesto pre život</u> 7 hod.</p>	<p>Multikultúrna spoločnosť Veda a technika Krajiny, mestá a miesta Človek a spoločnosť</p>	<p>Gramatika budúcich viet Každodenné vyjadrovanie čo chcem súhlasu Vyjadrenie blízkej budúcnosti a vety Práca s textom Nácvik - frázové slovesá</p>	<p>Poukázat' na dôležitosť spolupráce, priateľov, kt. si navzájom pomáhajú Precvičovať každodenné výrazy a vyjadriť súhlas Vedieť ako správne zablahoželať k úspechu, napísať mail spolužiakovi</p>
<p>L8 <u>Náš svet- VESMÍR</u> 11 hod.</p>	<p>Multikultúrna spoločnosť Veda a technika Voľný čas a záľuby Človek a spoločnosť</p>	<p>Pasív – všetky časy i priebehový Vyjadrenie možnosti cestovania a ubytovania v hoteli Záverečné opakovanie a príprava na test Vyhodnotenie testu a celoročnej práce, sebahodnotenie</p>	<p>Diskutovať na tému: Ohrozené oceány – znečistenie. Vyjadrenie možnosti Rozprávať sa na tému: Zvieratá v ohrození. napísať list o pomoc pri záchrane ohrozených druhov., vedieť opísať počasie</p>

Učebné zdroje

Učebnice:

- učebnica Project 1,2,3,4, Plus(OUP)
- pracovný zošit k danej učebnici

Odborná literatúra:

- metodická príručka k učebnici Project 1,2,3,4,Plus
- Didaktika Anglického jazyka (Repka, R.)

Internetové zdroje:

- <http://www.englishraven.com/methodology.html> - metodické materiály
- <http://www.teachingenglish.org.uk/> - metodické materiály
- <http://www.primaryresources.co.uk/> - pracovné materiály
- <http://www.onestopenglish.com> – pracovné a metodické materiály

Odborné časopisy:

- Pedagogická revue, Pedagogické rozhľady
- Svet cudzích jazykov (staršie vydania)

Náučné slovníky:

- prekladové a výkladové ; vrátane žiackeho slovníčka v pracovnom zošite
- slovníky na CD nosičoch, on-line slovníky
- obrázkové slovníky

Materiálno-technické a didaktické prostriedky:

- magnetofón
- CD prehrávač
- školská tabuľa
- tabuľky a prehľady
- nástenné mapy
- flash karty
- obrázky
- softvérové výučbové programy
- on-line kurzy, testy, web stránky
- Power Point-ové prezentácie
- internetové portály
- interaktívne testy

Kritériá hodnotenia ANJ

Predmet anglický jazyk sa bude hodnotiť známku. Žiaci budú hodnotení podľa metodických Pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ.

Hodnotiť sa budú ústne odpovede testy, kontrolné práce, slovná zásoba a projekty.

Hodnotiť žiaka a následne klasifikovať musíme komplexne, na princípe individuálneho prístupu k osobnosti a hľadať u žiaka iba dobré veci. Snažíme sa pri klasifikácii sledovať a zisťovať prírastok vedomostí. Taktiež je potrebné rozvíjať u žiakov správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom.

Hodnotenie testov a písomných prác	100 – 90 percent - 1
	89 - 75 percent - 2
	74 - 50 percent - 3
	49 – 25 percent - 4
	24 - 0 percent - 5
Hodnotenie slovnej zásoby /15 slov/	0 - 1 ch. -1
	2 - 3 ch - 2
	4 - 6 ch - 3
	7 - 9 ch - 4
	10 - ch - 5

Hodnotenie projektov 1,2,3,

Za neprinesený projekt 5

Hodnotenie žiaka za polrok – 3 ústne odpovede

Po ukončení lekcie test

Priebežne kontrola slovnej zásoby

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Environmentálna výchova ENV

Mediálna výchova MEV

Multikultúrna výchova MUV
Ochrana života a zdravia OZZ
Osobnostný a sociálny rozvoj OSR
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra REV
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti TPP
Finančná gramotnosť - FIG

Názov predmetu	Ruský jazyk
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet ruský jazyk, tak ako aj iné cudzie jazyky, prispieva k vzájomnému porozumeniu medzi ľuďmi rôznych krajín a umožňuje ich vzájomnú komunikáciu. Zároveň rozvíja základné zručnosti a kompetencie na pochopenie cudzokrajnej kultúry ako aj kultúry vlastného národa. Vyučovanie jazyka teda napomáha človeku orientovať sa vo svete, umožňuje spoznávať odlišný spôsob života ľudí v inej krajine a jej kultúrne tradície, umožňuje sprostredkovanie a využitie skúseností, vedie k vzájomnému porozumeniu a tolerancii medzi ľuďmi rôznych krajín a umožňuje komunikáciu s nimi. **Orientácia jazykového vzdelávania na rozvíjanie komunikatívnych schopností žiakov je určujúcim cieľom.**

Nutnosť ovládania cudzích jazykov by mala byť pre mladú generáciu samozrejmosťou. Aj vyučovanie ruského jazyka v základnej škole tvorí súčasť všeobecného vzdelávania, je jedným z článkov systému, ktorý všestranne rozvíja osobnosť žiaka. Prispieva aj k rozvoju intelektuálnej, etickej, emocionálnej a estetickéj zložky osobnosti žiaka, rozvíja jeho zručnosti a návyky i kultúrnosť správania a vyjadrovania.

Vedomosti nadobudnuté na hodinách ruského jazyka by mali viesť žiakov k trvalejším hodnotám ako schopnosť samostatne a kreatívne myslieť, byť flexibilným a adaptovať sa v rôznych podmienkach života, úspešne sa uplatniť na trhu práce i v súkromnom živote.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecný cieľ:

Naučiť žiakov komunikovať v ruskom jazyku na základnej úrovni – rozvíjať a upevňovať jazykové zručnosti v ústnom i písomnom prejave, rozvíjať komunikačné schopnosti v spoločenských situáciách.

Špecifický cieľ:

Viesť žiakov k samostatnému získavaniu vedomostí prostredníctvom dostupných informácií a zabezpečiť, aby žiak dokázal samostatne vymieňať informácie s ľuďmi, ktorí hovoria iným jazykom bez pocitu strachu a napätia. Pomôcť žiakom lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a pôsobiť v duchu porozumenia, znášanlivosti a priateľstva medzi národmi.

Cieľom vyučovania cudzieho jazyka je:

- ďalej rozvíjať jazykové zručnosti v ústnom i písomnom prejave, rozvíjať komunikačné schopnosti v spoločenských situáciách
- rozšíriť a prehĺbiť poznatky ruskej výslovnosti a intonácie, ruskej lexiky, základov gramatiky pravopisu a ich prostredníctvom skvalitniť schopnosti žiakov rozumieť ruskej reči, hovoriť, čítať a písať po rusky
- získavať jasnejšiu predstavu o charaktere ruského jazyka, osvojovať si ďalšie poznatky z reálií, využívať pri tom vedomosti a zručnosti osvojené v iných vyučovacích predmetoch
- viesť žiakov k samostatnému získavaniu vedomostí prostredníctvom dostupných informácií a zabezpečiť, aby žiak dokázal samostatne vymieňať informácie s ľuďmi, ktorí hovoria iným jazykom bez pocitu strachu a napätia
- na základe textov zodpovedajúcich veku a záujmom žiakov pôsobiť v duchu porozumenia a priateľstva medzi národmi

Kľúčové kompetencie

PREHĽAD KOMPETENCIÍ, KTORÉ MÁ ŽIAK POSTUPNE NADOBÚDAŤ NA HODINÁCH RUSKÉHO JAZYKA:

- nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- vypočuť si a podať informáciu
- vybrať si z ponúknutých možností
- vyjadriť svoj názor
- vyjadriť svoju vôľu
- vyjadriť svoju schopnosť
- vnímať a prejavovať svoje city
- vyjadrovať očakávania a reagovať na ne
- predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá a povinnosti
- reagovať na nesplnenie pravidiel a povinností
- reagovať na príbeh alebo udalosť
- reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
- reagovať pri prvom stretnutí
- telefonovať
- vymieňať si názory, komunikovať s niekým
- uistiť sa v rozhovore, že moje slová boli pochopené

VŠEOBECNÉ KOMPETENCIE:

- dokázať riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine aj doma pri pomoci turistom
- dokázať si vymieňať informácie s ľuďmi, ktorí hovoria iným jazykom
- lepšie chápať spôsob života a kultúru iného národa
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich
- pochopiť potrebu vzdelávania v ruskom jazyku
- získavať uvedomene nové vedomosti a zručnosti
- nájsť si vlastné stratégie v získavaní vedomostí

- pochopiť zámer danej úlohy
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií
- účinne spolupracovať v skupinách a vo dvojiciach
- kriticky hodnotiť svoj pokrok v osvojovaní ruského jazyka

KLÚČOVÝMI KOMPETENCIAMI V OBLASTI JAZYKOVEJ PRÍPRAVY SÚ:
porozumieť (počúvať, čítať), hovoriť (ústna interakcia, samostatný ústny prejav) a písať.

Posluch:

Žiaci sa naučia:

- rozumieť súvislým prejavom učiteľa, vrátane audio nahrávky v rámci známych tém i s malým počtom neznámych slov, ktorých význam možno odhadnúť z kontextu.

Ústny prejav:

Žiaci sa naučia:

- odpovedať na otázky a tvoriť otázky k textu a k situácii
- reprodukovať obsah preberaného textu na základe otázok, ale aj samostatne
- viesť krátke rozhovory na bežné témy s využitím osvojenej lexiky a v rozsahu preberaného učiva, vedieť
  - začať a udržiavať rozhovor
- vedieť foneticky správne a výrazne recitovať básne a vedieť spievať piesne

Čítanie:

Žiaci sa naučia:

- čítať nahlas, so správnou výslovnosťou, prízvukom a intonáciou, prirodzeným tempom, foneticky správne
  - texty so známym jazykovým materiálom
- upevňovať a zdokonaľovať techniku hlasného i tichého čítania a techniku porozumenia (učiť sa vystihnúť hlavné myšlienky alebo informácie z textu)
- nácvik výrazného čítania a umeleckého prednesu
- rozvíjať návyk práce so slovníkom a analytickú prácu s textom

Písomný prejav:

Žiaci sa naučia:

- osvojovať si pravopisné javy v rozsahu prebratej slovnej zásoby
- písomne zaznamenať text aj podľa diktátu
- písomne odpovedať na otázky
- napísať krátke blahoželanie k sviatkom
- sformulovať svoje myšlienky na danú tému a dať ju do písomnej podoby
  - v jednoduchej slohovej práci
- dopĺňať rébusy, krížovky, riešiť osemsmerovky
- vytvoriť projekt

Gramatika:

Žiaci sa naučia:

- vedieť pracovať s jednoduchými gramatickými tabuľkami – skloňovanie podstatných mien, časovanie sloves,
  - prítomný, minulý a budúci čas, prídavné mená, číslovky

Informácie z reálií:

Žiaci sa naučia:

- na základe grafických a zvukových textov sa žiaci oboznámia so životom ruských školákov, s ukážkami

ruskej ľudovej slovesnosti (piesne, príslovia, porekadlá, žarty), dozvedia sa o rozdieloch v slovenskej a ruskej škole, ako sa oslavujú Vianoce v Rusku

- získajú zaujímavé informácie o Sankt – Peterburgu.

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Stratégia vyučovania:

Prvou podmienkou komunikácie je komunikatívna situácia. Najvhodnejšie sú také autentické situácie, do akých sa žiaci dostávajú v bežnom živote. Autentickými situáciami na vyučovacích hodinách sú rozhovory o prečítaných textoch, o programoch v televízii a rozhlase.

Na vyučovacích hodinách autentické rozhovory nahrádzajú simulované, inscenované situácie, ktoré možno navodiť pomocou audiovizuálnych pomôcok a motivačnými, resp. uvádzajúcimi rozhovormi.

Pri plánovaní situácií učiteľ ruského jazyka by mal predvídať a plánovať aj to, aké lexikálne jednotky a vetné štruktúry budú žiaci potrebovať na realizáciu komunikácie. Ďalšou podmienkou rečovej komunikácie je jednoznačná identifikácia reči: porozumenie reči partnera, porozumenie textu, presnému významu lexikálnych jednotiek a pod.

Komunikatívny prístup vo vyučovaní vyžaduje prirodzenú sémantizáciu reči. To znamená že aj lexikálne jednotky, aj potrebné gramatické javy treba znázorňovať a nacvičovať v reálnych situáciách, nie izolovane. Veľmi dôležitou podmienkou rečovej komunikácie je vhodná motivácia.

Najvhodnejší je taký typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa niečo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. o osobných zážitkoch žiakov.

Počas hodín je potrebné využívať posluš s porozumením, čítanie s porozumením, dialógy, práca so slovníkom, práca so zdrojmi, vyhľadávanie materiálov, využitie hier, ilustrácie, opis obrázkov, prednes básne, spev, audio nahrávky, rozhovor, diskusia, samostatná práca, skupinová práca, párová konverzácia, práca vo dvojiciach, vytvorenie projektu.

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p><u>Predazbukové obdobie:</u></p> <p>5 hodín</p>	<p>Škola, trieda, pomôcky Pozdravy, Rodina Hračky Jedlo Oblečenie Farby</p>	<p>Zvuková podoba základnej lexiky k témam predazbukového obdobia. Ruské pokyny na vyučovacích hodinách. Zdvorilostné výrazy a oslovenia učiteľa, spolužiaka. Vyjadrenie prosby a poďakovania. Výslovnosť ž,š,šč, tvrdých a mäkkých slabík. Intonácia oznamovacej vety a opytovacej vety s opytovacím slovom.</p>	<p>Porozumenie podstaty počutého, jednoduchým pokynom informatívneho charakteru a pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú. oslovenie, poďakovanie prosba ,požiadať o jednoduché informácie, služby a veci. Vyjadriť svoje pocity a vďačnosť . Osvojiť si správnu výslovnosť prebranej lexiky a intonáciu viet k témam, vedieť identifikovať jej sluchovú podobu</p>
<p><u>Azbukové obdobie:</u></p> <p>L 3 Tlačená a písaná azbuka</p> <p>3 hodiny</p>	<p>Rodina a spoločnosť Škola a vzdelávanie</p>	<p>Tlačená a písaná azbuka a jej porovnanie s latinkou. Písmená A,O,K,M,T a E,N,JA. Preklad slovenských slovies je a sú. Pohyblivosť neprízvučného o</p>	<p>Rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru, vetám, výrazom a slovám. Prečítať foneticky správne krátky text v písanej i tlačenej podobe s novými písmenami.</p>

<p>L4 <u>Kto je to?</u></p> <p>2 hodiny</p>	<p>Človek a spoločnosť Mládež a jej svet Rodina a spoločnosť</p>	<p>Písmená D,P,I,U. Preklad slovesa mať predložkovou väzbou. Bezspornové vety, ich precvičovanie</p>	<p>Napísať jednoduché vety. Charakterizovať stručne a krátkymi vetami osoby a veci. Požiadat' o jednoduché informácie alebo ich poskytnúť.</p>
<p>L5 <u>Rodina</u></p> <p>3 hodiny</p>	<p>Rodina a spoločnosť Mládež a jej svet</p>	<p>Písmená V,JE,L,R Čítanie prízvučného a neprízvučného „e“. Výslovnosť r-ř. Ruské rodné mená. Intonácia opytovacej vety bez opytovacieho zámena</p>	<p>Rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru, vetám, výrazom a slovám. Napísať jednoduché vety. Požiadat' o jednoduché informácie .</p>
<p>L6 <u>V izbe</u></p> <p>4 hodiny</p>	<p>Domov a bývanie Človek a spoločnosť Rodina</p>	<p>Písmená B,Z,S,G Rozvíjanie reči v podtémach Hračky, Oblečenie. Pravopis slabík gi-ki</p>	<p>Rozumieť komunikácii. Prečítať foneticky správne krátky text s novými písmenami. Napísať jednoduché vety. Charakterizovať stručne a krátkymi vetami osoby a veci. Požiadat' o jednoduché informácie aj ich poskytnúť. Vyjadriť v jednoduchých pojmoch súhlas a nesúhlas.</p>
<p>L7 <u>Bratislava</u></p> <p>3 hodiny</p>	<p>Multikultúrna spoločnosť Človek a spoločnosť Krajiny, mestá a miesta</p>	<p>Písmená C,F, jery a mäkký znak. Mestá Slovenska a Ruska. Bratislava. Moskva. Výslovnosť „ov“ na konci slova. Výslovnosť opytovacích viet bez</p>	<p>Porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch o Bratislave Pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú pri zoznamovaní sa . Intonácia opytovacej vety bez opytovacieho</p>

		<p>opytovacieho slova. Výslovnosť jery a i. Minulý čas slovesa byť. Vety typu : Bratislava – stolica Slovakii</p>	<p>slova. Vyslovovať správne koncovku „ov“ a „y-i“ v slovách. Napísať jednoduché vety</p>
<p>L8 <u>V obchodnom dome</u> 3 hodiny</p>	<p>Človek a spoločnosť Multikultúrna spoločnosť Voľný čas</p>	<p>Písmená JO, JU, J. Výslovnosť a pravopis párových slabík s párovými spoluhláskami. Väzba : Ja mám... Intonácia zvolacej vety typu: Aká pekná bábika! Prídavné mená v nominatíve</p>	<p>Porozumieť slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života- v obchode, nákupy. Rozumieť jednoduchým pokynom. Napísať jednoduché vety. Vedieť použiť vo vete väzbu Ja mám...</p>
<p>L9 <u>Na hodine</u> 2 hodiny</p>	<p>Vzdelávanie a práca Multikultúrna spoločnosť Človek a spoločnosť</p>	<p>Písmená Č, ŠČ, Ž, Š. Výslovnosť a pravopis slabík : že, še , ži, ši. Pravopis zápornej častice „ne“ so slovesom. Báseň : Ira a jež</p>	<p>Porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch , nájsť žiadanú informáciu. c slabík že, še, ži, ši. Napísať jednoduché vety so záporným slovesom. Požiadať o rôzne jednoduché informácie- Kde bývaš? Poprosiť – zdvorilosť.</p>
<p>L10 <u>Na klzisku</u> 2 hodiny</p>	<p>Mládež a jej svet Rodina a spoločnosť Voľný čas a záľuby</p>	<p>Písmená CH, tvrdý znak. Poučenie o používaní tvrdého znaku. Pravopis a výslovnosť chi. Základná lexika k tému</p>	<p>Porozumieť slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života- Šport v zime. Napísať jednoduché vety. Tvoj obľúbený šport</p>

<p>L11 <u>Poazbukové</u> <u>obdobie :</u> Môj deň</p> <p>3 hodiny</p>	<p>Vzdelávanie a práca Multikultúrna spoločnosť Voľný čas a záľuby</p>	<p>Nová lexika k téme : Môj deň. Neurčitok slovies.1.osoba prít.času Číslovky 1- 12 v spojení so slovom „čas“. Tvorenie prísloviak ráno, cez deň, večer, v noci. Hádanky. Vtip.</p>	<p>Porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o režime dňa žiaka. Z kontextu prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov a ostatné vyhľadať v prekladovom slovníku. Napísať jednoduché vety, jednoduchý osobný list Opýtať sa na čas alebo podať informáciu o čase. Porozprávať o svojom režime dňa</p>
<p>L12 <u>Opakovanie</u></p> <p>2 hodiny</p>		<p>Opakovanie lexiky,upevnenie používania azbuky v písanom i tlačennom texte.</p>	<p>Porozumieť slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života.</p>

<p>Časový rozsah výučby</p>	<p>1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne</p>
<p>Ročník</p>	<p>siedmy</p>

<p>Tematický celok / hodinová dotácia</p>	<p>Téma</p>	<p>Obsahový štandard</p>	<p>Výkonový štandard</p>
<p>L13 <u>Poazbukové</u> <u>obdobie :</u> Môj deň</p> <p>6 hodín</p>	<p>Človek a spoločnosť Voľný čas a záľuby Kultúra a umenie Šport</p>	<p>Nová lexika k téme : Môj deň. Neurčitok slovies.1.osoba prít.času Číslovky 1- 12 v spojení so slovom „čas“.</p>	<p>Porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o režime dňa žiaka. Z kontextu prečítaného textu pochopiť</p>

		<p>Tvorenie prísloviak ráno, cez deň, večer, v noci. Hádanky. Vtip.</p>	<p>význam niektorých neznámych slov a ostatné vyhľadať v prekladovom slovníku. Napísať jednoduché vety, jednoduchý osobný list Opýtať sa na čas alebo podať informáciu o čase. Porozprávať o svojom režime dňa.</p>
<p>L14 <u>Čo robíme v škole</u> 2 hodiny</p>	<p>Vzdelávanie a práca Človek a spoločnosť Mládež a jej svet</p>	<p>Nová lexika k téme Škola – učebné predmety, rozvrh hodín. 1.osoba plurálu prít. Času sloviess. Výrazy : s láskou, riešiť úlohu, môžem, chcem... Vtipy</p>	<p>Porozumieť informáciám v ktorých sa hovorí o hodinách v škole. Napísať jednoduché vety, svoj rozvrh hodín. Charakterizovať stručne a krátkymi vetami osoby a veci, aspekty všedného dňa</p>
<p>L15 <u>Ako pomáhaš doma</u> 2 hodiny</p>	<p>Rodina a spoločnosť Voľný čas Domov a bývanie</p>	<p>Nová lexika k téme. Číslovky 1 – 100. Slovné spojenia čísloviek s podstatným menom rok. Príslovia. Hádanka. Pieseň Dva krát dva sú štyri.</p>	<p>Rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,. Porozumieť základným informáciám z posluchu, Z kontextu prečítaného textu .. Napísať jednoduché vety s použitím novej lexiky Charakterizovať stručne a krátkymi vetami osoby a veci, ich vek.</p>

L16 <u>Viete počítať?</u> 3 hodiny		Tvorba dialógov. Počítanie do sto Číslovky, pravopis Hádanky Nácvik piesne	Naučiť pravopis čísel. Čítanie textu so správnou intonáciou. Predstaviť svoje záľuby.
L17 <u>Ročné obdobia</u> 2 hodiny	Príroda a spoločnosť Človek a príroda Starostlivosť o zdravie	Príslovy : Na jar, na jeseň, v lete, v zime List.Vtipy.Hádanky	Požiadat' o jednoduché informácie alebo ich poskytnúť, opýtať sa na činnosti v rámci ročných období .
L18 <u>Počasie</u> 4 hodiny	Príroda a spoločnosť Človek a príroda	3.osoba plurálu j.č. Nová lexika k téme Počasie. List. Pravopis slabík so spoluhláskami ž,š, č, šč.	Prečítať foneticky správne krátky text v písanej i tlačenej podobe. Z kontextu prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.
L19 <u>V Moskve</u> 5 hodín	Multikultúrna výchova Človek a spoločnosť Kultúra a umenie	Časovanie slovík typu Delať-govoríť. Minulý čas slovesa íditi – jechať. Reálie – pamätihodnosti Moskvy,	Napísať jednoduché vety s použitím slovík. Charakterizovať stručne a krátkymi vetami pamätihodnosti Moskvy a Kremľa. Požiadat' o jednoduché informácie alebo ich poskytnúť, opýtať sa na cieľ cesty .
L20 <u>Zdravie</u> 4 hodiny	Človek a spoločnosť Starostlivosť o zdravie Voľný čas	Minulý čas slovík. Slovesá znať-umeť a ich používanie. Nová lexika.	Porozprávať o činnosti vo voľnom čase, pri športe. Požiadat' o jednoduché informácie
L21 <u>Čoskoro budú prázdniny.</u> 3 hodiny	Cestovanie Rodina a spoločnosť Voľný čas a záľuby Šport	Nákupy. Prídavné mená v nominatíve singuláru a plurálu. Budúci čas slovík.	Požiadat' o informácie, v ktorých sa hovorí o nákupoch a plánoch na prázdniny. Prečítať foneticky správne

		Pieseň Veselí cestovatelia. Blahoželanie k narodeninám	krátky text v písanej i tlačenej podobe.
L22 <u>Opakovanie</u>		Opakovanie lexiky, upevnenie používania azbuky v písanom i tlačennom texte.	Porozumieť informáciám v ktorých sa hovorí o hodinách v škole. Napísať jednoduché vety, svoj rozvrh hodín. Charakterizovať stručne a krátkymi vetami osoby a veci, aspekty všedného dňa.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva zo 7.ročníka 2 hodiny	Upevnenie učiva		- pochopiť význam RJ pre komunikáciu v EU a vo svete - zopakovať, upevniť a fixovať vedomosti a komunikačné zručnosti z predchádzajúceho ročníka
L1: Vitaj škola 3 hodiny	Človek a spoločnosť Vzdelávanie a práca Mládež a jej svet	Práca s textom, slovná zásoba súvisiaca s témou; Zoznamovanie – krátke situačné dialógy; Opis obrázkov – kto je to, čo je to? Povolanie –	- rozšíriť si slovnú zásobu - osvojiť si základné frázy spoločenského styku a zdvorilostné formy predstavovania - tvoriť dialógy podľa daných rečových

		názvy profesií	modelov <ul style="list-style-type: none"> - vedieť pomenovať najbežnejšie profesie
L2: Spomíname na leto 3 hodiny	Človek a príroda Voľný čas a záľuby Cestovanie	Slovná zásoba, práca s textom; použitie a pravopis zvratných častíc, lokál PM vo väzbe s predložkami v, na; gramatické a rečové cvičenia	- rozšíriť si slovnú zásobu súvisiacu s témou - osvojiť si pravopis slovies obsahujúcich zvratné častice <ul style="list-style-type: none"> (vedieť ich časovať v jednotnom aj množnom čísle) - osvojiť si tvorenie lokálu PM vo väzbe s predložkami miesta /v, na / recitovať báseň
L3: V škole 3 hodiny	Človek a spoločnosť Vzdelávanie a práca Multikultúrna spoločnosť	slovná zásoba k téme, práca s textom; lokál PM s predložkami „o, ob“; rozvrh hodín; Príslovia, porekadlá, vtipy; Pieseň Čo nás učia v škole	- upevniť a rozšíriť si slovnú zásobu v danom tematickom celku - pochopiť rozdiel v známkovaní vedomostí v ruskej a slovenskej škole - vedieť pomenovať vyučovacie predmety - osvojiť si používanie tvarov PM v lokáli s predložkami o, ob - oboznámiť sa s ukážkami ruskej ľudovej slovesnosti
L4: V rodine 3 hodiny	Domov a bývanie Rodina a spoločnosť	základná slovná zásoba, práca s textom; koncovky PM v inštrumentáli; vyjadrenie „musím“; Poschodia; Kontrolný diktát; Projekt: Moja	- aktívne si osvojiť lexiku a správnu výslovnosť v danej téme - vedieť správne pridávať koncovky PM v inštrumentáli j.č.

		rodina; Opakovanie L1 – L4	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť používať modálny výraz musím („dolžen“) + infinitív - poznať rozdiel v počítaní poschodí domov - vytvoriť projekt o svojej rodine - upevniť a fixovať vedomosti a komunikačné zručnosti z predchádzajúcich lekcií
L5: U nás doma 3 hodiny	Domov a bývanie Človek a spoločnosť Voľný čas	slovná zásoba, práca s textom; Názvy izieb; inštrumentál mn.č. PM, inštrumentál v konštrukcii s predložkou „s, so“; Báseň Byt; Projekt:	<ul style="list-style-type: none"> - upevniť a rozšíriť si slovnú zásobu - správne používať PM v inštrumentáli j. a mn. č. v bezpredložkových spojeniach a v spojení s predložkami.
L6: V meste. Sankt – Peterburg 3 hodiny	Krajiny, mestá a miesta Multikultúrna spoločnosť Kultúra aumenie	slovná zásoba, práca s textom; vyjadrenie času s predložkou „pred“; Názvy mesiacov v roku; Ročné obdobia – tvorenie prídavných mien; text Štyri názvy mesta	<ul style="list-style-type: none"> - získať zaujímavé poznatky o Sankt – Peterburgu - vedieť vyjadriť minulé časový úsek so slovenskou predložkou „pred“ - osvojiť si správne používanie koncoviek prídavných mien tvorených z názvov ročných období - vedieť odpovedať na otázky k textu
L7: Choroby. U lekára 3 hodiny	Človek a spoločnosť Starostlivosť o zdravie	základná slovná zásoba súvisiaca s témou, práca s textom; Časti ľudského tela; časovanie slovies „byť chorý“, „piť“; Gramatické	<ul style="list-style-type: none"> - rozšíriť si slovnú zásobu o názvy častí ľudského tela a najčastejších chorôb - vedieť vyjadriť koho čo bolí - vedieť časovať a používať slovesá „byť

		cvičenia; text Lekár a pacient; Žarty, príslovia, porekadlá	chorý“ a „pit“ - precvičiť si osvojenú lexiku na danú tému v hovorenej reči: rozdeliť si úlohy – lekár, pacient, zahrať krátku scénu - oboznámiť sa s ukázkami ruskej ľudovej slovesnosti
L8: Voľný čas, záľuby 3 hodiny	Voľný čas a záľuby Človek a príroda Šport Kultúra a umenie	slovná zásoba, práca s textom; používanie PM v genitíve po číslovkách, v bezpredložkových väzbách a s predložkami; Gramatické cvičenia; tvorenie dialógov Opakovanie L5 – L8	- rozšíriť si slovnú zásobu v tematickom okruhu Voľný čas - vedieť tvoriť a používať PM v genitíve sing. a pl. v bezpredložkových väzbách, s predložkami a po číslovkách - tvoriť dialógy
L9: Máme radi prírodu 3 hodiny	Človek a príroda Mládež a jej svet Cestovanie	– slovná zásoba, práca s textom; Zvieratá, stromy, kvety; koncovky PM v sig. a pl. datívu; slovesá „ísť“/“chodiť“, „viest’ sa“/“vozit’ sa“; gramatické cvičenia	rozšíriť si slovnú zásobu v tematickom okruhu Príroda - vedieť pomenovať zvieratá a rastliny - vedieť používať správne slovné spojenia a zvraty v datíve - vedieť časovať slovesá „ísť“/“chodiť“, „viest’ sa“/“vozit’ sa“ v j. a mn.č. - pochopiť rozdiel medzi slovesami „ísť“/“chodiť“, „viest’ sa“/“vozit’ sa“ – vedieť ich správne používať vo vetách
L10: V zime 3 hodiny	Človek a príroda Voľný čas Šport	slovná zásoba, práca s textom; akuzatív PM v sing. a pl. Vyjadrenie budúceho časového úseku;	- osvojiť si slovnú zásobu o názvy vianočných sviatkov a v tematickom okruhu Ročné obdobia

		Pieseň V lese sa narodila jedlička; text Snežný zajačík	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť používať správne slovné spojenia a zvraty v akuzatívne - vedieť vyjadriť budúci časový úsek - tvoriť dialógy podľa daných rečových modelov - naučiť sa spievať ruskú pieseň
Záverečné opakovanie 1 hodina	Opakovanie	<ul style="list-style-type: none"> - zopakovať si slovnú zásobu a gramatiku - upevniť a fixovať vedomosti a komunikačné schopnosti - dokázať nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou 	

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva z 8.ročníka 3 hodiny	Upevnenie učiva z 8.ročníka.		
L 12: V obchode 3 hodiny	Človek a spoločnosť Multikultúrna spoločnosť	slovná zásoba, práca s textom; názvy obchodov; modálne výrazy: нужен, можно, нельзя; gramatické cv. (str. 72-73);	<ul style="list-style-type: none"> - pochopiť význam RUI pre komunikáciu v EU a vo svete - zopakovať, prakticky precvičiť a fixovať vedomosti a komunikačné zručnosti

		Obchod a nákupy – zdvorilostné frázy; Báseň – hádanka (str.74)	z predchádzajúceho ročníka - odstraňovať jazykové nedostatky
L 13: Doprava 3 hodiny	Cestovanie a doprava Človek a spoločnosť	slovná zásoba, práca s textom; slovesá pohybu; gram. cv. (str.77-78); nesklonné PM Výrazy na označenie časových vzťahov; N. Nosov: „Metro“; Zaujímavosti o moskovskom metre (str.80)	- upevniť a rozšíriť slovnú zásobu temat. okruhu Obchod a nákupy; - osvojiť si používanie modálnych výrazov мне нужен, -а, -о, -ы (мне можно - нельзя) v rozličných situáciách; - upevniť zdvorilostné frázy pri nákupoch.
L 14: „Dobrá chut“ 3 hodiny	Rodina a spoločnosť Kultúra Multikultúrna spoločnosť	slovná zásoba, práca s textom; časovanie a používanie sloves даť, dávať; gram.cv. str. 83,84; Kontrolný diktát; Projekt: Jedálny lístok našej rodiny;	- rozšíriť slovnú zásobu temat. okruhu Jedlo - správne používať slovesá даť, dávať a slovesá, поставить, положить, повесить v rozličných situáciách;
L 15: Na jar 3 hodiny	Človek a príroda Starostlivosť o zdravie Voľný čas	slovná zásoba, práca s textom; tvorenie prídavných mien od názvov ročných období; vyjadrenie času s predložkami „с“, „до“; svetové strany; cvičenia str.88,89; F. Тютчев: „Jar klope na okno“ - báseň	- upevniť a rozšíriť slovnú zásobu tem. okruhov Ročné obdobia, počasie, svetové strany; - vedieť utvoriť prídavné mená весенний, летний, осенний, зимний; správne používať vyjadrenie času s predložkami „с“, „до“; vedieť naspamäť báseň „Jar klope na okno“;

<p>L 16: Šaty robia človeka</p> <p>3 hodiny</p>	<p>Človek a spoločnosť Rodina a spoločnosť Kultúra</p>	<p>– nová slovná zásoba, práca s textom; názvy odevov a obuvi; Časovanie a použitie slovies „одеть“, „надеть“, „одеваться“, „спросить“; gram.cv. str.92,93; V lete – čítanie str.94; Príslovia a porekadlá</p>	<p>- rozšíriť a upevniť slovnú zásobu v temat. okruhu Odevy; vedieť správne používať slovesá dokonavého a nedokonavého vidu typu: одеть, одевать a väzbu slovesa slovesa спросить s predložkou „у“; - naučiť sa naspamäť príslovia</p>
<p>L 17: Športujeme</p> <p>3 hodiny</p>	<p>Starostlivosť o zdravie Voľný čas a záľuby Mládež a jej svet Vzory a ideály</p>	<p>nová slovná zásoba, práca s textom; časovanie slovies so zmenou kmeňovej spoluhlásky; gram.cv. str.97; názvy rôznych druhov športu; Poviedka „Priateľ z detstva“; Používanie slovies „уметь“, „знать“</p>	<p>- rozšíriť a upevniť slovnú zásobu a vetné konštrukcie tem. okruhov Šport, voľný čas; - precvičiť väzbu slovesa играть в ..., používanie slovies знать, уметь;</p>
<p>L 18: Na návšteve na dedine</p> <p>4 hodiny</p>	<p>Človek a spoločnosť Voľný čas Rodina a spoločnosť</p>	<p>– nová slovná zásoba, práca s textom; používanie slov „здесь“ - „там“, „туда“ - „сюда“; gr.cv.str.103; Číslovky do 1000; prekladové cvičenie str.104/cv.5 ;Príslovia a žarty str.104 Kontrolný diktát</p>	<p>- rozšíriť a upevniť slovnú zásobu v tem. okruhoch Dedina, príroda; správne používať príslovky miesta a častice не, нет s genitívom; naučiť sa počítat' do 1000;</p>

<p>L 19: Neobyčajná hodina geografie</p> <p>4 hodiny</p> <p>L 20: Opakovacia lekcia 4 hod.</p>	<p>Vzdelávanie a práca Multikultúrna spoločnosť</p> <p>Zhrnutie učiva</p>	<p>nová slovná zásoba, práca s textom; Rôzne významy slovesa „стать“; Používanie predložky „с“ pri vyjadrení začiatku deja; čítanie dátumu List priateľovi o vlasti; dialógy a gram.cv. str.108-109</p> <p>– čítanie, dialógy, hry, gramatické cvičenia, hádanky</p>	<p>- rozšíriť a upevniť slovnú zásobu v temat. okruhoch Naša vlasť a príroda; naučiť sa používať sloveso „стать“ vo významoch stať sa niečím, začať niečo robiť, byť; vedieť vyjadriť začiatok deja výrazmi s predložkou „с“; naučiť sa správne čítať dátum</p> <p>- zopakovať a upevniť učivo 9.ročníka; - vnímať text posluchom a čítaním; vedieť vyhľadať hlavnú myšlienku.</p>
--	---	--	--

Učebné zdroje

učebnica Ruský jazyk pre 6.ročník základných škôl – autori: V. Glendová, E. Kováčiková; SPN 1998

pracovný zošit Ruský jazyk pre 6.ročník ZŠ

obrazový materiál

AO program, zvukové nahrávky

nástenná azbuka

materiály z virtuálnej knižnice – www.zborovna.sk

rôzne materiály z internetu a iných zdrojov

prekladový slovník

odborná literatúra

gramatické tabule

Hodnotenie predmetu

Predmet ruský jazyk sa aj v 9.ročníku bude hodnotiť známkou. Žiaci budú hodnotení podľa Metodického pokynu na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ č.22/2011 platný od 1.mája 2011.

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, čítanie s porozumením, písomné kontrolné práce, diktáty (2 v školskom roku) a projektové práce.

Hodnotenie diktátov: 0 - 4 ch = 1
                                      5 - 9 ch = 2
                                      10 - 14 ch = 3
                                      15 - 19 ch = 4
                                      nad 20 ch = 5

Hodnotenie testov a písomných prác: 100 - 90% = 1
  89 - 75% = 2
  74 - 50% = 3
  49 - 30% = 4
  29 - 0% = 5

Hodnotenie projektových prác: stupeň 1, 2, 3
  za neodovzdaný projekt 5

UPLATNENIE PRIEREZOVÝCH TÉM

V rámci predmetu ruský jazyk budeme realizovať tieto prierezové témy:
Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - DOV
Environmentálna výchova- ENV
Mediálna výchova - MEV
Multikultúrna výchova - MUV
Ochrana života a zdravia - OŽZ
Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - TPP
Finančná gramotnosť - FIG

Názov predmetu	Fyzika
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote.

Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s chémiou, biológiou, geografiou a matematikou. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Formy aktívneho poznávania a systematického bádania vo fyzike sú si v metódach a prostriedkoch výskumnej činnosti príbuzné s ostatnými prírodovednými disciplínami. Žiaci preto budú mať čo najviac príležitostí na aktivitách osvojovať si vybrané (najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel použiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov.

Pri výučbe je najväčšia pozornosť venovaná samostatnej práci žiakov – aktivitám, ktoré sú zamerané na činnosti vedúce ku konštrukcii nových poznatkov. Dôraz sa kladie aj na také formy práce, akými sú diskusia, brainstorming, vytváranie logických schém a pojmových máp a práca s informáciami.

Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá mu schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

Ciele vyučovacieho predmetu

Intelektuálna oblasť

- vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení,
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky,
- vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí,
- vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov,
- využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach,
- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií,
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

Schopnosti a zručnosti

- porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín,
- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia,
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania,
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku,
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech,
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách,
- vedieť správne formulovať aj otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých. Dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať vlastnú chybu,
- riešiť problémové situácie,
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov aj ich kriticky zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti.

Postojová oblasť

- naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov,
- byť otvoreným k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a svet techniky,

- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony,
- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike a rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností.
- viesť žiakov k osvojovaniu finančnej gramotnosti: Iné zdroje energie

Sociálna oblasť

- uvedomiť si poslanie prírodných vied, ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia,
- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti,
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti,
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch,
- vedieť sa rozhodovať,
- byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní,
- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto spoločnosti.

Kľúčové kompetencie

Poznávacia (kognitívna)	Komunikačná	Interpersonálna	Intrapersonálna
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.		Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.			

Výchovno-vzdelávacie stratégie

- učíme vyhľadávať, triediť a prepojiť informácie
- pomáhame nachádzať súvislosti medzi získanými vedomosťami
- učíme samostatne merať, experimentovať a porovnávať získané informácie

- volíme vhodné zadania vedúce k poznaniu zmyslu osvojovaných postupov pre bežný život
- pomáhame vytvoriť komplexný pohľad na matematické a prírodné vedy
- zadávame úlohy vedúce k poznaniu, že úloha môže mať viacej, jedno alebo žiadne riešenie
- podporujeme hľadanie vlastných postupov pri riešení problémov
- učíme získavať informácie potrebné k dosiahnutiu určitého cieľa
- učíme vyjadrovať závery na základe overených výsledkov a umenia ich obhájiť
- učíme rozumieť rôznym typom grafov a zostrojiť ich
- kladieme dôraz pri spoločnej práci na komunikáciu, ktorá umožní kvalitnú spoluprácu a dosiahnutie spoločného cieľa
- vedieme k spolupráci pri riešení zložitejších zadaní vo dvojici, menšej skupine
- vedieme k samostatnému riešeniu primerane náročných úloh a dosiahnutiu pocitu sebauspokojenia a sebaúcty
- vyžadujeme dodržiavanie pravidiel pre prácu v skupine i samostatnú prácu
- upozorňujeme na základné ekologické súvislosti a environmentálne problémy a učíme nahliadať na nich komplexne
- učíme poskytovať účinnú pomoc a chovať sa v krízových situáciách
- vedieme k pochopeniu výhod dodržiavania pravidiel zdravého životného štýlu
- vyžadujeme bezpečné používanie rysovacích a ďalších pomôcok a udržiavanie ich funkčnosti
- učíme kriticky pristupovať k dosiahnutým výsledkom a stanoviť si kritéria hodnotenia vlastnej práce
- dôsledne vyžadujeme dodržiavanie pravidiel hygieny a bezpečnosti práce

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Vlastnosti kvapalín a plynov / 7 h	Vlastnosti kvapalín	vlastnosti kvapalín – nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť ..	- skúmanie vlastností kvap. pomocou injekčných striekačiek
	Využitie vlastnosti kvapalín	nestlač. – hydraulické zariadenie, vodorovná hladina – vodováha	- zostrojenie modelu hydraulického zariadenia
	Objem telesa.	objem ako fyzikálna	- zavedenie a definícia

	Jednotky objemu (l, ml) + premena	veličina – V, litrové jednotky objemu – 1 l = 1 000 ml	fyzikálnej veličiny objem - zavedenie a používanie jednotiek objemu - vedieť správne zapísať a premieňať jednotky objemu l, ml
	Meranie objemu kvapalín	postup pred a počas merania kvapaliny odmerným valcom – rozsah stupnice, najmenší dielik, odchýlka merania...	- merania odmerným valcom - kalibrácia nádoby
	Vlastnosti plynov	vlastnosti plynov – stlačiteľnosť, rozpínav., tekutosť, deliteľnosť..	- skúmanie vlastností plynov pomocou injekčných striekačiek
	Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín a plynov	spoločné – tekutosť (tekutiny), deliteľnosť, nestálosť tvaru, Pascalov zákon	- porovnanie vlastností kvapalín a plynov - zavedenie spoločného názvu tekutiny
	Čo sme sa naučili. Test 1	teoretické i praktické otázky, pojmové tabuľky, využitie obrázkov	- vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov
Vlastnosti pevných látok a telies / 13 h	Vlastnosti pevných látok a telies	vlastnosti pevných látok – krehkosť, tvrdosť, pružnosť, tvárnosť	- aktívnou exp. činnosťou dospieť k základným vlastnostiam pev. látok
	Hmotnosť telesa. Jednotky hmotnosti + premena	hmotnosť ako fyzikálna veličina – m, jednotky hmotnosti t, kg, g, mg a ich premena	- zavedenie a definícia fyz. veličiny hmotnosť - zavedenie a používanie jednotiek hmotnosti - vedieť správne zapísať a premieňať jednotky hmotnosti t, kg, g, mg
	Váhy. Rovnoramenné váhy	typy váh – obchodné, osobné, kuchynské, lekárske, ..., zákl. časti rovnor. váh – vahadlo, stĺpik, jazýček, misky, ..., postup pri meraní na rovnor. váhach	- spoznať zákl. typy váh - vedieť pomenovať zákl. časti rovnor. váh a ich význam - vedieť správne postupovať pri meraní hmotnosti na rov. váhach
	Meranie hmotnosti kvapalín a plynov	$m_{\text{kvapaliny/plynu}} =$ $m_{\text{kvapaliny s nádobou}} - m_{\text{nádoby}}$	- váženie kvapalín a plynov nepriamou metódou

	Laboratórna úloha č. 1 – zisťovanie hmotnosti telies	určovanie hmotnosti telies pomocou rovnoram. váh	- previesť 1. laboratórnú úlohu a urobiť protokol
	Dĺžka telesa. Jednotky dĺžky + premena	dĺžka ako fyzikálna veličina – d, jednotky dĺžky km, m, dm, cm, mm a ich premena	- zavedenie a definícia fyzikálnej veličiny dĺžka - používanie jedn. dĺžky - vedieť správne zapísať a premieňať jednotky dĺžky km, m, dm, cm, mm
	Opakované meranie dĺžky	voľba správneho dĺžkového meradla, 3-krát odmerať dĺžku a urobiť jej aritmetický priemer d_p	- aktívnou experimentálnou činnosťou zistiť, že opakované meranie je presnejšie
	Meranie objemu pevných telies odmerným valcom	$V_{\text{telesa}} = V_{\text{kvapaliny s telesom}} -$ $- V_{\text{kvapaliny}}$	- utváranie predstavy o jednotkách objemu - meranie objemu pevných telies
Vlastnosti pevných látok a telies / 13 h	Jednotky objemu (m^3 , dm^3 , cm^3)	kubické jednotky objemu – m^3 , dm^3 , cm^3	- zavedenie a používanie kubických jednotiek objemu m^3 , dm^3 , cm^3
	Premena jednotiek objemu (m^3 , dm^3 , cm^3)	$1 m^3 = 1\,000 dm^3$, $1 m^3 = 1\,000\,000 cm^3$ $1 dm^3 = 1\,000 cm^3$	- vedieť správne zapísať a premieňať kubické jednotky objemu m^3 , dm^3 , cm^3 - vedieť premieňať kubické jednotky V na základe premeny jednotiek dĺžky
	Laboratórna úloha č. 2 – zisťovanie objemu telesa	nepriame zisťovanie objemu pevného telesa pomocou odmer. valca	- previesť 2. laboratórnú úlohu a urobiť protokol
	Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, pev. látok a telies	spoločné vlastnosti – deliteľnosť, merateľnosť hmotnosti a objemu	- porovnanie a určenie spoločných a rozdielnych vlast. kvapalín, plynov, pevných látok a telies
	Čo sme sa naučili. Test 2	teoretické i praktické otázky, pojmové tabuľky, využitie obrázkov	- vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov
Správanie telies v kvapal. a plynoch / 13 h	Vplyv hmotnosti, objemu a tvaru telies na správanie sa telies vo vode	väčšia m telesa pri rovnakom V – väčší ponor, väčší V telesa pri rovnakej m – menší ponor	- získavanie skúseností so správaním sa telies v kvapalinách, ak pri stálom V meníme ich m - získavanie skúseností

			so správaním sa telies v kvapalinách, ak pri stálej m meníme ich V
	Hustota pevných telies. Jednotky hustoty	hustota ako fyz. veličina – ρ , hustota ako hmotnosť 1 $\text{cm}^3 \rightarrow \text{g/cm}^3$ alebo ako hmotnosť 1 $\text{m}^3 \rightarrow \text{kg/m}^3$	- zavedenie a definícia fyz. veličiny hustota - zavedenie a používanie jednotiek hustoty
	Premena jednotiek hustoty	základná jednotka ρ – kg/m^3 , $1 \text{ g/cm}^3 = 1000 \text{ kg/m}^3$	- vedieť správne zapísať a premieňať jednotky hustoty kg/m^3 , g/cm^3
	Hustota kvapalín	teleso s väčšou ρ ako kvap. sa potápa, s menšou ρ ako kvap. pláva	- skúmanie hustoty pri rôznych kvapalinách
Správanie telies v kvapal. a plynch / 13 h	Príklady na výpočet hustoty a hmotnosti použitím vzorca	vzorec na výpočet hustoty: $\rho = m/V$,	- precvičenie správneho zápisu a matematického riešenia úloh s využitím vzor. $\rho = m/V$, $m = \rho \cdot V$
	Príklady na výpočet hustoty a hmotnosti použitím vzorca	vzorec na výpočet hmotnosti: $m = \rho \cdot V$	
	Čo sme sa naučili. Test 3	teoretické i praktické otázky, pojmové tabuľky, využitie obrázkov	- vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov
	Zhrnutie učiva o hustote látok	hustota – ρ , jednotky hustoty – kg/m^3 a g/cm^3 , vzorce: $\rho = m/V$ a $m = \rho \cdot V$	- zopakovať si nadobudnuté poznatky o fyz. veličine hustota, premene jej jednotiek a riešení príkladov na jej výpočet
	Objem a hmotnosť kvapaliny vytlač. pláv. telesami	V telesa = V vytlač. kvap. m telesa = m vytlač. kvap.	- aktívnou exp. činnosťou skúmať objem a hmotnosť kvapaliny vytlačenej pláv. telesami
	Objem a hmotnosť kvapaliny vytlač. potáp. sa telesami	V telesa = V vytlač. kvap. m telesa > m vytlač. kvap.	- aktívnou exp. činnosťou skúmať objem a hmotnosť kvapaliny vytlačenej potápajúcimi sa telesami

	Správanie sa telies v kvapalinách s rôznou hustotou	Pr. 1: loptička vo vode a liehu, Pr. 2: vajíčko v sladkej a slanej vode	- pozorovanie a skúmanie a polohy telies v nádobách s kvapalinami s rôznou ρ
	Vplyv teploty na hustotu.	s narastajúcou t sa znižuje ρ a naopak (studené a teplé vzdušné a morské prúdy, balóny..)	- experimentálne zistenie vplyvu teploty na zmenu objemu a hustoty látok + príklady zo života
	Hustota plynov	hustoty redších plynov ako vzduch – vodík, hélium, ... a hustejších plynov ako vzduch – radón, oxid uhličitý, ...	- pozorovanie správania sa bublín v rôzne hustých plynoch - poznať hustotu najznámejších plynov

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Teplota a čas / 3 h	Meranie teploty	teplota ako fyzikálna veličina – t , Celsiova stupnica teplôt	- merania teploty kvapal. a digitálnym teplomerom - zápis nameraných hodnôt do tabuľky
	Teplomer	druhy teplomerov	
	Meranie teploty a času	čas ako fyzikálna veličina – t / τ , graf závislosti teploty od času	- jednod. merania zmien teploty v priebehu času - grafické znázornenie závislosti teploty od času
Premena kvapaliny na plyn / 4 h	Vyparovanie	vyparovanie ako skupenská premena, faktory vyparovania	- spoznávanie priebehu vyparovania aktívnou experiment. činnosťou - aktívnou exp. činnosťou zistiť, ako vonkajšie podmienky ovplyvňujú rýchlosť vyparovania

	Var	var ako skupenská premena, odlišnosť od vyparovania, teplota varu	- sledovanie priebehu varu kvapaliny aktívnou experiment. činnosťou - určovanie t_v kv. pomocou grafu t v závislosti od τ
	Tlak vzduchu a var	vyšší tlak $\rightarrow$ vyššia t_v (tlakové hrnce) nižší tlak $\rightarrow$ nižšia t_v (vysoko v horách)	- jednoduchým experimentom zistiť, že teplota varu kvapaliny závisí od okolitého tlaku
	Čo sme sa naučili	zhrnutie TC formou jednoduchých demonštr. obrázkov	- vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov
Premena plynu na kvapalinu / 2 h	Kondenzácia	kondenzácia ako skup. premena, podmienky kondenzácie, kondenzácia v prírode a technike	- modelovanie priebehu kondenzácie jednoduch. experimentom
	Ako vzniká dážď	opis vzniku dažďa od vyparovania, cez kondenzáciu – vznik oblaku až po zrážky	- aktívnou experimentálnou činnosťou modelovať vznik dažďa - jednoduch. experimentom určiť teplotu rosného bodu v triede
Topenie a tuhnutie / 3 h	Topenie	topenie ako skup. premena, teplota topenia u kryšt. a u amorf. látok, graf. vyjadrenie topenia	- sledovanie procesu topenia aktívnou experiment. činnosťou - sledovanie zmien objemu počas topenia
	Tuhnutie	tuhnutie ako skup. premena, teplota tuhnutia u kryšt. a u amorf. látok, graf. vyjadrenie tuhnutia, anomália vody	- sledovanie procesu tuhnutia aktívnou experiment. činnosťou - sledovanie zmien objemu počas tuhnutia a poukázanie na dôsledky
	Čo sme sa naučili	zhrnutie TC formou jednoduchých demonštr. obrázkov	- vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov
Teplo / 3 h	Historické názory na teplo	Amontons, teória kalorika, Rumford, Davy, súčasný názor na teplo	- pochopenie historických názorov na teplo štúdiom odb. textov

	Spôsoby šírenia tepla	šírenie tepla vedením, prúdením a žiarením	- pokusné sledovanie priebehu šírenia tepla žiarením a prúdením
	Vedenie tepla. Kalorimeter	zloženie a princíp činnosti kalorimetra, praktické využitie tep. izolov. sústav (chladnička, termoska)	- pokusné sledovanie priebehu vedenia tepla v rôznych látkach - vytvorenie tepelne izolovaného prostredia
Výmena tepla / 12 h	Výmena tepla medzi horúcou a studenou vodou	tepelná výmena, závislosť výslednej teploty vody od objemov a teplôt vôd	- sledovanie priebehu výmeny tepla medzi studenou a teplou vodou
	Laboratórna úloha	praktické zisťovanie výslednej teploty vody po tepelnej výmene v kalorimetri	- odhadovanie a meranie výslednej teploty sústavy po zliatí tepl. a stud. vody - zápis zistených údajov do protokolu
	Výmena tepla medzi kovmi a vodou	výsledná teplota bližšie k t_z vode – tepelný izolant	- sledovanie priebehu výmeny tepla medzi kovom a vodou - odhadovanie a meranie výsl. teploty sústavy po vložení kovu do vody
	Výmena tepla – príklady	zavedenie – zmena teploty kovu alebo vody po ukončení tep. výmeny	- riešiť fyz.-mat. úlohy na výmenu tepla
	Čo sme sa naučili	zhrnutie TC formou jednoduchých demonštr. obrázkov	- vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov
	Ako meriame teplo	teplo ako fyz. veličina – Q a jej závislosť od hmotnosti, teplôt a druhu látky	- zavedenie tepla ako fyzikálnej veličiny
	Hmotnostná tepelná kapacita	hm. tep. kapacita ako fyz. veličina – c určujúca závislosť Q od druhu látky a jej jednotky – J / kg · °C a kJ / kg · °C	- zavedenie hmotn. tepelnej kapacity ako dôležitej charak. každej látky
	Hmotnostná tepelná kapacita rôznych látok	c ako konštanta látky v MFCHT, premena jednotiek c	- vyhľadávanie hmotn. tep. kapacít rôznych látok v tabuľkách a ich porovnávanie

	Výpočet tepla	vzorec na výpočet tepla: $Q = m \cdot c \cdot \Delta t$, premena jednotiek tepla: J, kJ, MJ	- odvozenie vzťahu na výpočet tepla odovzd. alebo prijatého telesom pomocou exper. a úvahou
Výmena tepla / 12 h	Riešenie úloh na výpočet tepla	príklady na výpočet tepla prij. alebo odovzdaného pri tepelnej výmene	- riešenie úloh a fyz. situácií s využitím vzťahu na výpočet tepla
	Riešenie úloh na výpočet tepla		
	Príklady na Q a c	premena jednotiek hm. tep. kapacity a príklady na výpočet tepla	- utvrdenie poznatkov o hm. tep. kap. a premene jej jednotiek a o teple a výpočte príkladov
Teplo ako energia / 6 h	Teplo a premeny skupenstva látok – vyparovanie a var	vyparovanie a var – prijímanie tepla, skupenské a hmotnostné skupenské teplo varu l_v	- utvrdenie poznatku, že každá skupenská zmena je podmienená prijímaním alebo odovzdávaním tepla, pričom sa ale jej teplota nemení
	Teplo a premeny skupenstva látok – kondenzácia	kondenzácia – odovzdávanie tepla	
	Teplo a premeny skupenstva látok – topenie a tuhnutie	topenie – prij. tepla, tuhnutie – odovz. tepla, skupenské a hmotnostné skupenské teplo topenia = tuhnutia: l_t	
	Energetická hodnota potravín	energetická hodnota potravín rôznych potravín udávaná v kcal	- určenie energ. hodnoty potravín jednoduchým experimentom (napríklad spaľovaním orieška)
	Tepelné spaľovacie motory – druhy, princíp činnosti	vynálezcovia parných motorov a strojov – Herón, Papin, Newcomen, Watt	- uvedenie typov spaľovacích motorov - vysvetlenie princípu činnosti spaľ. motorov
	Piestové spaľovacie motory	časti piest. spaľ. motora, princíp činnosti štvortakt. a dvojtakt. zážihového motora a ich využitie	- pozorovanie modelov piestových spaľovacích motorov

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Skúmanie vlastností svetla / 8 h	Slnčné svetlo a teplo	zložky slnečného žiarenia, slnečná konštanta	- dokázať experimentom premenu svetla na teplo
	Zdroje svetla	typ lúčov u plošného a bodového zdroja svetla	- porovnať zdroje svetla – Slnko, žiarovka, ...
	Rozklad svetla	Issac Newton – spojité spektrum, dúha	- navrhnúť jednoduchý exper. na rozklad svetla
	Skladanie farieb. svetelných lúčov	skladanie farieb z 3 zákl. – červená, zelená, modrá	- opísať skladanie farieb
	Absorpcia svetla	vnímanie farebnosti predmetov na základe odrazu svetla od nich	- opísať absorb. a odraz farieb spektra od bieleho povrchu a far. povrchov
	Projekt 1	zostrojenie zariadenia na rozklad svetla na spektrum	- získavať infor. pre tvorbu projektu z rôz. zdrojov
	Čo sme sa naučili	zhrnutie TC formou jednoduchých demonštr. obrázkov	- vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov
	Test 1 – vyskúšaj sa	otázky a úlohy na upevnenie poznatkov z TC	- utvrdenie vedomostí nadobudnutých z TC
Odraz a lom svetla / 13 h	Zákon odrazu svetla	definícia zákona odrazu svetla, rozptyl svetla	- navrhnúť exper. na dôkaz platnosti zák. odr. svetla
	Zákon lomu svetla	lom svetla ku kolmici, lom svetla od kolmice	- navrhnúť exper. na dokaz platnosti zák. lomu svetla
	Šošovky	druhy: spojky, rozptylky; optická mohutnosť – φ	- praktickou činnosťou určiť druh šošovky
	Zobrazenie spojkou	geometrické zobrazovanie predmetu spojkou, vlastnosti jeho obrazu	- znázorniť graficky zobraz. predmetu spojkou
	Zobrazenie rozptylkou	geometrické zobrazovanie predmetu rozptylkou, vlastnosti jeho obrazu	- znázorniť graficky zobraz. predmetu rozptylkou

	Geometrické úlohy na zobr. sp. a rozp.	praktické geom. úlohy na zobraz. šošovkami	- hľadanie obrazu vznikn. danou šošovkou
Odraz a lom svetla / 13 h	Optické vlastnosti oka	oko ako optická sústava, blízky a ďaleký bod oka	- vedieť popísať význam jedn. častí ľudsk. oka
	Chyby oka. Okuliare	krátkozrakosť a ďalekozrakosť a ich korekcia okuliarmi +, –	- vysvetliť princíp použitia okuliarov pri odstraňov. chýb oka
	Využitie šošoviek – lupa, fotoaparát, ďalekohľad	princíp činnosti lupy, fotoaparátu a ďalekohľadu	- opísať využitie lomu svetla v lupe, fotoaparáte a ďalekohľade
	Využitie šošoviek – mikroskop. Svetelný smog	princíp činnosti mikroskopu, dôsledky pôsobenia svetel. smogu	- opísať využitie lomu svetla v mikroskope - spoznať svetelný smog ako vážny ekol. problém
	Projekt 2	zostroj. modelu periskopu, ďalekohľ. alebo fotoapar.	- získavať infor. pre tvorbu projektu z rôz. zdrojov
	Čo sme sa naučili	zhrnutie TC formou jednoduchých demonštr. obrázkov	- vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov
	Test 2 – vyskúšaj sa	otázky a úlohy na upevnenie poznatkov z TC	- utvrdenie vedomostí nadobudnutých z TC
Skúmanie sily / 22 h	Telesá pôsobia na seba silou. Účinky sily	vzájomné sil. pôsobenie telies, sila ako fyz. vel.: F , pohyb. a def. účinky sily	- jednoduchým pokusom potvrdiť vzájomné silové pôsobenie dvoch telies
	Gravitačná sila a hmotnosť telesa	definícia sily 1 N, väčšie jednotky kN, MN; vzorec na gr. silu: $F_g = m \cdot g$	- logickým postupom odvodiť vzťah na výpočet gravitačnej sily
	Riešenie úloh podľa vzorca: $F_g = m \cdot g$	príklady na výpočet grav. sily alebo hmotnosti telesa	- riešiť úlohy na výpočet gravitačnej sily
	Meranie sily. Znárodnenie sily	postup pri meraní sily silomerom, úsečka so šípkou – graf. zobr. sily	- vysvetliť pravidlá pri meraní sily silomerom, graf. zobrazenie sily
	Skladanie síl. Rovnováha síl	výslednica síl, skladanie dvoch síl rovnakého a opačného smeru a dvoch rôznobežných síl	- vedieť určiť veľkosť a smer výslednice síl pomocou graf. skladania dvoch rôznych síl
	Otáčavé účinky sily. Páka	časti páky, rovnovážna poloha páky: $F_1 \cdot r_1 = F_2 \cdot r_2$, moment sily: $M = F \cdot r$	- vysvetliť výhody použitia páky v bežnej praxi na základe momentu sily

Skúmanie sily / 22 h	Riešenie úloh podľa vzorca: $F_1 \cdot r_1 = F_2 \cdot r_2$	príklady na rovnovážnu polohu páky	- riešiť úlohy na rovnováž. polohu páky
	Ťažisko telesa a jeho určenie	ťažisko: pôsob. výsled. F_g , poloha ťažiska, stabilita	- vedieť určiť ťažisko vybraných telies
	Deformačné účinky sily	praktické príklady deformač. účinkov sily	- vedieť praktické príklady deformačného pôsob. sily
	Tlaková sila a tlak	tlak ako fyz. veličina – p, vzorec na výpočet tlaku: $p = F / S$, jednotky tlaku – Pa, kPa, MPa, GPa;	- logickým postupom odvodiť vzťah na výpočet tlaku, praktické využitie pôsobenia rôzneho tlaku
	Riešenie úloh podľa vzorca: $p = F / S$	príklady na výpočet tlaku alebo sily a plochy	- riešiť úlohy na výpočet tlaku
	Sily pôsobiace v kvapalinách	Pascalov zákon, Archimedov zákon a jeho mat. zápis: $F_{vz} = V \cdot \rho_k \cdot g$	- jedn. experimentom dokázať znenie Pascalov. a Archimed. zákonu
	Riešenie úloh podľa vzorca: $F_{vz} = V \cdot \rho_k \cdot g$	príklady na výpočet vztlakovej sily alebo objemu pon. časti telesa	- riešiť úlohy s využitím matemat. vyjadrenia Archimedovho zákonu
	Tlaková sila a tlak v kvapalinách	tlak v kvap. = hydrostat. tlak a jeho výpočet: $p_h = h \cdot \rho \cdot g$	- logickým postupom odvodiť vzťah na výpočet hydrostatického tlaku.
	Riešenie úloh podľa vzorca: $p_h = h \cdot \rho \cdot g$	príklady na výpočet hydrostatického tlaku alebo hĺbky telesa v kvap.	- riešiť úlohy na výpočet hydrostatického tlaku
	Atmosférický tlak	tlak v ovzduší = atmosférický tlak, Torric. pokus, normálny tlak, barometer a monometer	- spoznať závislosť počasia od atmosf. tlaku a prístroje na jeho meranie
	Trenie	vznik trenia a jeho grafické vyjadrenie, faktory trenia	- jed. pokusom určiť veľkosť a smer trecej sily a spoznať faktory trenia
	Trečia sila a jej meranie	šmykové a valivé, pokojové a pohyb. trenie	- jednod. pokusom posúdiť veľkosť šmyk. a val. tren. a pokojov. a pohyb. tren.
	Škodlivé a užitočné trenie	príklady činností, kedy je potrebné trenie obmedziť alebo naopak zväčšiť	- analyzovať situácie, v kt sa prejavuje trenie pozitívne alebo negatívne
Skúmanie sily /	Projekt 3	zostrojenie silomeru	- získavať infor. pre tvorbu projektu z rôz. zdrojov

22 h	Čo sme sa naučili	zhrnutie TC formou jednoduchých demonštr. obrázkov	- vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov
	Test 3 – vyskúšaj sa	otázky a úlohy na upevnenie poznatkov z TC	- utvrdenie vedomostí nadobudnutých z TC
Pohyb telesa / 7 h	Opis pohybu telesa	určovanie pohyb. stavu telesa, druhy pohybov podľa trajektórie, dráha ako fyz. veličina – s	- správne posúdiť pokoj alebo pohyb telesa, - vedieť príklady na priamoč. a krivoč. pohyb
	Rovnomerný a nerovnomerný pohyb	graf závislosti dráhy od času pri rovnomernom a nerovnomernom pohybe	- vedieť zostrojiť grafy závislosti dráhy od času pri rov. a nerov. pohybe - vedieť čítať údaje z grafu
	Rýchlosť pohybu	rýchlosť ako fyz. vel. – v, vzorec: $v = s / t$ jednotky rýchlosti – m/s a km/h, priemerná rýchlosť	- pomocou myšl. pokusu spoznať fyz. význam rýchlosti a odvodiť vzorec na jej výpočet
	Premena jednotiek rýchlosti	1 m/s = 3,6 km/h	- správne ovládať premenu jednotiek rýchlosti
	Riešenie úloh podľa vzorca: $v = s / t$	príklady na výpočet rýchlosti	- riešiť úlohy na výpočet rýchlosti
	Dráha pohybu	vzorec na výpočet dráhy: $s = v \cdot t$, vzorec na výpočet času: $t = s / v$, graf závislosti rýchl. od času	- pomocou myšl. pokusu spoznať fyz. význam dráhy a odvodiť vzorec na jej výpočet
	Riešenie úloh podľa vzorca: $s = v \cdot t$	príklady na výpočet dráhy a času	- riešiť úlohy na výpočet dráhy
Práca. Výkon. Energia / 16 h	Mechanická práca	práca vo fyz. význame – fyz. veličina W, vzorec – $W = F \cdot s$, jednotky práce – J, kJ, MJ, GJ	- vedieť rozlíšiť prácu vo fyz. význame (sila a dráha) od práce v inom význame ako fyzikálnom
	Riešenie úloh podľa vzorca: $W = F \cdot s$	príklady na výpočet práce	- riešiť úlohy na výpočet práce
	Práca na naklonenej rovine	menšia sila po väčšej dráhe – výhodnosť použitia nakl. roviny	- vysvetliť dôvod použitia naklonenej roviny v praktickej činnosti
Práca. Výkon. Energia /	Práca na pevnej kladke	popis kladky, výhodnosť použitia kladky v ťahaní bremena pred dvíhaním	- vysvetliť dôvod použitia pevnej kladky v rôznych strojoch a prístrojoch

16 h	Výkon	výkon ako fyz. vel. – P, vzorec: $P = W / t$, jednotky výkonu – W, kW, MW	- spoznať fyz. význam výkonu na jednoduchom myšlienkovom pokuse
	Riešenie úloh podľa vzorca: $P=W/t$	príklady na výpočet výkonu	- riešiť úlohy na výpočet výkonu
	Pohybová energia telesa	pohybová = kinetická E telesa – E_k , jej závislosť od hmotn. a rýchľ. telesa	- vedieť rôzne príklady na pohybovú energiu daného telesa
	Polohová energia telesa	polohová = potenciálna E telesa – E_p , vzorec na jej výpočet: $E_p = m \cdot g \cdot h$; druhy polohovej energie	- spoznať fyz. význam polohovej energie - logickým spôsobom odvodiť vzťah na výp. E_p
	Riešenie úloh podľa vzorca: $E_p =$ $m \cdot g \cdot h$	príklady na výpočet polohovej energie, hmotn. alebo výšky telesa	- riešiť úlohy na výpočet polohovej energie
	Vzájomná premena E_p a E_k	vzájomná premena E_p padajúcej loptičky na E_k a naopak	- na jednod. príkladoch vysvetliť vzáj. premenu pohyb. a poloh. energie
	Zákon zachovania mechanickej energie	znenie zákona zachovania energie + príklady, prenos mech. energie	- na jednoduchých príkladoch vysvetliť zákon zachovania energie
	Čo sme sa naučili	zhrnutie TC formou jednoduchých demonštr. obrázkov	- vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov
	Test 4 – vyskúšaj sa	otázky a úlohy na upevnenie poznatkov z TC	- utvrdenie vedomostí nadobudnutých z TC
	Energia zo Slnka	energia zo Slnka → život na Zemi, fotosyntéza, fosílna palivá, využitie v slnečných kolektoroch	- poznať Slnko ako zákl. zdroj všetkej energie na Zemi a jej priame využitie v kolektoroch
	Energia, ktorú nevieme využiť a ovládnúť	energia z výbuchu sopky, zemetrasenia, tropických cyklón a tornád	- spoznať nevyužitelné zdroje energie (sopky, zemetras., hurikány, ...)
	Projekt 4	zostrojenie zariadenia na premenu tepla na prácu	- získavať infor. pre tvorbu projektu z rôz. zdrojov

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Magnetické vlastnosti látok / 6 h	Skúmame mag. vlastnosti látok I	prírodné a umelé magnety, elektromagnet	- rozoznať základné typy magnetov
	Skúmame magnetické vlastnosti látok II	magnetické póly – N a S, priťahovanie a odpudzovanie pólov	- graficky znázorniť priťahov. a odpudzovanie magnetických pólov
	Magnetická indukcia	mag. mäkká a tvrdá oceľ, jav mag. indukcie, indukčné čiary mag. poľa	- experimentálne vysvetliť a charakterizovať jav magnetickej indukcie
	Ako si vyrobiť magnet	návod a pomôcky na výrobu dom. magnetu	- vyrobiť si z jednoduchých pomôcok magnet
	Zem ako magnet – mag. póly Zeme	severný mag. pól Zeme pri jej južnom póle a naopak	- rozlišovať mag. póly Zeme od jej zemepisných
	Zem ako magnet – kompas a buzola	kompas a buzola – prístroje na určovanie svetových strán	- vysvetliť princíp určovania sv. strán kompasom a buzolou
Elektrické vlastnosti látok / 6 h	Skúmame zelektriz. telesá	vznik a príčina zelektrizovania telies	- na príkladoch vysvetliť priebeh a dôsledok elektrizácie telies
	Elektrické pole	elektrické pole elektricky nabitých telies	- vysvetliť príčiny vzniku elektrického poľa
	Siločiary elektrického poľa	siločiary = grafické vyjadrenie silového pôsobenia elektrického poľa	- vysvetliť pojem siločiara; graf. znázorniť siločiary el. poľa medzi 2 súhlas. a nesúhlas. zelektriz. tel.
	Elektrický náboj	náboj ako fyz. vel. – Q, jej jednotka – coulomb, elementárny el. náboj e = náboj protónu a elektrónu, vznik el. nabitého atómu	- vysvetliť a zaviesť fyz. veličinu el. náboj - charakterizovať elementárny elektr. náboj
	Elektrometer	časti elektrometra, princíp jeho činnosti na určenie el. boja daného telesa	- vysvetliť princíp činnosti elektrometra na určenie el. náboja zelektr. telesa

	Čo sme sa naučili	zhrnutie TC formou jednoduchých demonštr. obrázkov	- upevnenie poznatkov daných temat. celkov
Vedenie elektrického prúdu v kovových vodičoch / 46 h	Elektrický obvod	základné el. schematické značky, otvorený a uzavretý el. obvod	- zakresliť el. obvod pomocou schem. značiek - zapojiť elektrický obvod podľa schémy
	Elektrické vodiče a izolanty	príklady na el. vodiče, príklady na el. izolanty	- rozoznávať elektrické vodiče od izolantov
	Elektrický prúd v kovovom vodiči	účinky el. prúdu v kovovom vodiči –	- jednoduchými pokusmi ukázať prejavy a účinky elektrického prúdu
	Tepelné účinky prúdu	svetelné, tepelné, zvukové a magnetické	
	Smer elektrického prúdu v obvode	dohodnutý smer el. prúdu v obvode: od + do -	- vedieť určiť smer elektr. prúdu v obvode
	Fyzikálna veličina elektrický prúd	el. prúd ako fyz. vel. – I, vzorec: $I = Q / t$, jednotky el. prúdu – A, mA, μ A	- vysvetliť a zaviesť fyz. veličinu elektrický prúd - vedieť premieňať jednotky el. prúdu
	Meranie elektrického prúdu. Ampérmeter	meradlo elektr. prúdu – ampérmeter, postup a zásady pri meraní el. prúdu ampérmetrom	- poznať postup a zásady merania el. prúdu ampérmetrom - vedieť správne zapojiť ampérm. do el. obvodu
	Praktické meranie elektrického prúdu	prúdu ampérmetrom v elektrickom obvode	
	Riešenie úloh podľa vzorca: $I = Q / t$	príklady na výpočet elektrického prúdu a elektrického náboja	- riešiť úlohy a fyz. situácie s využitím vzťahu na výpočet el. prúdu
	Riešenie úloh podľa vzorca: $I = Q / t$		
	Elektrické sily a elektrické pole vo vodiči	pohyb voľných elektrónov – príčina vzniku el. prúdu v kovoch	- opísať model vedenia elektrického prúdu v kovoch
	Elektrické napätie	el. napätie ako fyz. vel. – U, vzorec: $U = W / Q$, jednotky el. napätia – V, kV, MV, mV	- vysvetliť a zaviesť fyz. veličinu el. napätie - vedieť premieňať jednotky el. napätia
	Meranie elektrického napätia. Voltmeter	meradlo elektr. napätia – voltmeter, postup a zásady pri meraní el. prúdu	- poznať postup a zásady merania el. napätia voltmetrom

	Praktické meranie elektrického napätia	voltmetrom v elektrickom obvode	- vedieť správne zapojiť voltmeter do el. obvodu
Vedenie elektrického prúdu v kovových vodičoch / 46 h	Riešenie úloh podľa vzorca: $U = W / Q$	príklady na výpočet elektrického napätia, práce alebo náboja	- riešiť úlohy a fyz. situácie s využitím vzťahu na výpočet napätia
	Riešenie úloh podľa vzorca: $U = W / Q$		
	Čo sme sa naučili	zhrnutie TC formou jednoduchých demonštr. obrázkov	- upevnenie poznatkov daného fyzikálneho učiva
	Elektrický odpor vodiča	elektrický odpor ako dôležitá char. vodiča	- poznať príčinu vzniku el. odporu v látkach
	Závislosť odporu od vlastností vodiča	závislosť el. odporu od dĺžky prierezu a teploty vodiča a od druhu vodiča	- vysvetliť závislosť elektrického odporu od l , S , ρ a t
	Ohmov zákon	Ohmov zákon: $R = U / I$, el. odpor ako fyz. vel. – R , jednotky el. odporu – Ω , $k\Omega$, $M\Omega$	- vyjadriť Ohmov zákon slovné a vzorcom - vysvetliť a zaviesť fyz. vel. elektrický odpor - vedieť premieňať jedn. el. odporu
	Graf. vyjadrenie závislosti elektrického prúdu od napätia	grafické vyjadrenie Ohmovho zákona – lineárna závislosť medzi el. prúdom a napätím	- zostrojiť graf priamej úmery medzi I a U z nameraných hodnôt
	Riešenie úloh podľa vzorca: $R = U / I$	príklady na výpočet elektrického odporu, napätia alebo prúdu	- riešiť úlohy a fyz. situácie s využitím Ohmovho zákona
	Riešenie úloh podľa vzorca: $R = U / I$		
	Rezistor	rezistor – súčiastka so stanoveným odporom, reostat – súčiastka s meniteľným odporom, reostat ako potenciometer	- odlišovať rezistor od reostatu - vedieť používať reostat ako delič prúdu a napätia
	Reostat – rezistor s premenným odporom		
	Zapájanie spotrebičov v elektrickom obvode za sebou	sériové zapojenie spotrebičov = za sebou – I všade rovnaký, výsledný odpor: $R = R_1 + R_2$	- nakresliť obvod s odpormi zapoj. za sebou - určiť výslednú hodnotu R v obvode výpoč. i slovné

Vedenie elektrického prúdu v kovových vodičoch / 46 h	Praktické zapájanie spotrebičov za sebou	sériové zapájanie spotrebičov (žiaroviek alebo rezist.) do obvodu	- podľa schémy zapojiť obvod s odpormi za sebou
	Riešenie úloh podľa vzorca: $R = R_1 + R_2$	príklady na výpočet výsledného el. odporu pri sériovom zapojení spotrebičov	- riešiť úlohy a fyz. situácie s využitím vzorcov pre R, U a I, ak sú odpory zapojené za sebou
	Riešenie úloh podľa vzorca: $R = R_1 + R_2$		
	Zapájanie spotrebičov v elektrickom obvode vedľa seba	paralelné zapojenie spotrebičov = vedľa seba – U všade rovnaké, výsledný odpor: $R = (R_1 \cdot R_2) / (R_1 + R_2)$	- nakresliť obvod s odpormi zapojených vedľa seba - určiť výslednú hodnotu R v obvode výpoč. i slovné
	Praktické zapájanie spotrebičov vedľa seba	paralelné zapájanie spotrebičov (žiaroviek alebo rezist.) do obvodu	- podľa schémy zapojiť obvod s odpormi vedľa seba
	Rieš. úloh podľa vzorca: $R = (R_1 \cdot R_2) / (R_1 + R_2)$	príklady na výpočet výsledného el. odporu pri paralelnom zapojení spotrebičov	- riešiť úlohy a fyz. situácie s využitím vzorcov pre R, U a I, ak sú odpory zapojené vedľa seba
	Rieš. úloh podľa vzorca: $R = (R_1 \cdot R_2) / (R_1 + R_2)$		
	Čo sme sa naučili	zhrnutie TC formou jednoduchých demonštr. obrázkov	- upevnenie poznatkov daného fyzikálneho učiva
	Magnetické pole v okolí vodiča s prúdom	jav elektromagnetickej indukcie – vznik mag. poľa v okolí vodiča (cievky) s prúdom	- demonštrovať existenciu magnetického poľa v okolí vodiča a cievky s prúdom
	Magnetické pole cievky s prúdom		
	Elektrické obvody v našom byte	elektrická sieť v domácnostiach – trojfázový elektrický prúd	- opísať jednoduché bytové elektrické inštalácie
	Elektrické obvody v našom byte		
	Bezpečnosť pri práci s elektr. zariadeniami	bezpečnostné opatrenia pri práci s el. zariadeniami, 1. pomoc pri zásahu prúdom	- rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektr. spotrebičmi
	Práca elektrického prúdu	el. práca ako fyz. vel. – W, vzorec: $W = U \cdot I \cdot t$, jednotky el. práce – J, kJ..	- vysvetliť a zaviest' fyz. veličinu el. práca

Vedenie elektrického prúdu v kovových vodičoch / 46 h	Riešenie úloh pod. vzorca: $W = U \cdot I \cdot t$	príklady na výpočet elektrickej práce, napätia alebo prúdu	- riešiť úlohy a fyz. situácie s využitím vzťahu na výpočet elektr. práce
	Riešenie úloh pod. vzorca: $W = U \cdot I \cdot t$		
	Elektrický príkon	el. príkon ako fyz. vel. – P, vzorec: $P = U \cdot I$, jednotky príkonu – W ...	- vysvetliť a zaviest' fyz. veličinu el. príkon
	Riešenie úloh pod. vzorca: $P = U \cdot I$	príklady na výpočet elektrického príkonu, napätia alebo prúdu	- riešiť úlohy a fyz. situácie s využitím vzťahu na výpočet el. príkonu
	Riešenie úloh pod. vzorca: $P = U \cdot I$		
	Čo sme sa naučili	zhrnutie TC formou jedn. demonštr. obrázkov	- upevnenie poznatkov daného fyzikálneho učiva
Vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynoch / 7 h	Vedenie elektrického prúdu v kvapalinách	pohyb voľných iónov (katiónov alebo aniónov) – príčina vzniku el. prúdu v kvapalinách	- na základe pohybu voľných iónov (katiónov a aniónov) vysv. príčinu vzniku el. prúdu v kvap.
	Elektrolýza a jej využitie	jav elektrolýzy – pohyb iónov z elektrolytu na elektródy + tech. využitie	- vysvetliť podmienky priebehu elektrolýzy a jej využitie
	Model vedenia elektrického prúdu v kvapalinách	jednoduchý model elektrolyz. zariadenia – roztok modrej skalice zap. do el. obvodu	- zostrojiť jednod. model s priebehom elektrolýzy - vedieť jeho základné časti – elektrolyt a elektródy
	Vedenie elektrického prúdu v plynoch	pohyb voľných iónov – príčina vzniku el. prúdu v plynoch	- vysvetliť príčinu vzniku elektr. prúdu v plynoch
	Ionizácia plynu	vznik ionizovaného (nab.) plynu + tech. využitie	- vysvetliť priebeh ionizácie daného plynu
	Elektrické výboje v atmosfére	blesk – el. výboj medzi oblakom a zemou alebo medzi oblakmi i v ňom	- vysvetliť príčinu vzniku náhlych elektr. výbojov a iskiek v atmosfére
	Ochrana pred bleskom	zásady správania sa počas búrky vonku i doma, 1. pomoc po zásahu bleskom	- vedieť zásady správ. sa počas búrky v prírode i v domácnosti (vyťahov. zástrčiek spotrebičov)
Elektrická energia a jej premeny / 1 h	premeny el. energie na iné formy E: pohybovú, tepelnú, svetelnú	- vysvetliť premenu el. energie na iné formy energie	

Učebné zdroje

- Fyzika pre 6. ročník základných škôl (Viera Lapitková, Milada Maťašovská, Václav Koubek, Ľuba Morková)
- Fyzika pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia (Viera Lapitková, Milada Maťašovská, Václav Koubek, Ľuba Morková)
- Fyzika pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom (Viera Lapitková, Václav Koubek, Ľuba Morková)
- internet

Kritéria hodnotenia

Učiteľ hodnotí hĺbku osvojenia fyzikálnych pojmov, zákonov, definícií fyzikálnych veličín a jednotiek, predovšetkým pri riešení úloh s rôznym stupňom obtiažnosti, písomnou aj ústnou formou. Ďalej hodnotí a klasifikuje ako vie žiak analyzovať pozorované javy a vysvetliť príčinnno-následné vzťahy pri interpretácii fyzikálnych javov. Neočakáva memorovanie poučiek, ale porozumenie učiva. Pri laboratórnych prácach sa slovne hodnotí ako žiak previedol samotný pokus, ako zapísal a spracoval namerané výsledky a ako ich následne interpretoval a zanalyzoval.

Predmet sa hodnotí klasicky klasifikačnou stupnicou známkou 1 – 5, slovne, bodovo.

- Odpovede – hodnotené známkou, podľa potreby žiaka ústnou alebo písomnou formou.
- Písomné práce, testy – hodnotené známkou, pri neprítomnosti preskúšanie ústnou alebo písomnou formou.
- Aktivita na vyučovaní - môže byť hodnotená známkou a zohľadnená vo výsled. známke.

Prierezové témy

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Ochrana života a zdravia
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
- Mediálna výchova
- Environmentálna výchova
- Finančná gramotnosť

Názov predmetu	Chémia
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu:

Predmet chémia vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda svojim experimentálnym charakterom vyučovania umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov. Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote.

Sú to predovšetkým tieto oblasti: chémia potravín a nápojov, kozmetiky, liečiv, čistiacich prostriedkov, atď. Zvlášť významné je, že pri štúdiu chémie špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti. Organickou súčasťou učebného predmetu chémia je aj systém vhodne vybraných laboratórnych prác, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

Ciele učebného predmetu:

Cieľom vyučovania chémie na základnej škole je oboznámiť žiakov s významom poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu, čo umožňuje u žiakov vytvorenie pozitívneho vzťahu k učebnému predmetu chémia. Ďalším významným cieľom vyučovania chémie na ZŠ je v čo najväčšej miere prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania, vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu chémie. Cieľom vyučovania chémie je podieľať sa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti, v rámci ktorej je potrebné rozvíjať aj čitateľskú gramotnosť a prácu s odborným textom. Žiaci by mali porozumieť odborným textom na primeranej úrovni a majú vedieť aplikovať získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh. V rámci samostatnej práce majú byť schopní samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály. Vyučovanie chémie na hodinách základného typu a laboratórnych cvičeniach realizované metódami aktívneho poznávania, výraznou mierou prispieva k formovaniu a rozvíjaniu logického, kritického a tvorivého myslenia žiakov, ktoré im umožňuje nachádzať

vzťahy medzi štruktúrou a vlastnosťami látok ako aj osvojenie dôležitých manuálnych zručností. Významným cieľom vyučovania chémie je aj oboznámenie sa žiakov s chemickými látkami, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka (chemické aspekty racionálnej výživy, vplyv alkoholu, nikotínu a iných drog na ľudský organizmus). V predmete chémia si žiaci majú v dostatočnej miere osvojiť zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu. Potrebné je, aby žiaci dosiahli takú úroveň pochopenia a zvládnutia učiva, aby vedeli využiť na hodinách získané vedomosti, spôsobilosti a návyky v každodennom živote.

Ďalšie ciele:

Identifikácia a správne používanie pojmov

Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Žiak rozumie podstate definície, rozumie odborným pojmom a vie ich aktívne používať v správnom kontexte.

Kvalitatívny popis objektov, systémov a javov a ich klasifikácia

Žiak vie popísať a poprípade načrtnúť objekt, systém alebo jav, ktorý pozoruje podľa skutočnosti, modelu alebo nákresu vie popísať stavbu systému, vie nájsť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, predmetov alebo javov (napríklad uviesť hlavné rozdiely medzi kovmi a nekovmi).

Vysvetlenie javov

Žiak vie vysvetliť niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov.

Predvídanie javov a určovanie kauzálnych súvislostí

Žiak vie v jednoduchých prípadoch predpovedať, čo sa v určitej situácii stane, rozhodnúť, či za určitých okolností je daný jav možný alebo nie (napríklad určiť faktory, ktoré ovplyvňujú rýchlosť chemickej reakcie).

Pozorovanie, experimentovanie, meranie a odhady

Žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnuť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku. Do tejto skupiny patria predovšetkým merania a odhady veľkosti niektorých veličín, zhromažďovanie a vhodné usporiadanie údajov (napríklad zistiť, či roztok je kyslý, zásaditý alebo neutrálny).

Kvantitatívny popis

Žiak vie vypočítať niektoré veličiny z iných. Vie v jednoduchých prípadoch porovnať dve veličiny rovnakého druhu, určiť ako sa určitá veličina mení. Vie určiť hodnotu niektorých veličín z grafu alebo z tabuľky alebo naopak.

Aplikácia vedomostí

Žiak vie opísať niektoré prírodné alebo umelé systémy a v jednoduchších prípadoch opísať aj princíp ich fungovania. Vie uviesť príklady aplikácie určitých prírodných javov, rozhodnúť, kedy je daný jav výhodný a kedy nevýhodný. Vie posúdiť dôsledky určitých javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska (napríklad vysvetliť škodlivé účinky používania chloridu sodného k zimnému posypu ciest).

Kľúčové kompetencie:

k učeniu

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť
- hľadať a rozvíjať účinné postupy vo svojom učení
- využívať rôzne stratégie učenia
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu a praxi

v oblasti komunikačných schopností

- vecne, správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov (IKT, knižné zdroje)
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie

v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť

- analyzovať vybrané problémy
- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov
- aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh
- využívať informačné a komunikačné technológie pri riešení problémových úloh
- používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh
- využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh
- zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy
- logicky spájať poznatky z rôznych predmetov a využiť ich pri riešení problémových úloh
- prijímať svoju zodpovednosť za riešenie problémov, dokázať sa poučiť z vlastných chýb a chýb iných

v oblasti sociálnych kompetencií

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne si radiť a pomáhať
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení
- prijímať ocenenie, radu a kritiku, čerpať poučenie pre svoju ďalšiu prácu

v oblasti získavať, osvojiť si a rozvíjať manuálne zručnosti

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky

občianske kompetencie

- chápať význam a podstatu legislatívnych zákonov a noriem

- chápať základné environmentálne a ekologické súvislosti a rozhodovať sa v záujme ochrany zdravia jednotlivca a spoločnosti
- byť pripravený zaujímať sa o dianie a riešenie problémov v spoločnosti

Stratégie vyučovania:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

Pri výučbe chémie využívame najmä:

- riadený rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- výklad učiteľa s ukážkami
- rozhovor s ukážkami
- pozorovanie
- demonštračná metóda (demonštračné pokusy)
- experimentálna činnosť
- problémová metóda
- kooperatívne vyučovanie (práca v skupinách, laboratórne cvičenia)
- heuristická metóda
- samostatná práca žiakov (s odbornou literatúrou, s pracovným listom, s internetom)
- tvorba projektu
- prezentačná metóda
- brainstorming
- diskusia

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Objavovanie chémie v našom okolí (5 hodín)	<p>Úvod do chémie</p> <p>Chemické laboratórium</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ význam chémie pre život človeka ▪ chémia ako veda ▪ chemická výroba ▪ chemický výrobok ▪ prírodná surovina ▪ bezpečnosť práce v chemickom laboratóriu ▪ laboratórne pomôcky/lab. práca 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vymenovať významné chemické závody vo svojom okolí a priradiť im výrobok ▪ poznať problematiku obmedzených zdrojov surovín a dôležitosť ich hospodárneho využitia (potreba separácie odpadov, recyklácie) ▪ v chemickom laboratóriu, základné piktogramy (napr. žieravina, horľavina) ▪ poznať telefónne čísla prvej pomoci ▪ dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu ▪ dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi ▪ vedieť používať ochranné pomôcky (okuliare, rukavice, ochranný štít) ▪ poznať laboratórne pomôcky:

			<p>skúmavka, kadička, banka, kryštaliz miska, filtračný lievik, filtračný papier, držiak, kruh, svorka, stojan, chladič, odparovacia miska, krycie sklíčko, chemická lyžička, kahan, tyčinka, odmerný valec, pipeta</p>
<p>Skúmanie vlastností látok (9 hodín)</p>	<p>Vlastnosti látok</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skupenstvo, vôňa, horľavosť, zápach, vzhľad, rozpustnosť 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zistiť pozorovaním vlastnosti konkrétnych látok ▪ uviesť príklady látok rozpustných vo vode, látok nerozpustných vo vode ▪ rozvíjať schopnosť pozorovania chemických látok ▪ využívať pozorovanie pri bežných činnostiach ▪ získavať a rozvíjať experimentálne zručnosti <p>spoznávať laboratórne pomôcky, postupy</p>
<p>Chemicky čisté látky a zmesi (9 hodín)</p>	<p>Chemicky čistá látka a zmes</p> <p>Vodné roztoky</p> <p>Metódy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chemicky čistá látka ▪ zmes ▪ rôznorodá a rovnírodá zmes ▪ vodný roztok ▪ nasýtený roztok ▪ rozpúšťadlo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznať chemicky čisté látky, rôznorodé zmesi, rovnírodé zmesi (roztoky tuhé, kvapalné a plynné) ▪ poznať skupenstvá roztokov

	oddeľovania zložiek zmesí	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpustená látka ▪ usadzovanie ▪ filtrácia/lab.práca ▪ odparovanie ▪ destilácia ▪ kryštalizácia lab.práca 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uviesť príklady vodných roztokov používaných v domácnosti ▪ pochopiť vzťah medzi nasýteným a nenasýteným roztokom, rozpustenou látkou a rozpúšťadlom ▪ poznať pomôcky používané pri filtrácii, kryštalizácii, destilácii ▪ vykonať pokus podľa návodu ▪ vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich ▪ vedieť zaznamenať výsledok pokusu ▪ uskutočniť filtráciu, kryštalizáciu, vypracovať záznam
<p>Látky nevyhnutné pre život: voda a vzduch (10 hodín)</p>	Voda	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zrážková, povrchová, podzemná, minerálna voda ▪ pitná, úžitková, odpadová, destilovaná voda ▪ čistenie vôd exkurzia čistička odpad.vôd/vodáreň 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať význam vody pre život človeka, zvieratá a rastliny ▪ poznať rozdelenie vôd podľa výskytu (zrážková, povrchová, podzemná, minerálna) a podľa použitia (pitná, úžitková, odpadová, destilovaná) ▪ vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd ▪ poznať možnosti úpravy a čistenia

	Vzduch	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skleníkové plyny ▪ zdroje znečistenia ovzdušia ▪ ozónová diera ▪ skleníkový efekt ▪ ozónová vrstva 	<p>vôd, poznať dôsledky znečistenia vôd</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vymenovať hlavné zložky vzduchu, skleníkové plyny (napr. oxid uhličitý), hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (spaľovanie odpadov – potreba separovaného zberu) ▪ poznať význam kyslíka pre živé organizmy ▪ poznať príčiny vzniku ozónovej diery a skleníkového efektu a ich následky pre našu planétu ▪ význam ozónovej vrstvy ▪ získavať informácie a tvorivo ich spracovať ▪ podieľať sa na práci v skupine ▪ prezentovať a obhájiť svoju prácu
	Prezentácia projektov		

Učebné zdroje

1. Manalov, Lazarov, Lilov : Chémia má svoje zákony SPN 1980
2. Romanová ,Adamkovič : Chémia pre 6. Ročník ZŠ EXPOL Pedagogika2009
3. Adamkovič E., Šimeková J. : Chémia pre 8.ročník základných škôl, SPN 2003
4. Beneš, Punpr, Banýř: Základy praktické chemie, Fortuna 2006
5. Kol. autorov: Encyklopédia chémie Obzor 1980
6. Kol. autorov: Svet chémie, fyziky a astronómie Mladé letá 1977

7. Odborné časopisy: Mladý vedec,
8. edukačné softvéry- Multimédia DK,
9. Internetové portály, youtube.com , chemlab,uniba.sk,
10. Iné: sada, transparentných fólií pre vyučovanie chémie na ZŠ

Kritériá hodnotenia

Klasifikácia žiakov a hodnotenie predmetu sa bude riadiť platnou legislatívou a vnútornými usmerneniami školy. Žiaci budú hodnotení nasledovne:

Povinná časť hodnotenia:

Verbálna forma- kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov v súlade s výkonným štandardom, najmenej 2-krát v klasifikačnom období/polrok/

Písomná forma – prostredníctvom testu na konci tematického celku/hodnotenie na základe percentuálnej úspešnosti

- 1 100- 90%,
- 2 89-75%
- 3 74,9-50%
- 4 49,9-25%
- 5 pod 25%

Praktické aktivity- Laboratórne práce: 3

1.polrok : 1: filtrácia ,

2.polrok 2 : kryštalizácia , 3: kyslé dažde

hodnotenie praktických zručností vie zrealizovať jednoduchý experiment s dôrazom na samostatnosť a správnosť postupu.

Projekt: 1 /jún/ - prezentácia o vzduchu alebo vode

Hodnotenie projektu bude zamerané na schopnosť vyhľadať a vybrať podstatné informácie, porozumieť im a vedieť ich interpretovať

Voliteľná časť hodnotenia: domáce úlohy – riešenie zadaných úloh,
práca na hodine – tvorivosť, aktivita

Prierezové témy

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

MEV – Mediálna výchova

MUV – Multikultúrna výchova

OZZ – Ochrana života a zdravia

TPP – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

RGV – Regionálna výchova

DOV – Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

FIG – Finančná gramotnosť

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie (6 hodín)	Opakovanie učiva zo 6. roč.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ látok, vlastnosti látok: horľavosť, skupenstvo, vôňa, zápach, vzhľad ▪ rozpustnosť chemicky čistá látka, chemická látka, rovnorodá zmes, rôznorodá zmes, roztoky, chemický prvok ▪ oddeľovanie zložiek zmesí, usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia ▪ rovnorodá zmes, roztok, vodný roztok, nasýtený roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, hmotnosť roztoku, hmotnosť rozpustenej látky zložky vzduchu, kyslík, oxid uhličitý, dusík, vzácne plyny, skleníkové plyny, ozónová vrstva, ozónová diera, ekologická katastrofa ▪ význam vody, zrážková voda, povrchová voda, podzemná 	<p>uviesť skupenstvá látok (tuhé, kvapalné, plynné)-rozpoznať vôňu a zápach látky, vedieť popísať vzhľad látky, vedieť určiť rozpustnosť látky vo vode</p> <p>uviesť príklady chemicky čistých rôznorodých zmesí, rovnorodých zmesí (tuhé, kvapalné, plynné) - uviesť príklady chemických látok rozpustných a nerozpustných vo vode</p> <p>uviesť možnosti oddeľovania zložiek zmesí: usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia, uviesť príklady použitia metód oddeľovania zmesí v hospodárstve a v domácnosti</p> <p>vedieť vymenovať hlavné zložky vzduchu, skleníkové plyny, hlavné zdroje znečistenia</p>

		<p>voda,minerálna voda,úprava vody, čistenie vody,znečisťovanie</p>	<p>vzduchu (spaľovanie odpadov),poznať význam kyslíka pre živé organizmy,poznať príčiny vzniku ozónovej diery, skleníkového efektu poznať význam vody pre človeka, zvieratá, rastliny,poznať rozdelenie vôd podľa výskytu: zrážková, povrchová, podzemná, minerálna poznať rozdelenie vôd podľa použitia: pitná, úžitková, odpadová, destilovaná</p>
<p>Spoznávanie chemických reakcií v našom okolí (16 hodín)</p>	<p>Chemický dej</p> <p>Chemická reakcia</p> <p>Chem. zlučovanie a chemický rozklad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chemická reakcia, chemický dej, fyzikálny dej, • chemická premena, reaktant, produkt, • Chem. syntéza, chem. analýza • Zákon zachovania hmotnosti • Horenie, vzdušný 	<p>vedieť na konkrétnych príkladoch zhodnotiť a zdôvodniť či sa jedná o chemický alebo fyzikálny dej poznať niektoré chemické reakcie z bežného života, vedieť určiť reaktant a produkt konkrétnych chemických reakcií, charakterizovať reaktant a produkt Pochopiť podstatu chem. syntézy a analýzy, vedieť uviesť príklady</p>

	<p>Zápis chemickej reakcie</p> <p>Horenie látok so vzdušným kyslíkom</p> <p>Hasenie horiacich látok</p> <p>Chemické laboratórium</p>	<p>kyslík, chemická reakcia, svetlo, teplo, horľavina, zápalná teplota,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Požiar, horľavina, horľavá látka, nehorľavá látka, piktogramy • hasenie, zásady hasenia horiacich látok, požiarny poplach, piktogramy, hasiace prístroje hasiace látky, niektorých druhov hasiacich látok- voda, piesok, oxid uhličitý • ochranné pomôcky, zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu a pri práci s chemickými látkami 	<p>Vedieť zapísať chemickú reakciu poznať horenie ako chemický dej, vedieť čo sa pri horení uvoľňuje, poznať príčiny požiarov a vedieť tieto informácie používať v bežnom živote vymenovať príklady horľavých a nehorľavých látok, vedieť príklady horľavých látok, ktoré majú nízku zápalnú teplotu, vedieť možnosti použitia propán-butánových fliaš a ich bezpečné používanie, vedieť príklady horľavín, ktoré sa používajú v domácnosti, vedieť ktoré zdroje tepla vyžadujú vetranie a prečo vysvetliť podstatu hasenia, poznať zásady hasenia, vedieť telefónne číslo požiarnych útvarov, vedieť rozlíšiť piktogram horľaviny, vedieť kde sa v prípade požiaru nachádzajú hasiace prístroje v škole, vo svojom bydlisku vedieť vymenovať niektoré hasiace</p>
--	--	--	--

			<p>látky (voda, piesok, oxid uhličitý), poznať ktoré hasiace látky sa nemôžu používať k haseniu jemnej mechaniky , elektroniky a elektrických zariadení pod prúdom, vedieť zahasit' horiaci odev na človeku</p>
<p>Zmeny pri chemických reakciách (11 hodín)</p>	<p>Exotermické a endotermické reakcie</p> <p>Rýchlosť chemických reakcií</p>	<ul style="list-style-type: none"> • exotermické a endotermické reakcie, uvoľňovanie a spotreba tepla v chemických reakciách • vplyv teploty a množstva reaktantov na rýchlosť chemických reakcií • vplyv plošného obsahu reaktantov (v tuhom skupenstve) a katalyzátora na rýchlosť chemických reakcií 	<p>vedieť rozlíšiť pomalé a rýchle reakcie na príkladoch zo života a z prírody (výbuch plynu, hrdzavenie železa, vznik uhlia, znehodnocovanie potravín na vzduchu, horenie...) vedieť zdôvodniť (napr. na príklade potravín) spomalenie a zrýchlenie chemickej reakcie, vedieť zdôvodniť vplyv množstva reaktantov na rýchlosť chemických reakcií (napr. na prístupe množstva kyslíka k horiacej látke vplyv plošného obsahu reaktantov (v tuhom skupenstve) a katalyzátora na</p>

			rýchlosť chemických reakcií
--	--	--	-----------------------------

Kritériá hodnotenia

Klasifikácia žiakov a hodnotenie predmetu sa bude riadiť platnou legislatívou a vnútornými usmerneniami školy. Žiaci budú hodnotení nasledovne:

Povinná časť hodnotenia:

Verbálna forma- kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov v súlade s výkonným štandardom
najmenej 2-krát v klasifikačnom období/polrok/

Písomná forma –prostredníctvom testu na konci tematického celku/hodnotenie na základe percentuálnej úspešnosti

- 1 100- do90%,
- 2 pod90-do75%
- 3 pod75-do50%
- 4 pod50-do25%
- 5 pod 25%

Praktické aktivity - Laboratórne práce: 3

1.polrok : 1. Sledovanie rozkladu peroxidu vodíka (december)

2.polrok 1- Hasenie plameňa oxidom uhličitým (február)

2 - Sledovanie vplyvu rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie (máj)

hodnotenie praktických zručností :vie zrealizovať jednoduchý experiment s dôrazom na samostatnosť a správnosť postupu.

Projekt: 1 / jún/ -projekt prezentácia Rýchlosť chemických reakcií, Hasenie požiarov, Hodnotenie projektu bude zamerané na schopnosť vyhľadať a vybrať podstatné informácie, porozumieť im a vedieť ich interpretovať

Voliteľná časť hodnotenia: domáce úlohy – riešenie zadaných úloh,
práca na hodine – tvorivosť, aktivita

Učebné zdroje

1. Manalov, Lazarov, Lilov : Chémia má svoje zákony SPN 1980
2. Romanová ,Adamkovič : Chémia pre 6. Ročník ZŠ EXPOL Pedagogika2009
3. Adamkovič E., Šimeková J. : Chémia pre 8.ročník základných škôl, SPN 2003
4. Beneš, Punpr, Banýř: Základy praktické chemie, Fortuna 2006
5. Kol. autorov: Encyklopédia chémie Obzor 1980
6. Kol. autorov: Svet chémie, fyziky a astronómie Mladé letá 1977
7. Odborné časopisy: Mladý vedec,
8. edukačné softvéry- Multimédia DK,
9. Internetové portály, youtube.com , chemlab,uniba.sk,
10. Iné: sada, transparentných fólií pre vyučovanie chémie na ZŠ

Časový rozsah výučby	2 hodny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonný štandard
Látky a chémia	Premeny látok Pozorovanie a pokus v chémii Rozlišovanie látok podľa vlastností Chemická veda a chemická výroba	-význam chémie pre život človeka -význam ohňa -sledovať zmeny pri horení niektorých kovov a nekovov -rozlíšiť vlastnosti niektorých látok na základe pozorovania a jednoduchých pokusov -chemická výroba, chemický výrobok -prírodná surovina	-vzbudiť záujem o štúdium nového predmetu - pomenovať jednoduché laboratórne pomôcky z chemických pokusov -rozvíjať aktívnu pozorovaciu schopnosť -uviesť príklady chemických výrob v regióne a zdroje ich surovín

Chemické látky a zmesi	Chemické látky a zmesi Zloženie zmesí Triedenie zmesí Oddelovanie zložiek zmesí Roztoky. Vznik roztokov Zloženie roztokov Voda Vzduch	-chemicky čistá látka -zmes -chemicky čistá látka, zmes -rôznorodá a rovnorodá zmes -usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia -vodný roztok, nasýtený roztok -rozpúšťadlo, rozpustená látka -výpočet hmotnostného zlomku -výpočet hmotnosti rozpustenej látky a roztoku - <i>zrážková, povrchová, podzemná, minerálna voda</i> - <i>pitná, úžitková, odpadová, destilovaná</i> -čistenie vôd - <i>hlavné zložky vzduchu</i> - <i>skleníkový efekt, ozónová diera</i> - <i>zdroje znečistenia ovzdušia</i>	- <i>charakterizovať chemicky čistú látku a zmesi</i> -charakterizovať zloženie a skupenstvo zmesí -charakterizovať jednotlivé druhy zmesí - <i>uviesť príklady základných metód oddelovania zložiek zmesí</i> -charakterizovať roztoky - <i>vysvetliť prípravu vodných roztokov</i> - <i>uviesť príklady vodných roztokov používaných v domácnosti</i> - <i>vysvetliť význam, použitie a úpravu vody (destilovaná, pitná, úžitková voda, čistenie)</i> -charakterizovať vzduch (význam, zloženie, znečisťovanie)
------------------------	---	---	---

<p>Častice a chemické látky, PSP</p>	<p>Atómy, ich zloženie a štruktúra Chemické prvky, ich názvy a značky Periodická sústava chemických prvkov Periodický zákon Vznik chemickej väzby Nepolárna väzba a polárna väzba Molekuly a chemické zlúčeniny Chemické vzorce Ióny</p>	<p>-definícia atómu, zloženie, charakteristika elementárnych častíc -protónové číslo -chemický prvok -názvy a značky týchto prvkov: Ag, Ar, Al, As, Au, B, Be, Br, C, Ca, Cl, Co, Cr, Cu, F, Fe, H, He, Hg, I, K, Li, Mo, Mg, Mn, N, Na, Ne, Ni, O, Os, P, Pb, Pt, S, Si, Sn, Zn - práca s periodickou tabuľkou -periodický zákon -vznik chemickej väzby -nepolárna väzba -polárna väzba -kovalentná väzba -iónová väzba -molekula -zlúčenina -dvojprvkové, trojprvkové a viacprvkové zlúčeniny -chemické vzorce -prvky, molekuly, zlúčeniny -vznik iónov -katióny -anióny</p>	<p>-charakterizovať časticové zloženie látok -definovať atóm, uviesť jednoduché príklady -porovnať a vysvetliť zloženie a štruktúru atómov (H, He, Li) -charakterizovať protónové číslo -definovať chemický prvok -používať názvy a značky niektorých prvkov -charakterizovať periodickú sústavu chemických prvkov - pracovať s periodickou tabuľkou -charakterizovať chemickú väzbu -vysvetliť chemickú väzbu na príkladoch -určiť druh chemickej väzby medzi atómami s využitím hodnôt elektronegativity atómov -definovať molekulu, zlúčeninu -uviesť príklady -vysvetliť rozdiel medzi chemickou značkou a vzorcom -vysvetliť vznik iónov, zloženie -uviesť príklady katiónov, aniónov</p>
--------------------------------------	--	--	--

Chemické reakcie	Chemické reakcie Zákon zachovania hmotnosti Chemická rovnica Chemické zlučovanie a rozklad	-definícia chemickej reakcie -reaktanty a produkty -zákon zachovania hmotnosti -história -chemická reakcia a chemická rovnica -chemické zlučovanie -chemický rozklad	-charakterizovať chemické reakcie, reaktanty a produkty -vysvetliť zákon zachovania hmotnosti pri chemických reakciách -charakterizovať vzťah medzi chemickou reakciou a chemickou rovnicou -na príkladoch precvičiť dané typy reakcií
------------------	---	--	---

<p>Niektoré chemické prvky a ich zlúčeniny</p>	<p>Vodík Kyslík Alkalické kovy Halogény Oxidačné číslo</p> <p>Halogenidy</p> <p>Oxidy Kovové a nekovové prvky Prvky 2. a 3. periódy PSP</p>	<p>-zloženie atómov vodíka -zaradenie v PSP -vlastnosti a použitie</p> <p>-zloženie atómov kyslíka -zaradenie v PSP -vlastnosti a použitie</p> <p>-zloženie atómov alkalických kovov -zaradenie v PSP -vlastnosti a použitie</p> <p>-zloženie atómov halogénov -zaradenie v PSP -vlastnosti a použitie</p> <p>-kladné, záporné a nulové oxidačné čísla -prípomy prídavných mien v názvosloví -názvoslovie, vlastnosti, použitie -názvoslovie, vlastnosti a použitie Al_2O_3, SiO_2, CO, CO_2, CaO -kovy, rozdelenie a význam -nekovy -polokovy - prvky 2. a 3. periódy PSP</p>	<p>-charakterizovať vodík a jeho vlastnosti -zásady bezpečného zaobchádzania s vodíkom -charakterizovať kyslík a jeho vlastnosti -význam kyslíka pre život -význam ozónovej vrstvy -charakterizovať alkalické kovy a ich vlastnosti -význam Na pre človeka -charakterizovať halogény a ich vlastnosti -význam a použitie Cl -používať kladné, záporné a nulové oxidačné čísla -náboj iónov v názvosloví -naučiť sa správne používať prípony prídavných mien v názvosloví -charakterizovať halogenidy -chápať význam NaCl ako užitočnej ale aj škodlivej zložky potravy ľudí -používať oxidačné číslo a nábojové číslo v názvosloví chemických zlúčenín -vedieť si nebezpečné účinky CO, CO_2 -stručne charakterizovať kovy a nekovy v PSP -uviesť príklady -vedieť slovne interpretovať tabuľkové údaje</p>
--	---	--	---

Kyseliny, hydroxidy, soli	Bezkyšlíkaté kyseliny	-názvoslovie, vlastnosti, použitie HF, HCl, HBr, HI	-charakterizovať bezkyšlíkaté kyseliny
	Kyšlíkaté kyseliny	-názvoslovie, vlastnosti, použitie HNO ₃ , H ₂ SO ₄	-názvoslovie, vlastnosti, použitie
	Hydroxidy	-názvoslovie, vlastnosti, použitie NaOH, KOH, Ca(OH) ₂ , NH ₄ OH	-učiť žiakov presnosti v slovnom
	Kyselínovtvorné a hydroxidovtvorné oxidy	-kyselínovtvorné a hydroxidovtvorné oxidy	a symbolickom vyjadrovaní
	Kyslosť a zásaditosť vodných roztokov. pH	-CaO, Al ₂ O ₃ , SO ₂ , charakteristika a význam	-zásady bezpečného zaobchádzania
	Neutralizácia	-kyslosť a zásaditosť vodných roztokov	s kyselinami
Vznik solí	-H ⁺ a OH ⁻	-zásady bezpečného zaobchádzania	
Vlastnosti a použitie solí	-stupnica pH, indikátory -neutralizácia H ⁺ + OH ⁻ →H ₂ O	s hydroxidmi	
Názvoslovie solí	-vznik a zloženie solí -vlastnosti a použitie halogenidov, sulfidov, dusičnanov, síranov, uhličitanov	-charakterizovať kyselínovtvorné a hydroxidovtvorné oxidy	
	- názvy a vzorce halogenidov, sulfidov, dusičnanov, síranov, uhličitanov	-viest' žiakov k chápaniu vzájomných vzťahov v chémii	
		-vysvetliť priebeh a význam neutralizácie	
		-charakterizovať soli, výskyt, vznik a zloženie	
		-vysvetliť kladné a záporné stránky používania dusičnanov ako hnojív	
		-vedieť napísať a prečítať vzorce bežných solí	

Kritériá hodnotenia

Klasifikácia žiakov a hodnotenie predmetu sa bude riadiť platnou legislatívou a vnútornými usmerneniami školy. Žiaci budú hodnotení nasledovne:

Povinná časť hodnotenia:

Verbálna forma- kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov v súlade s výkonným štandardom
najmenej 2-krát v klasifikačnom období/polrok/

Písomná forma –prostredníctvom testu na konci tematického celku/hodnotenie na základe percentuálnej úspešnosti

- 3 100- do90%,
- 4 pod90-do75%

- 3 pod75-do50%
- 4 pod50-do25%
- 5 pod 25%

Praktické aktivity - Laboratórne práce:

1. laboratórna práca: Technika filtrácie
2. laboratórna práca: Kryštalizácia
3. laboratórna práca: Pozorovanie priebehu chemických reakcií a ich zápis rovnicami
4. laboratórna práca: Neutralizácia
5. laboratórna práca: Určovanie PH bežných potravín

hodnotenie praktických zručností: vie zrealizovať jednoduchý experiment s dôrazom na samostatnosť a správnosť postupu.

Projekt: 1 / jún/ -projekt prezentácia Vybraná chemická zlúčenina

Hodnotenie projektu bude zamerané na schopnosť vyhľadať a vybrať podstatné informácie, porozumieť im a vedieť ich interpretovať

Voliteľná časť hodnotenia: domáce úlohy – riešenie zadaných úloh,
práca na hodine – tvorivosť, aktivita

Učebné zdroje

- Adamkovič, E. , Šimeková, J.: Chémia pre ôsmy ročník základných škôl, SPN 2009
- Vicenová, H.: Chémia pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Expol Pedagogika 2011
- Silný, P., Kucharová, D.: Úlohy z chémie pre 8. ročník základných škôl, Expol Pedagogika 2000
- Lalková, D. a kol.: Pracovný zošit pre 8. ročník ZŠ a terciu GOŠ, Taktik 2012
- Kol. autorov: Encyklopédia chémie Obzor 1980
- Odborné časopisy: Mladý vedec,
- edukačné softvéry- Multimédia DK,
- Internetové portály, youtube.com , chemlab,uniba.sk,
- Iné: sada, transparentných fólií pre vyučovanie chémie na ZŠ

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonný štandard
Upevnenie učiva 8. ročníka	Chemické látky a častice chemických látok Chemické reakcie Vodné roztoky Neutralizácia Soli Názvoslovie dvojprvkových zlúčenín Názvoslovie trojprvkových zlúčenín	-definícia atómu, zloženie, charakteristika elementárnych častíc -protónové číslo, chemický prvok -PSP, periodický zákon -vznik a typy chemickej väzby -molekuly, dvojprvkové, trojprvkové a viacprvkové zlúčeniny -ióny -definícia chemickej reakcie -zákon zachovania hmotnosti -chemická reakcia a chemická rovnica -vodný roztok, nasýtený roztok -rozpušťač, rozpustená látka -kyslosť a zásaditosť vodných roztokov -H ⁺ a OH ⁻ , stupnica pH, indikátory -neutralizácia H ⁺ + OH ⁻ → H ₂ O -vznik a zloženie solí -vlastnosti a použitie halogenidov, sulfidov, dusičnanov, síranov, uhličitanov -názvy a vzorce halogenidov, sulfidov, oxidov, bezkyslíkatých kyselín -názvy a vzorce kyslíkatých kyselín,	-definovať atóm -charakterizovať časticové zloženie látok -charakterizovať protónové číslo -definovať chemický prvok -charakterizovať PSP a pracovať s ňou -charakterizovať chemickú väzbu -vysvetliť chemickú väzbu na príkladoch -definovať molekulu, zlúčeninu -vysvetliť vznik iónov, zloženie -uviesť príklady katiónov, aniónov -charakterizovať chemické reakcie, reaktanty a produkty -vysvetliť zákon zachovania hmotnosti pri chemických reakciách -precvičiť zápis chemických rovníc -charakterizovať roztoky <i>-uviesť príklady vodných roztokov používaných v domácnosti</i> -viest' žiakov k chápaniu vzájomných vzťahov v chémii -vysvetliť priebeh

		hydroxidov, dusičnanov, síranov, uhličitanov	a význam neutralizácie -charakterizovať soli, výskyt, vznik a zloženie -vedieť napísať a prečítať vzorce bežných dvojprvkových zlúčenín -vedieť napísať a prečítať vzorce bežných trojprvkových zlúčenín
Chemické výpočty	Látkové množstvo. Mol Mólová hmotnosť Kvantitatívny význam chemických rovníc Výpočty na základe chemických rovníc Koncentrácia	-definícia látkového množstva -mol -definícia mólovej hmotnosti -definícia vzťahu medzi m, n a M -výpočet mólovej hmotnosti -význam chemických rovníc pri výpočte hmotnosti a látkového množstva reaktantov a produktov -aplikovať výpočty v laboratórnej praxi -výpočet hmotnosti a látkového množstva reaktantov a produktov - definícia lát. Koncentrácie - výpočet lát. koncentrácie	-uplatňovať pojem mól ako jednotka látkového množstva -uplatňovať pojem mólová hmotnosť ako fyzikálnu veličinu -uplatňovať vo výpočtoch vzťahu medzi m, n a M -počítať mólové hmotnosti chemických látok a vyhľadávať ich v tabuľke -počítať hmotnosť a látkové množstvo reaktantov a produktov na príklade chemických rovníc -hľadať viac riešení úloh a výber najracionálnejšieho z nich - uplatňovať pojem koncentrácia

			- počítat' látkovú koncentráciu
Redoxné reakcie	Redoxné reakcie Redukcia a oxidácia Redoxné vlastnosti kovov a nekovov Galvanické články, Korózia Zhrnutie učiva	-redoxné reakcie -zmena oxidačných čísel -definícia redukcie a oxidácie -elektrolýza -rad kovov -ušľachtilé a neušľachtilé kovy - galvanické články - korózia -ochrana pred koróziou -systematizácia poznatkov	-charakterizovať redoxné reakcie -vedieť rozlíšiť redoxné reakcie -vedieť vyznačiť zmeny oxidačných čísel atómu -chápať význam elektrolýzy z hľadiska priemerného využitia -charakterizovať rad kovov -poznať princíp vzniku el. napätia v galvanických článkoch -charakterizovať koróziu a poznať spôsoby ochrany -prezentovať získané vedomosti s využívaním odbornej terminológie
Uhľovodíky	Všeobecná charakteristika organických látok Uhľovodíky Alkány a cykloalkány Alkény a alkíny Arény Surovinové zdroje organických látok Spracovanie zemného plynu a uhlia Výroba benzínu. Kraľovanie	- organické látky a ich význam - uhľovodíky -názvy, vzorce, štruktúra a vlastnosti alkánov a cykloalkánov -metán, etán, propán, bután, cyklohexán -zloženie, štruktúra, vlastnosti a použitie etylénu a polyetylénu -zloženie, štruktúra, vlastnosti a použitie benzénu, naftalénu -výskyt, zloženie a využitie ropy, zemného plynu a uhlia -spracovanie zemného plynu a uhlia -spracovanie a	- charakterizovať organické látky - vysvetliť triedenie uhľovodíkov -charakterizovať alkány a cykloalkánov -charakterizovať alkény -charakterizovať arény -charakterizovať ropu, zemný plyn a uhlia -poznať vlastnosti koksu a koksárenského plynu -charakterizovať benzín -kvalita benzínu

		<p>použitie ropy - frakčná destilácia</p> <p>-výroba z petroleja - krakovanie</p>	
<p>Deriváty uhl'ovodíkov a prírodné látky</p>	<p>Halogénderiváty uhl'ovodíkov</p> <p>Alkoholy a fenoly</p> <p>Aldehydy a ketóny</p> <p>Karboxylové kyseliny</p> <p>Sacharidy</p> <p>Tuky</p> <p>Bielkoviny</p>	<p>-deriváty uhl'ovodíkov</p> <p>-charakteristická skupina</p> <p>-uhl'ovodíkový zvyšok</p> <p>-zloženie, štruktúra, vlastnosti a použitie chlórétanu, vinylchloridu</p> <p>-zloženie, štruktúra, vlastnosti a použitie metanolu, etanolu, glycerolu a fenolu</p> <p>-zloženie, štruktúra, vlastnosti a použitie formaldehydu, acetaldehydu a acetónu</p> <p>-zloženie, štruktúra, vlastnosti a použitie kyseliny octovej a mravčej</p> <p>-mastné kyseliny, aminokyseliny, nukleové kyseliny</p> <p>-výskyt, zloženie, triedenie, vlastnosti a význam glukózy, sacharózy, škrobu, glykogénu a celulózy</p> <p>-fotosyntéza</p> <p>-výskyt, triedenie, vlastnosti, význam tukov</p> <p>-zmydelňovanie</p> <p>-výskyt, triedenie, vlastnosti, význam bielkovín</p>	<p>-rozlíšiť charakteristickú skupinu</p> <p>-určiť uhl'ovodíkový zvyšok</p> <p>-charakterizovať halogénderiváty uhl'ovodíkov</p> <p>-charakterizovať alkoholy a fenoly</p> <p>-ich vplyv na ľudský organizmus</p> <p>-charakterizovať aldehydy a ketóny</p> <p>-charakterizovať karboxylové kyseliny</p> <p>-charakterizovať sacharidy</p> <p>-poznať význam kyslíka pre život</p> <p>-charakterizovať tuky</p> <p>-charakterizovať mydlá a saponáty</p> <p>-vysvetliť význam prírodných látok pre človeka</p>

Fyzikálne zmeny pri chemických reakciách	<p>Horenie látok so vzdušným kyslíkom</p> <p>Horľaviny</p> <p>Hasenie plameňa.</p> <p>Hasiace prostriedky</p> <p>Exotermické a endotermické reakcie</p> <p>Palivá</p> <p>Výroba niektorých priem. významných kovov</p> <p>Vplyvy na rýchlosť chemických reakcií</p>	<p>-horenie ako chemická reakcia</p> <p>-plameň, zápalná teplota</p> <p>-horľaviny</p> <p>-skupenstvo horľavín</p> <p>-požiar</p> <p>-hasiace prostriedky</p> <p>-hasiace prístroje</p> <p>-exotermické a endotermické reakcie</p> <p>-triedenie palív</p> <p>-výroba surového železa</p> <p>-výroba ocele</p> <p>-vplyv teploty, koncentrácie</p> <p>-vplyv plošného obsahu povrchu</p> <p>-katalyzátory</p>	<p>-chápať horenie ako chemickú reakciu</p> <p>-charakterizovať vlastnosti horľavín a zaobchádzanie s nimi</p> <p>-vysvetliť spôsoby hasenia požiaru a použitie niektorých dostupných prostriedkov hasenia</p> <p>-charakterizovať energetické stránky chemických reakcií</p> <p>-význam spotreby energie a jej dôsledky na životné prostredie</p> <p>-poznať princíp výroby niektorých kovov z ich oxidov</p> <p>-vysvetliť význam ovplyvňovania rýchlosti chemických reakcií</p>
Chémia bežného života	<p>Plasty</p> <p>Syntetické vlákna</p> <p>Chemické látky ako hrozba</p> <p>Chémia v domácnosti a v záhrade</p>	<p>-vlastnosti a použitie polyetylénu, polyvinylchloridu a polystyrénu</p> <p>-vlastnosti a použitie polyamidových a polyesterových vlákien</p> <p>-viskóza</p> <p>-látky ohrozujúce životné prostredie</p> <p>-bojové otravné látky</p> <p>-návykové látky</p> <p>-sadra, farby, lepidlá, pracie a čistiace prostriedky</p> <p>-farmaceutické</p> <p>-výživné a ochranné roztoky pre rastliny</p>	<p>-charakterizovať základné vlastnosti a použitie plastov</p> <p>-charakterizovať základné vlastnosti a použitie syntetických vlákien</p> <p>-poznať účinky otravných látok a spôsoby ochrany pred ich účinkami</p> <p>-charakterizovať návykové látky</p> <p>-poznať chemické výrobky bežne používané v domácnosti</p>

Kritériá hodnotenia

Klasifikácia žiakov a hodnotenie predmetu sa bude riadiť platnou legislatívou a vnútornými usmerneniami školy. Žiaci budú hodnotení nasledovne:

Povinná časť hodnotenia:

Verbálna forma- kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov v súlade s výkonným štandardom
najmenej 2-krát v klasifikačnom období/polrok/

Písomná forma –prostredníctvom testu na konci tematického celku/hodnotenie na základe percentuálnej úspešnosti

- 5** 100- do90%,
- 6** pod90-do75%
- 3** pod75-do50%
- 4** pod50-do25%
- 5** pod 25%

Praktické aktivity - Laboratórne práce:

1. laboratórna práca: Kvalitatívny priebeh chem. reakcií
2. laboratórna práca: Redoxné reakcie
3. laboratórna práca: Dôkaz niektorých prvkov zlúčeninách
4. laboratórna práca: Vplyv niektorých faktorov na rýchlosť chemických reakcií
5. laboratórna práca: Príprava roztokov

hodnotenie praktických zručností: vie zrealizovať jednoduchý experiment s dôrazom na samostatnosť a správnosť postupu.

Projekt: 1 / jún/ -projekt prezentácia Chémia v bežnom živote

Hodnotenie projektu bude zamerané na schopnosť vyhľadať a vybrať podstatné informácie, porozumieť im a vedieť ich interpretovať

Voliteľná časť hodnotenia: domáce úlohy – riešenie zadaných úloh,
práca na hodine – tvorivosť, aktivita

Učebné zdroje

- Adamkovič, E. , Šimeková, J.: Chémia pre deviaty ročník základných škôl, SPN 2001
- Vicenová, H, Ganajová, M.: Chémia pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Expol Pedagogika 2012
- Silný, P., Kucharová, D.: Úlohy z chémie pre 8. ročník základných škôl, Expol Pedagogika 2000
- Lalková, D. a kol.: Pracovný zošit pre 9. ročník ZŠ a kvartu GOŠ, Taktik 2012
- Kol. autorov: Encyklopédia chémie Obzor 1980
- Odborné časopisy: Mladý vedec,
- edukačné softvéry- Multimédia DK,
- Internetové portály, youtube.com , chemlab,uniba.sk,
- Iné: sada, transparentných fólií pre vyučovanie chémie na ZŠ

Názov predmetu	Biológia
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vede k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

Učivo je usporiadané v nadväznosti na osvojené poznatky z nižšieho stupňa vzdelávania a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Štruktúra učiva v 5. a 6. ročníku je orientovaná na konkrétne prírodné celky, poznávanie jednotlivých organizmov v nich žijúcich, triedenie a zovšeobecňovanie poznatkov, s pozornosťou na potravné vzťahy a vzťahy k prostrediu, s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr. Usporiadanie učiva vedie k postupnému poznávaniu zložitosti organizmov a postupne prehĺbovať poznatky.

Usporiadanie učiva v 7. ročníku nadväzuje na predchádzajúci učebný systém s rešpektovaním vzájomných súvislostí. Štruktúra učiva v 7. ročníku umožňuje plynulý prechod k pochopeniu človeka ako biologického objektu a na základe anatomickeo-fyziologických poznatkov, smeruje k pochopeniu princípov individuality, biologickej a sociálnej podstaty človeka, pochopeniu základných spoločenských vzťahov na základe etických noriem, v prospech ich rozvoja. Štruktúra učiva umožňuje pochopenie osvojovanie si zdravého životného štýlu a ochranu pred škodlivými vplyvmi.

Štruktúra obsahu v 8. ročníku sa orientuje na dynamické hľadisko zloženia Zeme, zemského povrchu v súčinnosti so živými zložkami prírody. Predstavuje spolu s vedomosťami nadobudnutými v nižších ročníkoch komplexný pohľad na prírodu a jej vývoj. Nadväzne sa ďalej orientuje na poznanie vzťahov živej a neživej prírody so zameraním na

základné ekologické poznatky. Obsah ročníka je vcelku zameraný na komplexné poznanie a chápanie vzájomných vzťahov a súvislostí v prírode.

Obsah učiva v 9. ročníku je orientovaný na základné životné procesy z hľadiska funkčných častí tela organizmov, poznatky o podstate života z hľadiska bunkovej štruktúry a dedičnosti. Záver tvorí problematika životného prostredia, ktorá smeruje k pochopeniu základných vzájomných vzťahov, vzťahov k prostrediu s vyústením do poznania vzťahov človeka k prírode a jej ochrane.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovania biológie na základnej škole je oboznámiť žiakov s významom poznatkov z biológie pre človeka, spoločnosť a prírodu, čo umožňuje u žiakov vytvorenie pozitívneho vzťahu k učebnému predmetu biológia. Cieľom vyučovania biológie je podieľať sa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti.

V rámci samostatnej práce majú byť schopní samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s prírodovednou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály.

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

- Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
- Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
- Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
- Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
- viesť k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

Kľúčové kompetencie

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

-poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka, chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém ako životný priestor organizmov, poznať typických predstaviteľov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov, zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi, rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických aktivít, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov, rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach, identifikovať a správne používať základné pojmy, objektívne opísať základné znaky biologických objektov a procesov, vedieť vysvetliť podstatu javov, procesov a vzťahov, predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.

Kompetencie v oblasti komunikačných schopností:

-identifikovať a správne používať základné pojmy, objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, podstatu procesov a vzťahov, vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme, vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje, vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov, zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti, vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry, vedieť

spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

Kompetencie v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:

-riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie, navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov, rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov, využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh, predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.

Kompetencie v oblasti sociálnych kompetencií:

-vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti, pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať, prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení.

Kompetencie v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností:

-používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia, využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky.

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín, vekových a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Metódy práce:

-motivačné(motivačné rozprávanie, rozhovor , problém , demonštrácia); expozičné (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, demonštračná metóda , pozorovanie, manipulácia s predmetmi , inštruktáž); problémové metódy (heuristická, projektová); praktické aktivity , práca s knihou a textom; samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky; aktivizujúce (diskusia, situačná metóda, inscenačná metóda, didaktické hry, EUR) ; fixačné (metódy opakovania a precvičovania).

Formy práce:

-frontálna výučba, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, práca vo dvojiciach, demonštrácia a pozorovanie, kooperatívne vyučovanie, problémové vyučovanie, projektové vyučovanie, diferencované vyučovanie.

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	piaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Príroda a život / 5 hod.	Poznávame prírodu	Príroda a prírodniny. Metódy a prostriedky skúmania v biológii.	Rozlíšiť na príklade živú a neživú prírodninu. Predviesť využitie lupy pri pozorovaní prírodniny. Uviesť na príklade význam a využitie mikroskopu. Ukázať na mikroskope okulár, objektív a zrkadlo.
Život v lese / 29 hod.	Ako žije les	Les. Štruktúra lesa. Život a zmeny lesa počas roka. Potravové vzťahy v lese.	Uviesť príklad rastliny a živočícha žijúcich v lese. Pomenovať podľa schémy vrstvy lesa. Opísať zmeny lesa v ročných obdobiach. Zostaviť príklad potravového reťazca lesných organizmov.
	Lesné dreviny Význam lesných drevín	Dreviny v lese. Ihličnaté a listnaté stromy. Kry. Poznávanie, život drevín počas roka. Význam pre život v lese.	Poznať základnú stavbu tela dreviny. Rozlíšiť ihličnatý a listnatý strom. Určiť názov ihličiny podľa šišky a vetvičky. Určiť názov listnatého stromu podľa listu alebo plodu. Uviesť význam stromov pre život organizmov a ľudí. Rozlíšiť na ukážke strom a ker. Pomenovať na ukážke dva lesné kry. Rozlíšiť a zdôvodniť na ukážke

			strom a ker. Uviesť význam krov pre život organizmov. Uviesť príklad živočícha živiaceho sa listami, semenami (plodmi) lesných drevín.
	Lesné mikroorganizmy a nekvitnúce byliny Lesné kvitnúce byliny	Mikroskopické a nekvitnúce byliny v lese. Kvitnúce byliny v lese. Poznávanie, život počas roka. Význam pre život v lese.	Uviesť význam pôdnych baktérií v lese. Vysvetliť prítomnosť zelených povlakov na stromoch. Uviesť príklad jedného machu a paprade. Rozlíšiť na ukážke mach a papraď. Poukázať na význam machov a papradí v lese. Opísať základnú stavbu tela kvitnúcej byliny. Poznať na ukážke tri lesné kvitnúce byliny. Uviesť príklad jedovatej a liečivej rastliny. Uviesť význam bylín pre život lesa.
	Lesné huby a lišajníky	Huby a lišajníky v lese. Poznávanie jedlých a jedovatých húb, spolužitie stromov a húb. Pomoc pri otrave hubami. Význam v lese.	Poznať na ukážke dve jedlé a dve jedovaté huby. Rozpoznať na ukážke lišajník od iných organizmov. Vysvetliť význam húb a lišajníkov v prírode. Uviesť zásady pomoci pri otrave hubami.
	Lesné bezstavovce	Lesné bezstavovce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov. Potravové vzťahy, význam v lese.	Poznať slimáka a dážďovku podľa vonkajších znakov. Uviesť potravu slimáka a dážďovky. Porovnať prijímanie potravy a spôsob pohybu slimáka a dážďovky.

			<p>Rozlíšiť na ukážke križiaka, kliešťa a mravca. Poznať možnosť nákazy kliešťom a odstránenie z kože. Poznať na ukážke tri druhy lesného hmyzu. Uviesť príklad potravy dvoch bezstavovcov. Zdôvodniť význam bezstavovcov v lese a škodlivosť pri premnožení. Vysvetliť na príklade inštinkt.</p>
	Lesné stavovce	<p>Lesné obojživelníky a plazy. Lesné vtáky. Lesné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov. Význam v lese.</p>	<p>Poznať na ukážke skokana, jaštericu a vretenicu. Rozlíšiť na ukážke obojživelníka a plaza. Uviesť príklad potravy obojživelníka a plaza. Uviesť tri vtáky žijúce v lese. Poznať podľa vonkajších znakov vtáka žijúceho v lese. Uviesť význam spevavých vtákov pre život v lese. Demonštrovať na príklade význam lesného dravého a spevavého vtáka v lese. Uviesť príklad potravy dvoch lesných vtákov. Pomenovať na ukážke lesné cicavce. Uviesť príklad bylinožravého, mäsožravého a všežravého cicavca. Uviesť príklad potravy dvoch lesných cicavcov. Demonštrovať na</p>

			príklade význam cicavcov v lese.
Život vo vode a na brehu / 19 hod.	Voda a jej okolie	Voda a jej okolie. Význam kyslíka, teploty a čistoty a teploty vody pre život vodných organizmov.	Uviest' vlastnosti vody dôležité pre život organizmov. Vysvetliť význam kyslíka pre vodné organizmy. Uviest' príklad stojatej a tečúcej vody. Uviest' príklad znečistenia vody a dôsledky pre život organizmov.
	Vodné a brehové rastliny	Rastliny žijúce vo vode. Poznávanie podľa vonkajších znakov. Význam planktónu a vodných zelených rastlín. Brehové rastlinstvo. Poznávanie drevín a bylín podľa vonkajších znakov. Význam brehového rastlinstva.	Vysvetliť význam mikroskopických rastlín pre život vo vode. Poznať na ukážke bylinu žijúcu vo vode. Poznať význam vodných rastlín pre život vo vode. Vysvetliť škodlivosť premnoženia siníc pre zdravie človeka. Vysvetliť príčinu premnoženia niektorých organizmov v stojatej vode v lete. Poznať na ukážke jednu brehovú drevinu a bylinu. Uviest' význam brehových drevín a bylín.
	Vodné mikroorganizmy	Mikroskopické a drobné vodné živočíchy. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravných vzťahov, význam.	Uviest' význam vodných živočíšnych mikroorganizmov. Poznať na ukážke nezmara. Uviest' príklad potravy črievičky a nezmara. Opísať spôsob obstarávania potravy nezmara. Uviest' príklad vodného organizmu živiaceho sa

			planktónom.
	Vodné bezstavovce	Vodné bezstavovce. Hmyz žijúci vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravných vzťahov, význam.	Poznať na ukážke vodného ulitníka a lastúrnika. Poznať význam pijavice v medicíne. Poznať na ukážke vonkajšie znaky raka. Uviesť potravu pijavice. Zdôvodniť vplyv čistoty vody na život raka. Uviesť príklad potravy vodného bezstavovca. Poznať na ukážke jeden druh hmyzu žijúceho vo vode a jeden druh žijúceho na brehu. Uviesť význam lariev hmyzu pre vodné živočíchy.
	Vodné stavovce	Ryby. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, potravných vzťahov, význam.	Opísať na ukážke prispôsobenie kapra životu vo vode. Uviesť príklad ryby žijúcej v stojatej a tečúcej vode. Rozlíšiť potravu bylinožravú a dravú ryby.
		Živočíchy žijúce vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, potravných vzťahov, význam.	Rozlíšiť na ukážke skokana a mloka. Opísať život skokana vo vode a na brehu. Uviesť príklad potravy skokana a užovky. Rozlíšiť vretenicu a užovku podľa vonkajších znakov.
		Vodné vtáky. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, potravných vzťahov, význam.	Opísať prispôsobenie vtákov na plávanie, potápanie a brodenie. Opísať spôsob prijímania potravy kačice a labute. Uviesť

			príklad vtáka živiaceho sa drobnými živočíchmi v plytkej vode. Uviest' príklad potravy dravého vodného vtáka.
		Vodné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.	Uviest' význam plávacích blán a chvosta vydry a bobra. Uviest' príklad potravy bobra a vydry. Opísať spôsob stavania obydlia bobra. Uviest' význam vodných cicavcov.
Život na poliach a lúkach / 13 hod.	Lúky, pasienky a polia	Polia, lúky, pastviny. Životný priestor organizmov, druhová rozmanitosť, vplyv ľudskej činnosti.	Rozlíšiť pole a lúku, zdôvodniť rozdiely. Vysvetliť význam skupín drevín medzi lánmi polí. Porovnať význam lúk, pasienkov a polí pre človeka. Zdôvodniť nevhodnosť vypaľovania trávy. Uviest' príklad živočícha, ktorého môže ohroziť rozoranie medzí a likvidácia remízok.
	Lúčne rastliny a huby	Rastliny a huby na lúkach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.	Poznať na ukážke tri lúčne byliny. Pomenovať jednu liečivú lúčnu rastlinu. Poznať hubu pečiariku podľa typických znakov. Uviest' príklad živočícha živiaceho sa lúčnymi bylinami. Uviest' význam lúčnych tráv.
	Poľné plodiny	Obilniny. Krmoviny.	Poznať na ukážke a pomenovať pšenicu, ovos a kukuricu. Uviest' príklady

		<p>Olejníny a okopaniny. Poznávanie, život počas roka, význam pre výživu človeka a hospodárskych zvierat.</p>	<p>významu obilnín pre človeka. Uviesť príklad troch výrobkov z obilnín. Poznať a pomenovať na ukážke d'atelinu. Uviesť príklad krmoviny, ako potravy hospodárskych zvierat. Vysvetliť význam „zeleného hnojenia“. Poznať na ukážke a pomenovať slnečnicu a repku. Porovnať význam slnečnice, repky a repy. Poznať na ukážke a pomenovať ľuľok zemiakový. Vysvetliť význam zemiakovej hľuzy pre človeka.</p>
	Lúčne a poľné bezstavovce	<p>Bezstavovce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravinových vzťahov, význam.</p>	<p>Uviesť význam dážd'ovky pre kvalitu pôdy. Poznať na ukážke dva druhy hmyzu žijúceho na lúke a poli. Uviesť príklad hmyzu, ktorý po premnožení ohrozuje pestované rastliny na poli. Uviesť príklad živočícha, ktorý sa živí hmyzom na poli alebo lúke.</p>
	Lúčne a poľné stavovce	<p>Obojživelníky a plazy žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, potravinových prejavov, potravinových vzťahov, význam.</p>	<p>Odlíšiť skokana a ropuchu podľa spôsobu pohybu. Uviesť príklad potravy ropuchy. Poznať na ukážke jaštericu podľa vonkajších znakov. Uviesť význam ropuchy a jašterice pre život na lúkach a poliach.</p>

		Vtáky žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravných vzťahov, význam.	Poznať na ukážke tri vtáky žijúce na lúke a poli. Uviesť význam jarabice a bažanta pre život na poli. Preukázať na príklade význam dravých vtákov pre život na poliach a lúkach.
		Cicavce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravných vzťahov, význam.	Poznať na ukážke tri cicavce žijúce na lúke a poli. Usporiadať potravný vzťah hraboš, sokol, obilniny. Uviesť dôsledky premnoženia hrabošov, myši a sýsľov na poli.

Námety na praktické aktivity:

Pozorovanie vybraných rastlinných alebo živočíšnych objektov lupou a mikroskopom. Poznávanie lesných bylín (podľa prírodnín, herbárových položiek, obrazov, atlasov a pod.). Poznávanie a rozlišovanie jedlých a jedovatých húb. Pozorovanie machu lupou alebo mikroskopom. Pozorovanie schránok mäkkýšov lupou a ich rozlíšenie (ulita, lastúra). Pozorovanie vonkajších znakov a spôsob pohybu rýb v akváriu. Poznávanie poľných a lúčnych rastlín a živočíchov (v životnom prostredí, podľa atlasu, obrazov, herbárových položiek, trvalých preparátov, a pod.).

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé):

Stopy živočíchov v lese. Život listnatých a ihličnatých drevín počas roka. Hniezdenie vtákov. Vonkajšie znaky a prejavy života vodných mäkkýšov v akváriu. Vplyv znečistenej vody na vodné mikroorganizmy. Rast obilniny od siatia po žatvu. Rast ľuľka zemiakový od sadenia po zber hl'úz.

Námety na projekty:

Les a lesné spoločenstvá v okolí našej obce (mesta, školy, bydliska). Vodné a brehové organizmy v okolí našej obce (mesta, školy, bydliska). Vplyv znečistenia ovzdušia na stav drevín v našej obci (meste, okolí školy). Vplyv znečistenia vody na život rýb a iných vodných organizmov v okolí. Výskyt obojživelníkov v okolí môjho bydliska. Liečivé rastliny v mojom okolí. Výskyt vtákov v okolí môjho bydliska (školy, parku, sídliska). Vplyv kŕmidiel a hniezdných búdok na rozšírenie a ochranu vtákov v našej obce (okolí školy, bydliska).

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Život s človekom a v ľudských sídlach / 24 hod	Ľudské obydlia a ich okolie.	Ľudské obydlia a ich okolie. Vplyv ľudskej činnosti na prispôsobovanie sa organizmov prostrediu.	Uviesť osobitosti ľudských obydlií a ich okolia pre život organizmov. Uviesť význam kríženia rastlín a živočíchov pre človeka. Uviesť význam zdomácnovania živočíchov pre človeka.
		Mikroorganizmy žijúce s človekom. Poznávanie a význam pre človeka.	Uviesť prejavy škodlivosti parazitickej baktérie pre človeka. Opísať využitie mliečnych a kvasných baktérií. Uviesť príklad využitia kvasiniek človekom. Uviesť podmienky výskytu plesní v domácnosti. Uviesť príklad priemyselnej výroby s využívaním kvasinky.
	Ovocné rastliny – stromy Ovocné rastliny – kry, byliny Liečivé, chránené a jedovaté rastliny	Pestované rastliny v záhradách. Pestované ovocné stromy a kry. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam.	Pomenovať podľa ukážky zástupcu cibulovej, hlúbovej a koreňovej zeleniny. Poznať na ukážke a pomenovať strukovinu. Rozlíšiť a pomenovať na ukážke päť druhov zeleniny. Vysvetliť potrebu hnojenia pôdy v záhrade pri dlhoročnom pestovaní plodín. Vysvetliť

			<p>význam zeleniny vo výžive človeka.</p> <p>Poznať na ukážke a pomenovať dva ovocné stromy. Poznať na ukážke a pomenovať dve rastliny s drobným dužinatým ovocím.</p> <p>Vysvetliť význam ovocia pre zdravie človeka.</p>
	Nežiaduci spoločníci človeka	<p>Nežiaduci spoločníci človeka. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravných vzťahov, význam.</p> <p>Zásady prevencie pred šírením nákazy.</p>	<p>Zdôvodniť na príklade škodlivosť vnútorného a vonkajšieho parazita.</p> <p>Poznať na ukážke dva živočíchy znehodnocujúce potraviny. Poznať zásady ochrany pred vnútornými parazitmi.</p> <p>Poznať spôsob odstránenia vši z vlasov.</p>
	Včelárstvo Rybárstvo Chovateľsky významné vtáky	<p>Včelárstvo, rybárstvo a rybníkarstvo.</p> <p>Spoločenský život včiel. Zásady chovu včiel a rýb.</p> <p>Chovateľsky významné vtáky.</p> <p>Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravných vzťahov, význam. Zásady chovu, odlišnosť od voľne žijúcich druhov.</p>	<p>Opísať na ukážke význam včely matky, robotnice, trúda v úli.</p> <p>Uviesť príklady významu chovu včely pre človeka. Vysvetliť význam lovu a chovu rýb pre človeka.</p> <p>Na ukážke pomenovať samca a samicu kury, kačice, husi a morky.</p> <p>Vysvetliť na príklade kohúta a sliepky pohlavnú dvojtvarosť.</p> <p>Uviesť význam chovu kury, kačice, husi alebo morky pre človeka.</p>
	Blízky spoločníci človeka	Blízky spoločníci človeka. Poznávanie	Porovnať odlišnosti vonkajších znakov psa

		podľa vonkajších znakov, životných prejavov. Zásady chovu a spolunažívania živočíchov a ľudí v domácnosti.	a mačky. Pomenovať na ukážke jedno plemeno psa a mačky. Uviesť zásady chovu psa a mačky v domácnosti. Uviesť príklad starostlivosti o drobné domáce živočíchy.
	Chovateľsky významné cicavce	Chovateľsky významné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov. Zásady chovu.	Rozpoznať na ukážke tri druhy hospodárskych zvierat. Rozpoznať na ukážke samca, samicu a mláďa dvoch hospodárskych zvierat. Uviesť význam chovu jedného druhu hospodárskeho zvierat'a. Uviesť hlavné zásady chovu hospodársky zvierat. Uviesť dôsledky pridávania veľkého množstva chemických prípravkov do potravy hospodárskych zvierat.
	Nežiaduce živočíchy v okolí ľudských obydí	Cicavce žijúce s človekom. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov. Riziká prenosu nákazlivých ochorení, ochrana a prevencia.	Rozlíšiť na ukážke myš a potkana. Uviesť riziko výskytu myší a potkanov v domácnosti. Poznať spôsoby ochrany pred myšami a potkanmi.
		Živočíchy v okolí ľudských sídiel. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam.	Uviesť dva bezstavovce žijúce v záhrade alebo sade. Vysvetliť škodlivosť premnoženia niektorých bezstavovcov v domácnosti, záhrade a sade. Opísať význam spevavých vtákov v okolí domácností.

			Poznať na ukážke troch spevavých vtákov. Uviesť príklad spevavého vtáka, ktorý sa živí hmyzom.
Základná štruktúra života / 4 hod.	Rastlinná bunka Živočíšna bunka	Rastlinná a živočíšna bunka. Základná stavba a funkcia častí bunky.	Pomenovať na ukážke časti rastlinnej bunky. Vysvetliť význam bunkového jadra a chloroplastu. Pomenovať na ukážke časti živočíšnej bunky. Určiť na ukážke zhodné a rozdielne znaky rastlinnej a živočíšnej bunky.
Živé organizmy a ich stavba / 6 hod.	Vírusy Baktérie	Nebunkové a jednoduché bunkové organizmy. Stavba tela. Význam, vplyv na človeka, nakažlivé ochorenia, prevencia.	Porovnať stavbu vírusu a baktérie. Rozhodnúť, či pôvodcom nákazy chrípky, žltčky, angíny je vírus alebo baktéria. Uviesť príklad troch nakažlivých ochorení. Uviesť možnosti predchádzania šíreniu vírusových a bakteriálnych nákaz.
	Jednobunkové organizmy Mnohobunkové organizmy	Stavba tela jednobunkových organizmov. Stavba tela mnohobunkových organizmov.	Pomenovať na ukážke črievičky hlavné časti tela. Porovnať na ukážke stavbu tela drobnozrnka a črievičky. Priradiť pletivo a tkanivo k rastline a živočíchovi. Určiť na ukážke rastliny jej orgány. Určiť na ukážke štruktúry tela živočicha bunku, tkanivo, orgán, sústavu orgánov.
Stavba tela rastlín a húb /	Stavba tela nekvitnúcich rastlín	Stavba tela nekvitnúcich rastlín.	Pomenovať na ukážke časti tela machu.

18 hod.		Machy a paprade.	Pomenovať na ukážke časti tela paprade. Uviesť význam výtrusov pre machy a paprade.
	Koreň	Stavba tela kvitnúcich rastlín. Koreň, prijímanie živín koreňom, význam pre život rastliny.	Rozlíšiť na ukážke stavby koreňa pokožku, dužinu, cievne zväzky, koreňové vlásky. Uviesť živiny, ktoré rastlina prijíma koreňom. Vysvetliť význam koreňa pre rastlinu.
	Stonka	Stonka (dreviny, byliny), prúdenie látok stonkou, význam pre život rastliny.	Roztriediť na ukážke dreviny a byliny podľa stavby stonky. Vysvetliť význam cievnych zväzkov v stonke. Určiť na konáriku púčiky a vysvetliť ich význam. Zdôvodniť význam stonky pre život rastliny.
	List	List. Stavba, fotosyntéza, dýchanie, vyparovanie vody, význam pre život v prírode.	Určiť na ukážke stavby listu dôležité časti pre fotosyntézu. Uviesť význam prieduchov v pokožke listu. Vymenovať látky, ktoré listy pri dýchaní zo vzduchu prijímajú a ktoré do vzduchu vylučujú. Uviesť význam listov pre prijímanie živín a dýchanie.
	Kvet	Kvet. Stavba, opelenie a oplodnenie. Význam pre rozmnožovanie rastlín.	Rozlíšiť na ukážke kvetný obal, tyčinku a piestik. Uviesť význam peľového zrnka a vajíčka. Opísať na

			schéme opelenie kvetu. Uviesť, kedy nastáva v kvete oplodnenie. Zdôvodniť, prečo je kvet rozmnožovací orgán rastliny.
	Plod a semeno	Plod a semeno. Stavba, rozdelenie plodov, význam pre rozmnožovanie rastlín.	Určiť na ukážke plodu oplodie a semeno. Rozlíšiť na ukážke dužinatý a suchý plod. Pomenovať na ukážke semena zárodok a kľúčne listy. Vysvetliť význam plodu a semena pre rastlinu, živočíchov a človeka.
	Rast a vývin Rozmnožovanie rastlín	Rastlinné telo. Súčinnosť orgánov pre príjem živín, prenos a vylučovanie látok. Vplyv svetla, tepla, vody a živín.	Vymenovať látky, ktoré potrebuje rastlina pre život. Pomenovať na ukážke rozmnožovacie a vyživovacie orgány kvitnúcej rastliny. Pomenovať na ukážke orgány, ktorými rastlina prijíma výživu a dýcha, prúdia látky, prijíma a vyparuje vodu.
	Huby s plodnicou Iné huby a lišajníky	Huby s plodnicou jedlé a jedovaté, rozlíšenie podľa typických znakov. Kvasinky, plesne, lišajníky, stavba tela.	Rozlíšiť stavbu jedlej a jedovatej huby s plodnicou. Rozlíšiť na ukážke hubu s výtrusnicami na lupeňoch a v rúrkach. Rozlíšiť na ukážke kvasinku a plesneň podľa stavby tela. Uviesť význam výtrusnice plesne. Opísať na ukážke stavbu tela lišajníka.
Stavba tela bezstavovcov / 14 hod.	Drobné vodné živočíchy	Přhlivce - drobné vodné živočíchy. Stavba tela a základné	Vysvetliť, ako nezmar prijíma potravu a dýcha. Vysvetliť,

		telesné funkcie.	prečo sa nervová sústava nezmara nazýva rozptýlená. Uviest' význam vajíčok a spermií nezmara. Vysvetliť význam púčikov u nezmara. Vysvetliť význam slova obojpohlavný živočích.
	Vnútorne parazity	Ploskavce a hlístovce - vnútorne parazity. Stavba tela.	Uviest' časť tráviacej sústavy človeka, v ktorej žije pásomnica a hlísty. Opísať prijímanie potravy hlísty a pásomnice. Opísať podľa ukážky rozmnožovanie hlísty alebo pásomnice. Vysvetliť nevyhnutnosť dostatočnej tepelnej úpravy mäsa a umytia ovocia a zeleniny pred konzumáciou.
	Živočích so schránkou	Mäkkýše – živočích so schránkou. Stavba tela a základné telesné funkcie.	Uviest' miesto uloženia vnútorných orgánov slimáka. Porovnať podľa ukážky schránku slimáka a škrabky. Vysvetliť, prečo je slimák obojpohlavný živočích. Uviest' orgánovú sústavu, ktorou slimák prijíma a spracováva potravu. Porovnať dýchacie orgány slimáka a škrabky. Určiť na ukážke ústny, prijímací a vyvrhovací otvor škrabky.
	Živočích s obrúčkami	Obrúčkavce - živočích s obrúčkami. Stavba	Uviest', aký orgán umožňuje dážd'ovke pohyb. Zdôvodniť,

		tela a základné telesné funkcie.	názov zatvorená obehovej sústavy dážďovky. Opísať, ako dýcha dážďovka. Zdôvodniť názov rebričkovej nervovej sústavy dážďovky. Uviesť význam opasku dážďovky.
	Živočíchy s článkovaným telom	Článkonožce - živočíchy s článkovaným telom. Stavba tela a základné telesné funkcie.	Vysvetliť význam jedovej žľazy pavúka. Pomenovať sústavu, ktorá rozvádza u pavúka a raka v tele kyslík. Uviesť orgán raka, ktorý tvorí vonkajšiu kostru. Porovnať dýchacie orgány pavúka a raka. Uviesť na ukážke ústneho orgánu hmyzu príklad potravy. Určiť na ukážky končatiny spôsob pohybu hmyzu. Pomenovať dýchací orgán hmyzu. Zdôvodniť názov rebričkovej nervovej sústavy hmyzu.

Námety praktických aktivít:

Pozorovanie buniek pokožky dužinatej šupiny cibule, plesne alebo kvasinky mikroskopom. Pozorovanie a rozlišovanie vyživovacích a rozmnožovacích orgánov kvitnúcej rastliny voľným okom. Pozorovanie vnútornej stavby koreňa, stonky dreviny a byliny, vnútornej stavby kvetu. Pozorovanie stavby tela a prejavov života črievičky, vonkajšej stavby tela hmyzu, ústnych ústrojov, končatín a krídel hmyzu.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé):

Vypestovať podľa návodu plesň a pozorovať stavbu tela. Naklíčiť podľa návodu semeno a pozorovať jeho stavbu. Ako vplýva smer svetla na rast stonky? Potrebujú semená na klíčenie vzduch (vodu, teplo)? Prečo sa v sfarbenej vode zafarbili biele kvety?

Námety na tvorbu projektov:

Zeleň v okolí môjho bydliska (školy, obce, mesta, sídliska). Pestovanie a ochrana zelene v triede (škole, v domácnosti). Dreviny v našom parku (záhrade, okolí školy). Môj pes (mačka,

chrček, morča, kanárik). Vtáky v okolí môjho bydliska (školy, parku, sídliska). Starostlivosť o vtáky v zime (v okolí školy, bydliska).

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Stavba tela stavovcov / 12 hod.	Povrch tela stavovcov.	Povrch tela stavovcov. Spoločné a odlišné znaky.	Uviesť príklady stavovcov pokrytých šupinami, perím, srst'ou. Zdôvodniť odlišnosti kožných útvarov stavovcov. Označiť na ukážke časti vtáčieho pera. Zdôvodniť na príklade stavovca význam sfarbenia podľa prostredia v ktorom žije.
	Oporná a pohybová sústava stavovcov.	Oporná sústava stavovcov. Pohybová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Zdôvodniť prispôbenie stavovcov životnému prostrediu. na ukážke kostry končatín Vysvetliť význam prsnej kosti s hrebeňom u vtákov. Zdôvodniť význam dutých kostí vtákov. Rozlíšiť párnokopytníka a nepárnokopytníka na ukážke kostry končatiny. Pomenovať tkanivá tvoriace svalstvo končatín, vnútorných orgánov, srdca stavovcov. Vysvetliť princíp

			činnosti dvoch svalov. Uviest' príklad stavovca, ktorý sa pohybuje plávaním, skákaním, plazením, lietanim, kráčaním a behom.
	Tráviaca sústava stavovcov.	Tráviaca sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Opísať na ukážke časti tráviacej sústavy stavovcov. Uviest' príklad stavovca s jedovými zubami. Uviest' význam vysunovateľného jazyka obojživelníkov, plazov, niektorých vtákov. Uviest' význam hrvola, žľaznatého a svalnatého žalúdka vtákov. Určiť na ukážke orgány na prijímanie potravy, trávenie a vstrebávanie cicavcov. Priradiť hlodavé zuby a kly k príkladom cicavcov. Určiť bylinožravého, hmyzožravého a mäsožravého cicavca na ukážke chrupu. Uviest' príklad prežúvavého a neprežúvavého cicavca.
	Dýchacia sústava stavovcov.	Dýchacia sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Uviest' príklad stavovca, ktorý dýcha žiabrami a pľúcami. Pomenovať dýchacie orgány žubrienky, dospelého obojživelníka. Porovnať dýchacie orgány ryby, plaza, vtáka a cicavca.

			Zdôvodniť úhyn ryby, ak je dlhší čas mimo vody. Vysvetliť význam vzdušných vakov vtákov.
	Obehová sústava stavovcov.	Obehová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Opísať význam krvi pre život stavovcov. Opísať význam srdca a ciev pre život stavovcov. Vysvetliť dôvod názvu uzavretej cievnej sústavy. Zistiť rozdiely stavby srdca ryby, obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca na ukážke.
	Močová sústava stavovcov.	Vylučovanie. Močová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Vymenovať odpadové látky v organizme stavovcov a spôsob vylučovania. Zdôvodniť význam vylučovania. Pomenovať orgán, v ktorom sa krv stavovcov zbavuje tekutých odpadových látok. Pomenovať na ukážke orgány močovej sústavy stavovcov.
	Regulačné sústavy stavovcov.	Nervová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Uviesť význam nervovej sústavy. Pomenovať sústavy, ktoré zabezpečujú látkovú a nervovú reguláciu. Vymenovať hlavné orgány ústrednej nervovej sústavy. Porovnať na ukážke predný mozog stavovcov. Charakterizovať podnet a nervový vzruch. Uviesť podľa ukážky význam reflexného

			oblúka. Uviesť príklad nepodmieneného a podmieneného reflexu stavovcov.
	Zmyslové orgány stavovcov.	Zmyslové orgány stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Opísať umiestnenie zmyslových orgánov stavovcov. Uviesť príklad stavovcov s dobrým hmatom a čuchom. Vysvetliť význam bočnej čiary rýb. Uviesť príklad stavovca s veľmi dobrým zrakom a sluchom.
	Rozmnožovacia sústava stavovcov.	Rozmnožovanie stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Vývin mláďat, starostlivosť o potomstvo.	Pomenovať samčie a samičie pohlavné bunky. Vysvetliť podstatu oplodnenia. Vysvetliť význam rozmnožovania. Opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin rýb, obojživelníka. Porovnať rozmnožovanie plaza a vtáka. Opísať vývin mláďat cicavcov.
	Životné prejavy a správanie stavovcov.	Typické životné prejavy, správanie stavovcov.	Uviesť príklad stavovca aktívneho v noci. Uviesť význam značkovania priestoru. Vysvetliť na príklade inštinktívne správanie stavovca. Uviesť príklad sťahovavého a stáleho vtáka.
	Význam stavovcov	Význam stavovcov v prírode a pre človeka.	Uviesť príklad stavovca živiaceho sa hmyzom alebo hlodavcami. Uviesť príklad stavovca, ktorý po premnožení ohrozuje

			úrodu na poliach a potraviny v domácnosti. Uviest' dopad úbytku dravých vtákov a mäsožravých cicavcov v prírode.
	Ochrana stavovcov	Ochrana stavovcov. Ohrozenia a možnosti ochrany.	Uviest' najčastejšie príčiny úhynu rýb a obojživelníkov. Uviest' príklad ohrozenia životných podmienok vtáka alebo cicavca. Uviest' príklad možnosti ochrany obojživelníkov. Uviest' príklad chráneného obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca.
	Ľudský organizmus a ľudské spoločenstvo	Ľudský a živočíšny organizmus. Špecifiká ľudského spoločenstva a ľudskej populácie.	Vysvetliť na príklade význam človeka v ľudskom spoločenstve. Porovnať spoločné a odlišné znaky lebky, chrbtice a končatín ľudského a živočíšneho organizmu. Vysvetliť na príklade podstatu rasizmu a jeho dôsledky.
Človek a jeho telo / 50 hod.	Povrch tela a kožná sústava	Koža. Stavba a funkcie kože. Význam pre styk s vonkajším prostredím a vnútorným prostredím.	Pomenovať na ukážke časti kože, ktoré zabezpečujú ochranu povrchu tela, telesnú teplotu, vylučovanie, vodný režim a zmyslové podnety. Pomenovať viditeľné kožné útvary na svojej koži. Uviest' význam kože pre človeka.
		Starostlivosť o kožu. Typické poranenia, zásady predlekárskej	Sformulovať zásady starostlivosti o kožu a kožné útvary.

		prvej pomoci.	Zdôvodniť nevhodnosť opaľovania na prudkom slnku. Opísať postup predlekárskej prvej pomoci ošetrovania popáleniny a omrzliny. Predviesť ukážku ošetrovania odreniny alebo pľuzgiera.
	Oporná a pohybová sústava	Kosti. Kostra a jej stavba. Význam kostí a kostry.	Opísať na ukážke stavbu kosti. Ukázať a pomenovať na ukážke hrudník, chrbticu, lebku, stavce, rebrá, hrudnú kosť. Uviesť význam opornej sústavy. Rozlíšiť na ukážke spojenie kostí väzivom, chrupkou, zrastením, kĺbom. Zistiť jednoduchým telesným pohybom časti kostry, ktoré sa na ňom zúčastnili.
		Lebka a chrbtica. Stavba a význam.	Určiť na ukážke kostry tri kosti mozgovej časti lebky. Určiť na ukážke kostry tri kosti tvárovej časti lebky. Určiť na ukážke kostry časti chrbtice.
		Kostra končatín. Stavba kostry horných a dolných končatín.	Ukázať a pomenovať kosti hornej končatiny na ukážke (vlastnej končatine). Ukázať a pomenovať kosti dolnej končatiny na ukážke (vlastnej končatine). Porovnať stavbu kostry ruky a nohy. Zdôvodniť význam nosenia správnej obuvi podľa obrýsu správnej a

			nesprávnej klenby nohy.
		Svaly. Svalové tkanivá, činnosť a význam svalov.	Určiť na ukážke základné typy svalového tkaniva. Porovnať činnosť hladkého a priečne pruhovaného svalového tkaniva. Uviesť význam pohybovej sústavy. Opísať na ukážke kostrového svalu jeho stavbu. Zdôvodniť vlastnosti svalu na príklade ohnutia a vystretia ruky v lakti.
		Svaly hlavy, trupu a končatín.	Určiť na ukážke aspoň tri svaly hlavy a krku. Určiť na ukážke aspoň tri svaly trupu. Určiť na ukážke aspoň tri svaly hornej a dolnej končatiny. Predviesť jednoduché cviky na posilnenie svalov hrudníka, chrbta, brucha a končatín.
		Význam opornej a pohybovej sústavy. Poranenia kostí a svalov. Zásady predlekárskej prvej pomoci.	Ukázať a opísať správne držanie tela. Zdôvodniť potrebu pohybu, telesnej práce pre pohybovú sústavu. Predviesť postup predlekárskej prvej pomoci pri otvorenej a zatvorenej zlomenine. Ukázať postup predlekárskej prvej pomoci pri vytknutí, vykĺbení.
	Tráviaca sústava.	Tráviaca sústava. Stavba a činnosť orgánov tráviacej	Opísať na ukážke stavbu tráviacej sústavy. Pomenovať

		sústavy.	viditeľnú časť zuba v ústach. Určiť na ukážke vnútorné časti zuba. Rozlíšiť druhy zubov v chrupe. Porovnať mliečny a trvalý chrup. Uviesť základné procesy v orgánoch tráviacej sústavy. Uviesť význam tráviacej sústavy.
		Zložky potravy. Premena látok a energie. Energetická hodnota potravín.	Uviesť príklad enzýmu a jeho význam. Opísať podstatu trávenia, vstrebávania, látkovej premeny. Vymenovať základné živiny v potrave človeka. Zdôvodniť význam bielkovín, sacharidov (cukrov), tukov, vitamínov, vody, minerálnych látok. Uviesť dva druhy potravín s vysokou a nízkou energetickou hodnotou.
		Zásady správnej výživy. Látky škodlivé ľudskému zdraviu. Zlozvyky v stravovaní, poškodenia a prevencia ochorení tráviacej sústavy.	Uviesť príklad správneho zloženia stravy pre človeka. Zdôvodniť význam zeleniny a ovocia v strave človeka. Opísať význam správneho stolovania. Uviesť príklad škodlivosti nadmerného pitia alkoholu na činnosť tráviacej sústavy. Zdôvodniť škodlivosť prejedania. Uviesť následky hladovania človeka.

			Poznať zásady starostlivosti o chrup.
	Dýchacia sústava	Dýchacia sústava. Stavba a funkcia orgánov dýchacej sústavy.	Opísať na ukážke hlavné časti dýchacej sústavy. Rozlíšiť horné a dolné dýchacie cesty. Opísať priebeh výmeny dýchacích plynov v pľúcach.
		Dýchanie. Mechanizmus vonkajšieho dýchania. Význam dýchacej sústavy.	Vysvetliť podstatu dýchania. Porovnať zloženie vdychovaného a vydychovaného vzduchu. Vymenovať najdôležitejšie dýchacie svaly. Zistiť pohyby bránice a medzirebrových svalov pozorovaním nádychu a výdychu.
		Starostlivosť o dýchaciu sústavu. Škodlivosť fajčenia, vdychovania toxických látok.	Zdôvodniť význam čistoty ovzdušia pre človeka. Uviesť názov škodlivej látky v cigaretách. Uviesť príklad účinkov fajčenia na dýchaciu sústavu.
		Poškodenia dýchacej sústavy. Zásady prvej predlekárskej pomoci. Význam dýchacej sústavy.	Opísať spôsob pomoci človeku pri zastavení dychu. Opísať na ukážke postup pri umelom dýchaní. Uviesť význam dýchacej sústavy pre život človeka.
	Obehová sústava	Krv. Zložky krvi, vlastnosti, krvné skupiny, darcovstvo krvi. Význam krvi.	Určiť na ukážke zložky krvi a vysvetliť ich význam. Vymenovať krvné skupiny. Uviesť význam transfúzie krvi.
		Srdce. Stavba a činnosť srdca, krvný obeh.	Označiť a pomenovať na ukážke časti srdca. Opísať podľa schémy

			veľký a malý krvný obeh. Uviesť význam srdcových chlopní pre činnosť srdca.
		Krvné cievy. Význam a činnosť ciev, krvný tlak a tep. Miazgové cievy a slezina. Význam obehovej sústavy.	Rozlíšiť tepny, žily a vlásoknice podľa významu. Uviesť význam vencovitých tepien pre činnosť srdca. Rozlíšiť tepny a žily podľa smeru prúdenia krvi. Poznať význam miazgy pre ľudský organizmus. Opísať význam miazgových ciev. Určiť umiestnenie a význam sleziny. Vysvetliť funkcie obehovej sústavy.
		Spôsob života a obehová sústava. Poškodenia obehovej sústavy. Zásady predlekárskej prvej pomoci pri krvácaní a zastavení činnosti srdca.	Zdôvodniť význam pohybu pre činnosť srdca a ciev. Uviesť vplyv nesprávneho spôsobu života na obehovú sústavu. Uviesť príklad ochorenia obehovej sústavy zapríčineného nevhodným spôsobom života. Ukázať na ukážke alebo slovne opísať nepriamu masáž srdca. Opísať alebo predviesť ukážku ošetrovania krvácajúcej odreniny. Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení tepny a žily.
	Vylučovacia sústava	Vylučovanie. Močová sústava. Stavba	Vymenovať odpadové látky vznikajúce pri

		a činnosť, poškodenia a prevencia ochorení.	činnosti ľudského organizmu. Určiť na ukážke umiestnenie obličiek a opísať ich tvar. Ukázať na svojom tele uloženie obličiek. Vysvetliť význam obličiek a močových ciest. Uviesť príklad príčiny ochorenia močovej sústavy. Vymenovať zásady prevencie ochorení obličiek. Zdôvodniť význam pitia tekutín pre funkciu obličiek. Vysvetliť význam močovej sústavy pre človeka.
	Regulačné sústavy	Regulovanie organizmu. Látková a nervová regulácia. Význam regulačných sústav.	Pomenovať spôsoby regulácie organizmu človeka. Rozlíšiť látkovú a nervovú reguláciu organizmu. Uviesť význam regulovania činnosti organizmu.
		Žľazy s vnútorným vylučovaním. Význam hormónov.	Uviesť význam hormónov pri regulovaní organizmu. Určiť na ukážke tri žľazy s vnútorným vylučovaním. Uviesť význam inzulínu. Uviesť príklad významu troch žliaz s vnútorným vylučovaním.
		Nervová sústava. Stavba a funkcia nervov, reflexná povaha nervovej činnosti.	Pomenovať sústavu orgánov, ktorá umožňuje nervovú reguláciu. Opísať význam nervovej

		<p>Ústredná a obvodová nervová sústava. Stavba a činnosť, význam.</p>	<p>bunky. Pomenovať na schéme časti reflexného oblúka na schéme. Uviesť príklad reflexnej činnosti človeka. Opísať na ukážke základné časti ústrednej nervovej sústavy. Určiť na ukážke jednotlivé časti mozgu. Vysvetliť význam mozgovej kôry predného mozgu. Uviesť základné časti obvodovej nervovej sústavy.</p>
	Zmyslová sústava	<p>Zmyslové orgány chuti, čuchu a hmatu. Receptory a zmyslové vnemy.</p>	<p>Vysvetliť význam chuti, čuchu a hmatu pre človeka. Ukázať na svojom tele uloženie orgánov chuti, čuchu a hmatu. Rozlíšiť chuťové, čuchové a hmatové bunky podľa podnetov, ktoré prijímajú.</p>
		<p>Zrak. Sluch. Stavba, činnosť a význam zrakového a sluchového orgánu. Orgány na vnímanie pohybu a polohy hlavy.</p>	<p>Opísať na ukážke stavbu oka. Opísať podľa ukážky podstatu krátkozrakosti a ďalekozrakosti. Určiť na ukážke vonkajšie, stredné a vnútorné ucho. Pomenovať na ukážke časti stredného ucha. Určiť na ukážke uloženie a význam rovnovážneho orgánu.</p>
		<p>Poškodenia zraku a sluchu. Zásady hygieny zraku a sluchu.</p>	<p>Uviesť príklad škodlivého vplyvu na zrak a sluch. Vymenovať zásady starostlivosti o zrakový orgán. Vymenovať</p>

			zásady starostlivosti o sluchový orgán. Uviesť príklad komunikácie s osobou s poškodeným zrakom lebo sluchom.
		Vyššia nervová činnosť. Myslenie, pamäť, reč, schopnosti a vedomosti človeka.	Uviesť príklad podmieneného reflexu. Uviesť príklad nepodmieneného reflexu. Uviesť význam myslenia a reči v živote človeka.
		Zásady hygieny duševnej činnosti. Význam nervovej sústavy. Zásady predlekárskej prvej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy.	Vymenovať zásady hygieny duševnej činnosti. Uviesť na príklad správneho režimu dňa. Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy. Rozlíšiť protišokovú a stabilizovanú polohu na ukážke.
	Rozmnožovacia sústava	Rozmnožovacia sústava. Pohlavné bunky, funkcia. Stavba a funkcia reprodukčných orgánov.	Určiť a pomenovať na ukážke ženské a mužské pohlavné orgány. Vymenovať orgány, v ktorých sa tvoria ženské a mužské pohlavné bunky. Vysvetliť význam menštruačného cyklu.
		Vývin jedinca. Oplodnenie, tehotenstvo a pôrod. Obdobia ľudského života.	Označiť na ukážke pohlavných orgánov miesto splynutia vajíčka a spermie. Uviesť dĺžku trvania tehotenstva. Opísať začiatok, priebeh a koniec tehotenstva. Uviesť uloženie plodu a spôsob jeho výživy.

			<p>Vymenovať zásady starostlivosti o zdravý vývin novorodenca. Zdôvodniť význam výživy dieťaťa materským mliekom. Uviesť príklad troch znakov dospievania. Uviesť typické znaky troch období ľudského života.</p>
		<p>Pohlavné ochorenia. Prevencia pohlavných ochorení a AIDS. Priateľské a partnerské vzťahy, rodina, zodpovednosť za vznik života.</p>	<p>Uviesť príklad pohlavnej choroby a možnosti nákazy. Opísať podstatu ochorenia AIDS a možnosti jej predchádzania. Uviesť zásady predchádzania pohlavných ochorení. Uviesť príklad priateľských vzťahov, vzájomnej pomoci mladých a dospelých ľudí. Uviesť na príklade význam rodiny.</p>
Zdravie a život človeka / 4 hod.	Nákazlivé ochorenia, očkovanie, prevencia.	Vonkajšie vplyvy na ľudské zdravie. Zdravie a choroba. Nákazlivé ochorenia, očkovanie, prevencia.	<p>Uviesť tri príklady infekčného ochorenia. Charakterizovať výraz imunita a inkubačná doba. Vysvetliť základný princíp očkovania. Uviesť zásady prevencie infekčných ochorení. Vysvetliť na príklade význam dezinfekcie, dezinsekcie a deratizácie.</p>
	Vplyv návykových látok na zdravie človeka	Toxické a návykové látky. Vplyv na zdravie človeka. Drogové závislosti	<p>Uviesť príklad návykovej látky. Vysvetliť na príklade drogovú závislosť.</p>

		a ich prevencia.	Zdôvodniť na príklade škodlivosť drogovej závislosti zdravie človeka. Uviesť zásady prevencie drogových závislostí.
	Vnútorne vplyvy na zdravie človeka	Vnútorne vplyvy na ľudské zdravie. Dedičné vlastnosti a vplyv na zdravie a život človeka.	Uviesť vplyv dedičnosti na zdravie človeka. Uviesť príklad dedičnej vlastnosti človeka. Uviesť príklad dedičného ochorenia.
	Schopnosti a osobitosti človeka, životný štýl.	Životný štýl. Etické a morálne princípy, kultúra medziľudských vzťahov, vzťah človeka k prírode.	Vymenovať základné podmienky života človeka. Zdôvodniť význam striedania práce a odpočinku. Uviesť príklad nesprávnej životosprávy a dôsledkov na život človeka. Uviesť príklad zdravého životného štýlu. Uviesť príklad významu jedinca v živote spoločnosti. Vyjadriť názor na význam záujmov, sebapoznávania, vzdelávania a rozvoj zručností pre život človeka.

Námety praktických aktivít:

Pozorovanie a určovanie kostí (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.). Porovnanie stavby a funkcie kostry stavovcov (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.). Porovnanie šupiny ryby, pera vtáka a chlpu cicavca. Stavba vtáčieho vajca. Pozorovanie stavby pera vtáka. Prvá pomoc pri zlomeninách a vykĺbení. Prvá pomoc pri zastavení dychu. Prvá pomoc pri krvácaní zo žily a tepny. Prvá pomoc pri zastavení činnosti srdca. Prvá pomoc pri šoku. Činnosť zmyslových orgánov.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé):

Vonkajšie prejavy dýchania a v pokoji a pri telesnej aktivite. Zmeny tepu v pokoji a pri pohybovej činnosti.

Námety na tvorbu projektov:

Režim dňa. Zdravý životný štýl. Škodlivosť fajčenia. Drogy okolo nás. Živíme sa správne?
Medziľudské vzťahy v našej triede.

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Neživá príroda a jej poznávanie / 2 hod.	Neživá a živá príroda	Neživá a živá príroda. Závislosť organizmov, človeka od neživej prírody. Význam vied o Zemi a poznávania neživej prírody, využívanie človekom.	Preukázať na príklade závislosť organizmov od neživej prírody. Opísať príklad vplyvu organizmov na neživú prírodu. Dokumentovať význam vied o Zemi na príklade. Uviesť význam nerastných surovín pre život človeka.
Zem a jej stavba / 4 hod.	Stavba Zeme	Stavba Zeme. Sféry zemského telesa. Základná stavba zemskej kôry pevnín a dna oceánov.	Určiť a pomenovať podľa ukážky stavbu zemského telesa. Rozlíšiť na ukážke typy zemskej kôry.
	Zemská kôra v pohybe	Pohyby zemskej kôry.	Uviesť hlavnú príčinu pohybu litosférických platní. Uviesť dôsledky vzd'ovania litosférických platní. Uviesť dôsledky približovania a podsúvania litosférických platní.

<p>Stavebné jednotky zemskej kôry / 9 hod.</p>	<p>Minerály a horniny Minerály – vznik</p>	<p>Minerály a horniny. Charakteristika a vznik.</p>	<p>Charakterizovať minerál a uviesť konkrétny príklad. Charakterizovať horninu a uviesť konkrétny príklad. Rozlíšiť na ukážke minerál a horninu. Uviesť aspoň jeden spôsob vzniku hornín.</p>
	<p>Minerály – vnútorná stavba</p>	<p>Minerály. Vnútorná stavba, tvar, vlastnosti, význam a ochrana.</p>	<p>Pomenovať priestorový útvar, od ktorého závisí tvar a vlastnosti kryštálov. Vymenovať tri mechanické vlastnosti minerálov s významom pre človeka. Vymenovať tri optické vlastnosti minerálov s významom pre človeka. Uviesť príklad využitia mechanickej a optickej vlastnosti minerálu.</p>
<p>Geologické procesy a dejiny Zeme / 34 hod.</p>	<p>Geologické procesy Katastrofické procesy</p>	<p>Geologické procesy a ich zdroje. Katastrofické geologické procesy a dôsledky pre človeka.</p>	<p>Uviesť príklad zdroja a energie geologického procesu. Rozlíšiť na príklade vonkajší a vnútorný geologický proces. Dokumentovať na príklade katastrofický geologický proces a jeho následky.</p>
	<p>Magmatická a sopečná činnosť</p>	<p>Magmatická a sopečná činnosť. Vlastnosti magmy a lávy. Sopky a prejavy ich činnosti.</p>	<p>Charakterizovať magmatickú činnosť. Odlíšiť magmu a lávu podľa miesta vzniku. Opísať podľa ukážky (schémy) časti sopky. Uviesť príklad prejavov sopečnej činnosti. Uviesť príklad</p>

			prospešnosti sopečnej činnosti pre človeka.
	Vyvreté horniny	Vyvreté horniny. Vlastnosti, význam a výskyt na Slovensku. Hlbinné a výlevné vyvreté horniny.	Opísať podstatu vzniku vyvretých hornín. Rozlíšiť na ukážke hlbinnú a výlevnú vyvretú horninu. Zdôvodniť štruktúru žuly a čadiča. Uviesť príklad využitia hlbinej a výlevnej vyvretej horniny. Zistiť na geologickej mape Slovenska výskyt vyvretých hornín.
	Horotvorná činnosť	Horotvorná činnosť a poruchy zemskej kôry. Vrásy a vrásnenie, zlomy, príkrovy.	Charakterizovať horotvornú činnosť. Rozlíšiť na ukážke (alebo načrtnúť) príklad poruchy zemskej kôry. Rozlíšiť vrásu a zlom podľa charakteristických znakov a ich vzniku.
	Zemetrasenie	Zemetrasenie. Výskyt, príčiny, sprievodné javy, dôsledky pre človeka. Zemetrasenie na Slovensku.	Vysvetliť príčiny zemetrasenia. Uviesť príklad druhu zemetrasenia a jeho dôsledkov. Opísať rozdiel medzi ohniskom a epicentrom zemetrasenia. Poznať možnosti ochrany ľudí a budov pred dôsledkami zemetrasenia.
	Premena hornín	Premena hornín a premenené horniny. Vlastnosti a význam.	Uviesť hlavné činitele premeny hornín. Opísať na ukážke typickú vlastnosť premenených hornín. Uviesť príklad premenenej horniny, typickú vlastnosť a

			praktické využitie.
	Vonkajšie geologické procesy	Vonkajšie geologické procesy. Činitele vonkajších procesov. Zvetrávanie, príčiny a dôsledky.	Uviest' príklad vonkajšieho geologického činiteľa. Uviest' príklad vonkajšieho geologického procesu z vlastného pozorovania v prírode. Opísať podstatu mechanického zvetrávania a jeho dôsledok. Opísať podstatu chemického procesu zvetrávania a jeho dôsledok. Opísať dôsledky zemskej príťažlivosti na svahu. Uviest' dôsledok činnosti toku rieky a morskej vody. Zdôvodniť ochranu podzemných vôd. Opísať dôsledok činnosti horského ľadovca. Porovnať tvar doliny vytvorenej povrchovou vodou a ľadovcom. Opísať dôsledky vetra na príklade geologického útvaru.
	Usadené horniny (úlomkovité, organogénne, chemické)	Usadené horniny. Úlomkovité, organické a chemické usadené horniny – vznik, vlastnosti, význam pre človeka.	Pomenovať útvary, do ktorých sa usporadúvajú usadené horniny. Uviest' príklad využitia nespevnenej a spevnenej usadenej horniny. Opísať podstatu vzniku organických usadených hornín. Uviest' príklad využitia organickej usadenej horniny.

			Opísať podstatu vzniku chemických usadených hornín. Uviesť príklad využitia chemickej usadenej horniny.
	Krasové procesy	Krasové procesy. Krasové útvary. Jaskyne ako životný priestor organizmov. Význam pre človeka.	Opísať podstatu krasového procesu. Uviesť príklad povrchového a podzemného krasového útvaru. Rozlíšiť kvapľovú a ľadovú jaskyňu podľa výzdoby. Uviesť príklad kvapľovej a ľadovej jaskyne na Slovensku.
	Vek Zeme a skameniliny	Skameneliny a vek Zeme.	Charakterizovať skamenelinu, uviesť príklad skameneliny. Opísať proces vzniku skameneliny. Uviesť príklad určovania veku hornín.
	Geologická história Zeme	Dejiny Zeme. Prahory, starohory, prvohory, druhohory, treťohory a štvrtohory.	Uviesť významné geologické procesy v jednotlivých érach vývoja Zeme. Poznať na ukážke príklad vedúcej skameneliny prvohôr, druhohôr, treťohôr a štvrtohôr. Uviesť význam prvohorných papradí a prasličiek v súčasnosti pre človeka.
	Geologické jednotky Západných Karpát.	Geologické jednotky Západných Karpát.	Vymenovať podľa ukážky geologické jednotky Západných Karpát. Uviesť príklad typickej horniny geologických jednotiek Západných Karpát.

<p>Podmienky života a vzťahy organizmov / 17 hod.</p>	<p>Organizmy a prostredie</p>	<p>Látkové zloženie organizmov. Vzťah k prostrediu, vzájomné vzťahy organizmov. Prispôsobivosť a znášanosť organizmov vo vzťahu k podmienkam prostredia.</p>	<p>Uviesť štyri chemické látky, ktoré sú súčasťou živých organizmov aj neživej prírody. Vymenovať organické látky, ktoré tvoria telá živých organizmov. Uviesť príklad závislosti organizmu od prostredia a vzájomného vzťahu medzi organizmami. Demonštrovať na príklade prispôbenie organizmov životu vo vode, na zemi, v pôde, vo vzduchu. Charakterizovať znášanosť organizmov voči podmienkam prostredia.</p>
	<p>Neživé zložky prostredia</p>	<p>Neživé zložky prostredia. Svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda a ich vplyv na životné podmienky a procesy organizmov.</p>	<p>Vymenovať neživé faktory prostredia. Zdôvodniť význam slnečného žiarenia pre fotosyntézu. Uviesť význam tepla pre život rastlín. Uviesť príklad vplyvu telesnej teploty na život živočíchov. Uviesť význam zložiek vzduchu pre život rastlín a živočíchov. Uviesť význam vody pre život organizmov. Demonštrovať na príklade prispôbenie organizmov množstvu vody v prostredí. Uviesť význam minerálnych látok, biogénnych a stopových prvkov, humusu v pôde pre život rastlín.</p>

	Znečisťovanie neživých zložiek prostredia	Negatívne vplyvy znečisťovania neživých faktorov prostredia, dôsledky pre život organizmov.	Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život rastlín. Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život živočíchov.
	Živé zložky prostredia	Populácia. Vlastnosti, vnútorné a vonkajšie vzťahy, ohrozenie populácie.	Rozlíšiť na ukážke jedinca, populáciu rastlín a populáciu živočíchov. Vysvetliť podmienky rastu populácie. Uviesť príklad početne malej a veľkej populácie. Rozlíšiť na príklade konkurenciu, predáciu, parazitizmus, symbiózu.
	Spoločenstvo organizmov	Spoločenstvo organizmov. Druhovú rozmanitosť, priestorové členenie spoločenstiev, zloženie spoločenstva. Prírodné a umelé spoločenstvá.	Uviesť príklad spoločenstva organizmov. Porovnať druhovú rozmanitosť v lese a na poli. Opísať na ukážke priestorové rozmiestnenie organizmov vo vrstvách lesa. Rozlíšiť prírodné a umelé spoločenstvo podľa vplyvu človeka na ich zloženie. Uviesť príklady organizmov prírodného a umelého spoločenstva
	Ekosystém a jeho život	Ekosystém. Zložky, typy ekosystémov. Obeh látok a tok energie v ekosystéme. Vplyv činností človeka na život v ekosystémoch.	Rozlíšiť na ukážke živé a neživé zložky ekosystému. Uviesť príklady ekosystémov. Uviesť príklad producenta, konzumenta, rozkladača. Uviesť príklad hmyzu, ktorý po

		<p>Život ekosystému. Potravové vzťahy. Vývoj spoločenstiev a ekosystémov. Vplyv činností človeka na zmeny v ekosystémoch.</p>	<p>premnožení škodí v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a zdraví človeka. Zostaviť potravný reťazec organizmov. Opísať proces obnovy ekosystému. Uviesť príklad hmyzu, ktorý sa môže rozšíriť po postihnutí ekosystému povodňou, veternou smršťou. Uviesť príklad vplyvu činnosti človeka na zmeny v ekosystéme.</p>
	<p>Biosféra Obeh látok a tok energie v biosfére</p>	<p>Biosféra. Zložky a časti biosféry, obeh látok a tok energie, obnova a vývoj ekosystémov v biosfére.</p>	<p>Uviesť príklad neživých a živých zložiek biosféry. Rozlíšiť na ukážke tri ekosystémy v biosfére. Vysvetliť na príklade obeh látok v biosfére. Vysvetliť význam toku energie v biosfére.</p>
	<p>Biologická a ekologická rovnováha</p>	<p>Biologická a ekologická rovnováha. Podmienky zachovania biologickej diverzity.</p>	<p>Charakterizovať stav biologickej rovnováhy. Uviesť príklad narušenia biologickej rovnováhy. Porovnať podmienky stabilného a nestabilného ekosystému. Uviesť tri príklady ekologického prístupu v krajine. Uviesť tri príklady narušenia ekologickej rovnováhy.</p>
	<p>Globálne ekologické problémy</p>	<p>Globálne ekologické problémy. Stenčovanie ozónovej vrstvy, smog, skleníkový efekt,</p>	<p>Uviesť príčiny a dopady stenčovania ozónovej vrstvy, vzniku smogu, skleníkového efektu,</p>

		<p>globálne otepľovanie, kyslé dažde. Príčiny a dopady na ekosystémy, možnosti riešenia.</p> <p>Hromadenie odpadov, ničenie dažďových pralesov, výroba a spotreba energie. Príčiny a dopady na ekosystémy, možnosti riešenia.</p>	<p>vzniku kyslých dažďov. Uviesť príklad zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov. Uviesť príklad príčiny hromadenia odpadov. Uviesť význam recyklácie druhotných surovín. Uviesť dôvod a dôsledky ničenia dažďových pralesov. Demonštrovať na príklade alternatívny zdroj energie a jeho prínos.</p>
--	--	---	---

Námety praktických aktivít

Poznávanie a rozlišovanie minerálov a hornín. Zisťovanie vlastností minerálov a hornín. Rozlišovanie vyvretých hornín a rudných minerálov. Poznávanie a rozlišovanie premenených hornín. Poznávanie a rozlišovanie usadených hornín. Zisťovanie obsahu vápnika v horninách.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

Spoločenstvá v okolí našej školy (bydliska). Aký ekosystém je v našom okolí? Prírodné a ekologické podmienky najbližšieho alebo širšieho okolia školy.

Námety na tvorbu projektov

Horniny v našej obci a jej okolí. Skameneliny v našom okolí.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Základné znaky a životné procesy organizmov / 20 hod.	Príjem živín baktérií, rastlín a húb	Základné životné procesy. Príjem živín baktérií, rastlín a húb.	Vymenovať základné životné prejavy organizmov. Porovnať životné prejavy bunky, rastliny a živočícha. Opísať spôsob prijímania živín

			baktérií. Porovnať výživu saprofytickej a parazitickej huby. Opísať proces prijímania živín rastlinami.
	Fotosyntéza a dýchanie	Fotosyntéza a dýchanie rastlín. Význam pre život organizmov a človeka.	Opísať na schéme podstatu fotosyntézy. Opísať podstatu procesu dýchania. Opísať na schéme význam fotosyntézy a dýchania pre rastliny, živočíchy a človeka. Porovnať látky, ktoré prijíma a vylučuje pri dýchaní rastlina, živočích a človek.
	Rozmnožovanie mikroorganizmov	Rozmnožovanie mikroorganizmov a jednoduchých mnohobunkových organizmov.	Opísať podstatu a význam procesu rozmnožovania. Uviesť príklad rozmnožovania delením a pučaním. Uviesť príklad rozmnožovania výtrusmi.
	Rozmnožovanie rastlín	Rozmnožovanie rastlín. Význam kvetu rastlín.	Pomenovať rozmnožovací orgán rastlín. Uviesť uloženie pohlavných buniek v kvete. Uviesť uloženie semien ihličnatého stromu. Uviesť uloženie semien listnatého stromu a kvitnúcej byliny. Opísať dva spôsoby vegetatívneho rozmnožovania rastlín.
	Klíčenie semien, rast rastliny	Život rastlín. Klíčenie semien, rast rastliny. Život rastlín počas roka, dĺžka života	Vymenovať podmienky klíčenia semien. Porovnať podmienky klíčenia s podmienkami

		rastlín.	rastu rastliny. Zdôvodniť odlišnosť potreby svetla klíčiaceho semena a klíčiacej rastliny. Poznať podľa schémy ročného cyklu života rastliny, či ide o rastlinu jednoročnú, dvojročnú alebo trvácú.
	Povrch tela bezstavovcov a stavovcov	Povrch tela bezstavovcov a stavovcov. Význam, osobitosti povrchu tela.	Opísať význam povrchu tela živočíchov. Rozlíšiť povrch tela pŕhlivcov a ploskavcov. Porovnať povrch tela mäkkýšov a obrúčkavcov. Porovnať odlišnosť povrchu tela obojživelníkov a plazov. Uviesť význam peria vtákov a srsti cicavcov.
	Pohyb bezstavovcov a stavovcov	Pohyb bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti pohybu.	Uviesť význam pohybu živočíchov pre ich život. Porovnať spôsob pohybu prvoka a pŕhlivca. Opísať spôsob pohybu mäkkýša a obrúčkavca. Uviesť príklad hmyzu, ktorý sa pohybuje skákaním, lietáním, plávaním. Uviesť prispôsobenie tela rýb na plávanie. Opísať prispôsobenie končatín obojživelníkov na skákanie a plávanie. Opísať prispôsobenie končatín vtákov na hrabanie, behanie, lietanie, plávanie, potápanie, brodenie.

			Uviest' príklad cicavca, ktorý sa pohybuje v pôde, lietaním, plávaním, behom, šplhaním po stromoch.
	Dýchanie bezstavovcov a stavovcov	Dýchanie bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti procesu dýchania.	Charakterizovať proces dýchania. Uviest' príklad bezstavovca, ktorý dýcha celým povrchom tela. Uviest' príklad bezstavovca, ktorý prijíma kyslík z vody. Pomenovať bezstavovce, ktorý dýchajú pľúcnymi vačkami, žiabrami a vzdušnicami. Porovnať spoločné a odlišné znaky dýchania stavovcov. Uviest' orgán, ktorý u obojživelníkov dopĺňa dýchanie pľúcami. Uviest' význam vzdušných vakov vtákov. Uviest' orgán, v ktorom sa okysličuje krv cicavcov.
	Prijímanie a spracovanie živín bezstavovcov a stavovcov	Prijímanie a spracovanie živín bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti procesu.	Uviest' význam procesu prijímania živín pre živočíchov. Pomenovať procesy súvisiace s premenou látok. Pomenovať časť tráviacej rúry mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov v ktorej prebieha trávenie a vstrebávanie. Uviest' bezstavovca, ktorý má mimotelové trávenie. Opísať spôsob chytania

			<p>koristi obojživelníkmi. Uviesť význam jedovej žľazy plazov. Zdôvodniť význam žľaznatého a svalnatého žalúdka semenožravých vtákov. Porovnať prispôsobenie chrupu krta, mačky a tura potrave. Zdôvodniť funkciu zloženého žalúdka prežúvavých cicavcov.</p>
	Vylučovanie bezstavovcov a stavovcov.	Vylučovanie bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti procesu vylučovania.	<p>Charakterizovať význam vylučovania. Uviesť príklad bezstavovca s vyvinutou vylučovacou sústavou. Vymenovať sústavy, ktorými stavovce vylučujú odpadové látky. Porovnať spoločné a odlišné znaky vylučovania stavovcov.</p>
	Obeh telových tekutín bezstavovcov a stavovcov	Obeh telových tekutín bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti procesu obehu tekutín.	<p>Charakterizovať význam obehu telových tekutín. Porovnať obeh látok črievičky a nezmara. Uviesť príklad bezstavovca u ktorého pohyb telových tekutín zabezpečuje srdce. Vymenovať zložky krvi stavovcov. Porovnať obeh telových tekutín v otvorenej a zatvorenej obehovej sústave. Charakterizovať funkciu srdca stavovcov. Porovnať na schéme odlišnosti obehovej sústavy</p>

			stavovcov. Vysvetliť súvislosť obehu krvi so stálou telesnou teplotou.
	Regulácia tela bezstavovcov a stavovcov	Regulácia tela bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti procesu regulácie.	Charakterizovať regulovanie činnosti organizmu živočíchov. Porovnať rozptýlenú, pásovú a rebríčkovú nervovú sústavu. Uviesť význam hormonálnej a nervovej sústavy stavovcov. Pomenovať reflexy dôležité pre život stavovcov prebiehajúce v prednom mozgu.
	Zmyslové orgány bezstavovcov a stavovcov	Zmyslové orgány bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti zmyslového vnímania.	Opísať vnímanie zrakových podnetov prvokov a obrúčkavcov. Pomenovať orgány, ktorými hmyz vníma teplotu, dotyk, pohyb vzduchu, vône, svetlo, zvuky. Porovnať vnímanie zrakových podnetov dvoch bezstavovcov. Uviesť na príklade stavovca vnímanie čuchových a hmatových podnetov. Uviesť na príklade stavovca vnímanie zrakových a sluchových podnetov. Uviesť príklad cicavca s dobre vyvinutými zmyslovými orgánmi potrebných na lov koristi.
	Rozmnožovanie a vývin bezstavovcov	Rozmnožovanie a vývin bezstavovcov a stavovcov. Význam	Charakterizovať proces rozmnožovania. Odlíšiť pohlavné a nepohlavné

	a stavovcov	a osobitosti procesu rozmnožovania a vývinu.	rozmnožovanie. Vysvetliť princíp rozmnožovania obojpohlavného živočícha. Porovnať priamy a nepriamy vývin jedincov. Opísať podľa schémy úplnú a neúplnú premenu hmyzu. Odlíšiť vonkajšie a vnútorné oplodnenie. Opísať na ukážke stavbu vtáčieho vajca. Uviesť príklad pohlavnej dvojtvarosti stavovca. Uviesť príklad inštinktívneho správania pri rozmnožovaní (starostlivosti o mláďatá). Uviesť príklad krmivého a nekrmivého vtáka. Opísať vývin a výživu mláďat cicavcov.
Základná stavba organizmov / 2 hod.	Bunková stavba organizmov	Základná stavba tela organizmov. Bunková stavba. Spoločné a rozdielne znaky rastlinných a živočíšnych buniek.	Zistiť na ukážke spoločné znaky rastlinnej a živočíšnej bunky. Zistiť na ukážke odlišné znaky rastlinnej a živočíšnej bunky. Zdôvodniť odlišnosť stavby rastlinnej a živočíšnej bunky.
	Životné procesy bunky	Ako žije bunka. Základné životné procesy. Bunka ako celok.	Opísať na ukážke proces prijímania a vylučovania látok. Uviesť význam dýchania pre život bunky. Opísať na schéme rozmnožovanie

			bunky delením. Opísať proces rastu a vývinu buniek. Uviesť príklad škodlivého vplyvu na život bunky.
		Celistvosť rastlinného a živočíšneho tela. Základné životné prejavy rastlín a živočíchov.	Opísať proces získavania energie rastliny a živočícha. Opísať proces uvoľňovania energie rastlinou a živočíchom. Porovnať na príklade pohyb rastliny a živočícha. Porovnať princíp rozmnožovania rastliny a živočícha. Porovnať rast a vývin rastliny a živočícha.
Dedičnosť a jej podstata / 4 hod.	Dedičnosť a jej podstata	Dedičnosť a jej podstata. Jednotka dedičnej informácie.	Opísať prejavy dedičnosti organizmov. Pomenovať časť bunky, v ktorej sú uložené dedičné informácie. Pomenovať časť bunky, ktorá obsahuje chromozómy. Vysvetliť význam nukleovej kyseliny pre organizmy. Uviesť, kde sa v organizme nachádza nukleová kyselina.
		Prenos dedičných informácií. Podstata a princíp prenosu.	Zdôvodniť význam zníženia množstva nukleovej kyseliny na polovicu pri vzniku pohlavných buniek. Opísať, ako tvorí nukleová kyselina svoje kópie pred delením jadra bunky. Vysvetliť význam prevládajúceho génu pre vznik potomkov. Opísať

			podľa schémy kríženia vznik určitého znaku nového jedinca
	Význam dedičnosti	Dedičnosť a jej význam. Premennivosť a rozmanitosť organizmov, druhové vlastnosti, vlastnosti jedinca. Nededičná a dedičná premenlivosť. Kríženie, šľachtiteľstvo a chovateľstvo, význam prínos, dopady. Vplyv dedičnosti na zdravie a život človeka.	Uviesť príklad premenlivosti a jej význam. Odlíšiť na príklade nededičnú a dedičnú premenlivosť. Uviesť príklad významu premenlivosti pre život organizmov. Opísať podstatu šľachtenia. Uviesť príklad odrody rastliny alebo plemena živočícha. Uviesť príklad vplyvu dedičnej choroby na život človeka. Uviesť význam návštevy genetickej poradne.
Životné prostredie organizmov a človeka / 8 hod.	Zložky životného prostredia človeka	Životné prostredie. Zložky životného prostredia, vzájomné vzťahy a ich význam.	Charakterizovať životné prostredie človeka. Uviesť príklad prírodnej, umelej a sociálne zložky prostredia. Uviesť príklad pracovného, obytného a rekreačného životného prostredia človeka a podmienky ich kvality. Vysvetliť rozdiel medzi vednými odbormi ekológia a environmentalistika.
	Faktory ovplyvňujúce životné prostredie a podmienky života	Faktory ovplyvňujúce životné prostredie a podmienky života. Vplyv na zdravie, život organizmov a ľudí.	Uviesť príklad vplyvu znečistenej vody, pôdy, ovzdušia na život organizmov a človeka. Uviesť príčiny znečisťovania vody, pôdy, ovzdušia. Uviesť príklad nepriaznivého

			vplyvu exhalátov, tepelných elektrární, priemyselnej a chemickej výroby, dopravy na životné prostredie. Navrhnuť možnosť využívania alternatívneho zdroja energie alebo ekologickej likvidácie odpadu v okolí.
	Starostlivosť o životné prostredie	Starostlivosť o životné prostredie. Štátna ochrana prírody, preventívne opatrenia. Chránené rastliny, živočíchy.	Rozlíšiť všeobecnú ochranu prírody a osobitnú ochranu prírody a krajiny. Poznať a pomenovať na ukážke aspoň tri druhy chránených rastlín. Uviesť príklad chráneného obojživelníka a plaza. Uviesť príklad chráneného vtáka a chráneného cicavca.
	Ochrana prírody, chránené územia	Ochrana prírody. Chránené územia a ich význam.	Vymenovať aspoň tri kategórie chránených území. Uviesť príklad národného parku, chránenej krajinnej oblasti a prírodnej rezervácie. Uviesť príklad vzácného minerálu, ktorý sa vyskytuje na Slovensku.

Námety praktických aktivít

Rozlíšenie baktérií, rastlín a húb podľa životných procesov. Pozorovanie rozmnožovacích orgánov výtrusných a semenných rastlín. Rozlíšenie životných procesov živočíchov podľa funkcií sústav orgánov. Mikroskopické pozorovanie a odlíšenie bunkovej stavby tiel organizmov. Porovnanie vonkajšej a vnútornej stavby tiel rastlín a živočíchov.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

Stavba vtáčieho vajca. Zložky životného prostredia našej triedy (školy, bydliska).

Námety na tvorbu projektov

Návrh optimálneho životného prostredia našej triedy (školy, bydliska). Ako zlepšiť životné prostredie našej triedy (vybraného priestoru školy a pod.).

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra:

Učebnice Biológie 5.- 9.ročník schválené MS SR

Pracovné zošity 5.- 9.ročník schválené MS SR

Didaktická technika:

dataprojektor , PC, magnetická tabuľa, interaktívna tabuľa

Materiálne výučbové prostriedky :

čerstvý a suchý rastlinný materiál, herbárové položky, nástenné obrazy, modely, akryláty, atlasy, obrazový materiál, mikroskop, mikroskopické preparáty.

Ďalšie zdroje : internet, výukové CD nosiče

Kritériá hodnotenia

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č.7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

- Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

- Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

- Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedos-

tatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

- Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

- Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Získavanie podkladov na hodnotenie

- Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období.
- Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu.
- Písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok. Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Písomné práce archivuje do konca príslušného školského roka.
- Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu sú:
  - známky alebo slovné hodnotenie za ústne odpovede,
  - známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, didaktické testy, praktické práce,
  - posúdenie prejavov žiaka.

Známkou sa hodnotí ústny prejav, písomný prejav, dlhodobé pozorovanie, projekty, iné formy samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom / vyhľadávanie informácií v odbornej literatúre a na internete atď. / Praktické aktivity sa neklasifikujú, hodnotia sa slovami: výborne, dobre, slabo.

Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov je vhodné uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

Písomnou formou kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite 10 - 20 min v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotiť na základe percentuálnej úspešnosti podľa týchto kritérií:

100 - 90% výborný

89 - 75% chválitebný

74 - 50% dobrý

49 - 30% dostatočný

29 - 0% nedostatočný

Pri praktických aktivitách slovne i písomne hodnotiť praktické zručnosti (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova - MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – TPP

Finančná gramotnosť - FIG

Názov predmetu	Environmentálna výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Umožňuje chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania ekologických procesov, ktorými sa riadi život na Zemi, geomorfologických a klimatických podmienok ovplyvňujúcich činnosť ľudí a ďalších živých organizmov. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote. Vedie k rozvoju aktívneho a pozitívneho vzťahu k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia vlastnou usilovnosťou, tvorbou a ochranou.

V procese optimalizácie a riešenia nastolených problémov na školách a prostredí, v ktorom žijeme je nevyhnutné akceptovať základné princípy:

- Učiť žiakov o životnom prostredí
- Vychovávať žiakov prostredníctvom životného prostredia
- Vychovávať žiakov pre životné prostredie

Proces

- Učiť žiakov o životnom prostredí - získané vedomosti pomáhajú rozvíjať vnímavosť žiakov a uvedomovať si problémy životného prostredia miestneho, regionálneho, národného alebo globálneho charakteru a významu.
- Vychovávať žiakov prostredníctvom životného prostredia - rozvíjať zručnosti žiakov, ktoré umožňujú riešiť problémy a rozhodovať na základe získaných skúseností zo životného prostredia školy a jej širšieho okolia.
- Vychovávať žiakov pre životné prostredie - rozvíjať pozitívne hodnoty a postoje žiakov, viesť ich k priamej účasti na ochrane a zveľadňovaní životného prostredia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné uprednostňovať priame pozorovanie prírody, krátkodobé a dlhodobé pozorovanie rastlín a živočíchov a zveľadňovanie životného prostredia aktívnou pracovnou činnosťou žiakov, odhaľovať a riešiť ekologické problémy v

životnom prostredí a iné. Priama účasť žiakov na riešení uvedených problémov je najlepším predpokladom utvorenia ich ochranárskych postojov.

Žiaci si majú uvedomiť, že ich terajší vzťah k životnému prostrediu ovplyvní kvalitu života každého z nich v budúcnosti. Výchova k ochrane životného prostredia vedie žiakov k úspore materiálov a energie a k šetrnému zaobchádzaniu so školskými potrebami. V školskom prostredí a jeho najbližšom okolí sa učebný predmet dotýka aj týchto oblastí:

- spotreba energie - najmä elektrickej (osvetlenie, video, DVD, TV) a vykurovanie;
- čistota tried a ďalších miestností - spotreba vody a saponátov;
- areál školy - výsadba stromov a kvetov, stavenie búdok pre vtákov
- spotreba materiálov - najmä papiera;
- odpad - triedenie odpadu, zber papiera- vhodnou formou pri týchto oblastiach zaradiť témy z NŠFG- porovnávať ekonomické aspekty- ako ušetriť na kúrení, zberom papiera...a iné

Účinná realizácia predmetu v základných vyžaduje komplexný prístup zo strany učiteľa. Už v príprave na vyučovanie je potrebné stanoviť primerané a kontrolovateľné ciele pre každú tému učiva a urobiť optimálny výber metód a foriem práce. K didakticky najefektívnejším metódam predmetu patrí priame pozorovanie životného prostredia.

Ciele učebného predmetu

Cieľom predmetu environmentálna výchova je formovať a rozvíjať také osobnostné kvality žiakov, ktoré ich vedú k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia.

Ciele sú zamerané na poznávanie súvislostí živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

1. Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
2. Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
3. Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
4. Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
5. Viest' k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj zvieratám v prírode.

Kľúčové kompetencie

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním najmä kľúčových kompetencií v oblasti prírodných vied žiakov:

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka. Chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém a ľudské obydľia ako životný priestor organizmov, potravinových vzťahov, zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi.
- Porozumieť vzťahu neživej a živej prírody a význam jej poznávania. Poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia

- Poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších kľúčových kompetencií žiakov

- v oblasti komunikačných schopností:
  - vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
  - vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
  - vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
  - zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
  - vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry.
  - vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.
    - v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:
      - riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie,
      - navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
      - rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov,
      - využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
      - predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.
        - v oblasti sociálnych a interpersonálnych kompetencií:
          - vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
          - pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
          - prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
          - v oblasti získavať, osvojovať si a rozvíjať manuálne zručnosti:
            - používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
            - dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
            - využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky.
              - kompetencie v oblasti riešenia problémov
                - používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
                - dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
                - využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky,
                - rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach, aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.
                  - v oblasti existenciálnych kompetencií
                    - vytvoriť si rebríček hodnôt na základe poznania krásy prírody
                    - dokázať sa postaviť za ochranu prírody aj napriek predsudkom iných ľudí

Výchovno-vzdelávacie stratégie

V základnej škole pri realizácii predmetu environmentálna výchova volíme také metódy, formy a prostriedky práce, ktoré rozvíjajú poznávacie schopnosti i sociálne zručnosti žiakov a súčasne prispievajú k pozitívnym emocionálnym zážitkom. K najviac využívaným metódam

zaradíme: motivačný rozhovor a rozprávanie, vysvetľovanie, didaktické hry (práca s tajničkou), simulačné hry, súťaže, kvízy, ekohry, práca s literatúrou a textom (encyklopédie, pracovné listy). Formy práce: vyučovacia hodina základného, motivačného, fixačného alebo aplikačného typu, samostatná práca, skupinová práca, vychádzky, vyučovacia hodina v prírode, exkurzia, beseda, tvorba a prezentácia projektov. Podľa obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia školy možno využiť aj didaktickú techniku a materiálne prostriedky: PC, dataprojektor, DVD-prehrávač, CD-ROM + audio CD, rádio, interaktívna tabuľa, akryláty, modely rastlín, liehové preparáty živočíchov, vývesné tabuľa, obrazy rastlín a zvierat.

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	piaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ekosystémy / 3hod		Pojem ekosystém. Druhy ekosystémov.	Pochopiť význam pojmu ekosystém, spoločenstvá. Rozdeliť a vymenovať ekosystémy.
Lesný ekosystém / 2hod	Lesný ekosystém – funkcia, význam, lesy v našom okolí	Funkcia, význam lesa Les v okolí školy. Negatívne zásahy - odlesňovanie.	Pochopiť význam lesa, funkciu lesného ekosystému a jeho vzťahy. Uviesť príklad rastliny a živočíchov žijúcich v lese. Negatívne dôsledky odlesňovania.
Dažďový prales / 2hod	Dažďový prales- význam a výskyt na Zemi.	Význam, využitie a výskyt dažďových pralesov na Zemi	Pomenovať dažďové pralesy a ich následky na ekologickú rovnováhu Zeme. Uviesť príklad rastliny a živočíchov žijúcich v dažďových pralesoch.
Poľný ekosystém / 4hod	Poľný ekosystém- význam	Význam poľí, výskyt v našom okolí. Spôsoby hospodárenia na poliach v okolí	Pochopiť význam poľného ekosystému. Poznať dôsledky poľnohospodárskych

		školy.	postupov na poliach v okolí. Uviesť príklad rastliny a živočíchov žijúcich na poliach.
Vodný ekosystém / 4hod	Vodný ekosystém Voda okolo nás	Význam, funkcia, znečistenie vodného ekosystému. Vodné zdroje v regióne.	Poznať význam vody. Pomenovať vodné útvary svojim menom a vyznačiť ich na mape obce. Poznať zdroje znečistenia vôd v našej obci. Uviesť ľudské aktivity spojené s vodným hospodárstvom, hospodárenie s vodou. Uviesť príklad rastliny a živočíchov žijúcich vo vode.
Morský ekosystém / 2hod	Morský ekosystém	Význam pre biosféru. Druhová rozmanitosť. Morské riasy a kyslík.	Poznať význam morskej vody pre biosféru. Uviesť príklad rastliny a živočíchov žijúcich v mori.
Ľudské sídla / 6hod	Ľudské sídla	Umelý ekosystém. Dedina – mesto. Urbanizácia.	Poznávať živočíchy žijúce v blízkosti ľudských obydlií. Uviesť čo je to urbanizácia a jej vplyv na prírodu a krajinu. Poznať činnosť ľudí v minulosti a ich vplyv na stav životného prostredia. Vedieť poznatky aplikovať na miestne podmienky.
Praktické aktivity / 10hod	Ekosystémy v zime Ekosystémy v regióne Úprava tried a školského areálu Tvorba projektov	Starostlivosť, čistota, výskyt ekosystémov v okolí	Pozorovanie ekosystémov počas ročných období Udržiavanie a kontrola čistoty tried a areálu. Viesť žiakov k spolupráci, upevňovať teoretické

			vedomosti.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Životné prostredie (ŽP) / 1hod	Životné prostredie a ochrana	Pojem životné prostredie. Ochrana prírody.	Vedieť význam pojmu životné prostredie. Pochopiť význam ochrany prírody.
Zložky životného prostredia (ŽP) / 2hod	Rozdelenie zložiek životného	Delenie zložiek ŽP a ich sledovanie zložiek životného prostredia.	Rozdeliť a uviesť zložky ŽP na neživé a živé. Pozorovanie zložiek ŽP v okolí školy.
Slnčné žiarenie - svetlo a teplo / 3hod	Svetlo a teplo – význam, zloženie, problémy	Zloženie, vlastnosti, význam. Sledovanie vplyvu svetla a tepla na rast rastliny.	Poznať zloženie a vlastnosti slnečného žiarenia. Pochopiť význam svetla a tepla pre organizmy a človeka. Prakticky dokázať význam svetla a tepla pre rast rastliny.
Ovzdušie / 5hod	Ovzdušie – význam, zloženie, problémy	Zloženie, vlastnosti ovzdušia. Význam ovzdušia pre život. Zdroje znečisťovanie ovzdušia v okolí školy. Klimatické zmeny – ozónová diera, skleníkový efekt..	Uviesť význam ovzdušia pre život na Zemi. Pochopiť klimatické zmeny. Zdroje znečistenia ovzdušia a jeho dôsledky pre životné prostredie.
Voda / 6hod	Voda – význam, zloženie, problémy	Zloženie, vlastnosti význam vody. Kolobeh vody. Čistenie odpadových vôd. Vodné útvary v našej obci. Zisťovanie kvality	Poznať význam vody, kolobeh vody, ochranu jej čistoty, ohrozovanie vôd. Poznať stav pitnej vody u nás a vo svete. Pochopiť význam čistenia odpadových

		vody.	vôd a spôsoby riešenia. Pomenovať vodné útvary svojim menom a vyznačiť ich na mape obce. Poznať zdroje znečistenia vôd v našej obci. Zisťovanie kvality vody prostredníctvom svojich zmyslov. Zisťovanie kvality vody pomocou vodných bezstavovcov.
Pôda / 4hod	Pôda – význam, zloženie, problémy	Druhy a typy pôd. Význam pôd pre život. Ochrana pôdy a dôsledky erózie.	Poznať význam pôdy pre život na Zemi. Ochrana pôdy. Poznať dôsledky erózie. Uviesť spôsoby znečisťovania pôdy odpadovými skládkami, priemyslom a poľnohospodárstvom.
Biodiverzita /3hod	Druhovú rozmanitosť na Zemi	Pojem biodiverzita. Druhovú rozmanitosť na Zemi. Poznávanie rastlín a živočíchov v regióne a v širšom okolí.	Pojem biodiverzita. Druhovú rozmanitosť na Zemi. Poznávanie rastlín a živočíchov v regióne a v širšom okolí.
Praktické aktivity / 12hod	Živé kútiky Úprava tried a školského areálu Tvorba projektov	Starostlivosť, čistota zložiek ŽP v okolí školy	Udržiavanie a kontrola čistoty tried a areálu. Viesť žiakov k spolupráci, upevňovať teoretické vedomosti.

Časový rozsah výučby	2 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Význam	Prírodné zdroje a ich	Prírodné zdroje –	Poznať význam

prírodných zdrojov / 2hod	rozdelenie	význam. Rozdelenie prírodných zdrojov.	prírodných zdrojov. Vedieť rozdeliť a uviesť príklady prírodných zdrojov.
Neobnoviteľné prírodné zdroje / 6hod	Neobnoviteľné zdroje – druhy, význam, šetrenie.	Charakteristika neobnoviteľných prírodných zdrojov. Význam obnoviteľných zdrojov. Šetrenie neobnoviteľných zdrojov. Neobnoviteľné zdroje v našom regióne.	Poznať, ktoré zdroje sú neobnoviteľné. Pochopiť význam neobnoviteľných prírodných zdrojov. Vedieť spôsoby šetrenia týmito zdrojmi. Uviesť zdroje v okolí.
Obnoviteľné prírodné zdroje / 6hod	Obnoviteľné zdroje – druhy, význam, šetrenie.	Charakteristika obnoviteľných prírodných zdrojov. Význam obnoviteľných zdrojov. Šetrenie obnoviteľných zdrojov. Obnoviteľné zdroje v našom regióne.	Poznať, ktoré zdroje sú obnoviteľné. Pochopiť význam obnoviteľných prírodných zdrojov. Vedieť spôsoby šetrenia týmito zdrojmi. Uviesť zdroje v okolí.
Racionálne využívanie prírodných zdrojov / 2hod	Efektívne využívanie prírodných zdrojov	Využitie prírodných zdrojov. Šetrenie prírodnými zdrojmi.	Viesť žiakov k tomu, aby šetrili prírodné zdroje.
Využívanie alternatívnych zdrojov energie / 5hod	Druhy alternatívnych zdrojov a ich využívanie	Vodná energia. Slnecná energia. Veterná energia. Geotermálna energia. Energia biomasy. Šetrenie energiami v domácnostiach a v škole.	Uviesť príklady alternatívnych zdrojov energie. Poznať ich význam. Viesť žiakov k tomu, aby zbytočne nemíňali energiu.
Praktické aktivity / 12hod	Úprava tried a školského areálu Využívanie prírodných zdrojov Tvorba projektov	Starostlivosť, čistota v okolí školy	Udržiavanie a kontrola čistoty tried a areálu. Viesť žiakov k spolupráci, upevňovať teoretické vedomosti.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Poľnohospodárstvo a životné prostredie, doprava a životné prostredie / 6hod	Poľnohospodárstvo – význam, vývoj a vplyv na ŽP Doprava – význam, druhy a vplyv na ŽP	Význam a vývoj poľnohospodárstva, negatívne vplyvy poľnohospodárstva na prostredie. Význam a vývoj dopravy, energetické zdroje dopravy a ich vplyv na prostredie. Druhy dopravy a ekologická záťaž, doprava a globalizácia.	Poznať dôležitosť poľnohospodárstva pre život človeka, vedieť identifikovať negatívny vplyv poľnohospodárstva na prostredie, vnímať vplyv dopravy na prostredie.
Priemysel a životné prostredie / 5hod	Priemysel – význam, druhy a vplyv na ŽP	Priemyselná revolúcia a demografický vývoj, vplyv priemyslu na prostredie. Spracovávané materiály a ich pôsobenie na životné prostredie. Vplyv právnych a ekonomických nástrojov na vzťah priemyslu k ochrane životného prostredia, priemysel a udržateľný rozvoj spoločnosti.	Poznať význam priemyslu pre životnú úroveň človeka, vnímať vplyv priemyslu na prostredie, poznať spôsoby ovplyvňovania vzťahu priemyslu k prostrediu, vedieť vysvetliť pojem trvalo udržateľný rozvoj.
Odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi / 6hod	Odpady – vznik, druhy, nakladanie s nimi	Odpady a príroda. Princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi. Druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu.	Chápať pojem odpad, poznať spôsoby nakladania s odpadmi, chápať význam separácie a recyklácie odpadov.

Ochrana prírody a kultúrnych pamiatok / 5hod	Ochrana prírody – význam. Delenie pamiatok a ich ochrana	Význam ochrany prírody a kultúrnych pamiatok. Ochrana mestských pamiatok zaradených do zoznamu Svetového dedičstva. Právne riešenie u nás , v EÚ a vo svete.	Poznať význam ochrany prírody a kultúrnych pamiatok
Zmeny v krajine / 3hod	Urbanizácia a jej dôsledky	Dôsledky urbanizácie – narušovanie prírodných ekosystémov. Záber poľnohospodárskej pôdy. Územné plánovanie z hľadiska ochrany životného prostredia	Chápať pojem urbanizácia, vnímať vplyv urbanizácie na prostredie.
Dlhodobé programy zamerané na zvyšovanie ekologického vedomia ľudí / 2hod	Programy na ochranu ŽP	Agenda 21, Deň Zeme, Deň životného prostredia OSN	Poznať spôsoby a programy ochrany prírody a krajiny
Praktické aktivity / 6hod	Úprava tried a školského areálu Tvorba projektov	Starostlivosť, čistota, skrášlenie okolia školy	Udržiavanie a kontrola čistoty tried a areálu. Viest' žiakov k spolupráci, upevňovať teoretické vedomosti.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ľudské aktivity a problémy životného	Poľnohospodárstvo a priemysel	Význam, vývoj, vplyv poľnohospodárstva na prostredie, vplyv	Poznať dôležitosť poľnohospodárstva pre život človeka, vedieť

prostredia / 4 hod		priemyslu na prostredie, spracovávané materiály a ich pôsobenie na životné prostredie, priemysel a udržateľný rozvoj spoločnosti	identifikovať negatívny vplyv poľnohospodárstva na prostredie, vnímať vplyv dopravy na prostredie. Poznať význam priemyslu pre životnú úroveň človeka, vnímať vplyv priemyslu na prostredie, poznať spôsoby ovplyvňovania vzťahu priemyslu k prostrediu, vedieť vysvetliť pojem trvalo udržateľný rozvoj.
	Doprava a odpady	Energetické zdroje dopravy a ich vplyv na prostredie, druhy dopravy a ekologická záťaž. Odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu	Poznať druhy dopravy, vedieť dopad dopravy na životné prostredie. Chápať pojem odpad, poznať spôsoby nakladania s odpadmi, chápať význam separácie a recyklácie odpadov.
Ochrana prírody a kultúrnych pamiatok / 7hod	Stupne ochrany Chránené územia na Slovensku	Význam ochrany prírody. Chránené celky.	Pochopiť význam pojmu ochrana prírody. Vieť k ochrane prírody. Vedieť vymenovať chránené územia na Slovensku a uviesť chránené územia v našom blízkom okolí.
	Kultúrne pamiatky a ich ochrana	Význam ochrany kultúrnych pamiatok. Pamiatky UNESCO vo svete a na Slovensku. Kultúrne	Pochopiť význam zachovania kultúrnych pamiatok. Vymenovať niektoré pamiatky UNESCO vo svete a na

		pamiatky v našom okolí.	Slovensku a poznať kultúrne pamiatky v našom regióne.
Vzťah človeka k prostrediu / 4hod	Prírodné zdroje v našej obci a v okolí	Význam prírodných zdrojov.	Poznať dôležitosť a prítomnosť prírodných zdrojov v našom okolí a ich využitie.
	Odpadové hospodárstvo v našej obci Separovanie a recyklácia v obci.	Stav odpadového hospodárstva	Oboznámiť sa s odpadovým hospodárstvom v regióne a v obci. Viest' k triedeniu odpadu a jeho opätovného využitia.
Globálne ekologické problémy / 2hod	Čierne skládky	Možnosti riešenia čiernych skládok.	Poznať negatívne dopady čiernych skládok v našom okolí.
Náš životný štýl / 3hod	Spotreba vecí, energie, odpadu	Používanie vecí, energie, odpadov a ich šetrenie.	Znižovať množstvo spotrebovanej energie, vecí, odpadov.
Prostredie a zdravie / 3hod	Vplyv prostredia na zdravie	Ako ovplyvňuje prostredie naše zdravie	Vyvarovať sa zlým vplyvom prostredia na zdravie
Praktické aktivity / 10hod	Úprava tried a školského areálu Tvorba projektov	Starostlivosť, čistota, skrášlenie okolia školy	Udržiavanie a kontrola čistoty tried a areálu. Viest' žiakov k spolupráci, upevňovať teoretické vedomosti.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra:

Námety a úlohy pre vyučovanie ekológie, prírodopisu a biológie na osemročných gymnáziách a základných školách, encyklopédie

Didaktická technika:

dataprojektor, PC, magnetická tabuľa, interaktívna tabuľa

Materiálne výučbové prostriedky :

čerstvý a suchý rastlinný materiál, herbárové položky, nástenné obrazy, modely, akryláty, atlasy, obrazový materiál, mikroskop, mikroskopické preparáty.

Ďalšie zdroje : internet, náučné filmy, výukové CD nosiče

Kritériá hodnotenia

Klasifikácia známkou podľa Metodických pokynov č. 7 / 2009 – R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Odporúča sa pristupovať k tvorbe záverov na základe stručnej osnovy danej učiteľom. Preverovať úroveň samostatnej práce žiakov formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov. Hodnotenie žiakov písomnou formou sa uskutoční 2-krát za jeden polrok na II. stupni a ústne skúšanie bude uskutočňované priebežne.

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke – DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova – MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – TPP

Finančná gramotnosť - FIG

Názov predmetu	DEJEPIS
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Dejepis spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Je v nej však samostatným predmetom a spolu s nimi v integratívnych vzťahoch predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. V jeho priebehu si žiaci postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania na základe oboznamovania sa s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Takto vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele vyučovacieho predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu štúdijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou

ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Kľúčové kompetencie

Žiaci si kladú otázky:

- použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

- **s historickým časom**

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti

- **s historickým priestorom**

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti

- **s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním**

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

- aplikujú ich v nových situáciách, v „skúmateľských“ postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch - stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania

Žiaci vymedzia, čo môžu skúmať pri priamom pozorovaní pästného klinu.

- pri vytvorení plánu skúmania

Žiaci zostavia plán skúmania pästného klinu.

- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania
Žiaci v pracovnom tíme zhrnú výsledky svojho skúmania pästného klinu ako najstaršieho

pracovného nástroja

- pri vytvorení záznamu zo skúmania
Žiaci v pracovnom tíme urobia záznam o skúmaní pästného klinu

- **pri vyhľadávaní relevantných informácií**

- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novin, časopisov, webových stránok
- z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie

- **pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty**

- vyberaní informácií
- organizovaní informácií
- porovnávaní informácií
- rozlišovaní informácií
- zaraďovaní informácií.
- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií

- **pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu**

zoraďením výsledkov

- rozpoznaní podstatného od nepodstatného
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca
- vyhodnocovaní správnosti postupu
- tvorbe súboru vlastných prác

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

Výchovno- vzdelávacie stratégie

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Význam histórie pre jednotlivca	Informačnoreceptívna- výklad Reproduktívna- rozhovor Heuristická- rozhovor	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Práca s knihou
Stredovek	Informačnoreceptívna- výklad Reproduktívna- rozhovor Heuristická- rozhovor	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Práca s knihou
Novovek	Informačnoreceptívna- výklad Reproduktívna- rozhovor Heuristická- rozhovor	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Práca s knihou

Moderná doba	Informačnéreceptívna- výklad Reproduktívna- rozhovor Heuristická- rozhovor	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Práca s knihou

Obsah vyučovania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	piaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Od blízkeho k vzdialenému	Priestor a čas Pamiatky v priestore a čase Minulosť našej školy	Dom, byt, sídlisko, dedina, mesto, vyšší územný celok, Slovensko, Európska únia Dejiny, minulosť prírodný a historický čas Kategórie historického času - meniny, narodeniny, dátum, letopočet, sviatky Fotografia - obrazová spomienka, rodinný album, rodostrom, Historické pramene (písomné, obrazové, hmotné) múzeum, archív, Školská kronika dejepisná mapa glóbus	- vymenujú zmeny v mieste bydliska, ktoré sa udiali počas ich života - rozpoznajú, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v mieste ich bydliska: - identifikujú rozdiel medzi prírodným a historickým časom, - zostavia tabuľku dátumov štátnych, cirkevných sviatkov a pamätných dní. zostavia rodostrom svojej rodiny -napíšu krátky príbeh zo života svojej rodiny. - položia adekvátne otázky fotografií ako zdroju historických informácií -zaznamenajú rozprávanie starých rodičov, rodičov o minulosti svojho

			rodiska. -pochopia pojem generácia v rodinnom kontexte na príklade starých rodičov a rodičov – pátrajú po starých školských zošitoch a učebniciach. -získajú informácie o minulosti vlastnej školy -získajú historické informácie z dejepisnej mapy
Človek v premenách priestoru a času	Človek v pohybe Ako si človek zmenšoval svet Spôsoby obživy človeka Práca detí v minulosti i prítomnosti Človek vládca prírody?	od kolesa k lietadlu roľník remeselník detská práca prírodná energia umelá energia	-analyzujú príčiny sťahovania ľudí v minulosti i prítomnosti. -zdokumentujú príklad sťahovania ľudí v prítomnosti -zostavia tabuľku najdôležitejších dopravných prostriedkov v chronologickej postupnosti. -porovnajú spôsoby dopravy v minulosti i prítomnosti. -rozpoznajú vplyv dopravných prostriedkov na životné prostredie svojho regiónu. -rekonštruujú život roľníkov v minulosti. -vysvetlia príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov. -zhodnotia význam špecializácie remeselnej výroby. -nakreslia znak, ktorý výstižne charakterizuje zamestnanie remeselníka. -nájdu rozdiely medzi

			výmenným a peňažným obchodom -zistia najčastejšie druhy detskej práce v minulosti -zaujmú stanovisko k problému detskej práce. -zaujmú postoj k tvrdeniu, že dospelí v niektorých krajinách zneužívali a i naďalej zneužívajú prácu detí vo svoj prospech.
Človek a komunikácia	Pamäť ľudstva Duchovný život človeka Keď zlyhá komunikácia	jazyk, písmo rukopis, kniha noviny, rozhlas, televízia internet e-mail náboženstvo legendy mýty povesti (región) vojna mier víťazi – porazení	rozpoznajú príbeh z minulosti svojho regiónu z povesti, legendy -vypátrajú v mieste bydliska sochy svätých -identifikujú dôsledky vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije. zdôvodnia stálu prítomnosť vojen v minulosti i prítomnosti. -zostavia správu o vojenskom konflikte v súčasnosti

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Obrazy pravekého sveta	Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi Riečne civilizácie a ich dedičstvo	zberač, lovec roľník lovec doby medenej (odev, nástroje, zbrane, prírodná múmia)	rozpoznajú rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov - analyzujú pracovné nástroje pravekých ľudí - zhodnotia význam najdlhšie používaného pracovného materiálu – kameňa -porovnajú kamenné pracovné nástroje s medenými a bronzovými nástrojmi - porovnajú výhody a nevýhody týchto nástrojov, resp. zbraní - identifikujú nástroje a zbrane človeka medenej doby
Obrazy starovekého sveta	Staroveké Grécko Rímska republika Limes Romanus Ľudia a ich každodenný život Divy starovekého sveta	mestský štát písmo aténska demokracia Perikles olympijské hry vec verejná Markus Aurelius	odhalia vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov -identifikujú znaky zavlažovacieho poľnohospodárstva - analyzujú vnútorné členenie spoločnosti v mestskom štáte -zhodnotia premeny a význam písma pre spoločnosť najstarších

		Gerulata, Ița Carnuntum roľník, remeselník, obchodník, škola príklad-pyramídy	štátov - zostavia obrazový materiál o kultúrnych pamiatkach najstarších štátov -identifikujú poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes - odhalia vzťah medzi prírodnými podmienkami a vznikom množstva nezávislých mestských štátov v Grécku -rozpoznajú rôznu formu vlády v mestských štátoch na príklade Atén a Sparty - analyzujú spôsob života a formu vlády v Aténach -analyzujú formu vlády v rímskej republike ako mestského štátu - analyzujú spôsob obživy a života v Ríme -dokumentujú expanziu mestského štátu a jeho premenu v ríšu -rozpoznajú vnútorné dôsledky expanzie pre politickú premenu republiky na cisárstvo -rozpoznajú príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž stredného Dunaja - zostavia stručný informačný materiál živote v rímskych táboroch na našom území -rozpoznajú dôležitosť gréckej a rímskej

			kultúry pre vytvorenie európskej kultúry -zostavia obrazový materiál o divoch starovekého sveta
Svetové náboženstvá	Kresťanstvo Islam	Starý zákon, Nový zákon korán	-odhalia príčiny prenasledovania kresťanov v rímskej ríši -rozpoznajú korene kresťanského náboženstva -identifikujú hlavné rozdiely medzi Starým a Novým zákonom -zhodnotia význam a odkaz kresťanstva pre európsku kultúru -odhalia okolnosti vzniku islamu -zdôvodnia príčiny rýchleho rozširovania islamu -identifikujú odkaz arabskej kultúry pre európsku kultúru
Obrazy stredovekého sveta	Tri ríše raného stredoveku Prepožičiavanie pôdy Každodenný život Vzdelanie	Byzantská ríša (Justinián) Franská ríša (Karol Veľký) Arabská ríša (kalifát) léno, vazal, poddaný hrad, mesto, dedina kláštor pisár univerzity	-zdôvodnia príčiny rozdelenia rímskej ríše -zovšeobecnia príčiny zániku západorímskej ríše -odhalia ciele expanzívnej politiky Justiniána, Karola Veľkého a arabských kalifov -zhodnotia kultúrny odkaz Byzantskej a Franskej ríše -odhalia nový vzťah medzi ľuďmi vyšších spoločenských vrstiev

			formujúcej sa stredovekej spoločnosti za pomoci grafu -identifikujú spôsob ťivota a obťivy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti -zdôvodnia príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov -zdôvodnia, prečo sa kláštory stali postupne hospodárskymi a kultúrnymi centrami -zhodnotia význam stredovekých univerzít

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline	Príchod Slovanov Veľká Morava	pravlasť migrácia Samo kresťanské misie Cyril a Metod Pribina Rastislav Svätopluk	- opísať pravlasť Slovanov - uviesť dôvody sťahovania Slovanov - na historickej mape ukázať územia na ktoré sa Slovania nastahovali - vymenovať západných, južných a východných Slovanov - identifikovať vzťahy medzi Slovanmi a Avarmi - uviesť príčiny vzniku Samovej ríše - zdôvodniť význam

			Samovej ríše Ľiaci vedia: - uviesť dôvody na vznik Veľkomoravskej ríše - opísať vznik Nitrianskeho kniežatstva - vysvetliť význam Veľkomoravskej ríše - zhodnotiť prínos Cyrila a Metoda pre rozvoj našej kultúry a štátnosti - opísať Veľkomoravskú ríšu počas panovania Rastislava a Svätopluka - opísať kultúru vo Veľkomoravskej ríši - opísať vzdelanosť vo Veľkomoravskej ríši - ukázať na historickej mape rozmach Veľkomoravskej ríše - nakresliť obydlie z doby Veľkomoravskej ríše - rozpoznať zbraň a výstroj vojakov z obdobia Veľkomoravskej ríše
Slováci v Uhorskom kráľovstve	Kráľovstvo mnohých jazykov a mravov Banské mestá Kríza stredoveku	dynastie, Štefan I. Ondrej II. Karol Róbert Ľudovít I. Ľigmund Luxemburský gotická cesta Matej Korvín Kremnica Banská	vysvetliť vznik Uhorského kráľovstva - uviesť prínos predkov Slovákov pri vzniku Uhorského kráľovstva - zhodnotiť vládu Štefana 1. - zhodnotiť význam Nitrianskeho vojvodstva - analyzovať Zlatú bulu

		Štiavnica Banská Bystrica život baníkov, dukát	Ondreja II. - vysvetliť, prečo dochádzalo v Uhorsku k neustálemu boju o trón - analyzovať a zhodnotiť spôsob života ľudí vo vrcholnom stredoveku a dnes - zdôvodniť hospodársky rozkvet za vlády Karola Róberta - zhodnotiť význam vnútornej a zahraničnej politiky Ľudovíta I. a Žigmunda Luxemburského - opísať vládu Mateja Korvína - zhodnotiť význam banských miest na Slovensku - opísať kultúru v Uhorsku vo vrcholnom stredoveku, - nájsť obrazový materiál z gotickej cesty - ukázať na historickej mape Uhorské kráľovstvo - napísať krátky životopis vybraného panovníka Uhorska
Obrazy novovekého sveta	Kríza stredoveku Kníhtlač Objavitelia a dobyvatelia Hospodárske zmeny	humanizmus, renesancia Mikuláš Kopernik Leonardo da Vinci Ján Gutenberg	uviesť podstatné znaky úpadku stredovekej spoločnosti - charakterizovať humanizmus - vysvetliť podstatu renesancie - zhodnotiť význam kníhtlače

	Reformácia a proti - reformácia	objavenie Ameriky (Krištof Kolumbus) oboplávanie zemegule (F. Magalhaes) kolonializmus od cechu k manufaktúre mešťan, zámorský obchod Martin Luther	- napísať krátku esej o význame písaného slova - rozlíšiť pojmy objavitelia a dobyvatelia - uviesť príčiny zámorských objavov - posúdiť dôsledky zámorských objavov - zhodnotiť význam zámorského obchodu - zakresliť do obrysovej mapy smery objavných plavieb - vysvetliť pojem kolonializmus Žiaci vedia: - zdôvodniť príčiny hospodárskych zmien v novoveku - porovnať prácu remeselníka v cechu a v manufaktúre - opísať život mešťana - zostaviť správu o spôsobe života remeselníka - opísať príčiny vzniku reformácie - analyzovať písomný prameň z problematikou reformácie - vysvetliť dôvody protireformácie
Habsburská monarchia	Slovensko na hranici dvoch svetov Osvietenský absolutizmus	Moháč Turci Bratislava – centrum uhorského kráľovstva Mária Terézia	- opísať moháčsku bitku a jej dôsledky - objasniť postavenie Slovenska v Habsburskej monarchii - charakterizovať postavenie Slovenska v susedstve Osmanskej

		Jozef II. Matej Bell Adam F. Kollár reformy	ríše - uviesť príčiny a dôsledky protihabsburských povstání v Uhorsku - zostaviť obrazový materiál o Bratislave ako hlavnom a korunovačnom meste Uhorska - zhodnotiť význam reforiem Márie Terézie a Jozefa II. - charakterizovať osvietenský absolutizmus - prezentovať významné slovenské osobnosti napísaním krátkej práce alebo v power point

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Európa na ceste k moderným národom	Vek rozumu Zrod modernej doby Modernizácia Nacionalizmus	encyklopédia občan, revolúcia Napoleón národný štát (Nemecko, Taliansko) priemyselná revolúcia továreň robotník, podnikateľ	Žiak vie posúdiť význam Deklarácie ľudských a občianskych práv, uvedie príčiny a opíše priebeh francúzskej revolúcie. Žiak vie vysvetliť priebeh francúzskej revolúcie, jej význam. Žiak charakterizuje politiku Napoleona a vie zdôvodniť pád

			Napoleona. Žiak vie vysvetliť príčiny, priebeh a význam americkej vojny za nezávislosť. Žiak vie porovnať názory na usporiadanie USA.
Moderný slovenský národ	Slovenské národné hnutie	spisovný jazyk politické programy tri generácie (A. Bernolák, J. Kollár, L. Štúr) revolučný rok 1848/49 SNR dobrovoľnícke výpravy	-kriticky posúdiť a zhodnotiť činnosť slovenských národných vzdelancov -analyzovať a zhodnotiť revolučný rok 1848/49 -analyzovať politický program Slovákov – Žiadosti slovenského národa -opísať dobrovoľnícke výpravy a posúdiť ich význam a význam SNR analyzovať požiadavky v dokumente Memorandum národa slovenského
Rakúsko – Uhorsko	Slováci v Uhorsku Každodennosť	dualizmus modernizácia industrializácia maďarizácia slovenská otázka vyst'ahovalectvo mesto a vidiek	opísať vznik Rakúsko - Uhorska špecifikovať postavenie Slovákov v R -U zaujať kriticky postoj k maďarizácii kriticky zdôvodniť príčiny a dôsledky vyst'ahovalectva Slovákov zhotoviť graf dokumentujúci regióny z ktorých najviac ľudí emigrovalo zhotoviť tabuľku na porovnanie života v meste a na dedine

Prvá svetová vojna	Rozdelená Európa	dohoda	-kriticky analyzovať príčiny vzniku a ciele Dohody a Trojspolku
	Zákopová vojna	trojspolok	-kriticky analyzovať a zhodnotiť príčiny a priebeh 1. svetovej vojny
	Odboj Slovákov a Čechov	front a zázemie M.R.Štefánik	-charakterizovať postoj Slovákov k vojne a ich účasť pri formovaní ČSR
	Zmeny na mape Európy	T.G.Masaryk nástupnícke štáty vznik ČSR	

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Európa v medzivojnovom období	Demokracia vs. diktatúra	parlamentná demokracia	Žiaci sú schopní: - uviesť zmeny, ktoré nastali v Európe ako dôsledok povojnovej krízy
	Zlaté dvadsiate roky ?	komunizmus (ZSSR) fašizmus nacizmus (Nemecko) každodennosť	- vymenovať nové štáty, ktoré vznikli v Európe - opísať situáciu v Rusku roku 1917 - rozlíšiť demokraciu od diktatúry - charakterizovať stalinistickú diktatúru - vysvetliť príčiny vzniku fašizmu v Taliansku a nacizmu v Nemecku - uviesť dôvody vzniku diktatúr - opísať vplyv vedy a

			techniky na zvyšovanie životnej úrovne
Česko-slovensko v medzivojnovom období	Politický systém Každodenný život Zánik ČSR	Česi Slováci menšiny T.G.Masaryk, M.Hodža A.Hlinka kultúra, spolky školstvo, rozhlas Mníchovská dohoda Viedenská arbitráž	Žiaci sú schopní: - analyzovať postavenie Slovákov v ČSR - - identifikovať národnostné menšiny v ČSR - zhodnotiť úlohu osobnosti: Masaryk, Štefánik, Hlinka, Hodža - zdôvodniť vplyv kultúry, spolkov, škôl na každodenný život - rozpoznať zmeny, ktoré nastali po vzniku ČSR a ich vplyv na každodenný život - charakterizovať politický systém ČSR, vznik strán a ich vplyv na politickú scénu - - zhodnotiť hospodársky rozmach ČSR - opísať hospodárske a politické postavenie Slovenska v ČSR - vysvetliť úsilie slovenských strán o utonómiu v rámci ČSR - uviesť príčiny, ktoré viedli k okypteniu a zániku ČSR - analyzovať mníchovskú dohodu a viedenskú arbitráž - opísať vyhlásenie autonómie Slovenska

			- kriticky zhodnotiť postoj západných mocností voči ČSR.
Druhá svetová vojna	Priebeh vojny Tragédia židov	Európa, ZSSR, Tichomorie protihitlerovská koalícia protifašistický odboj život v čase vojny holokaust, Oswienčim autoritatívny režim židovský kódex deportácie	Žiaci sú schopní: - uviesť príčiny vypuknutia 2. svetovej vojny - pochopiť význam vzniku protihitlerovskej koalície - opísať priebeh 2. svetovej vojny - v chronologickom poradí zoradiť štáty napadnuté Nemeckom - opísať protifašistický odboj a život v čase vojny - zhodnotiť holokaust
Slovenská republika (1939 – 1945)	Politický systém Slováci v odboji Život na Slovensku	Slovenské národné povstanie	Žiaci sú schopní: - uviesť príčiny vzniku Slovenskej republiky (1939 – 1945) - rozlíšiť autoritatívny režim od demokracie - kriticky zhodnotiť postoj Nemecka voči Slovenskej republike - analyzovať dôsledky židovského kódexu - charakterizovať Slovenskú republiku - opísať domáci odboj - uviesť význam SNP
Povojnový svet	Rozdelený svet Život v rozdelenom svete	Anglicko, ZSSR, Severná Afrika hospodárstvo kultúra studená vojna železná opona politické bloky strach z atómovej	Žiaci sú schopní: - pochopiť rozdelenie sveta na 2 tábory - rozlíšiť život za železnou oponou - rozpoznať zmeny v rozdelenom svete - porovnať politické

		vojny čiernobiely svet bohatstvo a chudoba	systémy a ich vplyv na každodenný život - uviesť príčiny vzniku dvoch mocenských blokov - dokumentovať proces sovietyzácie strednej a východnej Európy - charakterizovať studenú vojnu, - opísať spoluprácu západoeurópskych krajín a politikov, ktorí stáli na začiatku integrácie Európy - opísať prejavy odporu východoeurópskych štátov proti komunistickej diktatúre - vysvetliť hromadenie bohatstva v rukách jednotlivcov a medzinárodných korporácií
Slovenská republika 1993	Podoby totality Pokus o reformu Nečinná revolúcia Doba premien	sviečková manifestácia návrat k parlamentnej demokracii rozdelenie Českej a Slovenskej republiky vstup Slovenskej republiky do NATO, EU, Schengen, Euro pád železnej opony	Žiaci sú schopní: - vymenovať príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky - opísať vznik Slovenskej republiky - uviesť výhody a nevýhody vstupu Slovenska do NATO a EÚ - zhodnotiť prijatie eura
Československo za železnou	Podoby totality	februárový prevrat obete totality odpor	- uviesť príčiny narastania vplyvu KSČ

oponou		proti totalite pražská jar normalizácia	- zhodnotiť februárový prevrat - analyzovať 50-te roky a procesy s buržoáznymi nacionalistami - vysvetliť znaky socializmu - zhodnotiť kolektivizáciu a industrializáciu - dokumentovať narastanie krízy a jej vyvrcholenie v“ socializme s ľudskou tvárou“ - charakterizovať rok 1968 a osobnosť A. Dubčeka -charakterizovať normalizáciu a osobnosť G. Husáka

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**. Výsledky klasifikácie sa vyjadria piatimi stupňami: 1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 - nedostatočný.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať **priebežné a celkové hodnotenie**:

- **priebežné hodnotenie** v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- **celkové hodnotenie** žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,

- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôzne druhy skúšok (písomné, ústne), didaktické testy,
- analýza výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultácie s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak bude z predmetu skúšaný **ústne** najmenej **raz** v polročnom hodnotiacom období a **písomne** najmenej **dvakrát** v polročnom hodnotiacom období. Žiak vytvorí minimálne **jeden projekt** za polročné hodnotiace obdobie. Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní. Druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby zabránil preťažovaniu žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu budú:

- známka za ústnu odpoveď,
- známky za rôzne písomné druhy skúšok, didaktické testy, projekt
- posúdenie prejavov žiaka.

Učebné zdroje

- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novin, časopisov, webových stránok
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie, encyklopédií

Prierezové témy

- Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - DOV
- Environmentálna výchova- ENV
- Mediálna výchova - MEV
- Multikultúrna výchova - MUV
- Ochrana života a zdravia - OŽZ
- Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR
- Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – TPP
- Finančná gramotnosť - FIG

Názov predmetu	Geografia
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme. Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Kompetencie, ktoré žiaci prehĺbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a iné. Túto základnú kompetenciu podporujú i záujmy žiakov nielen o svoje okolie, ich možnosť cestovať, pracovať s internetom a i.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíšstvom, obyvateľmi a ich výtvormi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom, ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania. Námety, čo môže každý žiak urobiť pre svoje mesto, svoj región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

Ciele vyučovacieho predmetu

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať, a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Patria medzi ne:

- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, mapy na internete, turistické mapy, tematické mapy a i.).
- Práca s informáciami o krajine ako časti Zeme (aj Zeme ako celku). Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby (textové a dátové zdroje v tlačenej či digitálnej podobe). Získané poznatky systemizovať do oblastí fyzickej a humánnej geografie. Poznatky fyzickej geografie sú v oblasti prírodných charakteristík Zeme. Získané informácie využije žiak pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad i turistike, ale aj pri rozhodovaní umiestňovania aktivít v rozvoji regiónov – dopravných sietí, prípadne ťažbe nerastných surovín. Poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme, umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta. V oblasti humánnej geografie sa vyučovanie zameriava na človeka na Zemi, na premeny, ktorými ovplyvnil krajinu. Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).
- Pri vyučovaní geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice, ale aj odborné a populárnovedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie. Podporujeme tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie prečítaného, jeho spracovanie a interpretáciu. Prvotné rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov sa považujú za základné vyjadrovacie prostriedky geografie.
- V obsahu geografie je snaha o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika, chémia, sociológia, filozofia). Vytvoriť ich prepojenie tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta. Ďalej sa kladie dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta, z toho vyplýva prepojenie s hudobnou a výtvarnou výchovou.
- Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod.
- Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie.
- Schopnosti a zručnosti získané štúdiom geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovaní, rekreácii a i.).

Kľúčové kompetencie

- ❖ kompetencia k celoživotnému učeniu sa
- ❖ kompetencie v oblasti IKT
- ❖ kompetencie riešiť problémy

- ❖ kompetencie občianske smerujúce k iniciatívnosti

Výchovno-vzdelávacie stratégie

- poukázať a vysvetliť žiakom, že ľudí neposudzujeme podľa vonkajšieho vzhľadu a príslušnosti k inej rase; vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity
- poukázať na toleranciu a rešpektovanie iných kultúr, náboženstiev, tradícií, jazyka, spôsobu života, mentality a ľudských výtvorov
- osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty – zdroj informácií; rozvíjať schopnosť obhajovať vlastné názory a kritického premýšľania, schopnosť filtrovať a selektovať pozitívne informácie z médií
- zdôvodniť význam ochrany vybraných lokalít – TANAP, PIENAP, Nízke Tatry, Malá a Veľká Fatra, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina, Poloniny, jaskyne, pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO, hrady a zámky... Najviac znečistené lokality – vysvetliť, čo spôsobuje znečistenie a aké sú možnosti zníženia znečistenia
- naučiť žiakov komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, pracovať v skupine, prezentovať svoju prácu aj prácu skupiny:
Zaujímavé miesta vytvorené prírodou. Cestujeme po Slovensku.
- rozvíjať ľudský potenciál žiakov, poskytovať základy pre plnohodnotný a zodpovedný život, rozvíjať osobné a sociálne spôsobilosti, ktoré spätne podporujú akademický rozvoj
- rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole;
  - rozvíjať u žiakov pojmy z finančnej gramotnosti :
Austrália
Amerika
Afrika
Ázia
Slovensko
V každom regióne sa zameriť na bohatstvo a chudobu, rozdiely medzi regiónmi, environmentálne problémy.

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	piaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Tvar Zeme, naša planéta vo vesmíre / 6 h	Tvar Zeme	dávne teórie o tvare Zeme, dôkazy o guľatosti Zeme, polomer Zeme	- opísať aspoň jednu teóriu o tvare Zeme v minulosti; - vymenovať dôkazy o guľatosti Zeme
	Naše miesto vo vesmíre	Mliečna cesta, planéty Slnecnej sústavy, vzdialenosť Zem – Slnko	- definovať nové pojmy, stručne opísať jednotlivé planéty slnecnej sústavy
	Mesiac – prirodzená družica Zeme	objavenie Mesiaca, povrch Mesiaca, obeh Mesiaca okolo Zeme - fázy Mesiaca, slapové javy	- popísať mesačné fázy, dobu trvania obehu Mesiaca okolo Zeme, dôsledky pohybu Mesiaca na Zem
	Pohyby Zeme – prečo sa striedajú deň a noc	otáčanie Zeme okolo osi – striedanie dňa a noci, zdanlivý pohyb vesmír. telies po oblohe	- pomenovať pohyby Zeme a ich trvanie, analyzovať dôsledky týchto pohybov, datovať dni snovratov a rovnodenností
	Pohyby Zeme – prečo sa striedajú ročné obdobia	otáčanie Zeme okolo Slnka a sklon zemskej osi – striedanie ročných období a zmena dĺžky dňa	
	Zhrnutie tematického celku	otázky a úlohy na preopakovanie učiva TC	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z učiva daného TC
Objavov. Zeme vo vesmíre / 4 h	Povrch Zeme	oceány Zeme, svetadiely a kontinenty – rozdiel medzi nimi, najhlbšie a najvyššie miesto na Zemi, farebné odlíšenie povrchu na mapách	- pomocou mapy vymenovať všetky oceány, kontinenty, 5 morí, 3 zálivy, 3 ostrovy, 3 polostrovy, 2 prielivy, 1 prieplyav, 2 nížiny,

			2 pohoria a 1 priekopu
	Cesty objaviteľov do rôznych častí Zeme	najznámejší objavitelia a bádatelia: Kolumbus, Magalhaes, Cook, Amundsen, Hillary, Piccard	- pomocou mapy stručne opísať jednotlivé objaviteľské cesty, ich význam, vymenovať jednotlivých objaviteľov
	Objavovanie Zeme a využitie kozmonautiky	1. človek vo vesmíre a na Mesiaci, umelé družice	- stručne opísať výskum vesmíru a jeho využitie
	Zhrnutie tematického celku	otázky a úlohy na preopakovanie učiva TC	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z učiva daného TC
Mapa a glóbus / 6 h	Čo môžeme vidieť na glóbuse	glóbus, geografická sieť: rovnobežky (hlavná – rovník) a poludníky (hlavný – nultý)	- definovať glóbus, určiť svet. strany, podľa mapy, určiť zem. šírky a dĺžky, rozd. Zeme na pologule
	Čo môžeme vidieť na mape	druhy máp – plán, turist. mapa, automapa, geografická mapa	- vymenovať druhy máp a ich použitie, opísať jedn. znaky máp, čítanie z máp
	Meranie na mapách	mierka mapy – číselná a grafická	- vypočítať vzdialenosti na mape a v skutočnosti
	Prečo je na Zemi rôzny čas?	časové pásma – pásmový čas, stredoeurópsky čas, letný čas, dátumová hranica	- definovať pásmový, svetový, stredoeurópsky, letný čas - určiť podľa učebnice čas na rôz. miestach sveta
	Vychádza do okolia	orientácia v teréne podľa tur. značiek v mape, smerovníkov alebo GPS	- vedieť sa orientovať v prírode podľa mapy, turistických značiek a smerovníkov alebo GPS
	Zhrnutie tematického celku	otázky a úlohy na preopakovanie učiva TC	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z učiva daného TC
Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda / 15 h	Cesta do hlbín Zeme	časti Zeme – jadro, plášť a kôra; litosférické dosky, vrásové pohoria	- analyzovať pojem litosféra, opísať stavbu Zeme a pohyb litosférických dosiek - charakterizovať vznik jednotlivých pohorí

	Sopky – okná do hlbín Zeme	sopečná činnosť na Zemi, časti sopky – mag. kozub, sop. komín, kráter	- spoznať vzhľad sopiek - vymenovať aspoň 3 sopky podľa mapy
	Ohnivé miesta na Zemi a zemetrasenia	lokality vzniku sopiek, najznámejšie sopky na svete, lokality s najčastejš. zemetrasením, epicentrum zemetrasenia	- typy sopiek – stručne opísať dôvod a miesta vzniku sopiek - určiť príčiny zemetrasení, oblasti najčastejších zemetrasení na Zemi
	Činnosť vody – život rieky	časti vodného toku, vodopády, tiesňavy a kaňony	- definovať zákl. časti riek; opísať typy reliéfu vytvorené vodou
	Činnosť ľadovca	pevninské a horské ľadovce, ľadovc. reliéf – doliny v tvare U, morény, plesá, vodopády	- opísať činnosť ľadovcov, ich delenie a dôsledky ich činnosti
	Činnosť vetra	rušivá činnosť vetra – skalné mosty, brány, hríby; tvorivá činnosť vetra – pieskové duny	- opísať erozívnu činnosť vetra na zemský povrch, - definovať typy reliéfu vytvorené činnosťou vetra
	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva
	Atmosféra – vzdušný obal Zeme	zloženie a vlastnosti atmosféry Zeme, ozónová vrstva Zeme, vznik zrážok	- definovať atmosféru Zeme, jej zloženie, problém ozónovej diery - vedieť na oblohe spoznať základné typy oblakov
Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda / 15 h	Aké bude počasie	počasie, meteorológia, predpovedná mapa, zákl. meteorologické prvky – teplota vzduchu, oblačnosť, zrážky, smer a rýchlosť vetra; využitie predpovede počasia	- vedieť vysvetliť rozdiel medzi podnebím a počasím. - vysvetliť pojem meteorológia – základné meteorologické prvky - vedieť sa orientovať v predpovednej mape
	Rozmanité krajiny sveta I	podnebie a podnebné pásma a ich lokalizácia, typy krajín podľa	- charakterizovať a ukázať na mape podnebné pásma - vedieť charakterizovať

	Rozmanité krajiny sveta II	podnebia; výškové stupne	jednotlivé typy krajín podľa podnebia, rastlinstva a živočíšstva
	Dažďové pralesy	oblasti dažďových pralesov na Zemi, podnebie, rastl., živočíšst. (vysoká biodiverzita) pôdy a obyv. dažďového pralesa	- určiť podľa mapy miesta výskytu dažďových pralesov na Zemi - charakterizovať dažďový prales podľa podnebia, pôdy, typického rastl. a živočíšstva a obyv.
	Polárne krajiny	polárne krajiny – Antarktída a Arktída s Grónskom, podnebie a typické živočíchy polárnych krajín	- lokalizovať na mape polárne krajiny na Zemi - charakterizovať polárne oblasti podľa povrchu, podnebia a typického živočíšstva
	Život vo vysokých pohoriach	najznámejšie vysoké pohoria na svete, podnebie, typické rastliny a živočíchy vys. pohorí, využitie vysokých pohorí	- nájsť na mape najvyššie pohoria sveta - charakterizovať vysoké pohoria podľa podnebia, typického rastlinstva a živočíšstva i obyvateľstva
	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva
Najkrajš. miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek / 2 h	Mestá a dediny	mestské – časti mesta, slumy; vidiecke sídlo – rozdiel s mestom, farmy v Severnej Amerike; najväčšie mestá na Zemi – Tokio, Ciudad de Mexico, New York	- vedieť porozprávať o spôsoboch života ľudí v rôznych častiach sveta - podľa mapy určiť najhust. a najredšie osídlené miesta na Zemi - vyhľadať 10 najväčších miest sveta, vedieť ich ukázať na mape
	Pamiatky UNESCO	definícia UNESCO, najznámejšie pamiatky UNESCO v jednotlivých svetadieloch Zeme; slovenské pamiatky v zozname UNESCO	- spoznať dôvod vzniku a definovať UNESCO - poznať a vedieť ukázať na mape najznámejšie pamiatky UNESCO vo svete - vedieť vymenovať a charakterizovať naše

			pamiatky UNESCO

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Planéta Zem / 4 h	Vznik pohorí, sopečná činnosť, zemetrasenia	pobrežie Pacifiku – najviac sopiek na Zemi, najznámejšie sopky Ameriky	- poznať a ukázať na mape oblasti sopečnej a zemetrasnej činnosti na Zemi
	Podnebie a podnebné pásma	počasie a podnebie – podnebné pásma Zeme, prírodné činitele ovplyvňujúce podnebie	- vysvetliť vznik podnebných pásem a rozdelenie pravidelných vetrov v jednotlivých podnebných pásmach
	Typy krajín na Zemi. Stepi a lesy mierneho pásma	stepi – prérie, pampy, pustý, lesostep; ihličnatý les – tajga, listnatý a zmiešaný les	- na príklade Ameriky charakterizovať rôzne typy krajín
	Život ľudí vo vysokých pohoriach	tropické pásmo – obyvateľstvo vysokých pohorí a ich spôsob života	- oboznámiť sa so spôsob. života ľudí žijúcich v nehost. podmienkach vysoko v horách
Austrália a Oceánia. Tichý oceán. Polárne oblasti Zeme / 12 h	Austrália – poloha a povrch	rozloha Austrálie, poloha vzhľadom na oceány, pobrežie Austrálie – Veľká koralová bariéra; povrch Austrálie – prevažne púštny	- vedieť popísať a ukázať polohu Austrálie – zemepisné súradnice, pologule - charakterizovať povrch a ukázať na mape ostrovy, zálivy, prielivy, pohoria a púšte Austrálie
	Austrália – podnebie	Austrália – najsuchší kontinent sveta, tropické a subtropické podnebie	- charakterizovať podnebie Austrálie podľa teploty a množstva zrážok

	Austrália – vodstvo	Darling, Murray, creek, Eyrovo jazero, artézske panvy	- charakterizovať vodstvo Austrálie v súvislosti so suchým podnebím
Austrália a Oceánia. Tichý oceán. Polárne oblasti Zeme / 12 h	Austrália – rastlinstvo a živočíšstvo	Austrália – kontinent endemitov, unikátne rastlinstvo a hlavne živočíšstvo – koala, kengura, vtákopysk,...	- vysvetliť, prečo sa iba v Austrálii nachádzajú niektoré živ. druhy - - poznať aspoň 5 druhov rastlín a živoč. Austrálie
	Austrália – kontinent príst'ahovalcov	austrálski černosí – aborigéni, objavenie Austrálie – Cook, Austrália – multikultúrny štát, najväčšie mesta – Sydney, Melbourne, Perth	- opísať spôsob príchodu Európanov do Austrálie a ich spolužitie s domorodcami - vysvetliť príčiny kultúrnej rôznorodosti Austrálie - ukázať na mape najväčšie mestá Austrálie
	Hospodárstvo Austrálie	Austrália – vyspelý štát: chov oviec, tropické a subtropické plodiny, svetová ťažba olova a zinku, vyspelý priemysel	- stručne charakterizovať hospodárstvo Austrálie - vysvetliť vplyv prírodných činiteľov na poľnohosp. Austrálie
	Problémy obyvateľov Austrálie	najväčšie problémy Aus. – stenčovanie ozón. vrstvy, nepôvodné druhy, sucho a veľké požiare	- diskutovať o najväčších problémoch Austrálie
	Projekt – Austrália	prezentácia žiackych projektov o Austrálii	- prezentovať a obhájiť si projekt o vybranej téme o Austrálii
	Tichý oceán	rozloha Tichého oceánu, Mar. priekopa, rybolov, sopky a zemetr. – tsunami	- charakterizovať Tichý oceán a poznať jeho význam pre človeka
	Oceánia	členenie Oceánie: Melanézia – N. Guinea, Mikronézia a Polynézia – Nový Zéland a Havajské ostrovy	- vysvetliť ako vznikli ostrovy v Tichom oceáne - pomenovať a ukázať na mape oblasti Oceánie, charakt. ich osobitosti
	Polárne oblasti Zeme – Antarktída	poloha, povrch, podnebie a živočíchy Antarktídy, medzinárodné územie – výskumné stanice štátov	- spoznať históriu dobývania južného pólu, význam Antarktídy pre ľudstvo
	Polárne oblasti Zeme – Arktída	územie Arktídy, Grónsko: prírodné podmienky a	- spoznať Arktídu a Grónsko, porovnať

	a Grónsko	spôsob života obyvateľov	Arktídu s Antarktídou
Amerika / 17 h	Amerika – poloha na Zemi, objavovanie svetadiela a základné poznatky o ňom	Amerigo Vespucci – Amerika, rozloha Ameriky, oceány, moria, zálivy, ostrovy a polostrovy Ameriky; najužšie miesto Ameriky – Panamská šija	- <i>za pomoci mapy popísať polohu Ameriky</i> - <i>vedieť vymenovať a na mape nájsť najväčšie ostrovy, polostrovy, zálivy a prielivy Ameriky</i> - <i>vedieť diskutovať o cestách objaviteľov</i>
	Príroda Ameriky – povrch	najznámejšie pohoria, nížiny a púšte Ameriky	- <i>vedieť ukázať na mape a charakterizovať vybrané povrch. celky</i>
	Príroda Ameriky – rieky a jazerá	rieky úmoria Atlantiku, Sev. ľad. oceánu a Pacifiku; jazerá (Veľké kanadské), vodopády (Niagarské, ...) a ľadovce Ameriky	- <i>vedieť ukázať na mape a charakt. vybrané vodné toky a jazerá</i> - <i>vysvetliť význam výstavby Panamského prielavu</i>
	Príroda Ameriky – podnebie a typy krajín	všetky podnebné pásma v Amerike + typy krajín (tundra, lesy, stepi, dažďové lesy, púšte); nebezpečné vetry – hurikány a tornáda	- <i>určiť oblasti jednotlivých podn. pásiem v Amerike a ich charakterist. znaky</i> - <i>opísať, ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Ameriky</i> - <i>vysvetliť vplyv morských prúdov na podnebie, aká je súvislosť medzi rastl. a podnebnými pásmami</i>
	Zaujímavosti prírody Ameriky	Grand Canyon, Amazonský prales, Niagare, Yellowstone, Galapágy, Patagónia, Údolie smrti, Atacama	- <i>spoznať turisticky najatraktívnejšie lokality celej Ameriky – Grand Canyon, Niagarské vdp., Patagónia, ...</i>
	Obyvateľstvo Ameriky, jeho rôznorodosť a pestrosť života	príchod Európanov, najhustejšie a najredšie osídlené územia Ameriky, najv. mestá Ameriky; rasy, náboženstvá a jazyky Ameriky	- <i>opísať spôsob príchodu Európanov</i> - <i>poznať staré civilizácie Indiánov</i> - <i>spoznať najhustejšie osídlené oblasti Ameriky</i> - <i>vedieť a nájsť na mape najväčšie mestá Ameriky</i>

			- charakteristika obyv. Am.
Amerika / 17 h	Sídla Ameriky. Problémy života ľudí vo veľkých mestách	vidiek v Sev. Amerike = farmy, protiklady veľkomiest Ameriky – luxusné a chudobné štvrte (slumy); problémy miest	- vymenovať problémy, ktoré môžu byť v jednotlivých mestách - nájsť riešenia problémov súvis. s rastom miest
	Čím vyniká Amerika z hľadiska hosp. činností človeka	ner. suroviny, poľnohosp., priemysel, doprava a cest. ruch Ameriky; vyspelá Sev. Am., rozvoj. Južná	- charakteristika Ameriky z hľadiska poľnohosp., priemyslu, dopravy, kultúry a cestového ruchu
	Čím je výnimočná Kanada	povrch a vodstvo Kanady a USA; komplexná humánogeografická charakteristika týchto najvyspelejších štátov celej Ameriky	- vymenovať oblasti, naj štáty a ich hlavné mestá - lokalizovať jednotlivé oblasti na mapách, vedieť pracovať s obrysovou mapou
	USA – najvyspelejší štát sveta		
	USA – zaujímavosti prírody a života ľudí		
	Čím sú výnimočné Mexiko a ďalšie štáty strednej Ameriky a oblasti Karibského mora	povrch stred. Ameriky; komplexná humánogeog. charakt. strednej Ameriky – Mexiko, Kostarika, Panama, Kuba, Dominik. republika a Jamajka	- charakterizovať štáty z jednotlivých geografických hľadísk
	Čím je výnimočná Brazília	povrch Brazílie; komplexná humánogeografická charakteristika Brazílie	- opísať spôsob života v jednotlivých krajinách, vymenovať problémy krajín
	Čím je výnimočná Argentína a laplatské štáty	laplatské štáty: Argentína, Paraguaj a Uruguaj – povrch, vodstvo a komplexná humánogeog. charakt.	- vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Ameriky podľa určitých kritérií
Čím sú výnimočné andské štáty	andské štáty: Venezuela, Kolumbia, Chile, Bolívia, Peru a Ekvádor – povrch, vodstvo a komplexná humánogeog. charakt.		

Amerika / 17 h	Hlavné problémy Ameriky	zemetrasenia, výbuchy sopiek, povodne, suchá, hurikány, tornáda, odlesňovanie Amazónie, slumy, drogy, kriminalita, nelegálne sťahovanie	- diskutovať o najväčších problémoch Ameriky
	Projekt – Amerika	prezentácia žiackych projektov o Amerike	- prezentovať a obhájiť si projekt o vybranej téme o Amerike

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Planéta Zem / 3 h	Rozmiestnenie, hustota obyvateľstva.	oblasť 1. vysp. civilizácií, hustota zaľudnenia vo svete, mestské a vidiecke sídla	- opísať spôsob života prvých ľudí na Zemi, rast počtu obyvateľov - spoznať problémy ľudí vo veľkomestách
	Rasové a národnostné zloženie	3 zákl. ľudské rasy, miešanie rás, národ, menšina, najpouž. jazyky	- charakterizovať rasy a národy, dôsledky miešania rás
	Náboženstvá, kultúry	svetové náboženstvá s vierou v 1 boha (kresť., islam, judaizmus) a vo viac bohov (budh., hind.), náboženské konflikty	- vysvetliť vplyv náboženstva na problémy vo svete, vznik konfliktov, ich príčiny
Afrika / 13 h	Poloha a pobrežie Afriky	rozloha, poloha a pobrežie Afriky – oceány, moria, prielivy, prieplyv (Suezský), polostrovy a ostrovy	- určiť polohu Afriky z rôznych hľadísk, práca s mapou - ukázať na mape oceány, moria, prielivy, prieplyv, polostrovy a ostrovy Afriky

	Povrch Afriky	náhorné plošiny, Východoaf. pr. prepadlina, pohoria, púšte a panvy Afriky	- vysvetliť činnosť vnútor. síl pri formovaní povrchových celkov, vznik Sahary
	Podnebie Afriky	Afrika – najtepl. svetadiel na Zemi, subtropické a tropické podnebie, vplyv ďalších faktorov na podnebie Afriky	- opísať vplyv vetrov, morských prúdov a nadmorskej výšky na podnebie, vysvetliť prúdenie pasátov v Afrike
	Vodstvo Afriky	rieky úmoria Atlantiku, Indického o. a bezodtok. území; jazerá Afriky; púšte – oázy a vádí	- spoznať veľtoky Afriky, prírodné krásy – vodopády, jazerá
Afrika / 13 h	Rastlinstvo a živočíšstvo Afriky	subtropické R., púštne R a Ž, R a Ž saván, R a Ž dažďových pralesov; nár. parky Afriky – safari	- vysvetliť pásmovitosť, jej príčiny a dôsledky, ochrana prírody – NP
	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva
	Obyvateľstvo a sídla Afriky	rozmiestnenie obyvateľ. v Afrike, typy miest v Afrike; rasy, náboženstvá a problémy Afriky (chudoba a časté vojny)	- opísať život obyvateľov v rozličných častiach, spoznať globálne problémy obyvateľov – hlad, choroby, nábož. a kultúrne spolunažívanie
	Hospodárstvo Afriky	veľké ner. boh. Afriky; lesy, poľnohosp., priemysel, doprava, služby a cest. ruch Afriky; JAR – jediný vyspelý štát Afriky	- opísať hospodárstvo svetadielu, jeho zameranie, spoznať hospodársky najvysp. krajiny Afriky a rekreačné strediská
	Oblasti a štáty Afriky	členenie Afriky – severná, stredná a južná Afrika	- rozdelenie Afriky na 3 oblasti, najväčšie štáty, zaujímavé miesta - africké naj...
	Severná Afrika	komplexná fyzickogeografická a humánnogeografická charakteristika jednotlivých oblastí	- charakteristika oblastí z hľadiska prírod., kult., spoznať veľké mestá, zameranie hospodárstva, problémy obyvateľstva
	Stredná Afrika		

	Južná Afrika	Afriky	v oblastiach, NP a pamiatky UNESCO
	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva
Ázia/ 17 h	Poloha a pobrežie Ázie	rozloha, poloha a pobrežie Ázie – oceány, moria, zálivy, ostrovy a polostrovy; objavovanie Ázie – Marco Polo, Ibn Battuta, Vasco da Gama	- vedieť na mape určiť polohu Ázie vo vzťahu k iným svetadielom a geografickým súradniciam, okrajové body, oceány, moria, polostrovy a ostrovy
	Povrch Ázie	Ázia – najvyšší i najnižší bod na svete; pohoria, náhorné plošiny, nížiny a púšte Ázie	- vysvetliť, ako vznikli pohoria na príklade Himalájí, vznik sopiek a zemetrasenia, najväčšie nížiny Ázie
	Podnebie Ázie	všetky podnebné pásma v Ázii, vplyv ďalších faktorov na podnebie Ázie, extrémne prejavy počasia – monzúny (letný) a tajfúny	- určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické znaky - opísať, ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Ázie
	Vodstvo Ázie	rieky úmoria Sev. ľad., Tichého a Indického oceánu, bezodt. oblasti; jazerá Ázie s prívlastkom naj	- charakterizovať rieky, jazerá oblastí Afriky
	Rastlinstvo a živočíšstvo Ázie	rastl. pásma a ich živoč.: pol. púšte, tundra, tajga, list. a zmiešané lesy mier. pásma, stepi, subtr. lesy, púšte, savany, trop lesy	- podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov
	Obyvateľstvo a sídla Ázie	Ázia – najľudnatejší svetadiel sveta, rozmiestnenie obyvateľ. v Ázii; rasy, národy, jazyky a náboženstvá Ázie; najv. mestá Ázie	- spoznať najľudnatejšie štáty sveta, staré civilizácie, spôsob života - vyhľadať z mapy veľkomestá Ázie a vysvetliť ich problémy

Ázia/ 17 h	Hospodárstvo Ázie	rozdiely v hosp. úrovni jedn. štátov Ázie; veľké ner. bohatstvo Ázie; ťažba dreva, poľnoh., priemysel, doprava a cest. ruch Ázie	- charakterizovať ťažbu NS, zameranie hospodárstva, dopravu, rekreačné strediská a kultúrne pamiatky Ázie	
	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva	
	Oblasti a štáty Ázie	členenie Ázie – juhozápadná, južná, juhovýchodná, východná, severná a stredná Ázia	- vymenovať oblasti Ázie, naj štáty a ich hlavné mestá	
	Juhozápadná Ázia I	komplexná fyzickogeografická a humánnogeografická charakteristika jednotlivých oblastí Ázie	- charakterizovať štáty z jednotlivých hľadísk	
	Juhozápadná Ázia II			
	Južná Ázia			
	Juhovýchodná Ázia			- opísať spôsob života v jednotlivých krajinách, vymenovať problémy krajín
	Východná Ázia I			
	Východná Ázia II			- spoznávať prírodné a kultúrne pamiatky oblastí a štátov
Severná Ázia				
Stredná Ázia				

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Prírodné a človekom vytvorené osobitosti Európy / 22 h	Poloha a rozloha Európy	rozloha a poloha Európy, hranica Európy od Ázie a Afriky; členitosť územia – moria, polostrovy a ostrovy Európy	- určiť polohu Európy z rôznych hľadísk, práca s mapou - ukázať na mape oceány, moria, prielivy, prielivy, polostrovy a ostrovy Európy
	Povrch Európy	nížiny a pohoria – vrásové, kryhové a sopečné; vplyv zaľadnenia na reliéf Európy; zemetr.	- odlíšiť nížiny a vysočiny, určiť na mape vybraté povrchové celky Európy
	Podnebie Európy	faktory ovplyvňujúce podnebie Európy; subtr., mierne (oceánske, pevninové, prechodné) a polárne podnebie Európy	- určiť a ukázať na mape rozloženie podn. pásiem v jednotl. obl. Európy podľa geog. šírky, - opísať vplyv vetrov, mor. prúdov a nadm. výšky na podnebie
	Vodstvo Európy	rieky úmoria Atlantiku a Sev. ľad. o., bezodt. obl. Kaspického mora; kanál Rýn-Mohan-Dunaj; ľadovcové jazerá Európy	- spoznať veľtoky Európy, prírodné krásy – vodopády, jazerá, vplyv Gofského prúdu, činnosť ľadovca pri vzniku jazier
	Typy krajín	subtropické lesy, listnaté a zmiešané lesy, stepi, tajga, tundra	- vysvetliť pásmovitosť, jej príčiny a dôsledky, ochrana prírody – NP
	Obyvateľstvo a sídla Európy	vývoj počtu obyv., rozmiestnenie obyvateľov; národy, jazykové skupiny a najväčšie veľkomestá Európy	- charakterizovať rozmiestnenie obyvateľ., spoznať globálne problémy obyvateľov, vedieť odlíšiť štr. obyv. - poznať najv. mestá Eur., strediská a miesta rekreácie

Prírodné a človekom vytvorené osobitosti Európy / 22 h	Hospodárstvo Európy – poľnohosp. a priemysel	ťažba nerastných surovín, poľnohospodárstvo a priemysel Európy	- opísať hospodárstvo Európy, jeho zameranie, spoznať hospodársky najvyspelejšie krajiny
	Hospodárstvo Európy – doprava a cestovný ruch	doprava a cestovný ruch Európy	- vymenovať a určiť na mape oblasti najdôležitejšie dopravné linie a lokality vhodné pre cestovný ruch
	Zjednocovanie Európy – Európska únia	členské štáty EÚ, význam a ciele EÚ, najdôležitejšie orgány EÚ – Rada EÚ, Európsky parlament a Európska komisia	- na obrysovej mape pomenovať všetky štáty Európy a ich hlavné mestá - spoznať najvýznamnejšie hospodárske zoskupenie krajín, členov, orgány Európskej únie
	Problémy Európy	veľké reg. ekon. rozdiely, etnické konflikty, starnutie obyv. a nelegálne prísť., prírodné katastrofy	- vysvetliť a živo diskutovať o najpálčivejších problémoch Európy
	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva
Stredná Európa / 10 h	Oblasti Európy	oblasti Európy – stredná, západná, severná, južná, juhovýchodná a východná Európa	- vysvetliť dôvod zaradenia daného štátu do príslušnej oblasti Európy
	Slovensko a Česko	komplexná fyzickogeografická a humánogeografická charakteristika jednotlivých štátov strednej Európy	- charakterizovať oblasť z hľadiska prírodných, hospodárskych a kultúrnych podmienok
	Poľsko a Maďarsko		- komplexne charakt. jednotlivé štáty z jednotl. geografických hľadísk
Rakúsko, Švajčiarsko a Lichtenštajnsko			
Stredná Európa / 10 h	Nemecko	komplexná fyzickogeografická a humánogeografická charakteristika najvyspelejšieho štátu	- opísať spôsob života v jednotlivých krajinách, poznať životnú úroveň, vymenovať problémy krajín

		strednej i celej Európy - Nemecka	- spoznávať prírodné a kultúrne pamiatky oblasti a štátov, oboznámiť sa s kultúrnym spôsobom života, strediskami cestovného ruchu v jednotlivých krajinách
Západná Európa / 6 h	Francúzsko a Monako	komplexná fyzickogeografická a humánogeografická charakteristika jednotlivých štátov západnej Európy	- charakterizovať oblasti z hľadiska prírodných, hospodárskych a kultúrnych podmienok - komplexne charakt. jednotlivé štáty z jednotl. geografických hľadísk - opísať spôsob života v jednotlivých krajinách, poznať životnú úroveň, vymenovať problémy krajín
	Benelux		
	Spojené kráľovstvo a Írsko		
Severná Európa / 8 h	Dánsko, Island a Nórsko	komplexná fyzickogeografická a humánogeografická charakteristika jednotlivých štátov severnej Európy	- spoznávať prírodné a kultúrne pamiatky oblastí a štátov, oboznámiť sa s kultúrnym spôsobom života, strediskami cestovného ruchu v jednotlivých krajinách
	Švédsko a Fínsko		
	Litva, Lotyšsko a Estónsko		
	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva
Južná Európa / 6 h	Španielsko, Portugalsko a Andorra	komplexná fyzickogeografická a humánogeografická charakteristika jednotlivých štátov južnej Európy	- charakterizovať oblasti z hľadiska prírodných, hospodárskych a kultúrnych podmienok - komplexne charakt.
	Taliansko a Vatikán		
	San Maríno, Malta a Grécko		

Juhových. Európa / 8 h	Slovinsko a Chorvátsko	komplexná fyzickogeografická a humánogeografická charakteristika jednotlivých štátov juhovýchodnej Európy	jednotlivé štáty z jednotl. geografických hľadísk - opísať spôsob života v jednotlivých krajinách, poznať životnú úroveň, vymenovať problémy krajín - spoznávať prírodné a kultúrne pamiatky oblastí a štátov, oboznámiť sa s kultúrnym spôsobom života, strediskami cestovného ruchu v jednotlivých krajinách
	Srbsko, Čierna Hora a Bosna a Hercegovina		
	Macedónsko a Albánsko		
	Rumunsko a Bulharsko		
Východná Európa / 6 h	Ukrajina, Bielorusko a Moldavsko	komplexná fyzickogeografická a humánogeografická charakteristika jednotlivých štátov východnej Európy	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva
	Rusko		
	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva z 8. roč. / 3 h	Základné informácie o Európe I	rámcové opakovanie fyzickogeografickej i humánogeografickej charakteristiky Európy	- pomocou mapy a interaktívnych prac. listov zopakovať zákl. poznatky o Európe – poloha, rozloha fyzickogeografická a humánogeografická charakteristika
	Základné informácie o Európe II		
	Základné informácie o Európe III		

Geografia v bežnom živote / 3 h	Tematické mapy	mapa, tematická mapa, diagram, legenda mapy, mapy na internete, Google map, Google Earth	- vedieť vymenovať druhy máp a ich znaky, definovať pojem mapa, glóbus
	Geografické súradnice, mierka	svetové strany, rovnobežka, poludník, určovanie geografickej polohy, súradnice, geograf. šírka a dĺžka; mierka mapy – číselná a grafická	- charakt. a vysvetliť pojmy zemepisná šírka a dĺžka, poznať históriu ich zavedenia - určiť polohu ľubovoľného miesta na Zemi prostr. súradníc
	GPS v praxi	GPS, určovanie trasy, navigácia	- poznať zariadenia GPS – ich užitočnosť v rôznych oblastiach života - s využitím GPS alebo Google Earth určiť zemepisné súradnice
Fyzicko-geografická charakter. Slovenska / 10 h	Rozloha a poloha Slovenska I	poloha Slovenska v rámci Európy, rozloha SR, geografické súradnice, okrajové body Slovenska	- poznať rozlohu SR, určiť polohu SR vzhľadom na Európu a ostatné svetadiely, pomocou zem. súradníc vedieť ukázať krajné body SR - porovnať rozlohu SR s inými štátmi Európy
	Rozloha a poloha Slovenska II		
Fyzicko-geografická charakter. Slovenska / 10 h	Historický vývoj na Slovensku	štátne útvary na Slovensku v minulosti – príchod Slovanov, Samova ríša, Veľká Morava, Uhorsko, Československá republika, Slovenská republika	- poznať a vedieť popísať historický vývoj Slovenska
	Geologická stavba územia Slovenska I	jadrové, sopečné a flyšové pohoria, nerastné suroviny – štrky, piesky, andezit, ryolit, tufy, magnezit, hnedé uhlie, farebné kovy, soli	- vedieť aké horniny tvoria flyšové, jadrové a sopečné pohoria
	Geologická stavba úz. Slovenska II		- roztriediť pohoria podľa geologickej stavby
	Geologická stavba úz. Slovenska III		- vymenovať a poznať využitie nerastných surovín vyskytujúcich sa na Slovensku
	Geologická stavba úz. Slovenska IV		
Premeny povrchu na území	pieskové presypy, spraše, skalné mestá, riečna	- na príkladoch vysvetliť ako pôsobia vonkajšie	

	Slovenska I	dolina, meander, mŕtve ramená, jazerá, plesá, močiare, ľadovcové doliny, jaskyne, kras	činitele na povrch SR - vysvetliť na príkladoch ako vzniká skalné mesto, rieč. dolina, ľadovcová dolina, sprašové nánosy, jaskyne, meandre, mŕtve ramená, jazerá a vymenovať príklady. - určiť, kt. činiteľ prevládal v danej lokalite a dotvoril zem. povrch podľa rôznych obrázkov oblastí Slovenska - opísať, ako človek pôsobí na tvárnosť povrchu, uviesť konkrétne príklady
	Premeny povrchu na území Slovenska II		
	Premeny povrchu na území Slovenska III		
	Opakovanie a precvičovanie učiva	otázky a úlohy na preverenie a upevnenie získaných vedomostí	- upevnenie poznatkov, praktická zručnosť s FG mapou
Fyzicko-geografická charakter. Slovenska / 10 h	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva
	Povrchové celky na Slovensku I	pohoria, nížiny, kotliny Karpaty – Vonkajšie a Vnútorne; Východné a Západné; Panónska panva- Záhorská, Podunajská a Východoslovenská nížina	- poznať delenie Karpát a Panónskej panvy – vedieť hranicu medzi jej časťami - na mape ukázať povrch. celky Slovenska
	Povrchové celky na Slovensku II		
	Povrchové celky na Slovensku III		
	Podnebie a podnebné oblasti Slovenska I	podnebie, počasie, podnebné oblasti podľa nadmorskej výšky – chladná, mierne teplá, teplá; rozloženie zrážok, prevládajúce vetry	- charakt. podnebie Slovenska, vysvetliť vplyv podnebia na formovanie povrchu a rozšírenie rastlinstva - opísať, ako sa mení počasie v priebehu jednotlivých ročných období, ako sa mení teplota a množstvo zrážok - poznať podnebné oblasti v SR a vymedziť oblasť
	Podnebie a podnebné oblasti Slovenska II		

			ich výskytu
	Vodstvo Slovenska I	úmorie, povodie, riečna sieť – Dunaj, Váh, Hron, Ipeľ, Nitra, Dunajec, Torysa, Hornád, Ondava, Topľa, Laborec, Latorica, Bodrog; plesá, vodné nádrže – Orava, Liptovská Mara, Gabčíkovo, Ružín, Domaša, Zemplínska Šírava; minerálne vody a kúpele	- na mape určiť vybr. toky riek, jazerá, vod. nádrže, podz. vody, kúpele, oblasti min. a term. vôd - charakterizovať význam vodstva na Slovensku na vybratých príkladoch - opísať negatívne zásahy do vodstva Slovenska. - zhodnotiť možnosti využitia podz. vôd, vymenovať kúpele
	Vodstvo Slovenska II		
	Pôdy na Slovensku	pôdne druhy a typy vyskytujúce sa v SR	- poznať a opísať základné pôdne druhy a pôdne typy vyskyt. sa na území SR
Fyzicko-geografická charakter. Slovenska / 10 h	Rastlinstvo a živočíšstvo Slovenska	vegetačné stupne, typickí zástupcovia živočíšnej oblasti	- poznať a charakt. oblasti rastlinstva a živočíšstva v SR - uviesť typických predstaviteľov príslušnej oblasti
	Národné parky na Slovensku	národné parky: TANAP, PIENAP, NAPANT, Malá a Veľká Fatra, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina, Poloniny	- vymenovať a ukázať na mape národné parky v SR a porovnať ich s NP sveta
	Opakovanie a precvičovanie učiva	otázky a úlohy na preverenie a upevnenie získaných vedomostí	- upevnenie poznatkov, praktická zručnosť s FG mapou
	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva
	Projekt „Zaujímavé miesta vytvorené prírodou“ I	prezentácia žiackych projektov na tému: „Zaujímavé miesta vytvorené prírodou na Slovensku“	- samostatne formou prezentácie ppt vypracovať projekt a odprezentovať ho
	Projekt „Zaujímavé miesta vytvorené prírodou“ II		

	Projekt „Zaujímavé miesta vytvorené prírodou“ III			
Humánno-geografická charakter. Slovenska / 8 h	Obyvateľstvo a sídla I	hustota obyvateľstva, náboženská a veková štruktúra, prirodzený prírastok, národnostná a zamestnanecká štruktúra, mestské a vidiecke sídla	- vedieť charakterizovať obyvateľstvo Slovenska, porovnať obyvateľstvo jednotlivých regiónov - zdôvodniť nerovnomerné osídlenie obyvateľstva na území Slovenska - poznať a charakterizovať typy sídel Slovenska a porovnať ich so sídlami sveta	
	Obyvateľstvo a sídla II			
	Obyvateľstvo a sídla III			
	Obyvateľstvo a sídla IV			
	Obyvateľstvo a sídla V			
Humánno-geografická charakter. Slovenska / 8 h	Hospodárstvo I	ťažba nerastných surovín, priemysel, poľnohosp., doprava, služby, obchod, export, import	- charakterizovať štruktúru priemyslu a podľa mapy vymenovať a opísať jedn. centrá priemyslu SR - stručne opísať poľnohospodárstvo v SR a uviesť jeho špecifiká - charakterizovať druhy dopravy a na mape ukázať hlavné trasy dopravy a dopravné uzly na Slovensku - stručne charakt. druhy služieb na Slovensku a ich úroveň - rozlišovať pojmy – HDP, HNP, export, import - poznať špecifiká zahranič. obchodu SR - ukázať na mape najvysp. regióny SR	
	Hospodárstvo II			
	Hospodárstvo III			
	Hospodárstvo IV			
	Hospodárstvo V			
	Hospodárstvo VI			
	Cestovný ruch I	predpoklady rozvoja cest. ruchu v SR, oblasti CR na Slovensku	- poznať základné zákonitosti rozvoja cestovného ruchu na Slovensku	
	Cestovný ruch II			
		Strediská zimnej a letnej rekreácie	zimná rekreácia – lyž. strediská v SR, letná rekreácia – aquaparky,	- pomocou mapy opísať a vymenovať strediská CR v SR

		pohoria, hrady, jaskyne, ...	
	Prírodné a kultúrne lokality	prírodné (jaskyne Slov. krasu, Poloniny ...) a kultúrne (Spišský hrad, Levoča, Bardejov, ...) pamiatky UNESCO	- zdôvodniť význam ochrany vybratých objektov v SR - na mape ukázať a char. pamiatky a lokality v zozname UNESCO
	Opakovanie a precvičovanie učiva	otázky a úlohy na preverenie a upevnenie získaných vedomostí	- upevnenie poznatkov, praktická zručnosť s HG mapou
	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva
Oblasti Slovenska / 10 h	Západ. Slovensko – Bratislavský kraj	komplexná fyzickogeografická a humánogeografická charakteristika daného kraja	- komplexne charakteriz. daný kraj z hľadiska prírodných celkov, hospodárskej aktivity človeka, tradícií a etnografie
	Západ. Slovensko – Trnavský kraj		
	Západ. Slovensko – Nitriansky kraj		
	Západ. Slovensko – Trenčiansky kraj		
	Opakovanie a precvičovanie učiva		
	Zhrnutie učiva	najväčšie mestá a najdôležitejšie sídla z hľadiska hospodárskych aktivít v danom kraji	- vedieť ukázať na mape oblasť a jej časti (mestá)
	Stredné Slovensko – Žilinský kraj		
	Stredné Slovensko – Banskobystrický kraj		
	Východ. Slovensko – Košický kraj		
	Východ. Slovensko – Prešovský kraj		
	Opakovanie a precvičovanie učiva		- upevnenie poznatkov, praktická zručnosť s FG a HG mapou
	Zhrnutie učiva	otázky a úlohy na preopakovanie učiva	- vytvorenie ucelenej pojmovej mapy z daného učiva
Projekt „Cestujeme	prezentácia žiackych	- samostatne formou	

	po Slovensku“ I Projekt „Cestujeme po Slovensku“ II	projektov na ľubovoľnú tému o Slovensku	prezentácie ppt vypracovať projekt a odprezentovať ho
Miestna krajina / 2 h	Obec Žabokreky nad Nitrou I	prezentácia žiackych projektov o svojej obci	- na základe vlastného pozorovania a získavania informácií o svojej obci pripraviť prezentáciu
	Obec Žabokreky nad Nitrou II		

Učebné zdroje

- Geografia pre 5. ročník základných škôl (RNDr. Ivan Ružek, PhD., PaedDr. Monika Ružeková, RNDr. Peter Likavský, CSc., RNDr. Mária Bizubová)
- Geografia pre 6. ročník základných škôl a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom (RNDr. Peter Likavský, CSc., RNDr. Ivan Ružek, PhD., PaedDr. Zuzana Vaňková, PaedDr. Monika Ružeková)
- Geografia pre 7. ročník základných škôl a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom (doc. RNDr. Ladislav Tolmáči, PhD., RNDr. Daniel Gurňák, PhD., RNDr. František Križan, PhD., RNDr. Terézia Tolmáčiová, PhD.)
- Geografia pre 8. ročník základných škôl a 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom (RNDr. Ivan Ružek, PhD., RNDr. Peter Likavský, CSc.)
- Zemepis 8 (doc. RNDr. Ladislav Tolmáči, PhD., doc. RNDr. Viliam Lauko, CSc., RNDr. Terézia Tolmáčiová, PhD., RNDr. Mária Nogová, PhD.)
- internet

Kritéria hodnotenia

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách v každom vzdelávacom výstupe. Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a aké pokroky naopak dosiahol. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce.

Pri hodnotení a klasifikácii predmetu geografia sa bude vychádzať z metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu. Hodnotiť sa bude klasicky klasifikačnou stupnicou známok 1 – 5.

Použité budú adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Hodnotiť sa budú ústne (písomné) odpovede, písomne testy a projekt. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Prierezové témy

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova
- Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra
- Environmentálna výchova
- Finančná gramotnosť

Názov predmetu	Občianska náuka
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet poskytuje žiakom základné vedomosti o ekonomickom živote v spoločnosti. Vysvetľuje pojem ľudské potreby a ako sa uspokojujú. Vysvetľuje rozdiel medzi službou, statkom, výrobkom a tovarom. Charakterizuje výrobný proces, jeho vstupy a výstupy. Vysvetľuje rozdiel medzi ekonomikou a ekonómiou. Oboznamuje s jednotlivými typmi ekonomík a základnými formami podnikania. Vysvetľuje funkciu peňazí v modernej trhovej ekonomike a opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Získať základné vedomosti o fungovaní hospodárstva z pohľadu občana. Naučiť pojem ľudské potreby a ako sa uspokojujú. Osvojiť si rozdiel medzi službou, statkom, výrobkom a tovarom. Popísať výrobný proces, jeho vstupy a výstupy. Osvojiť si rozdiel medzi ekonomikou a ekonómiou. Popísať riešenie základných ekonomických problémov, zásady fungovania trhového mechanizmu a základné formy podnikania. Naučiť druhy bánk a peňažných ústavov na Slovensku. Naučiť rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kompetencie (spôsobilosti) riešiť problémy

- ✓ pri riešení problémov uplatňovať vhodné metódy založené na tvorivom myslení,
- ✓ otvorenosť získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov pri riešení problémov,
- ✓ formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- ✓ pri jednotlivých riešeniach spoznávať klady a zápory a uvedomovať si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- ✓ vytvárať predpoklady na konštruktívne riešenie konfliktov.

Kompetencie (spôsobilosti) občianske

- ✓ uvedomiť si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňovať a ochraňovať princípy demokracie,
- ✓ vyvážené chápať svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- ✓ uvedomiť si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k povinnostiam, prispievať k naplneniu práv iných,
- ✓ byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- ✓ sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporovať udržateľnosť kvality životného prostredia.
  - ✓ osvojovať si základy finančnej gramotnosti s využitím tém NŠFG
- ✓ Moja škola , Štát a právo , Trestné právo
- ✓ Ekonomický život v spoločnosti
- ✓ Ekonomické hospodárenie

Kompetencie (spôsobilosti) pracovné

- ✓ stanoviť si ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupovať k uskutočneniu svojich cieľov,
- ✓ byť flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,

- ✓ chápať princípy podnikania a zvažovať svoje predpoklady pri jeho plánovaní,
- ✓ získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach.

STRATÉGIE VYUČOVANIE

- Vstupné a priebežné motivačné metódy
- Expozičné metódy
- rozprávanie,
- vysvetľovanie,
- rozhovor,
- samostatná práca s knihou,
- samostatné štúdium,
- samostatné štúdium s využitím techniky,
- brainstorming,
- situačné metódy)
- Fixačné metódy (ústne opakovanie učiva žiakom, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovací rozhovor, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry)

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	piaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Moja rodina	Poslanie a funkcie rodiny	Funkcie rodiny	Chápe význam rodiny pre človeka a spoločnosť.
	Vzťahy v rodine, roly členov rodiny	Princípy, na ktorých fungujú vzťahy v rodine	Vie rozlíšiť pozitíva a negatíva v rodinných vzťahoch.
	Normy a pravidlá, práva a povinnosti členov rodiny	Pravidlá platné v rodine Práva a povinnosti rodičov a detí	Chápe zmysel pozícií jednotlivých členov pre fungovanie rodiny.
	História mojej rodiny, zvyky a tradície	Rodinná genéza 2 generácií dozadu Rodostrom	Získa úctu a hrdosť na svoju rodinu, tradície a zvyky.
	Komunikácia v rodine	Zvyky a tradície rodiny (Vianoce, Veľká noc...)	Pochopí spätosť prítomnosti s minulosťou.
	Krízy v rodine	Verbálna komunikácia	Vie rozlíšiť v čom sú si rodiny podobné a v čom sú originálne.
	Problémy rodinného života a ich riešenie	Neverbálne komunikácia	Chápe dôležitosť komunikácie medzi členmi rodiny pre ich harmonický život.
	Zdravý spôsob života	Jednosmerná komunikácia Základné komunikačné techniky	Začne uplatňovať komunikačné techniky.
	Voľný čas v mojej rodine	Dôvody, ktoré vedú ku krízam v rodine: rozvod rodičov, choroba v rodine Neúplná rodina	Vie obhajovať, zdôvodňovať svoj názor a rešpektovať názor ostatných.
	Naši príbuzní, priatelia, susedia	Typológia záťažových situácií	Identifikuje príčiny rodinných kríz.

	Dokumenty a Zákon o rodine	Problémy rodinného života Spôsoby riešenia Životné štýly Stres Relaxačné techniky Zdravý životný štýl: zdravá životospráva, pravidlá duševnej hygieny Voľný čas v rodine Spôsoby trávenia voľného času v rodinách Širšia rodina Medziľudské vzťahy Priateľstvo Pomoc a podpora Viacgeneračné rodiny Problémy spolunažívania vo viacgeneračných rodinách Dohovor o právach dieťaťa Zákon o rodine	Chápe potrebu prebrať rolu neprítomného člena rodiny. Vie pomenovať záťažové situácie a vygenerovať základné problémy rodinného života. Porovnáva jednotlivé životné štýly. Vie identifikovať stres a naučí sa techniky na jeho odbúranie. Uplatní základy zdravej výživy. Vie rozlíšiť vhodné a nevhodné spôsoby trávenia voľného času. Naučí sa prispôbovať ostatným členom rodiny Vie vymenovať členov svojej širšej rodiny. Na príkladoch uvedie ako fungujú vzťahy v širšej rodine, susedské vzťahy. Vie vysvetliť pojem viacgeneračnej rodiny. Zdôvodni potrebu vzájomnej starostlivosti rodičov, detí, starých rodičov. Vie pracovať s dokumentom a zákonom. Pozná svoje práva a

			povinnosti zo zákona. Osobne sa angažuje proti porušovaniu práv detí.
Moja škola	Trieda ako sociálna skupina Individualizmus – osobnosti v našej triede Kolektivismus – spolupráca v našej triede Sebahodnotenie a hodnotenie žiakov triedy Komunikácia v triede Práva a povinnosti žiakov v triede – triedna samospráva Práva a povinnosti žiakov v škole – školská samospráva Mimovyučovacia a mimoškolská činnosť Naša škola Naša pani učiteľka Čím by som chcel byť Vzdelávanie ako hodnota Celoživotné	Princípy fungovania triedneho kolektívu Postavenie jednotlivcov v skupine a ich vzťahy Sociálne roly Socializácia Osobnosť: pozitívna, negatívna Vodca, vodcovský typ (charakteristické znaky) Súperenie, súťaživosť Rovnosť Rovnakosť Predsudok Sebapoznanie, sebahodnotenie Poznanie a hodnotenie iných Vzájomné pôsobenie členov kolektívu Družní spolužiaci Žiaci s problémami pri nadväzovaní sociálnych vzťahov Dokument: práva a povinnosti žiakov Dokument: práva a povinnosti žiakov na ZŠ Vytvorenie a činnosť žiackeho parlamentu (školskej žiackej samosprávy)	Vysvetlí príčiny pozícií jednotlivých žiakov (aj seba) v triednom kolektíve. Vie vymenovať základné roly žiakov v triede a zaradiť žiakov do nich. Vie rozlíšiť negatívne a pozitívne osobnosti triedy. Objasní význam pozitívnych vzorov (pozitívnych vodcov osobnosti) pre život triedy. Pozná a riadi sa pravidlami spolupráce pri činnostiach triedneho kolektívu. Je ochotný robiť kompromisy. Rozozná odlišnosti jednotlivcov v procese vytvárania sociálnych vzťahov. Vie uviesť úspechy osobností pedagógov a históriu svojej školy. Pozná jej symboliku. Rozvíja pocit hrdosti, spolupatričnosti, posilňuje snahu reprezentovať školu. Vie uviesť

	vzdelávanie Školský systém u nás	História, úspechy žiakov Bývalí pedagógovia Osobnosti školy Symbolika školy (logo, hymna) Povolanie Zamestnanie Rodinné tradície v povolaniach Systém hodnôt Hodnoty detí školského veku Vzdelanie v systéme hodnôt detí školského veku Typy a stupne škôl Školské zariadenia	najdôležitejšie hodnoty vo svojom živote. Vysvetlí, prečo má vzdelanie práve také miesto v jeho hodnotovom systéme. Toleruje hodnoty spolužiakov. Porovná typy a stupne škôl u nás a v niektorých štátoch EÚ. Rozlišuje dĺžku trvania povinnej školskej dochádzky u nás a v štátoch EÚ. Rozvíja tvorivosť, fantáziu. Prejaví aj zmysel pre realitu. Vie vyjadriť a obhájiť svoju predstavu. Rozlišuje typy stredných škôl. Vie vymenovať niektoré školské zariadenia.. Pozná možnosti ďalšieho vzdelávania u nás.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne

Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Moja obec, región, vlasť, Európska únia	História a súčasnosť mojej obce Významné osobnosti našej obce Obecná samospráva Môj región Európska únia	Na čo som hrdá/hrdý v mojej obci a jej okolí (pamiatky, príroda) Verejný, kultúrny a spoločenský život v našej obci Moja vlasť – Slovenská republika Štátne symboly Prepojenie národnej identity s európskou identitou	Žiak pozná históriu a súčasnosť obce, v ktorej žije. Vie vysvetliť význam symbolov obce (erb, vlajka), ak ich obec má. Vie posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a pre jej prepojenie so súčasnosťou. Zaujíma sa o spôsob volieb poslancov do obecného zastupiteľstva. Zúčastní sa (s rodičmi alebo učiteľmi) na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Aktívne sa s členmi svojej rodiny zapája do organizovania akcií v obci a zúčastňuje sa ich. Uvedomuje si význam európskej integrácie pre život občanov SR. Vie si vyhľadať a v praktickom živote používať základné informácie o EÚ.

Vnútorný a vonkajší život jednotlivca	Vnútorný život jednotlivca Vonkajší život jednotlivca	Ľudská psychika Osobnosť Proces učenia sa Psychológia v každodennom živote Vytváranie sociálnych vzťahov jednotlivca v širšom prostredí Sociometria skupiny Sociálne vzťahy v triede	Uvedomuje si spätosť ľudskej psychiky s biologickými faktormi (nervovou sústavou). Uvedomuje si, že jeho psychika je vo vývine. Pozná základné prvky psychiky – pocit, vnem, predstava. Vie ich rozlíšiť. Uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti. Pozná základné typy osobnosti podľa temperamentu a vie zaradiť seba samého. Vie rozlišovať medzi základnými emóciami a chápe dôležitosť primeraného prežívania Pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupine. Rešpektuje každého člena skupiny bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine. Vie odolávať tlaku niektorých členov skupiny. Podporuje včleňovanie sa jednotlivcov do sociálnej skupiny. Uvedomuje si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním členom sociálnej skupiny, ako aj skupiny ako celku.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Sociálne vzťahy v spoločnosti	Spoločnosť, jej vznik, vývoj a charakteristika Štruktúra spoločnosti a sociálne vzťahy v nej Veľké spoločenské skupiny Sociálne zmeny v spoločnosti a ich príčiny Štruktúra obyvateľstva – náboženstvá, rasy, národy Sociálne a politické napätie v spoločnosti – vojny, terorizmus...	spoločnosť, človek vývoj človeka vývoj spoločnosti charakteristika spoločnosti komunita štruktúra spoločnosti vzťahy v spoločnosti typy štruktúr spoločnosti veľké spoločenské skupiny spoločenské vrstvy, triedy prirodzený pohyb (migrácia) obyvateľstva príčiny, dôsledky migrácie pohyb v rámci spoločenského rozvrstvenia náboženstvá na Zemi funkcia náboženstiev v spoločnosti náboženské	Vie použiť informácie z dejepisu o vzniku a vývoji ľudskej spoločnosti a človeka. Pozná základné znaky ľudskej spoločnosti. Rozlišuje medzi vidieckou a mestskou komunitou. Vie rozčleniť ľudskú spoločnosť na jednotlivé typy štruktúr. Vníma seba ako súčasť jednotlivých štruktúr spoločnosti. Pozná základné rozvrstvenie ľudskej spoločnosti. Vie rozlíšiť veľké spoločenské skupiny od malých. Vie vysvetliť význam príslušnosti k sociálnej skupine pre život jednotlivca. Pozná súvislosti medzi sociálnymi zmenami a migráciou obyvateľstva. Vie vysvetliť príčiny a

		organizácie	dôsledky migrácie pozná možnosti zmeny postavenia jednotlivca v spoločnosti. Pozná hlavné náboženstvá. Chápe úlohy náboženstva v modernej spoločnosti. Vie odlíšiť sekty od cirkevných organizácií. Je tolerantný voči náboženstvám iných ľudí.
Občiansky život ako proces formovania demokracie	Občan, občianstvo Proces formovania občianskej spoločnosti Vznik štátu Právny štát Ústava Slovenskej republiky Kto nám vládne (Štátna moc) Demokracia, jej vznik a vývoj Čo je a nie je demokracia Parlamentné, komunálne voľby Čo sú ľudské práva a slobody a prečo sa o nich učíme	občan občianstvo štát prvé štáty na svete Aténska demokracia, Rímska republika štát, znaky štátu Ústava SR – základný zákon štátu členenie ústavy preambula 2. Hlava Ústavy SR štátna moc výkonná moc prezident súdna moc občianska spoločnosť a demokratický štát	Vie vysvetliť vzťah medzi občanom a štátom. Pozná vznik a vývoj občianstva. Vie vymenovať znaky štátu prospešného pre občana Vie použiť informácie z dejepisu o vzniku štátov. Vie vysvetliť pojem štát. Vie vymenovať znaky štátu. Chápe význam ústavy pre riadenie štátu. Pozná obsah Ústavy SR. Vie vymenovať orgány štátnej moci. Vie zdôvodniť, prečo je II. Hlava Ústavy SR pre občanov najdôležitejšia. Vie vysvetliť význam

	Niet práv bez povinností a zodpovednosti	volebné právo slobodné a čestné voľby voľby v demokracii základné ľudské práva a slobody práva - zodpovednosť - povinnosť	slova demokracia. Pozná korene demokracie. Vie vysvetliť priamu a nepriamu demokraciu Vie vymenovať, kto a ako vykonáva moc v štáte. Pozná základné právomoci prezidenta. Pozná význam súdov. Vie vymenovať princípy demokracie. Vie posúdiť podľa konkrétnych situácií stav demokracie v krajine. Pozná rozdiel medzi parlamentnými a komunálnymi voľbami. Zaujíma sa o komunálne voľby v obci. Pozná svoje práva. Vie posúdiť situácie kedy sú práva detí porušované. Vie, na ktoré inštitúcie sa môže obrátiť pri porušovaní svojich práv.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne

Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Štát a právo	Štát a jeho podstata	Štát a jeho podstata	Žiak vie vysvetliť príčiny vzniku štátu.
	Funkcie štátu	funkcie štátu	Vie charakterizovať všetky znaky štátu.
	Formy vlády	vnútorné funkcie vonkajšie funkcie	Vie nakresliť vľajku SR.
	Zložky štátnej moci	monarchia	Vie uviesť príklady na jednotlivé vnútorné funkcie štátu.
	Zákonodarná moc	republika diktatúra	Vie vysvetliť úlohu štátu z hľadiska jeho vonkajších funkcií.
	Vzťah štátu a práva	zákonodarná výkonná súdna	Vie rozlíšiť medzi absolutistickou a parlamentnou formou monarchie.
	Právne normy Právne inštitúcie SR	parlament – NR SR	Vie uviesť konkrétne typy príkladov na demokratickú a nedemokratickú formu republiky.
	Právne vedomie	zákon zákonodarný proces	Vie vysvetliť príčiny rozdelenia štátnej moci na jednotlivé zložky.
	Právny poriadok (systém) SR	Zbierka zákonov platnosť zákona účinnosť zákona	Vie popísať priebeh plenárneho zasadnutia parlamentu – NR SR.
	Rodinné právo	právo	Vie charakterizovať úlohu prezidenta v zákonodarnom procese.
Trestné právo	právny štát právna istota	Vie definovať pojem právo.	
	norma právna norma morálna norma náboženská norma estetická norma		
	súdy prokuratúra advokácia polícia notárstvo		

		právne vedomie vývoj právneho vedomia právne predpisy odvetvia práva verejné právo súkromné právo Zákon o rodine manželstvo Trestný zákon trestný čin trestná zodpovednosť prezumpcia neviny predbežné zadržanie zadržanie obvinený obžalovaný odsúdený trest	Vie zdôvodniť spätosť štátu a práva. Vie charakterizovať jednotlivé druhy noriem. Vie popísať funkcie jednotlivých právnych inštitúcií SR. Vie aktívne participovať na príprave a priebehu inscenácie súdneho pojednávania na vyučovacej hodine. Vie popísať prepojenosť právneho vedomia s právnym poriadkom štátu. Vie definovať pojem právne predpisy. Vie hierarchizovať pojmy právneho systému SR. Vie vysvetliť poslanie Zákona o rodine a jeho úlohy. Vie vysvetliť všetky uvedené pojmy. Vie aktívne participovať na príprave a priebehu inscenácie, týkajúcej sa trestného činu, na vyučovacej hodine.

Časový rozsah výučby	0,5 hodín týždenne, spolu 16 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ekonomický život v spoločnosti (16 hodín)	Základné pojmy	- ľudské potreby - uspokojovanie ľudských potrieb - výrobný proces - výrobné zdroje - vzácnosť výrobných zdrojov - rozhodovanie - rozhodovací proces - výber - alternatívne náklady	Žiak vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť uvedené pojmy. Vie uviesť pojmy vo vzájomných súvislostiach. Vie vypracovať návrh využitia konkrétneho vzácneho výrobného zdroja vo výrobnom procese s uplatnením jednotlivých etáp rozhodovacieho procesu. Uvedomuje si dôsledky rozhodnutí. Učí sa konať rozvážne a zodpovedne.
	Ekonomika a ekonómia	- ekonomika - ekonómia - mikroekonómia - makroekonómia	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť jednotlivé pojmy. Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach. Vie zdôvodniť potrebu osvojovania týchto pojmov z hľadiska ich uplatnenia v jeho praktickom živote.
	Základné ekonomické otázky	- Čo vyrábať? - Ako vyrábať? - Pre koho vyrábať?	Vie vytipovať príklady riešenia jednotlivých ekonomických otázok.
	Typy ekonomík	- príkazová ekonomika - trhovú ekonomiku - zmiešanú ekonomiku	Vie vysvetliť podstatu troch typov ekonomík. Vie porovnať jednotlivé ekonomiky z hľadiska pozitív

Ekonomický život v spoločnosti			i negatív.
	Trhová ekonomika	- trhová ekonomika - vlastnícke práva	Vie charakterizovať trhovú ekonomiku tromi znakmi. Vie uviesť charakteristiku vlastníckych práv. Vie vysvetliť vzťah medzi vlastníckymi právami a efektívnym využívaním zdrojov.
	Trhový mechanizmus	- trh - ponuka - zmeny ponuky - príčina, dôsledok - dopyt - zmeny dopytu – príčina, dôsledok - cena	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie na základe praktických príkladoch vysvetliť vzájomný vzťah medzi ponukou, dopytom a cenou tovaru a služieb. Vie určiť faktory, ktoré ovplyvňujú zmeny ponuky a dopytu. Vie uviesť praktické príklady dôsledkov zmien v ponuke a dopyte.
	Základné formy podnikania	- podnik - formy podniku - podnikanie - fyzická osoba - zisk - strata	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie charakterizovať základné podmienky úspešného podnikania. Na konkrétnom príklade zo života opíše úspešného alebo neúspešného podnikateľa z obce alebo regiónu.
	Výroba, výrobca	- výroba - výrobca - produktivita práce - konkurencieschopnosť	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a množstvom tovaru. Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a konkurencieschopnosťou.
Ekonomický život v spoločnosti	Spotrebiteľ, spotreba	- spotrebiteľ - spotreba - súkromná spotreba - verejná spotreba	Vie definovať uvedené pojmy. Vie uviesť rozdiely medzi súkromnou a verejnou spotrebou. Na konkrétnych príkladoch vie

			uviesť obmedzenie súkromnej spotreby. Vie použiť príklady na obmedzenie spotreby verejných statkov.
	Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike	- peniaze - funkcie peňazí - banky - sporiteľne - poisťovne - nebankové subjekty	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie rozlíšiť jednotlivé pojmy. Vie určiť faktory, vytvárajúce hodnotu peňazí. Vie zdôvodniť opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike. Vie porovnať z hľadiska služieb jednotlivé finančné inštitúcie. Vie posúdiť mieru rizika pri využití nebankového subjektu ako typu finančnej inštitúcie.

HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**. Výsledky klasifikácie sa vyjadria piatimi stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 - nedostatočný.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať **priebežné a celkové hodnotenie**:

- **priebežné hodnotenie** v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- **celkové hodnotenie** žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôzne druhy skúšok (písomné, ústne), didaktické testy,

- analýza výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultácie s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia

výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami.

Žiak bude z predmetu skúšaný **ústne** najmenej **raz** v polročnom hodnotiacom období a **písomne** najmenej **dvakrát** v polročnom hodnotiacom období. Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní. Druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby zabránil preťažovaniu žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu budú:

- známka za ústnu odpoveď,
- známky za rôzne písomné druhy skúšok, didaktické testy,
- posúdenie prejavov žiaka.

UČEBNÉ ZDROJE

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Ekonomický život v spoločnosti	Šlosár, R., Čapová, M., Fabová, E., Lisý, J.: Občianska výchova pre 9. ročník základných škôl Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1999, Bratislava	dataprotektor PC	denná tlač, časopisy, pracovné listy, Bocková, A. a kolektív: Náuka o spoločnosti. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2006, Bratislava	www.zborovna.sk , www. Wikipedia.sk

Prierezové témy:

- OSR** – Osobnostný a sociálny rozvoj
- ENV** – Environmentálna výchova
- MEV** – Mediálna výchova
- MUV** – Multikultúrna výchova
- OZZ** – Ochrana života a zdravia
- TPP** – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
- RGV** – Regionálna výchova
- DOV** – Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke
- FIG** – Finančná gramotnosť

Názov predmetu	Regionálna výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Regionálna výchova je samostatným predmetom, ktorý svojim zameraním patrí v prevažnej miere medzi spoločenskovedné predmety. Cieľom predmetu je pomôcť žiakom uvedomovať si prírodné krásy a historické pamätihodnosti nielen svojho regiónu, ale aj celého Slovenska, za účelom pestovania úcty k svojej vlasti, kraja a k sebe samému. Ďalej vytvárať predpoklady u žiakov na pestovanie a rozvíjanie citu ku kráse ľudového umenia a uchovávanie kultúrneho dedičstva našich predkov, v podobe štúdia tradičnej ľudovej kultúry Slovenska. Prvoradé je tiež rozvíjať toleranciu voči iným kultúram.

Každý kút Slovenska má svoje špecifiká. K ich poznaniu a následnému obohateniu prispieva aj výučba regionálnej výchovy na základných školách, ktorá hravou a tvorivou formou sprostredkúva pohľad na prácu a život minulých generácií cez prizmu pochopenia a nadčasovosti.

Len cez poznanie osobnej minulosti (minulosti obce, krajiny) môže prichádzať autentické uvedomenie si vlastnej identity, rozvoj a kultivácia pozitívnych postojov detí k regiónu.

Regionálna výchova tvorí významný prostriedok formovania osobnosti žiaka z aspektu poznávania kultúrnych tradičných a historických hodnôt. Žiaci sa učia uvedomelému poznávaniu, ktoré podnecuje rozvoj myslenia, účinne pomáha aj pri rozvíjaní vyjadrovacích schopností. Regionálna výchova v edukačnom procese má tiež neodmysliteľné miesto v socializácii intencionálnej oblasti. Jej rozmer je celostný, v čom sa prejavuje aj ďalšia edukačná hodnota. Sú to predpoklady pre integráciu vzdelávacieho obsahu vyučovacích predmetov. Regionálny obsah má statický charakter, jeho edukačný potenciál má mať charakter živej pôsobnosti len v edukačnom procese, kde sa odrážajú v činnostiach učiteľa formy, metódy a prostriedky v ktorých žiak činnostne prežíva daný obsah.

Uplatňovanie regionálnych prvkov je jedným z dôležitých prostriedkov aktívne rozvíja detskú osobnosť v rámci edukačného procesu. Zodpovedá to i integrácii vyučovania, vyhovuje zásade postupnosti a podporuje efektívnosť obsahu výučby, rozvíjanie a rozširovanie poznatkov nenásilným spôsobom s podporou logického myslenia.

Vyučovací predmet regionálna výchova vhodne doplní učebné osnovy dejepisu, geografie a občianskej výchovy.

Ciele predmetu

Cieľom je pripraviť podmienky na ochraňovanie a podporu prvkov národného povedomia. Zaisťiť trvalú podporu rozvoja integrovanej osobnosti, talentov a zručnosti detí v súčinnosti s úlohami miestnej a regionálnej kultúry. Je potrebné žiakov naučiť poznať dejiny svojho rodiska a jeho okolia, naučiť vážiť si dedičstvo našich predkov.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné podporovať a skvalitňovať aj doterajšie formy využívania vybraných prejavov tradičnej ľudovej kultúry, zvýšiť dôraz na regionálne vzdelávanie ako súčasť vlastivednej výchovy. Zároveň uvedenú problematiku hlbšie využívať pri multikultúrnej výchove k porozumeniu kultúrnych rozdielov a pri výchove k tolerancii, proti rasizmu a xenofóbii. K tomu je potrebné vyhľadávať atraktívne formy kontaktov s ľudovou kultúrou.

Kľúčové kompetencie predmetu

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Žiaci získajú základné zručnosti ako:

- **vyhľadávať relevantné informácie**
  - z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
  - z materiálov vo forme učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok
  - z populárno-vedeckej literatúry
- **využívať tieto informácie a verifikovať ich hodnoty**
  - vo vyberaní informácií
  - v organizovaní informácií
  - v rozlišovaní informácií
  - v zaradovaní informácií
  - v kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií
- **štruktúrovať výsledky, výstupy a potvrdenia vybraného postupu**
  - v zoradení výsledkov a rozpoznaní podstatného od nepodstatného
  - v integrovaní výsledkov do chronologického, geografického, prírodopisného rámca
  - vo vyhodnocovaní správnosti postupu
  - v tvorbe vlastných prác

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

Metódy, formy, stratégie

Výučba bude smerovať k tomu, aby žiaci získali :

osobnostné kompetencie: byť zvedavý – mať chuť poznávať prejavovať a zvládnuť emócie

kognitívne a funkčné kompetencie: využívať kreativitu, využívať efektívne pracovné metódy

sociálne kompetencie: spolupracovať s druhými

komunikačné kompetencie: neverbálne sa vyjadrovať a chápať neverbálnu komunikáciu, aktívne počúvať, diskutovať o probléme, vyjadriť svoj názor, využívať informačné a komunikačné prostriedky, ochraňovať individuálne a spoločenské hodnoty, pestovať ochranu prírody, prostredia a zdravia

občianske kompetencie: zaujímať sa o veci verejné

kultúrne kompetencie: vnímať kultúrnu tradíciu svojho jazyka a reči, rozumieť symbolom, ktoré sú obvyklé v našej kultúre, poznať zvuky – hudobné motívy našej kultúry, vedieť interpretovať pohyb, poznať a akceptovať kultúrnu rozmanitosť a odlišnosť

základné predmetové kompetencie: pracovať s historickými poznatkami o vlastnom národe, spoznávať slovanské kultúrne korene, rozlišovať miestny, regionálny, národný a globálny priestor, pracovať s historickými faktami

schopnosť tvorivo riešiť problémy: rozvíjať kritické myslenie a logické uvažovanie, vytvárať vlastný názor, hľadanie variantov riešenia problémov, objavovať paralely v histórii, vyhľadávať informácie, hľadať zhodné, podobné a odlišné znaky, obhajovať vlastné postoje a rozhodnutia

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Historické pamätihodnosti môjho regiónu (5hodín)	<i>Návšteva historických a kultúrnych pamiatok v regióne</i>	Kostol, kaštieľ, hrad, galéria, knižnica, pamätný dom, cintorín, mauzóleum	-pozná najvýznamnejšie kultúrne a historické pamiatky svojho regiónu, vie o nich podať stručné informácie
	<i>Návšteva múzea, knižnice, galérie v regióne</i>	Regionálne múzeá, knižnica, galéria, pamätná tabuľa, pamätný dom	pozná najznámejšie múzeá, knižnice, galérie, domy s pamätnými tabuľami
Kráša ľudového umenia (17hodín)	<i>Zvyky a tradície môjho regiónu a ich význam pre duševný život</i>	Zvyky jarného, letného, zimného slnovratu, Vianoce, Veľká noc, fašiangy	- rozlišuje zvyky a tradície letného, zimného a jarného slnovratu, - pozná hodnoty ľudových tradícií a ich význam pre duševný život
	<i>Oboznámenie sa s ľudovou umeleckou výrobou vo svojom regióne „Remeslo má zlaté dno“</i>	zabudnuté remesla, hrnčiarstvo, košíkárstvo, drotárstvo, kožušníctvo, olejkárstvo,...	-rozličné ľudové remeslá v minulosti, - chápe ich význam pre moderného človeka 21. storočia
	<i>Pohľad do remeselníckej dielne</i>	-majster -tovariš -učeň	-zdôvodní špecializáciu výroby, -charakterizuje význam rozvoja remesiel pre jednotlivca i pre spoločnosť
	<i>Cechy (pečate cechov)</i>	-kráľovské privilégia -cechové štatúty	-pozná dôvody vzniku cechov,

		-cechmajster	-stručne opíše vplyv cechu na hospodársky rozvoj lokality
	Oboznámenie sa s ľudovým tanečným alebo speváckym prejavom	-vianočné koledy - veľkonočné pašie -obradové piesne	- interpretuje jednoduchú regionálnu ľudovú pieseň
	Výtvarné stvárnenie predmetov s regionálnymi ľudovými prvkami	-ľudová tvorba -regionálne ľudové prvky -prírodný materiál -práca s drôtom	-rozpozná ľudový ručný výrobok a priemyselný strojový výrobok
	Staviteľstvo	- dobová architektúra	- rozpozná typické prvky miestneho staviteľstva
	Ľudová slovesnosť a nárečia	Tradičná hmotná kultúra produkcia potravín a strava	-spoznáva tradičné ľudové jedlá a ich prípravu
		- miestne nárečie, riekanky, veršovanky, povesti	- spoznáva literárne tradície kraja
		- Príslovia, pranostiky, porekadlá	-vyhľadáva príslovia a porekadlá a zapíše ich do portfólia
	Ľudové oblečenie	- kroje -Chynorany -Skačany Nadlice	- pozná hodnoty ľudových tradícií a ich význam pre duševný život
Vstup do života histórie (6hodín)	Erb Žabokriek	-erb obce/ mesta -heraldika -historická povesť	-vie vysvetliť znaky erbu obce/ mesta -vie erb graficky znázorniť
	História mojej rodiny	-rodokmeň -rodostrom -archív -matrika	-chápe spätosť minulosti s prítomnosťou
	História Žabokriek Významné osobnosti	-minulosť -prítomnosť - založenie obce -naši predkovia	- chápe spätosť minulosti s prítomnosťou

Prírodné bohatstvo regiónu (5hodín)	<i>Chránené územia v regióne</i>	- chránené územia -chránené krajinné oblasti -chránené náleziská -chránené študijné plochy	-pozná a vie pomenovať chránené územia vo svojom regióne
	<i>Ochranárske aktivity v mojom regióne</i>	- ochranárske aktivity -Deň Zeme -Deň životného prostredia -Deň vody -Deň vtákov	-chápe význam ochranárskych aktivít - vie vymenovať a charakterizovať ochranárske aktivity vo svojom regióne
	<i>Náučné chodníky v mojom regióne</i>	-náučný chodník v regióne	-pozná náučné chodníky v regióne a ich zameranie
	<i>Náučný chodník v regióne</i>	- návšteva náučného chodníka v regióne	pozná náučné chodníky v regióne a ich zameranie

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Kultúrna inakosť v mojom regióne	<i>Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra</i>	región, kultúra, národopis, etnografia, folkloristika, globalizácia, uniformita, amerikanizácia, tradície, ľud, kultúra, materiálna, duchovná	vedieť vysvetliť uvedené kľúčové pojmy, zdôvodniť význam regionálnej výchovy v súčasnosti, pochopiť jedinečnosť, nenahraditeľnosť a reprezentatívnosť ľudovej kultúry a dedičstva predkov pre národ, vedieť rozdeliť ľudovú kultúru na materiálnu a duchovnú, uviesť konkrétne
Vstup histórie	<i>Kultúrne regióny Slovenska</i>	región, kultúra,	

do života žiaka Krása ľudového umenia (5 hodín)		členenie, národopisné oblasti, regionálne cítenie	príklady na etnografickej mape vedieť ukázať oblasti nížinnej a horskej kultúry, západoeurópskej a východoeurópskej kultúry, charakterizovať pojmy región, kultúra, na etnografickej mape vedieť ukázať národopisné oblasti Slovenska, vedieť vymenovať ich hlavné centrá
	<i>Formovanie kultúrnych regiónov Slovenska I.</i> - <i>Geografické a prírodné faktory</i>	faktory, klimatické a pôdne podmienky, nížinná a horská oblasť, prírodné faktory, západoeurópska, východoeurópska kultúra	vysvetliť pojem faktory, poukázať na význam geografických a prírodných faktorov v procese formovania kultúrnych regiónov a ľudovej kultúry Slovenska, rozdeliť Slovensko na oblasti z hľadiska uvedených faktorov
	<i>Formovanie kultúrnych regiónov Slovenska II.</i> - <i>Administratívne členenie a mestá</i>	administratíva, minulosť - súčasnosť, župy, stolice, centrá, urbanizácia	vysvetliť kľúčové pojmy, poukázať na význam administratívneho členenia a mestských stredísk v procese formovania kultúrnych regiónov a ľudovej kultúry Slovenska, rozdeliť Slovensko na oblasti z hľadiska uvedených faktorov

	<i>Formovanie kultúrnych regiónov Slovenska III.</i> - <i>Migrácie a etnické zloženie obyvateľstva</i>	etnikum, historický vývoj, národ, národnosť, migrácie, emigrácia, imigrácia, kolonizácia, pracovná migrácia	vedieť stručne opísať historický vývoj Slovenska od príchodu prvých ľudí po súčasnosť s dôrazom na etnickú skladbu obyvateľstva v jednotlivých historických obdobiach
Kultúrna inakosť v regióne, Krása ľudového umenia - Regióny východného Slovenska (8 hodín)	<i>Zemplín</i> <i>Šariš</i> <i>Abov a Turniansko</i> <i>Spiš</i>	geografické vymedzenie, historické podmienky formovania kultúry, etnické zloženie obyvateľstva, konfesiónálne zloženie obyvateľstva, tradičné zamestnanie obyvateľstva, ľudové výtvarné umenie, ľudový odev, ľudové staviteľstvo, duchovná kultúra a folklór, folklórne súbory a festivaly, múzeá, najvýznamnejšie kultúrno-historické pozoruhodnosti	- vie charakterizovať vybraný región Slovenska z hľadiska kľúčových pojmov s cieľom vyzdvihnúť jeho kultúrne, historické, prípadne prírodné zvláštnosti, charakterizovať základné prvky ľudovej kultúry - tradičné zamestnanie, ľudové výtvarné umenie, ľudový odev, staviteľstvo, duchovnú kultúru a folklór, vedieť uviesť aspoň jeden folklórny festival, folklórny súbor, múzeum pôsobiace v danom regióne, - - vie ukázať región na etnografickej, aj prírodnej mape Slovenska, vymenovať mestské centrá a obce najviac reprezentujúce kultúru regiónu

Kultúrna inakosť v regióne; Krása ľudového umenia - Regióny stredného Slovenska (12hodín)	<i>Novohrad a Hont</i> <i>Podpoľanie a Horehronie</i> <i>Turiec</i> <i>Orava</i> <i>Stredné Považie a Kysuce</i>	geografické vymedzenie, historické podmienky formovania kultúry, etnické zloženie obyvateľstva, konfesiónálne zloženie obyvateľstva, tradičné zamestnanie obyvateľstva, ľudové výtvarné umenie, ľudový odev, ľudové staviteľstvo, duchovná kultúra a folklór, folklórne súbory a festivaly, múzeá, najvýznamnejšie kultúrno-historické pozoruhodnosti	Charakterizovať vybraný región Slovenska z hľadiska kľúčových pojmov s cieľom vyzdvihnúť jeho kultúrne, historické, prípadne prírodné zvláštnosti, charakterizovať základné prvky ľudovej kultúry -tradičné zamestnanie, ľudové výtvarné umenie, ľudový odev, staviteľstvo, duchovnú kultúru a folklór, vedieť uviesť aspoň jeden folklórny festival, folklórny súbor, múzeum pôsobiace v danom regióne, vedieť ukázať región na etnografickej, aj prírodnej mape Slovenska, vymenovať mestské centrá a obce najviac reprezentujúce kultúru regiónu
Kultúrna inakosť v regióne, Krása ľudového umenia - Regióny západného Slovenska (6hodín)	<i>Tekov a Ponitrie</i> <i>Malokarpatsko, Trnavsko a Podunajsko</i> <i>Záhorie a Myjavsko</i>	geografické vymedzenie, historické podmienky formovania kultúry, etnické zloženie obyvateľstva, konfesiónálne zloženie obyvateľstva, tradičné zamestnanie obyvateľstva, ľudové výtvarné umenie, ľudový odev,	- vie charakterizovať vybraný región Slovenska z hľadiska kľúčových pojmov s cieľom vyzdvihnúť jeho kultúrne, historické, prípadne prírodné zvláštnosti, charakterizovať základné prvky ľudovej kultúry - tradičné zamestnanie, ľudové výtvarné umenie, ľudový odev,

		ľudové stavitel'stvo, duchovná kultúra a folklór, folklórne súbory a festivaly, múzeá, najvýznamnejšie kultúrno-historické pozoruhodnosti	stavitel'stvo, duchovnú kultúru a folklór, vedieť uviesť aspoň jeden folklórny festival, folklórny súbor, múzeum pôsobiace v danom regióne, vedieť ukázať región na etnografickej, aj prírodnej mape Slovenska, vymenovať mestské centrá a obce najviac reprezentujúce kultúru regiónu
Vstup histórie do života žiaka Kultúrna inakosť v regióne (2hodiny)	<i>Dedičstvo predkov - Kultúrna pestrosť Slovenska I.</i> <i>Dedičstvo predkov - Kultúrna pestrosť Slovenska II.</i>	kultúra, kultúrne regióny, národopisné oblasti, etnické a konfesijné zloženie obyvateľstva, kultúrno-historické pozoruhodnosti, regionálne povedomie, regionálna výchova	- charakterizovať kľúčové pojmy, orientovať sa na regionálnej mape, vedieť vymenovať najtypickejšie prvky ľudovej kultúry, kultúry všeobecne, histórie, konfesie a pod. daného regiónu, zdôrazniť význam regionálneho povedomia a regionálnej výchovy jeho obyvateľov pre rozvoj regiónu, ochranu pamiatok, kultúrnych a prírodných zaujímavostí

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Didaktická technika	Materiálne výchovné prostriedky	Ďalšie zdroje
Tabuľa Interaktívna tabuľa	historické a geografické encyklopédie, odborná literatúra,	internet, knižnica, exkurzie a vychádzky –

Dataprojektor PC	odborné časopisy, mapy, obrazový materiál, trojrozmerné pomôcky	múzeá, výstavy, galérie, expozície v prírode

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a bude realizovaná v súlade s Metodickým pokynom č.7/2009-R na hodnotenie žiakov základnej školy.

Zručnosť žiaka budeme hodnotiť známku s dôrazom na samostatnosť a správnosť plnených úloh, na aktívne zapájanie sa do praktických činností, prezentáciu projektov, tvorbu vlastných referátov a ústnym skúšaním.

Oblasti hodnotenia:

- aktivita, zapojenie sa do činnosti
- snaha, usilovnosť
- samostatná práca – schopnosť samostatne hľadať riešenie
- práca v tíme
- tvorba projektu
- kontrola vedomostí

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy:

1. verbálna forma kontroly – prezentovať poznatky žiaka na základe jeho odpovede. Hodnotiť podľa vzdelávacieho štandardu.
2. preverovať úroveň samostatnej práce žiakov – písomné testy
3. úroveň znalostí je vhodné hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov, referátov, súťaží či praktických zručností

Kritériá hodnotenia

- dbať na informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu hodnotenia
  - dbať na pravidelnosť v hodnotení
  - kombinovať klasifikáciu so slovným hodnotením
  - rešpektovať vekové a individuálne osobitosti žiaka
  - pri priebežnom hodnotení prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť
  - pri súhrnom hodnotení objektívne hodnotiť kvalitu jeho vedomostí, zručností a návykov
- Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov získavať týmito metódami, formami a prostriedkami:
- sústavným diagnostikovaním žiaka
  - sústavným sledovaním výkonu žiaka
  - rôznymi druhmi skúšok/ ústne i písomné/
  - analýzou výsledkov rôznych činností žiaka
  - konzultácie s ostatnými učiteľmi podľa potreby
  - rozhovor so žiakom a jeho zástupcami

Prierezové témy:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

MEV – Mediálna výchova

MUV – Multikultúrna výchova

OZZ – Ochrana života a zdravia

TPP – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

RGV – Regionálna výchova

DOV – Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

FIG – Finančná gramotnosť

Názov predmetu	Etická výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na II. stupni základných škôl je

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie

- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg
- umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami
- umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.
- Rozvíjať u žiakov základné poznatky z finančnej gramotnosti:
 Ekonomické hodnoty a etika
 Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre
 Pozitívne vzory v každodennom živote
 Masmediálne vplyvy
 Dobré meno a pravda ako etické hodnoty
 Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine
 Vzťah k chorým, starým, postihnutým ľuďom

Kľúčové kompetencie - výchovné a vzdelávacie stratégie.

Stratégia vyučovania

Osvojenie základných sociálno-komunikačných zručností :

Úrovne komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia, pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie, prejavenie úcty voči iným v komunikácii, komunikačné šumy, chyby a prekážky.

Osvojenie si zručností pozitívneho hodnotenia seba aj druhých:

Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta, sebaovládanie, poznanie svojich silných a slabých stránok, povedomie vlastnej hodnoty, elementy formujúce sebaúctu v školskom veku (rodina, škola, vrstovníci, zovňajšok, úspech, vzťahy, záujmy...).

Pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach, pozitívne hodnotenie najbližších (rodina, kamaráti, učitelia...) hľadanie dôvodov pre pozitívne hodnotenie iných, ich verbálne vyjadrenie, prípadne písomné vyjadrenie pozitív iných, reflexia nad dobrom, ktoré od iných prijímame. Úcta k postihnutým, starým, chorým a pod.

Osvojenie tvorivého riešenia každodenných situácií v medziľudských vzťahoch:

Rozvíjanie základnej tvorivosti, objavovanie darov prostredníctvom širokej ponuky pre ľudskú tvorivosť (pohybová, výtvarná, imitačná, literárne, prosociálna...) radosť z tvorivosti, tvorivosť a iniciatíva v medziľudských vzťahoch (čo môžem urobiť pre mojich spolužiakov, pre našu triedu, pre rodinu, pre ľudí v núdzi...).

Osvojenie základných pojmov súvisiacich s ochranou prírody a životného prostredia:

Vnímanie prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života, dôležitosť ochrany prírody z hľadiska prosociálnosti (úcta k tým, čo prídu do prírody po nás, či už o týždeň, alebo o sto rokov...) ekologická etika z pohľadu žiaka (zber odpadu, neznečisťovať okolie, šetriť prírodu konkrétnou citlivosťou v bežných životných situáciách –tečúci vodovodný kohútik, zbytočne zažaté svetlo).

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty - deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Otvorená komunikácia (4hodiny)	Úrovne komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia Pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie Prejavenie úcty voči iným v komunikácii	vie vymenovať druhy komunikácie a jej úrovne - vie vysvetliť pojem otvorená komunikácia	uvedomuje si príčiny prekážok pri nedorozumeniach dobře zvláda základné komunikačné zručnosti – predstavenie sa, pozdrav, poďakovanie, prosbu, ospravedlnenie sa
Poznanie a pozitívne hodnotenie seba a druhých (4hodiny)	Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta, sebaovládanie Pozitívne hodnotenie najbližších (rodina, kamaráti, učelia...) hľadanie dôvodov pre pozitívne hodnotenie iných Úcta k postihnutým,	- rozumie a vie vysvetliť pojmy sebaúcta a sebaovládanie - vie vysvetliť dôležitosť pozitívneho hodnotenia druhých v medziľudských vzťahoch - vie vysvetliť dôležitosť pozitívneho	uvedomuje si dôležitosť poznania svojich silných a slabých stránok - chápe zmysel pozitívneho hodnotenia druhých - učí sa vidieť problémy postihnutých, starých a chorých a objavuje ich dary

	starým, chorým a pod.	hodnotenia druhých v medziľudských vzťahoch	
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva (5hodín)	Rozvíjanie základnej tvorivosti darov prostredníctvom širokej ponuky pre ľudskú tvorivosť (pohybová, výtvarná, imitačná, literárna, prosociálna...) Radosť z tvorivosti Tvorivosť a iniciatíva v medziľudských vzťahoch	vie vysvetliť aké má miesto tvorivosť v medziľudských vzťahoch	rozumie, že tvorivosť je potrebná nielen pre vedu a umenie, ale aj pre vytváranie medziľudských vzťahov
Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov (3hodiny)	Definovanie a delenie citov, pocitov Identifikácia vlastných citov	vie vysvetliť pojem city a ich základné členenie -city, čo sa spájajú s prežívaním pohody (radosť, nádej, istota, vďačnosť, láska...	chápe dôležitosť vyjadrenia citov pre život chápe dôležitosť vyjadrenia citov pre život
Závislosti (2hodiny)	Alkohol, Fajčenie Omamné látky	- pozná škodlivosť závislosti od fajčenia, alkoholu, omamných látok	- na ponuky k neviazanej zábave alebo iným druhom závislostí odpovedá – „nie“ - je schopný posúdiť mieru pri rôznych ponukách zábavy - akákoľvek neznášateľnosť voči osobám alebo skupinám osôb je mu cudzia

Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých (4hodiny)	Dôležitosť empatie Rozvoj empatického vnímania iných ľudí na základe pochopenia dôležitosti empatie pre seba samého Rozvoj empatie - počúvanie, podobná skúsenosť, citlivosť	-rozumie a vie vyjadriť pojem empatie a jej význam v medziľudských vzťahoch	-chápe význam empatie vo svojom živote - je ochotný ponúkať empatiu iným
Zvládnutie asertivity (3hodiny)	Asertivita ako súčasť komunikácie. Výhody a nevýhody všetkých troch typov správania Spôsoby správania v kolíznych situáciách – pasívne, agresívne a asertívne Vysvetlenie podstaty asertivity – pokojné presadzovanie svojich názorov bez toho aby sme ubližovali inému	- vie vysvetliť pojem „sebapresadenie“ a pozná jeho význam v medziľudských vzťahoch	- je schopný reflektovať na svojom živote všetky tri formy správania - agresívne, pasívne a asertívne - chápe výhodnosť asertívneho správania pre ozdravenia a jasnosť vzťahov
Etické morálne hodnoty (1hodina)	Dobré meno Pravda Poznanie Pravda a lož, tajomstvo	- vie vysvetliť pojmy dobré meno, pravda, poznanie, lož, tajomstvo	Pozná zásady narábania s pravdou. Uvedomuje si hodnotu pravdy, cti a dobrého mena. V komunikácii svoje názory a tvrdenia podkladá argumentmi a prijíma argumentáciu iných

Ekonomické hodnoty a etika (1hodina)	Pozná zásady narábania s pravdou. Uvedomuje si hodnotu pravdy, cti a dobrého mena. V komunikácii svoje názory a tvrdenia podkladá argumentmi a prijíma	Osvojovanie si základných pojmov súvisiacich s ekonomickými hodnotami vo vzťahu k etike, osvojovanie si základných ekonomických cností	Chápe základné ekonomické pojmy súvisiace s ekonomickými hodnotami. Pozná ciele a úlohy reklamy. V materiálnej oblasti je rozvážny, učí sa chápať hodnotu peňazí. Pozná banky a iné finančné inštitúcie
Pozitívne vzory v každodennom živote (3hodiny)	Vedíme žiakov k citlivosti na vnímanie ľudí okolo seba, anonymný hrdina Ako by som chcel žiť a ako nie, ako kto a prečo??	vie vymenovať vlastnosti ľudí, ktorí môžu byť pozitívnym vzorom	chápe dôležitosť prítomnosti prosociálnych vzorov vo svojom živote - sám sa identifikuje s niektorými vlastnosťami svojich vzorov
Prosociálne správanie (3hodiny)	Komponenty prosociálneho správania: - správanie v prospech druhého, správanie bez očakávania protislužby Druhy prosociálneho správania: pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo.	- rozumie a vie vysvetliť pojem prosociálne správanie - vie vymenovať niektoré druhy prosociálneho správania	- z vlastnej skúsenosti si uvedomuje, čo je to nezištnosť pri konaní dobra - tešia ho rôzne druhy prijatého i vykonaného prosociálneho správania - je ochotný pomôcť, podeliť sa - vie prijať ponúkanú pomoc

Hodnotenie výsledkov žiakov - metódy a prostriedky

Na hodine etickej výchovy žiakov nehodnotíme známku. Je vhodné a žiaduce jednotlivcov slovné oceniť počas hodiny a skupinu žiakov priebežne i na konci hodiny. Žiaci by mali tiež mať priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Literatúra: Lencz, L.: Pedagogika etickej výchovy. Výchova k prosociálnosti. Bratislava : Metodické centrum v Bratislave, 1998.

Lencz, L.: Metódy etickej výchovy. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1993.

Lencz, L. – Križová, O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova, Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1997.

Učebňa audiovizuálnej techniky (Dataprojektor, počítač, DVD, tabuľa)

Tabuľa

Internet, knižnica

Prierezové témy

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

MEV – Mediálna výchova

MUV – Multikultúrna výchova

OZZ – Ochrana života a zdravia

TPP – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

RGV – Regionálna výchova

DOV – Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

FIG – Finančná gramotnosť

Názov predmetu	Náboženská výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovací predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti.

Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Ciele vyučovacieho predmetu

Vyučovací predmet náboženstvo/náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti.

Náboženstvo/náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú. Zároveň výučba predmetu naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé

témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť. Ciele predmetu sú stotožnené s cieľom Národného programu výchovy a vzdelávania Slovenskej republiky „...nechceme v Národnom programe len zdôrazňovať organizačné zmeny, financovania, formálne aspekty, zmeny v riadení, ale ide hlavne o polozenie základov zmeny filozofie výchovy, osvojenia si nových hodnôt poznávacích a morálnych kvalít človeka budúcnosti. Mladí ľudia by sa mali strániť: pôžitku bez svedomia, bohatstva bez práce, vedy bez ľudskosti, poznania bez vôle, podnikania bez mravnosti, politiky bez princípov.“

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet
- hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu
- formovať svedomie
- prehľbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom
- oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova
- rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v cirkvi

Kľúčové kompetencie

- majú procesualný charakter. Žiaci si ich osvojujú na veku primeranej úrovni prostredníctvom obsahu, metód vzdelávania a činnosti.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií, ako základným orientačným nástrojom pre vymedzenie kľúčových kompetencií ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

kompetencia k celoživotnému učeniu sa

sociálne komunikačné kompetencie

kompetencie uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky

kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

kompetencia riešiť problémy

kompetencie občianske

kompetencie sociálne a personálne

kompetencie pracovné

kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

odborné kompetencie

Vyučovaci predmet náboženská výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

1. kompetencie k učeniu sa

Žiak vyberá a využíva pre efektívne učenie vhodné spôsoby, metódy a stratégie, plánuje, organizuje a riadi vlastné učenie kriticky hodnotí výsledky svojho učenia a diskutuje o nich •

rozumie symbolickému spôsobu vyjadrovania jazyka Biblie a jazyka Cirkvi, integruje • náboženský spôsob vnímania a chápania sveta do svojho celkového vzťahu k svetu, súbežne s pohľadom prírodných a humanitných viedprejavuje ochotu venovať sa ďalšiemu štúdiu a dialógu medzi týmito obormi aj v ďalšom živote udalosti svojho života vníma a spracováva ako životnú skúsenosť, tj. schopnosť transformovať na základe reflexie prežitých udalostí svoje konanie v budúcnosti

2. kompetencie k riešeniu problémov

Žiak vníma, rozpozná a pochopí problém, premyslí a naplánuje riešenie problému • samostatne rieši problém s dôrazom na etický princíp k druhým ľuďom a k životnému • prostrediu, kriticky myslí, hľadá kritéria pre voľbu riešenia problémov, zdôvodní návrhy svojich riešení s ohľadom na učenie Cirkvi robí uvážené rozhodnutia, je schopný ich obhájiť, zhodnotí výsledky svojich činov chápaním vlastnej tradície a chápaním postojov inak svetonázorovo alebo zmýšľajúcich ľudí predchádza konfliktom postoj vzájomnej tolerancie vníma ako základnú zásadu vlastného konania

3. komunikačné kompetencie

Žiak formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory v logickom slede, vyjadruje sa výstižne, súvisle a kultivovane účinne sa zapája do diskusie, obhajuje svoj názor a vhodne argumentuje využíva informačné a komunikačné prostriedky a technológie pre kvalitnú a účinnú • komunikáciu využíva získané komunikačné zručnosti k vytváraniu vzťahov potrebných k plnohodnotnému • súžitiu a kvalitnej spolupráci s ostatnými ľuďmi objavuje zmysel symbolického vyjadrovania, rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach.

4. sociálne a interpersonálne kompetencie

Žiak účinne spolupracuje v skupine, na základe poznania alebo prijatia novej roly v pracovnej •

činnosti pozitívne ovplyvňuje kvalitu spoločnej práce podieľa sa na utváraní príjemnej atmosféry v triednom tíme, ohľaduplnosťou prispieva k upevňovaniu medziľudských vzťahov, v prípade nutnosti poskytne pomoc alebo o ňu požiada prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňuje skúsenosti druhých ľudí angažuje sa a uskutočňuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky vytvára si pozitívny obraz o sebe, ktorý podporuje jeho sebadôveru a samostatný rozvoj ovláda a riadi svoje konanie a správanie tak, aby bol so sebou spokojný a vážil si sám seba •

5. občianske kompetencie

Žiak rešpektuje, chráni a oceňuje národnú tradíciu, kultúrne a historické dedičstvo - prejavuje pozitívny postoj k umeleckým dielam, rozvíja zmysel pre kultúru, aktívne sa zapája -

do kultúrneho diania a športových aktivít uvedomuje si základné humanistické hodnoty, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie, vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti rešpektuje presvedčenie iných ľudí a váži si ich vnútorné hodnoty -

je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti - odmieta útlak a hrubé zaobchádzanie, uvedomuje si povinnosť postaviť sa proti fyzickému aj - psychickému násiliu uvedomuje si

svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, - prispieva k naplneniu práv iných
chápe základné ekologické súvislosti a enviromentálne problémy, rešpektuje požiadavky na - kvalitné životné prostredie rozhoduje sa v záujme podpory a ochrany zdravia -

6. pracovné kompetencie

Žiak dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje -

výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny - prácu vníma nielen ako zdroj príjmu zaisťujúci určitú životnú úroveň, ale aj ako povolanie - k spolupráci na rozvoji dobrej budúcnosti pre ľudí a pre svet

7. existenciálne kompetencie

Žiak objavuje zmysel pravdy, spravodlivosti, osvojí si kritický a diferencovaný prístup k vlastnej osobe, prijíma sám seba, je pripravený sa na tomto základe si stanoviť nové životné ciele,

objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na jeho schopnosť podať výkon, vysvetlí hodnotu individuálneho ľudského života, objavuje hranice človeka – utrpenie a smrť, je otvorený pre možnosti ich prekonania, ktoré ponúka kresťanská viera objavuje zmysel života, preberá sebariadenie, preberá zodpovednosť za sebaurčenie rozumie psychickým, sociálnym a historickým súvislostiam, ktoré podmieňujú hľadanie zmyslu života a je otvorený pre jeho transcendentnú hĺbku

vytvára si rebríček hodnôt a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov, analyzuje

•

dôležité faktory ovplyvňujúce myslenie a životný štýl súčasného človeka

vníma vo svojom živote ako dôležité rozhodnúť sa na základe poznania a skúsenosti pre • svetonázorový postoj je schopný posúdiť a oceniť hodnotu vzťahov /priateľstva, manželstva, rodiny/, vysvetlí význam manželstva a rodiny a posúdi ich prínos pre spoločnosť, chápe zmysel vernosti

Obsah vzdelávania

Učivo predmetu obsahuje tieto ročníkové témy a ročníkové ciele:

5. ročník

Téma roka: Poznávanie cez dialóg.

Cieľ roka: Spoznávať spôsoby komunikácie Boha s ľuďmi. Nadchnúť sa pre komunikáciu Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova.

Prostredníctvom komunikácie sa približovať k Bohu a k ľuďom.

6. ročník

Téma roka: Poznávanie pravdy.

Cieľ roka: Spoznávať Božiu pravdu. Oceniť nemeniteľnosť pravdy pochádzajúcej z Božej múdrosti. Orientovať svoj život na život v pravde. Praktizovať život v pravde podľa hlasu svedomia.

7. ročník:

Téma roka: Sloboda človeka.

Cieľ roka: Poznať hranice osobnej slobody. Vnímať oslobodzujúcu silu Ježiša Krista. Osvojiť si návyky kresťanského životného štýlu.

8. ročník:

Téma roka: Dôstojnosť človeka.

Cieľ roka: Defi novat' pôvod práva človeka na život, dôstojnosť a úctu. Vnímať osobnú hodnotu človeka. Interiorizovať kresťanské postoje a hodnoty.

9. ročník

Téma roka: Zodpovednosť človeka.

Cieľ roka: Posúdiť hodnotu zodpovednosti. Uvedomiť si osobnú zodpovednosť za seba a za iných. Formovať návyk kresťanského životného štýlu v rodinnom a spoločenskom živote.

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	piaty

ročníková téma: *Poznávanie cez dialóg*

Tématický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. BOH Hovorí K ČLOVEKU	Sväté písmo – posvätná kniha kresťanov /vyhľadávanie kníh, kapitol veršov/, skratky kníh. Byzantská misia na území Veľkej Moravy Žiaci vierozvestcov – sv. Gorazd, jeho žiak sv. Bystrík	• vymenovať 5 kníh Prvého (Starého) zákona a 5 kníh Nového zákona • podľa súradníc nájsť daný text vo Svätom písme • správne používať skratky kníh Svätého písma, čísla kapitol a veršov • opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda • vysvetliť prínos byzantskej misie pre Slovensko • vysvetliť prínos prekladu Svätého písma do nášho jazyka • reprodukovať spamäti prvé dva verše Jánovho evanjelia • s pomocou učiteľa poskladať modlitbu Otče náš v cirkevno-slovanskom jazyku • používať vhodné slová v komunikácii s inými ľuďmi • pravdivo a správne šíriť informácie
• DIALÓG BOHA A ČLOVEKA	Modlitba ako dialóg Modlitba ako prosba, nárek, chvála, protest, vďaka Tanec, spev, slávenie, mlčanie ako modlitba Miesto a čas modlitby v živote človeka	• identifikovať formy modlitby v biblických textoch o Dávidovi, Šalamúnovi, Márii, Ježišovi • prerozprávať časť biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna • stručne charakterizovať sedem prosieb modlitby Otče náš • vytvoriť kartotéku biblických modlitieb • nájsť vo Svätom písme modlitbu Otče náš • porovnať dva evanjeliové texty modlitby Otče náš

		• prostredníctvom modlitby rozvíjať dialóg s Bohom • citovať jeden citát zo Svätého písma • správne doplniť (poskladať) Magnifikat
3. MOJA MODLITBA	Pravidlá modlitby (miesto, čas a pravidelnosť) Druhy modlitby Príklady svätých – hymnus sv. Františka na stvorenie - príklad oslavnej modlitby	• vymenovať pravidlá modlitby • pomenovať aspoň tri druhy modlitby • jednoducho prerozprávať životopis sv. Františka • podľa vzoru – hymnus sv. Františka na stvorenie • v modlitbe vyjadriť vďaku, výrazovo vyjadriť Františku • pieseň stvorenia • vytvoriť osobnú modlitbu k rôznym príležitostiam
4. NÁŠ DIALÓG S BOHOM	Komunikácia prostredníctvom symbolu. Náboženské symboly. Potreba slávenia v živote človeka. Čas slávenia - liturgický rok Miesto slávenia - posvätné miesta	• vysvetliť pojem symbol • rozlíšiť znak od symbolu • oceniť úlohu a zmysel symbolov • porovnať striedanie profánneho a posvätného času. • orientovať sa v striedaní času liturgického roka • vnímať rozdielnu náplň a úlohu jednotlivých liturgických období • priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu • správne demonštrovať aspoň 5 liturgických úkonov • vysvetliť a oceniť potrebu slávenia • predstaviť skutočnosti potrebné k sláveniu – miesto, čas, hostina • symbolicky nakresliť schému rozdelenia liturgického roka • pomenovať základné časti chrámu • nakresliť a pomenovať 5 liturgických predmetov
5. OBETA BOŽIEHO EUDU	Obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka. Náboženský význam slova obeta Židovský a kresťanský obetný kult Osobná obeta	• prostredníctvom príkladu opísať zmysel obety • uviesť príklady obety druhých ľudí (priateľov, rodičov) • vysvetliť jednoduchým spôsobom sprítomnenie Ježišovej obety pri sv. omši • vysvetliť prirovnanie Ježiša k nebeskému pelikánovi • nájsť analógiu medzi baránkom v Prvom (Starom) zákone a Božím baránkom v

		Novom zákone • vysvetliť význam chleba a vína v živote človeka • charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba a vína pri sv. omši • aktívne sa podieľať na príprave a priebehu liturgického sláven
6.DIALÓG CEZ SLUŽBU	Služba chorým – sviatosť pomazania chorých, Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v cirkvi, kláštorná starostlivosť o chudobných a chorých, Katarína Sienská, Vincent z Pauly, Alžbeta Durínska služba ľudskej rodine – sviatosť manželstva služba Božej rodine – sviatosť kňazstva – diakon, kňaz, biskup	vymenovať konkrétne formy pomoci Cirkvi, chudobným a biednym v dejinách aj v súčasnosti • opísať a porovnať možnosti angažovanosti chlapca a dievčaťa v službe rodine a spoločenstvu • konkrétnymi skutkami slúžiť rodine, chorým, slabším • vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a pomazania chorých pre človeka z pohľadu služby
7. SLUŽBA MODLITBOU	Obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka Obeta Ježiša Krista Obeta Božieho baránka - starozákonná, novozákonná obeta, žodovská pascha, posledná večera, Obetný dar, moja obeta	• Opísať zmysel obety • konkrétnym skutkom vyjadriť vďačnosť za obetu

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne

Ročník	šiesty

ročníková téma: Poznávanie pravdy

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
PRAVDA AKO HODNOTA	Obsahový štandard Potreba pravdy Jakub a Ezau Pravda v etike, médiá (zachovanie tajomstva)	- na konkrétnej modelovej situácii rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom - interpretovať cez biblický príbeh o Jakubovi a Ezauovi dopad klamstva na vzťah súrodencov - vysvetliť potrebu pravdy v živote človeka a v medziľudských vzťahoch - posúdiť silu slova - pomenovať zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov - uviesť príklad manipulácie slovom a riziká manipulácie - na základe novinových článkov posúdiť hodnotu etiky pravdy v masmédiách - vo dvojici vytvoriť i ktívny list redaktorovi (novín, TV...) a posúdiť hodnovernosť daného masmédiá
HEADANIE PRAVDY O SVETE	Cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti Mýtický obraz sveta Evolučná teória Biblický obraz stvorenia sveta	- opísať pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení sveta - porovnať predstavenú časovú udalosť stvorenia sveta na „lište“ času a vo Svätom písme⁷⁷ - pomenovať biblický príbeh o stvorení ako model stvorenia, nie historickú udalosť - porovnať biblický príbeh o stvorení s vedeckým pohľadom - porovnať staroveké mýty o vzniku sveta s posolstvom biblického textu - jednoducho vytvoriť symbolický obraz stvorenia sveta - zostaviť vlastný žalm na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka - vytvoriť jednoduchý projekt pre pomoc znečistenej prírode (globálne problémy)
HEADANIE PRAVDY O SEBE	Pôvod človeka Biblický obraz stvorenia človeka Pád človeka Hranice človeka (svedomie)	- pomenovať symbolickosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom - vysvetliť hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz - vnímať svoje vlastné hranice

		• navonok prejavit' úctu k človeku • porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny) • zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí • určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy • na modelových situáciách rozlíšiť medzi pocitom viny a vedomím viny
Čl. 9 OHLASOVATELIA PRAVDY	Prorok Ezechiel (Ez 3, 1-3) Ježiš – učiteľ pravdy (Mt, 5,37) Apoštolí - hlásatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan) Modelové ilustrácie konceptov a princípov pravdy	• vysvetliť význam ohlasovania pravdy • odvodiť logický záver z prezentovanej obraznej biblickej reči pri povolani proroka Ezechiela • vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše ‚áno‘ nech je ‚áno‘ a vaše ‚nie‘ nech je ‚nie‘“. (Mt 5,37) • vymenovať aspoň dvoch ohlasovateľov pravdy • jednoducho opísať život sv. Petra a sv. Štefana • porovnať svoj život s predloženými vzormi - ohlasovateľmi pravdy
5. KONAŤ V PRAVDE	Zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky (Zlaté pravidlo) Židovský zákon Zedaka, islamský Zakat, Ježišov príkaz lásky Skutky lásky (skutky milosrdenstva) Sociálny hriech Riešenie problémovej úlohy – príbeh s mravnou dilemou	• diskutovať o význame „Zlatého pravidla“ • porovnať židovský zákon Zedaka, islamský Zakat a Ježišov príkaz lásky • prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede o význame „Zlatého pravidla“ • vnímať dopad rozhodnutia na život človeka • na modelovej situácii demonštrovať skutky lásky • posúdiť hodnotu pravdy a vyvodiť závery pri riešení problémovej úlohy s mravnou dilemou • rozlišovať medzi väčším a menším zlom, medzi väčším a menším dobrom • vymenovať 3 skutky, ktorými koná podľa pravdy • na príkladoch svätých, významných osobností a konkrétnych životných udalostiach vysvetliť spravodlivé (pravdivé) konanie

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne

Ročník	siedmy

ročníková téma: Sloboda človeka

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
SLOBODA A ČLOVEK	Chápanie slobody Povolanie k slobode Otroctvo človeka Závislosti Exodus – cesta k slobode Hranice slobody - Desatoro	- na konkrétnej životnej situácii rozoznať život v slobode a v otroctve hriechu - posúdiť potrebu Božieho zákona v živote - definovať pojem slobody ako vnútorný stav človeka - vysvetliť, v čom spočíva zneužitie slobody - vymenovať dôsledky prvotného hriechu - vysvetliť rozdiel medzi zamestnaním a povolaním - vysvetliť pojem závislosť - uviesť príklady rôznych závislostí - reflektovať svoje vlastné rozhodnutia - posúdiť a modifikovať biblické príbehy z pohľadu dnešnej doby - rozlišovať rôzne spôsoby slobody, chápať Desatoro ako ich vyjadrenie
SLOBODA A ROZHODNUTIA	Slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby) Sloboda a zodpovednosť Riešenie problémovej situácie – príbeh s mravnou dilemou Princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)	- na základe analýzy problémovej situácie vysvetliť dopad rozhodnutí na život jednotlivca a spoločnosti - definovať svedomie - posúdiť hodnotu spravodlivosti vo svete - vyrozprávať biblické príbehy a posúdiť ich hodnotu pre dnešný život - vysvetliť vývoj svedomia z pohľadu vývoja človeka - na problémových situáciách s morálnou dilemou posúdiť vývoj morálneho úsudku - posúdiť princípy rozhodovania z pohľadu autonómnej a heteronómnej morálky
BOH OSLOBODZUJE ČLOVEKA	Vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky Kresťanský pohľad na vinu a odpustenie Zaobchádzanie s vlastnou vinou Sociálny hriech Chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách Kristus oslobodzuje	predstaviť vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky - vysvetliť archetypálnu skúsenosť človeka s vinou a previnením v rôznych kultúrach a náboženstvách v dejinách ľudstva - konfrontovať ju s biblickým pohľadom na uznanie viny a odpustenia - uvedomovať si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad voči sebe, druhým ľuďom, svetu, Bohu - opísať postup sviatosti zmierenia

	(formy pokánia – sviatostné i mimo sviatostné)	• rozlíšiť sviatostnú formu pokánia a mimo sviatostnú formu • uviesť príklady sviatostných a mimo sviatostných foriem pokánia • osvojiť si kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
4. REŠPEKTOVANIE VIEROVYZNANÍ	rešpektovanie inakosti rozdelenie sveta podľa kultúr (myslenie kultúr) rozdielne cesty hľadania Boha (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo..) putovanie po ceste predkov	• vymenovať základné monoteistické náboženstvá • vymenovať základné polyteistické náboženstvá • opísať základné znaky svetových náboženstiev (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo) • porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením • opísať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev • priradiť základné symboly svetových náboženstiev • vyjadriť úctu voči ľuďom iného vierovyznania • rešpektovať slobodu vierovyznania • opísať pozitívne hodnoty svetových náboženstiev • pomenovať a zdôvodniť prínos náboženstiev pre život spoločnosti • vysvetliť kresťanský pôvod v histórii vyvoleného národa • pomenovať a zdôvodniť prínos kresťanstva pre život našej spoločnosti • vyjadriť úctu k osobným koreňom vychádzajúcim z kresťanstva a identifikovať sa s nimi⁸⁷
5. LÁSKA AKO PRINCÍP SLOBODY	sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) láska ako cesta k slobode (blahoslavenstvá) sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, spoločnosti, Cirkvi)	• orientovať sa v cirkevnom členení a hierarchickom usporiadaní, vymenovať diecézy Slovenska a ich biskupov • uvedomiť si dôležitosť autority v spoločnosti • vnímať napätie medzi vnútornou poslušnosťou k autoritám a nutnosťou odoprieť poslušnosť pri zneužití autority • formovať svedomie ako zvrchovanú normu mravnosti • poznávať hranice osobnej slobody • interpretovať texty blahoslavenstiev na

		chápanie konkrétnych životných situácií, ako výzvu pre kresťanské konanie vo svete a ako prejav spolupráce na rozvoji Božieho kráľovstva • je pripravený zapojiť sa do spoločného projektu kresťanskej pomoci • reálne oceniť vlastné dary a je pripravený použiť ich pre svoje dobro aj dobro blízkych

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	osmy

ročníková téma: Dôstojnosť človeka

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
• KTO SOM	Obsahový štandard Sebapoznanie (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti) Zodpovednosť za prijaté dary Sebaprijatie, komplexy Sebaúcta	• vysvetliť pojmy sebaúcta, sebaprijatie a komplexy • uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov • vyjadriť vlastný názor. • rozvíjať návyk vonkajších prejavov sebaúcty • eliminovať svoje komplexy • trénovať v pozitívnom sebahodnotení.
2. KTO JE ČLOVEK	Ľudská dôstojnosť (Gn) Kresťanský pohľad na zdroj dôstojnosti človeka (človek stvorený na Boží obraz) Človek ako muž a žena (úcta k človeku, dôstojnosť muža a ženy, matriarchát, patriarchát, sexizmus) Kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom	• vysvetliť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha • sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma • oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka • prispieť k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človeku • opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom • oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu • rozvíjať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu
3.ĽUDSKOSŤ	Odvrátená tvár ľudskosti (zneužívanie, manipulácia, vojna – v minulosti a dnes, problém	• položiť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia a hľadať na ne odpoveď • na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti • vnímať nebezpečenstvo náboženského

	„spravodlivých“ vo- jen) Otázky o zmysle utrpenia, pochybnosť ako miesto komunikácie, Boh ukrytý v biede sveta (bol som hladný ....) Božie kráľovstvo ako kráľovstvo pokoja 92 Ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji) Objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka)	fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania • prejavíť vonkajší skutok empatie voči iným • spoznať a odmietnuť manipuláciu
4. DÔSTOJNOSŤ A VÝKON	„Mat“ alebo „byt“ Hodnota práce a dôstojnosť človeka Cirkve slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, sociálne učenie Cirkvi) Utrpenie – sviatosť pomazania chorých	• porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti • integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivca • nadechnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi • vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť (štát, mesto, školu, triedu).
5. KULTÚRA ŽIVOTA	Kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti Hodnoty kultúry života a kultúry smrti (liberalizmus – relativizmus hodnôt, konzervativizmus – ochrana hod- nôt) Ľudskosť – kresťanský ideál (kresťanské vzory)	• zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru • na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť • uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti • akceptovať a preferovať život ako hodnotu • zostaviť škálu osobných hodnôt (môj rebríček hodnôt) • porovnať spoločenský prínos kresťanských hodnôt pre spoločnosť v porovnaní s prioritami liberalizmu • podľa zostaveného rebríčka hodnôt v modelových situáciách demonštrovať ich vonkajšie prejavy

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne

Ročník	deviaty

ročníková téma: Zodpovednosť

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. ZODPOVEDNOSŤ	Etymológia pojmu zodpovednosť Život – pozvanie k zodpovednosti (podobenstvo o talentoch)	• vysvetliť etymológiu pojmu zodpovednosť • objaviť posolstvo biblického textu podobenstva o talentoch • aplikovať podobenstvo o talentoch ako pozvanie k zodpovednosti pre svoj život • formovať postoj zodpovednosti za svoj život
2. ZODPOVEDNOSŤ ZA SEBA	Sebarozvoj (sebaocenenie a prijatie) Potreba životných vzorov Korekcia mediálnych vzorov (imitovanie vzorov) Výzva k hľadaniu a odkrývaniu životného zmyslu Ponuka kresťanských vzorov (Jn 1,35-39)	Žiak vie • racionálne sa konfrontovať s potrebou životných vzorov • kriticky analyzovať ponuku mediálnych vzorov a konfrontovať svoj postoj voči vzorom • rozlíšiť medzi manipulačným vzorom a vzorom ponúkajúcim sprevádzanie • rozvíjať schopnosť seba porozumenia • vnímať sebaocenenie a prijatie ako podmienku sebarozvoja • formovať postoj sebakorekcie vychádzajúcej z rovnováhy medzi potrebou originality a potrebou začlenenia sa • z pohľadu humanizmu oceniť kresťanskú ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru
3. ZODPOVEDNOSŤ ZA SVOJU VIERU	Prečo veriť? (dôvody pre vieru, dôvody pre neveru) Poverčivosť – nesprávna forma religiozity Nebezpečenstvo siekt a ich ponuky dnes Vyznanie viery - rozhodnutie pre vieru Reč Cirkvi - metaforická reč dogiem Nová reč Cirkvi – II. vatikánsky koncil Kresťanská zrelosť (sviatostný život)	• analyzovať dôvody pre náboženskú vieru • prijať skutočnosť religiozity človeka ako prejav túžby po presahu samého seba • logicky zdôvodniť poverčivosť ako prejav nezrelej religiozity • opísať znaky sekty • porovnať sektu a Cirkev • vysvetliť pôvod siekt a techniky manipulácie • interpretovať biblické texty obsahujúce vyznanie viery Ježišových učeníkov a nájsť súvislosť s apoštolským vyznaním viery • reprodukovať vyznanie viery ako akt dôvery • jednoduchým spôsobom vysvetliť historický kontext vzniku apoštolského a nicejsko-carohradského vyznania viery

		• rozlíšiť jednotlivé časti vyznania viery a ich konkrétnych významov • porozumieť vývoju reči Cirkvi v historickom kontexte • na odkaze II. vatikánskeho koncilu predstaviť potrebu novej reči Cirkvi súčasnej spoločnosti • vnímať sekularizmus ako prejav neporozumenia reči Cirkvi • rozvíjať kresťanské prvky spirituality v osobnostnom raste
4. ZODPOVEDNOSŤ ZA BUDOVANIE VZŤAHOV	Túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človeka k človeku a človeka k Bohu) Vzťahy muž a žena (Pieseň piesní) Priateľstvo a láska Ideál rodiny a pseudorodina Medzigeneračné vzťahy	Žiak vie • objaviť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu • nájsť rozdiely medzi priateľskou láskou, láskou muža a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu • oceniť význam budovania vzťahov ako naplnenia života zmyslom • vnímať hodnotu lásky ako proces dozrievania • uvedomiť si riziká zneužitia túžby človeka po láske • zostaviť hierarchiu hodnôt v partnerských vzťahoch • oceniť význam kvalitného budovania partnerského vzťahu ako základ hodnotného manželstva a rodiny • formovať návyk vonkajších prejavov úcty k človeku • rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti • predstaviť rodinu ako optimálne Bohom chcené spoločenstvo osôb zamerané pre dobro jej členov a na prijatie a výchovu detí¹⁰¹ • porozumieť svojmu postaveniu v rodine a osvojiť si riešenia rodinných konfliktov • na modelových situáciách si precvičiť riešenia rodinných konfliktov • vie hľadať kompromis pri riešení medzigeneračných konfliktov
5. ZODPOVEDNOSŤ ČLOVEKA ZA SVET, V KTOROM ŽIJE	Ekológia a zodpovednosť Gn 1,28-29 (globálne problémy) Angažovanosť kresťana	Žiak vie • na základe analýzy súčasných ekologických javov v konfrontácii s posolstvom biblického textu Gn 1,28-29

	v spoločnosti (politika, štátny režim) Úloha Cirkvi v spoločnosti Kresťanské denominácie na Slovensku Ekumenizmus	vyjadriť dôležitosť ekologického myslenia a správania sa človeka • vnímať potrebu ekologického myslenia človeka • praktizovať zručnosti triedenia odpadu v domácnosti a šetrného zaobchádzania s prírodnými zdrojmi • akceptovať vlastnú zodpovednosť prijatím svojej úlohy na spoluvytváraní sveta • zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a verejnom živote • osvojovať si postoj kresťanskej angažovanosti v spoločnosti a v Cirkvi • charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku a objaviť spoločné základy viery • akceptovať existenciu kresťanských denominácií ako dôsledok historického vývinu • oceniť asertívnu komunikáciu a správanie ako prejav spolupráce • rozvíjať postoj tolerancie ku kresťanom iných denominácií • formovať postoj spolupráce v ekumenickom duchu v sociálnej oblasti

Prierezové témy:

Vo všetkých ročníkoch budú obsiahnuté tieto prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Enviromentálna výchova

Mediálna výchova

5. Stratégie vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené

systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú **problémové metódy**, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnoriešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité **aktivizujúce metódy**, z nich je vhodná *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *filozofická diskusia* je efektívnym prostriedkom, ako vytvárať rovnováhu medzi vyučovaním zameraným na prežívanie a vyučovaním zameraným na rozumové zdôvodňovanie viery, *situačná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami), *kompozícia* (vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.), "A propos": konverzácia alebo iná spoločensky orientovaná interakcia, podľa rozprávania učiteľa, žiakov, návštevníka o najdôležitejších a najaktuálnejších témach zo života. Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy).

6. Učebné zdroje

-metodické príručky, vydané Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a precovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

7. Hodnotenie

Na hodnotenie predmetu vychádzame z Metodického pokynu Ministerstva školstva SR č.22/20011 – R z máj 20011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Predmet náboženská výchova je hodnotený na nižšom sekundárnom stupni hodnotený slovne.

Názov predmetu	Matematika
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Matematika na druhom stupni ZŠ je zameraná na rozvoj matematickej kompetencie tak ako ju formuloval Európsky parlament:

„Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, diagramy, grafy, tabuľky).“

Ciele vyučovacieho predmetu

- schopnosť používať matematiku v bežnom živote,
- schopnosť ovládať a využívať znalosti z finančnej gramotnosti v tematických celkoch priebežne počas celého ISCED2, realizovať témy z NŠFG z roku 2014
  - Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000
  - Počtové výkony s prirodzenými číslami
  - Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
  - Počtové výkony s desatinnými číslami
  - Percentá (vrátane jednoduchého úročenia)
  - Počtové výkony s celými číslami
  - Pravdepodobnosť, štatistika
  - Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc
  - Grafické znázorňovanie závislostí
  - Štatistika
- rozvíjať logické a kritické myslenie žiakov,
- schopnosť komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému,
- používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy),
- rozvíjať svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore,
- rozvoj algoritmického myslenia,

- schopnosť pracovať s návodmi a tvoriť ich,
- správne používať matematickú symboliku,
- schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- vedieť využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh,
- schopnosť žiaka používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií,
- viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa,
- podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá seba výchova a seba vzdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.

Kľúčové kompetencie

Čísla, premenná a početové výkony s číslami

Žiak:

- používa prirodzené, celé a racionálne čísla pri opise reálnej situácie,
- číta, zapisuje a porovnáva prirodzené, celé a racionálne čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti,
- zobrazí čísla na číselnej osi,
- vykonáva spamäti aj písomne základné početové výkony (sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie),
- zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov početových výkonov,
- pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok – časť (prirodzeným číslom, zlomkom, desatinným číslom, percentom), rieši kontextové a aplikačné úlohy,
- rieši modelovaním a výpočtom situácie vyjadrené pomerom, pracuje s mierkou máp a plánov,
- matematizuje jednoduché reálne situácie s využitím písmen vo význame čísla (premennú, určí hodnotu výrazu),
- matematizuje a rieši reálnu situáciu pomocou rovníc a ich sústav,
- tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a početových výkonoch a algebrickom aparáte.

Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Žiak:

- udáva tabuľky jednoduchých lineárnych súvislostí, dopĺňa chýbajúce údaje na základe objaveného pravidla a znázorňuje údaje,
- objavuje funkčné vzťahy medzi premennými a znázorňuje ich v pravouhlej súradnicovej sústave,

- vyjadří lineárne funkcie rovnicou, tabuľkou, grafom, vie uviesť príklady nelineárnych funkcií vytvára tabuľky a grafy pre jednoduché funkcie,
- objavuje a rieši úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť,
- znázorňuje údaje na diagrame, z diagramu číta znázornené údaje.

Geometria a meranie

Žiak:

- rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu; dokáže špecifikovať ich jednotlivé prvky (telesová uhlopriečka, vzťah hrán),
- pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami,
- používa k argumentácii a pri výpočtoch vety o zhodnosti a podobnosti trojuholníkov,
- rozoznáva a modeluje osovo a stredovo súmerné útvary v rovine, manipulatívnu činnosťou získava schopnosť pochopiť a osvojiť si jednoduché geometrické transformácie, pozná základné vlastnosti dvojíc súmerných útvarov a vie ich využívať pri jednoduchých konštrukciách,
- vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu, povrchu a objemu geometrických útvarov,
- pozná spôsob merania uhlov a počítanie s uhlami, využíva vlastnosti známych dvojíc uhlov (susedné, striedavé, doplnkové) pri výpočte vnútorných a vonkajších uhlov rovinných útvarov,
- pozná meracie prostriedky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach,
- analyzuje a rieši aplikačné geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Žiak:

- prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria,
- vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu,
- vykonáva zber, zápis, interpretáciu údajov a ich grafické znázornenie,
- je schopný orientovať sa v množine údajov,
- vie prisúdiť výrokom z blízkeho okolia správnu pravdivostnú hodnotu,
- vie posudzovať realitu zo štatistického a pravdepodobnostného pohľadu, v jednoduchých prípadoch vie rozlíšiť istý a nemožný jav.

Logika, dôvodenie, dôkazy

Žiak:

- dokáže kvantifikovať všeobecné výroky a uskutočniť negáciu kvantifikovaných výrokov,
- vie posúdiť jednoznačnosť jednoduchých návodov, vyhlášok a nariadení,

- posúdi správnosť použitých spojok „a“, „alebo“, „buď alebo“, „ak, tak“,
- posúdi pravdivosť alebo nepravdivosť matematických výrokov,
- pozná miesto definície, hypotézy a dôkazu v matematických textoch.

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Metódy

- motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačná demonštrácia),
- aktivizujúce metódy (situačná metóda, inscenačná metóda, didaktické hry, kooperatívne vyučovanie),
- expozičné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, demonštračná metóda, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, inštruktáž),
- problémové metódy (heuristická metóda, projektová metóda, brainstorming),
- fixačné metódy (metódy opakovania a precvičovania - písomného aj ústneho),
- diagnostické metódy (pozorovanie, ústne skúšanie, písomné skúšanie).

Postupy

- analýza (od celku k častiam),
- syntéza (od časti k celku, pochopenie vzťahov a súvislostí),
- indukcia (od jednotlivých faktov k všeobecným pojmom, k pravidlám, k definíciám),
- dedukcia (od zákonov, poučiek, pravidiel, definícií, pojmov k ich aplikácii na konkrétne príklady),
- genetický (vývinový) postup (rozvíjanie vedomostí postupnosťou),
- dogmatický postup (učenie bez zdôvodňovania a vysvetľovania – pravidlá, poučky, definície a pod.),
- porovnávanie, t.j. synkritický postup (zisťovanie zhody alebo rozdielu dvoch a viacerých predmetov a javov podľa určitých znakov),
- podobnosť, t.j. analógia (z podoby istých znakov predmetov a javov usudzujeme na ďalšie podrobnosti).

Formy

- Čl. 10 vyučovacia hodina,
- Čl. 11 praktické activity,
- Čl. 12 samostatná práca žiakov,
- Čl. 13 práca žiakov vo dvojiciach,
- Čl. 14 skupinová práca,
- Čl. 15 kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny),
- Čl. 16 práca s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),
- Čl. 17 samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky,
- Čl. 18 experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie),
- Čl. 19 projektové vyučovanie.

Obsah vzdelávania

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Vzdelávací obsah učebného predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov:

Čísla, premenná a početové výkony s číslami

Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Geometria a meranie

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Logika, dôvodenie, dôkazy.

V tematickom okruhu Čísla, premenná a početové výkony s číslami sa dokončuje vytváranie pojmu prirodzeného čísla, desatinného čísla, zlomku a záporných čísel. Žiaci sa oboznamujú s algoritmami početových výkonov v týchto číselných oboroch. Súčasťou tohto okruhu je dlhodobá propedeutika premennej, rovníc a nerovníc.

V tematickom okruhu Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy žiaci objavujú kvantitatívne a priestorové vzťahy, zoznámia sa s pojmom premennej veličiny a jej prvotnou reprezentáciou vo forme, tabuliek, grafov a diagramov. Skúmanie týchto súvislostí smeruje k zavedeniu pojmu funkcie.

V tematickom okruhu Geometria a meranie sa žiaci zoznamujú so základnými geometrickými útvarmi, skúmajú a objavujú ich vlastnosti. Učia sa zisťovať odhadom, meraním a výpočtom veľkosť uhlov, dĺžok, povrchov a objemov. Riešia polohové a metrické úlohy z bežnej reality. Dôležité miesto má rozvoj priestorovej predstavivosti.

V tematickom okruhu Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika sa žiaci naučia systematicky vypisovať možnosti a zisťovať ich počet, čítať a tvoriť grafy, diagramy a tabuľky dát, rozumieť bežným pravdepodobnostným a štatistickým vyjadreniam.

V tematickom okruhu Logika, dôvodenie, dôkazy, ktorý sa prelína celým matematickým učivom, rozvíjajú žiaci svoju schopnosť logicky argumentovať, usudzovať, hľadať chyby v usudzovaní a argumentácii, presne sa vyjadrovať a formulovať otázky.

Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín ročne
Ročník	piaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard

Opakovanie a prehĺbenie učiva 4. ročníka (15 h)	Prirodzené čísla a nula Rozvinutý tvar prirodzeného čísla, rád číslice Číselná os. Porovnávanie prirodzených čísel Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti a písomne (aj mimo oboru do 100) Počítanie so zátvorkami Zmenšenie a zväčšenie prirodzeného čísla Porovnávanie prirodzených čísel rozdielom Sčítanie a odčítanie ako navzájom opačné operácie (ako propedeutika rovníc) Riešenie slovných úloh s využitím sčítania a odčítania Magické štvorce, rébusy, doplňovačky Doplňenie chýbajúcich čísel		• vedieť čítať a zapisovať prirodzené čísla a určiť rád číslice v zápise prirodzeného čísla • vedieť rozlíšiť pojmy číslo, cifra, číslica • vedieť uviesť príklady použitia prirodzených čísel v bežnom živote • zobraziť prirodzené číslo na príslušnej číselnej osi • vedieť zistiť vzdialenosť prirodzených čísel na číselnej osi • vedieť porovnať a usporiadať prirodzené čísla • vedieť pohoťovo spamäti sčítat a odčítat prirodzené čísla obore do 100, v jednoduchých prípadoch aj vo vyššom obore • vedieť písomne sčítat a odčítat prirodzené čísla v obore do 10 000 • vykonať skúšku správnosti prevedenej počtovej operácie a rozhodnúť o potrebe realizácie tejto skúšky • poznať dohody pri počítaní so zátvorkami • analyzovať zápis

	v sčítaciach pyramídach, šípkových diagramoch a obrazcoch Samostatná tvorba matematických rébusov a hádaniek		úlohy so zátvorkami • zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo • porovnať čísla rozdielom • analyzovať text slovnej úlohy a diagnostikovať dané a hľadané údaje potrebné pre riešenie úlohy • používať logickú úvahu a kombinačný úsudok pri riešení úloh a problémov, nachádzať rôzne riešenia predkladaných alebo skúmaných situácií
Násobenie a delenie v obore do 10 000 (30 h)	Upevnenie a prehĺbenie násobenia a delenia prirodzených čísel v obore násobilky Násobenie a delenie spamäti v obore do 100 Násobenie ako postupné sčítavanie a delenie na rovnaké časti aj ako postupné odoberanie Násobenie a delenie po častiach (propedeutika distributívnosti) Násobenie súčtu	• prirodzené číslo, • cifra, • číslica, • číselná os, • sčítanec, • súčet, • menšenec, • menšiteľ, • rozdiel, • činiteľ, • súčin, • delenec, • deliteľ, • podiel, • neúplný podiel, • skúška správnosti delenia, • zvyšok pri delení • viac, • menej, • rovnako, • polovica,	• zobraziť prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradiť jeho obraz a opačne • porovnať prirodzené čísla • vedieť pohotovo spamäti násobiť a deliť v obore do 100, v jednoduchých prípadoch aj vo vyššom obore • vedieť násobiť pomocou sčítania • vedieť deliť pomocou postupného odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti • vedieť deliť jednociferným číslom v obore do

	a rozdielu jednociferným číslom v obore do 100 Delenie so zvyškom Delenie (propedeutika) so zvyškom v obore do 100 Násobenie a delenie jednoduchých čísel spamäti Násobenie a delenie písomne jednociferným číslom v obore do 10 000 (pomocou kalkulačky aj dvojciferným a trojciferným číslom) Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické myslenie s využitím násobenia a delenia (aj ako propedeutika zlomkov, propedeutika pomeru)	• tretina	100 so zvyškom (aj s kalkulačkou) • písomne násobiť a deliť jednoduché čísla v obore do 10 000 • poznať a vedieť používať algoritmus písomného násobenia jednociferným číslom • poznať a vedieť používať algoritmus písomného delenia jednociferným číslom aj so zvyškom • pohotovo používať kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel v obore do 10 000 • riešiť jednoduché aplikačné úlohy s využitím násobenia a delenia
Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión (19 h)	Vytvorenie predstavy o veľkých číslach Rád číslice v zápise prirodzeného čísla	• rád číslice, • zápis prirodzeného čísla, • stovky, tisíce, desaťtisíce,... • susedné čísla,	• vytvoriť predstavu o veľkých číslach • používať prirodzené čísla pri opise reálnej situácie • vedieť čítať

	Čítanie a písanie veľkých prirodzených čísel Porovnávanie, usporiadanie prirodzených čísel Zaokrúhľovanie prirodzených čísel Zaokrúhľovanie nadol (nahor) Približné počítanie so zaokrúhlenými číslami Číselná os, vzdialenosť na číselnej osi (aj ako propedeutika desatinných čísel – učivo o eurách a centoch) Vzťahy medzi číslami, susedné čísla, párne, nepárne čísla Rímske číslice Riešenie slovných úloh a úloh na rozvíjanie matematickej gramotnosti Kontextové a podnetové úlohy z obrázkov, máp, schém, tabuliek,	párne, nepárne • usporiadanie vzostupné a zostupné • zaokrúhľovanie nadol, nahor a zaokrúhľovanie na.... • Rímske číslice I, V, X, L, C, D, M • mapy, • schémy, • tabuľky, • diagramy, • grafy	a zapisovať prirodzené čísla • vedieť znázorňovať prirodzené čísla • vedieť porovnať dve veľké prirodzené čísla, usporiadať čísla podľa veľkosti • vedieť zobrazit' prirodzené číslo na číselnej osi, určiť vzdialenosť dvoch čísel na číselnej osi • vedieť zaokrúhľovať veľké prirodzené čísla nadol, nahor, • vedieť rozkladať prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu a opačne, skladať prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu • poznať a rozlišovať párne a nepárne čísla, poznať vzťahy medzi číslami, susedné čísla • spoznať základné rímske číslice I, V, X, L, C, D, M • vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, mapy, schémy)

	diagramov, grafov		
Počtové výkony s prirodzenými číslami (28 h)	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke (aj mimo oboru do 100 s násobkami 10, 100, atď) Porovnávanie rozdielom Sčítanie a odčítanie na kalkulačke Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti, písomne (dvojciferným a trojciferným číslom), na kalkulačke Násobenie a delenie ako navzájom opačné matematické operácie Porovnávanie podielom Poradie početových výkonov Kontextové úlohy Propedeutika záporných čísel	• sčítane, • súčet, • menšenec, • menšiteľ, • rozdiel, • skúška správnosti, • činiteľ, • súčin, • delenec, • deliteľ, • podiel, • skúška správnosti delenia, • počtové výkony (operácie) – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie,...	• spamäti a písomne sčítať a odčítať prirodzené čísla mimo obor do 100 • vykonať skúšku správnosti odčítania • zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo • porovnať čísla rozdielom • písomne sčítavať aj viac sčítancov (aj pomocou kalkulačky) • vedieť pohoťovo počítať na kalkulačke • spamäti a písomne násobiť a deliť prirodzené čísla mimo obor do 100 • vykonať skúšku správnosti delenia • porovnať čísla podielom • pohoťovo používať kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel • vedieť správne určiť poradie početových výkonov v úlohách s prirodzenými číslami
Geometria a meranie (32 h)	Geometrické útvary – bod, priamka, polpriamka, úsečka	• priamka, bod, úsečka,... • trojuholník – vrcholy, strany,	• rozlišovať, pomenovať a načrtnúť rovinné útvary

	Rovinné útvary trojuholník, štvoruholník a ich porovnanie, kruh, kružnica Priestorové útvary – kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa Rysovanie – základné pravidlá rysovania Pomôcky na rysovanie, ich rozdelenie a použitie Druhy čiar, ich rysovanie a použitie v konštrukciách Rysovanie rovnobežiek a kolmíc Konštrukcia trojuholníka, štvorca, obdĺžnika Rysovanie rovnobežníka (len ako propedeutika v štvorcovej sieti) Meranie dĺžky úsečky, jednotky dĺžky Premena jednotiek km, m, dm, cm mm	• štvoruholník – vrcholy, strany, uhlopriečky, • štvorec, • obdĺžnik, • kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer,... • kocka, • kváder, • valec, • kužeľ, • ihlan, • guľa, • pomôcky na rysovanie, • priamka, • úsečka, • rovnobežky, • kolmica, • päta kolmice, • rovnobežník, • štvorec, • obdĺžnik, • susedné strany, • protiľahlé strany, • vodováha (libela), • olovnica, • úsečka, • dĺžka úsečky, • dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, • obvod, • jednotky dĺžky - m, dm, cm, mm,... • kocka, • kváder, • stena kocky a kvádra, • vrchol kocky a kvádra,	• rozlišovať a pomenovať priestorové útvary – kocku, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľu, ... • poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu • vedieť funkčne používať pomôcky na rysovanie • vedieť narysovať rovnobežné a kolmé priamky (úsečky) • narysovať úsečku danej dĺžky • zostrojiť štvorec, obdĺžnik podľa zadaných rozmerov v cm, resp. v mm (aj rovnobežník v štvorcovej sieti) • odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre, vzdialenosť na metre • premieňať jednotky dĺžky • riešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce si základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku • vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika • vedieť postaviť jednoduchú stavbu

	v obore prirodzených čísel Obvod trojuholníka, štvorca a obdĺžnika Kocka, kváder (ako propedeutika) Stavba telies zo stavebnicových kociek Stavba telies na základe stanovených podmienok (podľa plánu) Zväčšovanie a zmeňovanie geometrických tvarov vo štvorcovej sieti (propedeutika práce s pomerom)	• hrana kocky a kvádra • porovnanie pomerom	z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania a naopak) • vedieť rysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik vo štvorcovej sieti • zväčšovať a zmeňovať útvary vo štvorcovej sieti podľa návodu alebo pomocou inej siete
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie (16 h)	Zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov Pravdepodobnostné hry, pokusy a pozorovania Zisťovanie počtu náhodných udalostí pri pokusoch Voľba stratégie Riešenie nepriamo sformulovaných	• dáta – údaje, • triedenie, • tabuľka, • jednoduchý diagram, • štatistika, • možnosť, • počet možností, • hľadanie možností,	• vedieť čítať údaje z jednoduchej tabuľky • zhromažďovať, triediť, usporiadať dáta (údaje) • znázorňovať údaje jednoduchým diagramom • mať skúsenosti s prácou a organizáciou v konkrétnych súboroch • vedieť rozlišovať väčšiu a menšiu šancu a voliť

	úloh (kontextové úlohy) Propedeutika zlomkov a priamej úmernosti		stratégiu riešenia • vedieť zistiť počet • vedieť pracovať podľa zvoleného (vlastného vypracovaného), alebo podľa vopred daného kritéria, postupu alebo návodu • hľadať stratégie – spôsoby riešenia úloh z bežného života (forma problému)

Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie a prehĺbenie učiva 5. ročníka (14 h)	Zápis čísel – cifry, číslice, rád, čítanie a písanie veľkých čísel Číselná os Porovnávanie a zaokrúhľovanie prirodzených čísel Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel písomne		• vedieť čítať a zapisovať prirodzené čísla a určiť rád číslice v zápise prirodzeného čísla • zobrazit' prirodzené číslo na príslušnej číselnej osi • vedieť zistiť vzdialenosť prirodzených čísel na číselnej osi • vedieť porovnať a usporiadať a zaokrúhliť prirodzené čísla • vedieť pohotovo spamäti sčítat'

	Násobenie prirodzených čísel spamäti Násobenie prirodzených čísel písomne Delenie prirodzených čísel spamäti (aj so zvyškom) Delenie jednociferným deliteľom Poradie početových výkonov Slovné úlohy na prirodzené čísla Geometrické útvary, rysovanie Premena jednotiek dĺžky, obvody útvarov		a odčítat' prirodzené čísla • vedieť písomne sčítat' a odčítat' prirodzené čísla • vedieť spamäti a písomne násobiť prirodzené čísla • vedieť spamäti a písomne deliť prirodzené čísla jednociferným deliteľom bez zvyšku aj so zvyškom • poznať dohody pri počítaní so zátvorkami • analyzovať zápis úlohy so zátvorkami • analyzovať text slovnej úlohy a diagnostikovať dané a hľadané údaje potrebné pre riešenie úlohy • používať logickú úvahu a kombinačný úsudok pri riešení úloh a problémov, nachádzať rôzne riešenia predkladaných alebo skúmaných situácií • vedieť narysovať rovnobežné a kolmé priamky • vedieť premieňať jednotky dĺžky • vedieť vypočítať obvody trojuholníka, štvorca, obdĺžnika
Počtové výkony s prirodzenými	Násobenie prirodzených čísel	• násobenie, • činiteľ,	• vedieť v obore prirodzených čísel

číslyami (17 h)	spamäti, písomne a na kalkulačke Delenie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke Delenie dvojciferným deliteľom Deliteľnosť dvoma, piatimi a desiatimi Deliteľnosť tromi, šiestimi a deviatimi Deliteľnosť prirodzených čísel, znaky deliteľnosti Slovné úlohy s využitím sčítania, odčítania, resp. násobenia a delenia ako navzájom opačných operácií Propedeutika záporných čísel Poradie početných výkonov	• súčin, • delenie, • delenec, • deliteľ, • podiel, • neúplný podiel, • zvyšok, • skúška správnosti, • sčítanec, • menšenec, • menšiteľ, • navzájom opačné operácie, • súčet, • rozdiel, • slovné spojenia – krát viac, -krát menej,	násobiť a deliť, vrátane delenia so zvyškom(aj na kalkulačke) • ovládať algoritmus násobenia a delenia viacciferných prirodzených čísel viacciferným prirodzeným číslom • vedieť deliť dvojciferným deliteľom • vedieť vykonať skúšku správnosti prevedenej početnej operácie • použiť znaky deliteľnosti v praktických úlohách • vedieť analyzovať text slovnej úlohy a diagnostikovať dané a hľadané údaje potrebné pre riešenie úlohy • vedieť správne nájsť optimálnu stratégiu riešenia úlohy a použiť jednotlivé operácie pri riešení jednoduchých slovných úloh • vedieť jednoducho zapísať riešenia úlohy a odpovede • vedieť analyzovať zápis úlohy obsahujúcej viaceré početné operácie (aj s použitím zátvoriek) • pri riešení úloh

			s viacerými počtovými úkonmi vedieť rozhodnúť o poradí ich riešenia
Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami (67 h)	Vyvodenie desatinného čísla z praxe Zápis desatinného čísla, rád číslice v jeho zápise Rozšírený zápis des. čísla Zobrazenie des. čísla na číselnej osi Porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel Zaokrúhľovanie des. čísel Sčítanie a odčítanie des. čísel spamäti písomne a na kalkulačke Poradie počtových výkonov Úlohy z reálneho života Násobenie a delenie desatinného čísla 10,100,1000 Násobenie des. čísla prirodzeným a desatinným číslom spamäti, písomne a na	• desatinné číslo, • celá časť desatinného čísla, • desatinná časť desatinného čísla, • desatinná čiarka, • desatiny, stotiny, tisíciny, • rád číslice v desatinnom čísle, • číselná os, • zaokrúhľovanie nadol na ..., • zaokrúhľovanie nahor na ..., • zaokrúhľovanie na, • sčítanie, • odčítanie, • násobenie, • delenie, • aritmetický priemer, • perióda, • periodické desatinné čísla, • periodickosť pri delení • rovnosť, • rovnica	• vedieť rozoznať prirodzené a desatinné číslo • vedieť čítať a zapisovať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla • vedieť zobrazit' desatinné číslo na číselnej osi (teploměr) • vedieť porovnať, usporiadať a zaokrúhliť desatinné číslo • vedieť sčítat' a odčítat' jednoduché desatinné čísla spamäti • vedieť uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote • vedieť zobrazit' desatinné číslo na príslušnej číselnej osi • vedieť porovnávať a usporadúvať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) • vedieť zaokrúhľovať podľa predpisu • vedieť sčítat' a odčítat' primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo na

	kalkulačke Delenie des. čísla prirodzeným číslom spamäti, písomne a na kalkulačke Slovné úlohy z reálneho života Premena jednotiek dĺžky a hmotnosti Aritmetický priemer Propedeutika rovníc		kalkulačke • vedieť riešiť pomocou kalkulačky úlohy na poradie početných operácií a jednoduchších kontextových úloh z reálneho života • vedieť násobiť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky • vedieť deliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky • vedieť desatinné číslo deliť číslom prirodzeným a číslom desatinným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke) • vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy – zápis, riešenie, odpoveď • vedieť premieňať jednotky dĺžky a hmotnosti • vedieť vypočítať aritmetický priemer • analyzovať základné operácie násobenia a delenia ako opačné operácie a s tým súvisiace skúšky správnosti riešenia úlohy

Obsah obdĺžnika a štvorca (24 h)	Obdĺžnik a štvorec Výpočet obvodu geometrických útvarov v štvorcovej sieti Výpočet približného obsahu rovinných útvarov v štvorcovej sieti Jednotky obsahu Premena jednotiek obsahu Obvod štvorca Obsah štvorca Obvod obdĺžnika Obsah obdĺžnika Výpočet obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov Slovné úlohy na výpočet obvodu a obsahu štvorca a obdĺžnika	• rovinné útvary, • trojuholník, • štvorec, • obdĺžnik, • štvoruholník, • mnohoúholník, • kruh, • obsah, • výmera, • plocha, • jednotka štvorcovej siete, • slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu, • hektár, • ár, • kilometer štvorcový, • meter štvorcový, • decimeter štvorcový, • centimeter štvorcový, • milimeter štvorcový,	• vedieť znázorniť základné rovinné útvary v štvorcovej sieti • vedieť deliť celok na rovnaké časti • vedieť určiť približný obsah rovinného útvaru vo štvorcovej sieti • vedieť vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika • poznať jednotky obsahu a vzťahy medzi nimi • vedieť premieňať základné jednotky obsahu s využívaním vlastnosti desatinných čísel • porovnávať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporadúvať ich veľkosti vzostupne a zostupne. • vedieť vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika • vedieť využiť získané poznatky z výpočtu obvodu a obsahu štvorca a obdĺžnika pri výpočte obvodu a obsahu obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov • vedieť analyzovať útvary zložené zo štvorcov

			a obdĺžnikov • navrhovať vlastné metódy vedúce k výpočtu obvodu a obsahu útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov • vedieť riešiť úlohy z praxe
Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami (23 h)	Uhly okolo nás, uhly v matematike Uhol, vrchol, ramená Veľkosť uhla, odhad a meranie Rysovanie uhla danej veľkosti Veľkosť uhla, stupeň, minúta Operácie s uhlami Os uhla a jej konštrukcia Porovnávanie uhlov Rozdelenie uhlov podľa veľkostí Uhly v trojuholníku Rozdelenie trojuholníkov podľa veľkostí strán a uhlov Uhly vrcholové	• uhol, • veľkosť uhla, • jednotky stupeň a minúta, • uhlomer, • ramená uhla, • vrchol uhla, • os uhla, • priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, väčší ako priamy uhol, • vnútorné uhly trojuholníka, • pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník, • vrcholový uhol, • susedný uhol, • veľkosť uhla, • uhlový stupeň, minúta, • sčítanie a odčítanie uhlov (ich veľkostí)	• vedieť odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch • vedieť odhadnúť primerane veľkosť uhla • vedieť porovnávať uhly podľa ich veľkosti graficky • vedieť narysovať uhol danej veľkosti • vedieť premeniť stupne na minúty a naopak • vedieť zostrojiť os uhla pomocou uhlomera a kružidla • vedieť sčítat' a odčítat' veľkosti uhlov (písomne v stupňoch) • vedieť násobiť a deliť uhly dvomi (písomne v stupňoch)porovnávať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporadúvať ich veľkosti vzostupne a zostupne. • poznať vlastnosti osi uhla

	a susedné		• vedieť pomenovať trojuholník podľa jeho vnútorných uhlov • vedieť vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla v stupňovej miere ak poznáme jeho dva vnútorné uhly • poznať a rozlíšiť uhly vrcholové a susedné • vedieť vypočítať a určiť veľkosť vrcholového a susedného uhla
Kombinatorika v úlohách (9 h)	Usporiadanie prvkov do radu Tvorenie dvoj-, troj-, štvorciferných čísel z daného počtu čísel Slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou	• usporadúvanie prvkov s možnosťou opakovania a bez opakovania, • dáta, • tabuľka, • stĺpcový (koláčový) diagram,	• vedieť systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu • vedieť z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov • vedieť pokračovať v zadanom systéme

Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva 6.ročníka (19 h)	Desatinné čísla, zápis, porovnávanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie a vyznačenie na číselnej osi		• vedieť čítať a zapisovať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla • zobrazit' desatinné

	Prevod desatinného čísla na desatinný zlomok a opačne Počtové výkony s desatinnými číslami Delenie menšieho prirodzeného čísla väčším prirodzeným číslom Premena jednotiek dĺžky a obsahu Obvod a obsah štvorca, obdĺžnika a zložených útvarov Uhly, rysovanie uhlov, os uhla, sčítovanie a odčítovanie uhlov, násobenie a dlenie uhlov dvoma Uhly v trojuholníku, rozdelenie uhlov Uhly vrcholové a susedné		číslo na číselnej osi • vedieť porovnávať, usporadúvať podľa predpisu (vzostupne, zostupne) a zaokrúhľovať podľa predpisu desatinné číslo • sčítať, odčítať, násobiť a deliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky • vedieť desatinné číslo deliť číslom prirodzeným i desatinným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke) • vedieť využívať vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti • využiť získané poznatky z výpočtu obvodu a obsahu štvorca a obdĺžnika pri výpočte obvodu a obsahu obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov • určiť spoločných deliteľov, resp násobkov dvoch čísel, najväčší spoločný deliteľ, resp. najmenší spoločný násobok dvoch čísel

			• sčítať a odčítať veľkosti uhlov, násobiť a deliť uhly dvomi graficky i numericky • vypočítať chýbajúci vnútorný uhol v trojuholníku • rozlišovať trojuholníky podľa veľkostí vnútorných uhlov
Zlomky. Počtové výkony so zlomkami. Racionálne čísla. (28 h)	Zlomok, znázornenie zlomkovej časti celku (vhodným diagramom) Základný tvar zlomku Rozširovanie a krátenie zlomkov Porovnávanie a usporadúvanie zlomkov Sčítanie a odčítanie zlomkov s rovnakými menovateľmi Sčítanie a odčítanie zlomkov prevodom na spoločný menovateľ Násobenie a delenie zlomku prirodzeným číslom Násobenie a delenie	• zlomok, • časť z celku, • zlomková čiara, • čitateľ, menovateľ zlomku, • číselná os, • rovnosť zlomkov, • rozširovanie a krátenie zlomkov, • základný tvar, • porovnávanie, • sčítovanie zlomkov, • odčítovanie zlomkov, • rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, • spoločný menovateľ, • spoločný násobok, • krížové pravidlo, • pravý a nepravý zlomok, • násobenie, • činiteľ, • súčin, • delenie, • delenec, • deliteľ,	• správne chápať, čítať a zapisovať zlomok • rozumieť pojmom: zlomok, zlomková čiara, čitateľ, menovateľ, krátenie a rozširovanie zlomku • chápať, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov • vedieť v rámci toho istého celku uviesť príklad rovnakého zlomku v inom tvare • porovnávať a usporadúvať zlomky s rovnakým menovateľom • vedieť, kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel • vedieť graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť celku (zlomkom, percentom, pomocou

	zlomku zlomkom Zložený zlomok Interpretácia násobenia zlomkom ako výpočtu zlomkovej časti z čísla Vzťah medzi zlomkami a desatinnými číslami Zmiešané číslo (pravý a nepravý zlomok) Riešenie slovných úloh s praktickou tematikou Využitie IKT na prehĺbenie vedomostí z danej problematiky	• podiel, • zlomková časť z celku, • prevrátený zlomok, • tvar zlomku, • desatinné číslo, • periodické desatinné číslo, • perióda, • periodický rozvoj, • desatinný zlomok	promile a opačne) • vedieť znázorniť zlomok na číselnej osi • vedieť krátiť zlomok (krátením upraviť aj na základný tvar) a rozširovať zlomok • sčítovať a odčítovať zlomky s rovnakým menovateľom • vedieť nájsť ľubovoľného spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa). • sčítovať a odčítovať zlomky s nerovnakým menovateľom • vedieť rozlíšiť pravý a nepravý zlomok • poznať a vedieť zlomok zapísať v tvare zmiešaného čísla a obrátene • písomne násobiť a deliť zlomok prirodzeným číslom • vedieť rozširovať a krátiť zlomky • vedieť vypočítať zlomkovú časť z celku • písomne násobiť a deliť zlomok zlomkom • vedieť pomocou kalkulačky s prevodom na desatinné čísla s

			danou presnosťou počítať so zlomkami
Percentá (26 h)	Percento, základné pojmy Časť, základ, hodnota Znázorňovanie časti celku a počtu percent vhodným diagramom Promile. Použitie promile v praxi Vzťah percent (promile), zlomkov a desatinných čísel Percentá, zlomky a desatinné čísla Riešenie slovných úloh s praktickou tematikou Jednoduché úrokovanie - riešenie slovných úloh z oblasti finančníctva	• percento (%), • zlomok, • základ, • časť prislúchajúca k počtu percent, • počet percent, • promile (‰), • desatinné číslo, • kruhový diagram, • stĺpcový diagram, • časť celku, • odhad, • istina, • úrok, • jednoduché úrokovanie, • úroková miera, • štatistické údaje, • tabuľky, • diagramy, • grafy, • kurzový lístok, • valuty,	• vedieť vypočítať 1% ako stotinu základu • rozlíšiť, pomenovať a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent a vedieť uplatniť dané vedomosti pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života • rozlišovať, pomenovať a vypočítať základ • vedieť vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent • vedieť vypočítať základ, keď poznáme počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent • vedieť vypočítať 1‰ ako tisícinu základu • poznať vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami • vedieť čítať údaje z diagramov (grafov) a zapísať znázornenú časť celku percentom a počtom promile a opačne • vedieť znázorniť na základe odhadu časť celku (počtu percent, počtu promile) v

			kruhovom diagrame • porovnávať viacero časti z jedného celku a porovnanie zobrazit' vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom • vedieť zostrojiť kruhový alebo stĺpcový diagram z údajov z tabuľky • vedieť vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere • vykonávať jednoduché úrokovanie • vypočítať hľadajú istinu • vedieť riešiť primerané slovné úlohy a podnetové úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...)
Objem a povrch kocky a kvádra (26 h)	Niektoré spôsoby zobrazovania priestoru (voľné rovnobežné premietanie, perspektíva) Obrazy kocky a kvádra vo voľnom rovnobežnom	• priestor, • vzor, • obraz, • náčrt, • sieť, • voľné rovnobežné premietanie, • perspektíva, • kocka, • kváder,	• vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky • načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky • zostavovať a zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z

	premietaní, viditeľnosť hrán Telesá zložené z kvádrov a kociek, ich znázorňovanie, nárys, pôdorys a bokorys Úlohy na rozvoj priestorovej predstavivosti (+ príklady jednoduchých a zložitejších telies v reálnom živote ako propedeutika) Sieť kvádra a kocky Kocka a kváder v praxi Premena jednotiek objemu Objem kvádra a kocky Povrch kvádra a kocky	• viditeľné a neviditeľné hrany • teleso, • jednoduché a zložené teleso, • nárys, • bokorys, • pôdorys, • sieť kvádra, • sieť kocky, • objem, • povrch, • jednotky povrchu, • jednotky objemu, • meter kubický, • decimeter kubický, • centimeter kubický, • milimeter kubický, • hektoliter, • liter, • deciliter, • centiliter, • mililiter, • premena jednotiek,	kvádrov a kociek • kresliť nárys, bokorys, pôdorys zostavených telies z kvádrov a kociek • vedieť opísať a samostatne načrtnúť sieť kvádra a kocky • poznať vzťah 1 liter = 1dm³ a vedieť premieňať základné jednotky objemu. • Riešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu kvádra a kocky s využitím premeny jednotiek objemu a obsahu
Pomer. Priama a nepriama úmernosť (30 h)	Pomer, zmenšenie/zväčšenie celku v danom pomere Porovnávanie pomerom Mierka mapy a plánu Priama a nepriama úmernosť	• pomer, • prevrátený pomer, • postupný pomer, • plán, • mapa, • mierka plánu a mapy, • priama a nepriama úmernosť, • trojčlenka, • rovnica priamej a nepriamej	• vedieť vysvetliť pojmy: pomer, prevrátený pomer, postupný pomer • väčšiť, resp. zmenšiť dané číslo (hodnotu, celok) v danom pomere • chápať postupný pomer ako skrátený zápis jednoduchých pomerov

	Jednoduchá trojčlenka (aj zložená) Riešenie slovných úloh Riešenie slovných úloh s praktickou tematikou Graf priamej a nepriamej úmernosti Znázornenie priamej a nepriamej úmernosti graficky	úmernosti, • tabuľka úmernosti, • trojčlenka, • graf priamej a nepriamej úmernosti	• vedieť zapísať a upraviť postupný pomer • vedieť zapísať a upraviť daný pomer • deliť dané množstvo (číslo, celok) v danom pomere • riešiť primerané jednoduché slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky mapy a plánu • riešiť úlohy s využitím vzťahu v priamej a nepriamej úmernosti • riešiť úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť • riešiť úlohy jednoduchou (aj zloženou) trojčlenkou • vedieť zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine • vyznačiť body v pravouhlej sústave súradníc v rovine • vedieť určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc • vedieť znázorniť graf priamej, resp. nepriamej úmernosti

Kombinatorika (20 h)	Úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počte z oblasti rôznych hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií) Rôzne spôsoby vypisovania na jednoduchých úlohách Pravidlo súčinu Riešenie jednoduchých kombinatorických úloh rôznymi metódami	• dáta, • údaje, • prvky, • predmety, • skupiny, • spoločné znaky, • systém, • triedenie, • možnosť, • zákonitosť, • strom logických možností, • pravidlo súčtu, • pravidlo súčinu, • tabuľka, • jednoduchý diagram, • kombinatorické úlohy, • počet možností, • hľadanie možností, • stromový diagram, • tabuľka • možné riešenia	• vypisovať všetky možnosti podľa určitého systému • tvoriť systém (strom logických možností) na vypisovanie všetkých možností • vedieť z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov menšiu ako je daný počet a určiť počet takto usporiadaných skupín prvkov • získať skúsenosť s prácou a organizáciou v konkrétnych súboroch predmetov • riešiť rôzne primerané a jednoduché kombinatorické úlohy • zhromažďovať, triediť a systematicky vytvárať všetky možné riešenia • vedieť vypočítať kombinatorické úlohy podľa pravidla súčinu a pomocou názoru • znázorniť dáta, údaje v tabuľke a stromovým diagramom (grafom)

Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva 7.ročníka (18 h)	Zlomky, zápis, porovnávanie, usporiadanie, rozširovanie, krátenie, základný tvar Zmiešané čísla, zložené zlomky Počtové výkony so zlomkami a racionálnymi číslami Percentá – počet percent, základ, časť Slovné úlohy s percentami, promile Kváder a kocka – vlastnosti Premena jednotiek objemu Objem a povrch kvádra a kocky Pomer, rozdeľovanie celku Mierka mapy a plánu Priama a nepriama		• správne chápať, čítať a zapisovať zlomok • porovnávať a usporadúvať zlomky • vedieť krátiť zlomok (krátením upraviť aj na základný tvar) a rozširovať zlomok • sčítovať a odčítovať zlomky, písomne násobiť a deliť zlomok zlomkom, prirodzeným číslom. • rozlíšiť, pomenovať a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent a vedieť uplatniť dané vedomosti pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života • poznať vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami • vedieť riešiť primerané úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva • vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky • poznať vzťah 1 liter = 1 dm³ a vedieť premieňať základné

	úmernosť Kombinatorika, diagramy.		jednotky objemu • riešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu kvádra a kocky • riešiť primerané jednoduché slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky mapy a plánu. • riešiť úlohy s využitím vzťahu v priamej a nepriamej úmernosti • riešiť rôzne primerané a jednoduché kombinatorické úlohy • zhromažďovať, triediť a systematicky vytvárať všetky možné riešenia
Celé čísla. Počtové výkony s celými číslami. (26 h)	Kladné a záporné čísla v rozšírenom obore desatinných čísel Navzájom opačné čísla Absolútna hodnota celého a desatinného čísla na číselnej osi Absolútna hodnota nuly	• číselná os, • kladné a záporné čísla, • navzájom opačné čísla, • kladné a záporné desatinné číslo, • absolútna hodnota čísla, • usporiadanie čísel, • porovnanie čísel • sčítanec, • súčet, • menšenec, • menšiteľ, • rozdiel,	• poznať vlastnosti celých čísel a príklady využitia celých čísel (kladných a záporných) v praxi • čítať a písať celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov) • vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej osi) • určiť absolútnu hodnotu celého a

	Usporiadanie a porovnanie celých a desatinných čísel a ich zobrazenie na číselnej osi Sčítovanie a odčítovanie celých a desatinných čísel Slovné úlohy – kontextové a podnetové Násobenie a delenie záporného čísla kladným Slovné úlohy – kontextové a podnetové Riešenie slovných úloh s praktickou tematikou Využitie IKT na prehĺbenie vedomostí z danej problematiky	• celé číslo, • desatinné číslo • násobenie, • činiteľ, • súčin, • delenie, • delenec, • deliteľ, • podiel, • skúška správnosti	desatinného čísla (racionalného čísla) a nuly na číselnej osi • porovnávať celé čísla a usporiadať ich podľa veľkosti • vedieť zobraziť celé čísla na číselnej osi • priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi a opačne • sčítovať a odčítovať celé a desatinné čísla • riešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných) • vedieť jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď • vedieť spamäti i písomne násobiť a deliť celé číslav • vedieť rozhodnúť, či výsledok násobenia a delenia dvoch celých bude kladný alebo záporný • riešiť primerané slovné úlohy na násobenie
Premenná, výraz, rovnica (32 h)	Riešenie jednoduchých úloh vedúcich k lineárnym rovniciam bez formalizácie do podoby rovnice:	• číselný výraz, • rovnosť číselných výrazov, • platná rovnosť, • neplatná rovnosť, • rovnica, • nerovnosť,	• osvojiť si pojem číselný výraz • sčítať, odčítať, násobiť a deliť primerané číselné výrazy • určiť počet členov v

	úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením Lineárna rovnica s formálnym zápisom (ako propedeutika) Overenie, či dané číslo je riešením slovnej úlohy Zápis vzťahov vychádzajúcich z jednotlivých operácií, z porovnávania Výrazy s premennými, dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné Vzorce. Vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca Dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch Využitie úloh na priamu a nepriamu úmernosť na propedeutiku funkcií Propedeutika znázorňovania priamej a nepriamej úmernosti graficky	• nerovná sa, • je rôzne od, • znaky =, ≠, • riešenie úlohy, • hodnota číselného výrazu, • zápis, • postup riešenia, • výpočet, • skúška správnosti, • výraz s premennou (algebraický výraz), • koeficient, • premenná, • člen s premennou, • číslo (člen bez premennej), • neznáma veličina vo vzorci, • vzorec (skrátенý zápis vzťahov), • početové výkony – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie, • vynímanie pred zátvorku, • ekvivalentné úpravy, • priama a nepriama úmernosť, • závislosť veličín, • tabuľka, • pravouhlá sústava súradníc v rovine, • bod v sústave súradníc, • súradnice bodu, • graf, • znázornenie priamej a nepriamej úmernosti grafom	číselnom výraze • vedieť rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov • riešiť jednoduché slovne úlohy vedúce k lineárnej rovnici • vedieť zapísať postup riešenia slovnej úlohy • právne a primerane so zadaním slovnej úlohy využívať početové výkony - sčítanie, odčítanie, násobenie, delec • vedieť overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy • vedieť rozlišovať medzi číselným výrazom a výrazom s premennou • zostaviť jednoduchý výraz s premennou • určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej • určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej • sčítovať a odčítovať výrazy s premennou • násobiť a deliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly • vedieť vyjadriť a vypočítať neznámu

			z jednoduchých vzorcov (napr. $o=2.(a+b)$; $o= z+2.a$) • vyznačiť body vo vhodne zvolenej pravouhlej sústave súradníc v rovine • vedieť určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc • vedieť znázorniť graf priamej (nepriamej) úmernosti v pravouhlej sústave súradníc (znázorniť priamu a nepriamu úmernosť graficky) ako propedeutika
Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov (18 h)	Konštrukcia trojuholníka (sss, sus, usu), jej jednoznačnosť a súvis so zhodnosťou trojuholníkov Trojuholník určený stranami -(sss) Trojuholník určený stranami a uhlami – (sus, usu) Súčet vnútorných uhlov v trojuholníku Objav trojuholníkovej nerovnosti a veľkosti	• trojuholník, • základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly, ...), • ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník, • rozbor konštrukčnej úlohy, • náčrt, • konštrukčný postup, • zhodnosť dvoch trojuholníkov, • konštrukcia trojuholníka podľa • vety <i>sss</i>, <i>sus</i>, <i>usu</i>, • skúška správnosti konštrukcie, • trojuholníková	• vedieť rozlíšiť základné prvky trojuholníka • poznať vetu o vnútorných uhloch trojuholníka a vedieť vypočítať vonkajšie uhly trojuholníka • samostatne riešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov • vedieť vykonať rozbor konštrukčnej úlohy • vysvetliť a zapísať konštrukčný postup zostrojenia trojuholníka (aj pomocou skôr

	súčtu vnútorných uhlov trojuholníka Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, objav niektorých ich základných vlastností Výška trojuholníka, niektoré ďalšie konštrukčné úlohy	nerovnosť, • rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, • strany trojuholníka, • ramená, • základňa, • hlavný vrchol, • vnútorné a vonkajšie uhly, • výška trojuholníka • priamka, • úsečka, • dĺžka úsečky, • päta výšky, • priesečník výšok trojuholníka, • body trojuholníka, • body ležiace mimo trojuholníka	osvojenej matematickej symboliky) • vedieť zostrojiť trojuholník podľa konštrukčného postupu s využitím vety sss, sus a usu • vedieť urobiť skúšku (splnenie podmienok úlohy) správnosti zostrojenia trojuholníka • vedieť narysovať pravidelný šesťuholník • poznať vetu o trojuholníkovej nerovnosti pri konštrukcii trojuholníka podľa sss • poznať vetu o vnútorných uhloch trojuholníka a o súčte vnútorného a vonkajšieho uhla pri tom istom vrchole trojuholníka • vedieť popísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich vlastnosti • poznať a uviesť príklady rovnostranného a rovnoramenného trojuholníka z reálneho života • poznať vlastnosti výšok v trojuholníku

			• vedieť zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom) • vedieť zostrojiť priesečník výšok v ľubovoľnom trojuholníku • riešiť ďalšie konštrukčné úlohy s využitím poznatkov o konštrukcii trojuholníka (rovnobežníky, štvoruholníky,...)
Ravnobežníky, lichobežníky. Obsah trojuholníka (24 h)	Ravnobežky preťaté priamkou (priečkou) Striedavé a súhlasné uhly pri ravnobežkách Ravnobežníky a ich základné vlastnosti vyplývajúce z ravnobežnosti Výška ravnobežníka Konštrukcia ravnobežníkov Lichobežník Pravouhlý a ravnoramenný lichobežník, objav niektorých ich vlastností Jednoduché konštrukcie	• ravnobežnosť, • ravnobežné priamky (ravnobežky), • rôznobežky, • priečka, • uhol, • veľkosť uhla, • súhlasné a striedavé uhly, štvoruholníky, • ravnobežníky, • štvorec, • kosoštvorec, • obdĺžnik, • kosodĺžnik, • strany, • veľkosti strán, • vnútorné uhly ravnobežníka (štvoruholníka), • výšky, ravnobežníka, • uhlopriečky, • priesečník (stred) uhlopriečok ravnobežníka,	• vedieť zostrojiť dve ravnobežné priamky (ravnobežky) a, b, ktoré sú preťaté priečkou p • vedieť určiť a vymenovať súhlasné a striedavé uhly pri dvoch ravnobežných priamkach preťatých priečkou • poznať vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov • načrtnúť a pomenovať ravnobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a poznať ich základné vlastnosti (o stranách, vnútorných uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku), správne ich rozlišovať (vedieť vysvetliť

	rovnobežníkov a lichobežníka Obsah a obvod kosoštvorca, kosodĺžnika a trojuholníka Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života) Obvod a obsah lichobežníka Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe	• súčet vnútorných uhlov, • pravý, ostrý a tupý uhol, • základňa lichobežníka, • rameno lichobežníka, • výška lichobežníka, • obecný lichobežník, • pravouhlý lichobežník, • rovnoramenný lichobežník • obvod, • obsah	rozdiel) • narysovať štvorec, obdĺžnik, rovnobežník, kosoštvorec, kosodĺžnik správne označiť všetky ich základné prvky • zostrojiť a odmerať v rovnobežníku jeho dve výšky • načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky • vedieť zostrojiť ľubovoľný lichobežník (obecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa zadaných prvkov a na základe konštrukčného postupu • vedieť riešiť a narysovať primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka • poznať základné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika, trojuholníka a lichobežníka • vypočítať obvod a obsah útvarov • riešiť slovné (kontextové a

			podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníkov, trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu
Hranoly, ich objem a povrch. (8 h)	Hranol, jeho znázornenie a sieť Objem a povrch hranola	• teleso, • kocka, • kváder, • hranol (kolmý, pravidelný, trojboký, štvorboký, šesťboký), • sieť, • povrch, • objem, v • rcholy, • hrany, • steny, • jednotky obsahu a objemu	• načrtnúť kocku, kváder, hranol vo voľnom rovnobežnom premietaní • poznať vlastnosti podstavy a plášťa hranola • vedieť určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola • zostrojiť sieť kolmého hranola • vedieť použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, hranola a kvádra) • vypočítať objem a povrch kocky, hranola a kvádra (aj v slovných úlohách)
Kruh, kružnica (12 h)	Kruh, kružnica Dotyčnica ku kružnici, jej poloha voči príslušnému polomeru. Tetiva kružnice Kružnicový oblúk a kruhový výsek (odsek), ich stredový uhol	• kruh, • kružnica, • množiny bodov určitej vlastnosti, • stred kruhu (kružnice), • polomer a priemer kruhu (kružnice), • vzájomná poloha kružnice a priamky, • sečnica, • nesečnica,	• zostrojiť a zapísať kružnicu a kruh s daným polomerom (alebo priemerom) • vedieť vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice (kruhu) • určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky

	Obsah kruhu a dĺžka kružnice (obvod kruhu) Medzikružie Kontextové úlohy	• dotyčnica ku kružnici, • tetiva, • vzdialenosť stredu od tetivy, • Talesova kružnica, • kružnicový oblúk, • stredový uhol, • kruhový výsek (odsek), • obsah kruhu, • dĺžka kružnice, • medzikružie, • Ludolfove číslo	• zostrojiť dotyčnicu ku kružnici v určenom bode ležiacom na kružnici, ale aj z daného bodu, ktorý leží mimo kružnice zvonku a opísať (stačí slovne) postup tejto konštrukcie približnou metódou aj pomocou Talesovej kružnice • vedieť na kružnici vyznačiť kružnicový oblúk, prípadne kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu • vedieť v kruhu vyznačiť kruhový výsek, prípadne kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu • vedieť v kruhu vyznačiť kruhový odsek • vedieť určiť a odmerať stredový uhol • oznať približné hodnoty Ludolfovoho čísla π • vedieť vypočítať obsah kruhu a dĺžku kružnice • poznať základné vzťahy (vzorce) pre výpočet obsahu kruhu a dĺžky kružnice

Pravdepodobnosť a štatistika (8 h)	Pravdepodobnostné hry a pokusy Rôzne úlohy na porovnávanie šancí rôznych udalostí Číselné porovnávanie šancí Plánovitý zber údajov a ich systemizácia pri jednoduchých a primeraných experimentoch Zobrazenie skupín údajov, tvorba grafov a diagramov	• udalosť, • pravdepodobnosť, • pokus, • početnosť, • relatívna početnosť, • možné a nemožné udalosti, • štatistika, • štatistický súbor, • štatistické zisťovanie, • jednotka a znak, • početnosť javu, • aritmetický priemer, • tabuľka, • grafické znázornenie údajov, • kruhový diagram, • stĺpcový graf, • interpretácia údajov	• získať skúsenosti z porovnávaní rôznych udalostí z pohľadu na ich mieru pravdepodobnosti • vedieť uskutočňovať jednoduché a primerané experimenty • vedieť posúdiť a rozlíšiť možné, ale aj nemožné udalosti • vedieť rozhodnúť o pravdepodobnosti udalosti • vedieť spracovať, plánovať a systematicky zhromažďovať a triediť údaje v experimente • zo zhromaždených údajov vybrať štatistický súbor • vypočítať aritmetický priemer z primeraných údajov • zaznamenávať a usporadúvať údaje do tabuľky • čítať (interpretovať) údaje z tabuľky, z kruhového diagramu a z stĺpcového grafu • znázorniť údaje z tabuľky kruhovým diagramom a stĺpcovým grafom

Záverečné opakovanie (10 h)	Využitie IKT. Precvičovanie vedomostí		• záverečné opakovanie vedomostí, využiť v maximálnej miere IKT

Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva 8. ročníka (13 h)	Celé čísla Výrazy Lineárne rovnice Trojuholník Rovnobežník Lichobežník Hranol Kruh, kružnica		• správne chápať, celé čísla • porovnávať a usporadúvať celé čísla • sčítavať, odčítavať, násobiť a deliť celé čísla • vedieť uplatniť dané vedomosti pri riešení slovných úloh z praktického života • poznať rozdiel medzi číselným výrazom a výrazom s premennou • určiť hodnotu výrazov • vedieť riešiť úlohy s jednoduchými lin. Rovnicami • poznať druhy trojuholníkov podľa strán i uhlov, vyznačiť výšku trojuholníka • vyznačiť na náčrte hranola ich viditeľné

			a neviditeľné hrany a ich základné prvky • riešiť primerané slovné úlohy na výpočet obsahu, objemu, povrchu a obvodu útvarov • poznať základné prvky v kružnici a kruhu, riešiť úlohy na obsah kruhu a dĺžku kružnice
Mocniny, odmocniny, zápis veľkých čísel (16 h)	Druhá a tretia mocnina a odmocnina Mocniny s mocniteľom – prirodzeným číslom Mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami Zápis veľkých čísel v tvare $a \cdot 10^n$ Vytváranie predstavy o veľmi veľkých a veľmi malých číslach Počítanie s veľkými číslami, zaokrúhľovanie a odhad výsledku	• súčin rovnakých činiteľov, • druhá mocnina, druhá mocnina ako obsah štvorca, • zápis druhej mocniny reálneho čísla, • základ mocniny (mocnenec), exponent (mocniteľ), • druhá odmocnina, • znak odmocnenia, • základ odmocniny (odmocnenec), • zápis druhej odmocniny, • tretia mocnina, • tretia mocnina ako objem kocky, • zápis tretej mocniny, • zápis tretej odmocniny, mocniny čísla 10, • n-tá mocnina ľubovoľného čísla pre konkrétne hodnoty n, n je prirodzené číslo	• prečítať správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom mocnenca (základ) a mocniteľa (exponent) • vedieť zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľov • vykonávať základné početové operácie s mocninami • vypočítať ľubovoľnú druhú mocninu a odmocninu kladného racionálneho čísla na kalkulačke • vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel • zapísať mocniny čísla 10

			• zapísať veľké a malé čísla pomocou mocnín
Riešenie lineárnych rovníc a nerovnic (25 h)	Riešenie jednoduchých lineárnych rovníc pomocou ekvivalentných úprav Riešenie jednoduchých lineárnych nerovnic Riešenie jednoduchých lineárnych rovníc s neznámou v menovateli Vyjadrenie neznámej zo vzorca Riešenie slovných úloh, ktoré vedú k lineárnej rovnici alebo nerovnici	• rovnosť a nerovnosť dvoch algebraických výrazov, • lineárna rovnica s jednou neznámou, • lineárna nerovnica s jednou neznámou, • ľavá a pravá strana rovnice (nerovnice), • riešenie (koreň) rovnice a nerovnice, znamienka rovnosti (nerovnosti), • skúška správnosti, • znaky nerovnosti, • ostré a neostre nerovnice • Výraz, lomený výraz, • výraz s neznámou v menovateli, • rovnica s jednou neznámou, • podmienky pre riešenie rovnice (neznáma v menovateli)	• riešiť náročnejšie rovnice s jednou neznámou • urobiť skúšku správnosti • riešiť slovné úlohy, ktoré vedú k lineárnej rovnici s jednou neznámou • vyjadriť neznámu zo vzorca • riešiť slovné úlohy, ktoré vedú k lineárnej nerovnici • riešiť jednoduché rovnice s neznámou v menovateli
Pytagorova veta (17 h)	Pytagorova veta, jej odvedenie Použitie Pytagorovej vety pri riešení praktických úloh	• pravouhlý trojuholník, • základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka – pravý uhol, odvesny, prepona, • Pytagoras, • Pytagorova veta pre pravouhlý ΔABC, • Pytagorova veta v	• vypočítať preponu alebo odvesnu pravouhlého trojuholníka • použiť Pytagorovu vetu na riešenie úloh z praxe • prepojiť geometriu a aritmetiku

		kontextových úlohách, • význam a využitie Pytagorovej vety	
Súmernosť v rovine (10 h)	Osová súmernosť, os súmernosti Stredová súmernosť, stred súmernosti Konštrukcia obrazu v osovej súmernosti Konštrukcia obrazu v stredovej súmernosti Ukážky stredovej súmernosti útvarov	• súmernosť geometrických útvarov, zhodnosť, stred súmernosti, stredová súmernosť, os súmernosti, osová súmernosť, útvary osovo a stredovo súmerné, vzor, obraz • kreslenie, vzory, ornamenty, piktogramy, symboly, značky	• určiť či sú geometrické útvary súmerné podľa osi resp. podľa stredu • nájsť os súmernosti osovo súmerného útvaru • zostrojiť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej (aj v stredovej) súmernosti • vedieť určiť osi súmernosti (štvorec, obdĺžnik, trojuholníky, kružnica – kruh, atď.) • vedieť určiť stredovo súmerné rovinné útvary (štvorec, obdĺžnik, kruh)
Niektoré ďalšie telesá, ich objem a povrch (20)	Valec, ihlan, kužeľ a ich siete Objem a povrch valca, ihlana a kužeľa Gul'a a rez gul'ou Objem a povrch gule Použitie vzorcov na	• teleso, • rotačný valec, • ihlan (pravidelný štvorboký), • rotačný kužeľ, • sieť, • podstava, • kruh, • kružnica, • plášť, • objem valca, • povrch valca, • polomer,	• načrtnúť, valec, ihlan, kužeľ s vyznačením ich základných prvkov + siete týchto útvarov • vypočítať povrch kvádra, kocky, hranola, valca, kužeľa, ihlana • riešiť slovné úlohy s využitím goniometrie ostrého uhla a premeny

	výpočet objemu a povrchu valca, ihlana, kužeľa a gule, slovné úlohy z praxe	• výška, • výška steny, • vrchol, • strana kužeľa, • horná, dolná podstava, • jednotky obsahu a objemu.	jednotiek obsahu • vypočítať objem valca, kužeľa, ihlana • premeny jednotiek objemu • opísať guľu a pomenovať jej základné prvky
Grafické znázorňovanie závislostí (13 h)	Karteziánsky súradnicový systém Rôzne spôsoby znázorňovania – grafy závislostí Súvis grafu s niektorými základnými vlastnosťami Lineárna závislosť, jej vlastnosti a graf Všeobecná rovnica lineárnej funkcie: $y = k \cdot x + q$ Koeficienty k a q v predpise lineárnej funkcie Znázornenie priamej a nepriamej úmernosti graficky Graf priamej a nepriamej úmernosti	• pravouhlý systém súradníc, • sústava súradníc v rovine, • osi súradníc, • priesečník súradnicových osí, • súradnice bodu, • sústava súradníc, • karteziánsky súradnicový systém • grafy, • hodnota, • hodnoty v tabuľke, • najmenšia hodnota, • nulová hodnota, • najväčšia hodnota, • závislosť dvoch hodnôt, • priebeh, • rast funkcie, • klesanie funkcie • Lineárna závislosť, • lineárna funkcia, • priama úmernosť, • obor reálnych čísel, • nezávislá (napr. x) a závislá premenná (napr. y), • priamka v karteziánskom súradnicovom systéme	• zostrojiť pravouhlý systém súradníc • uviesť dvojicu veličín, medzi ktorými je lineárna funkčná závislosť • zostrojiť graf lin. funkcie na základe tabuľky • poznať význam parametrov v rovnici lineárnej funkcie

Podobnosť trojuholníkov (12 h)	Podobnosť geometrických útvarov, pomer podobnosti Úsečka rozdelená v danom pomere Podobnosť trojuholníkov Riešenie primeraných matematických a konštrukčných úloh Použitie podobnosti pri meraní výšok a vzdialeností, topografické práce v reálnych situáciách	• trojuholník, • podobnosť trojuholníkov, • vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu) • podobnosť útvarov v praxi, • vety o podobnosti geometrických útvarov - trojuholníkov, • pomer podobnosti	• opísať podobnosť dvoch rovinných útvarov • určiť podobné útvary v rovine • vedieť pohotovo využívať vety o podobnosti 2 trojuholníkov pri jednoduchých dôkazoch a konštrukciách
Sústavy lineárnych rovníc (10 h)	Riešenie sústavy dvoch lineárnych rovníc s dvoma neznámymi Slovné úlohy vedúce k riešeniu sústavy dvoch lineárnych rovníc s dvoma neznámymi	• sústava dvoch lineárnych rovníc s dvoma neznámymi • usporiadaná dvojica	• riešiť jednoduché sústavy lineárnych rovníc o dvoch neznámych rôznymi metódami • vedieť urobiť skúšku správnosti
Štatistika (8 h)	Štatistické prieskumy, triedenie, náhodný výber Realizácia vlastných jednoduchých štatistických prieskumov – projektov, ich	• štatistický prieskum, • štatistický súbor, • rozsah štatistického súboru, • štatistický znak, • štatistická jednotka, • absolútna početnosť, • štatistické triedenie, • náhodný výber,	• zaznamenať a usporiadať údaje získané z praxe • usporiadané údaje graficky znázorniť

	spracovanie Tabuľky, grafy a diagramy, ich čítanie a tvorba, prechod od jedného typu znázornenia k inému	• početnosť a relatívna početnosť javu, • tabuľka, • graf – diagram, • hodnoty – údaje, • interpretácia, • znázornenie hodnôt - údajov, • rôzne spôsoby znázornenia hodnôt – údajov, • využitie IKT v štatistike	

Učebné zdroje

Učebnice matematiky schválené MŠVVaŠ SR
 Zbierky úloh
 Internet

Kritériá hodnotenia

Žiaci sú hodnotení podľa metodického pokynu č.22/2011 z 1.mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Hodnotenie žiakov ZŠ známkou **výborný (1), chválitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5)**.

Podklady na hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami:

- Sústavným pozorovaním žiaka.
- Sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie.
- Druhmi skúšok (písomné, ústne).

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výstupno-výkonový štandard zvládol alebo nie. Na kontrolu a hodnotenie sa odporúčajú postupy, ktoré zabezpečia korektné a objektívne hodnotenie:

Verbálnou formou budeme uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka, alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Pri verbálnej forme zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

Písomnou formou budeme kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku, alebo skupiny podobných učebných tém v určitom časovom limite podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.

Hodnotenie je percentuálne vyjadrené nasledovne:

100% - 90% známka 1
 89,9% - 75% známka 2

74,9% - 50%	známka 3
49,9% - 25%	známka 4
24,9% - 0%	známka 5.

Predmet kontroly:

Dosiahnuté vedomosti, zručnosti a osvojené základné poznatky stanovené výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

Metódy a formy kontroly:

Kontrola verbálnych, písomných a grafických prejavov žiaka.

Nástroje kontroly:

- Vstupná previerka (september)
- 4 školské úlohy (štvrtročne a na konci klasifikačného obdobia)
- kontrolné práce (priebežne po tematických celkoch)
- krátke písomné práce (priebežne podľa potreby)
- výstupná previerka (jún)

Kritéria, ukazovatele hodnotenia:

- úroveň verbálnych prejavov žiaka
- úroveň písomných prejavov žiaka
- úroveň grafických prejavov žiaka

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova - MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – TPP

Finančná gramotnosť - FIG

Názov predmetu	Informatika
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vede k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Vyučovanie prebieha v počítačovej učebni s vyhovujúcim počtom počítačov (1 počítač pre každého žiaka) a dataprojektorom pripojeným napevno k učiteľskému počítaču. Všetky počítače sú pripojené na internet.

Do predmetu sú zaradené prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj žiaka, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Ochrana života a zdravia, Environmentálna výchova a Tvorba projektov a prezentačné zručnosti. Vyučujúci rozvíjajú medzipredmetové vzťahy formou projektov, ktoré sú aplikovateľné v rámci iných vyučovacích predmetov (využívanie programu Word pri tvorbe textov, programu PowerPoint pri tvorbe prezentácií, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, na internete a pod.) a rôznych súťaží. Učitelia uplatňujú veku primerané progresívne metódy a formy práce, ktoré vytvárajú a rozvíjajú u žiakov poznávacie, čitateľské, komunikačné, sociálne kompetencie, podporujú

motiváciu, záujem, tvorivosť, algoritmizáciu, logické myslenie a upevňujú kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovania informatiky na 2. stupni ZŠ je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, aby žiaci:

- sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním.
- rozumeli pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov);
- sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém);
- si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť;
- nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (t. j. schopnosť realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém), rozvíjali si formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov.
- rozvíjali si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať);
- rozvíjali si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o seba vzdelávanie;
- naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

Kľúčové kompetencie

Informácie okolo nás

Žiak:

- Dokáže vytvoriť plagát, vizitku, pozvánku.
- Vie upraviť fotografiu, koláž, texty v obrázkoch.
- Dokáže graficky prezentovať výsledky prieskumu.
- Dokáže vytvoriť prezentáciu a pozná zásady správneho prezentovania.
- Dokáže hľadať slovo, pojem v tabuľke, v dokumente, v encyklopédii.
- Dokáže hľadať titul v elektronickej knižnici.
- Pozná edukačné prostredia pre iné predmety (napr. dynamická geometria, fyzikálne experimenty, práca s mapami, trenažéry pre cudzí jazyk).

Komunikácia prostredníctvom IKT

Žiak:

- Dokáže poslať emailovú správu s prílohou, plnohodnotne využíva možnosti poštového klienta, pozná správnu formu správy.
- Pozná školský web, vyhľadávanie informácií na internete pomocou vyhľadávacích strojov a katalógov.
- Vie používať niektorý z nástrojov na interaktívnu komunikáciu, pozná nástroje netikety.
- Pozná online služby e-spoločnosti.

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

Žiak:

- Dokáže zapisovať a interpretovať postupy do formálneho zápisu (napríklad zápis matematických algoritmov, algoritmus na jednoduché zašifrovanie textu).
- Demonštruje v detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností, zapamätávanie výpočtov do premenných, zoskupovanie častí riešenia do procedúr.
- Dokáže porovnať čas trvania rôznych riešení problému.

Princípy fungovania IKT

Žiak:

- Pozná určenie, parametre periférií.
- Dokáže spúšťať naraz viac aplikácií.
- Pozná ukladanie informácií na rôzne médiá, vie porovnať kapacitu.
- Dokáže vytvoriť kompresiu, dekompresiu údajov.
- Dokáže vykonať zálohovanie údajov.
- Dokáže pracovať v lokálnej sieti.
- Pozná logické princípy fungovania internetu, dokáže zistiť IP číslo počítača.
- Pozná formát a typy súborov.

Informačná spoločnosť

Žiak:

- Pozná využitie informačných a komunikačných technológií v znalostnej spoločnosti (bankovníctvo, zdravotníctvo, doprava, umenie...).
- Chápe ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú, pozná spôsoby bezpečnosti na internete a ochrany počítača.
- Pozná riziko počítačovej kriminality a jej dopady.
- Dokáže posúdiť spoľahlivosť získaných informácií.
- Vie čo sú autorské práva, legálny a nelegálny softvér, pozná rozdiel v používaní a šírení programov s rôznymi stupňami licencií.
- Ovláda základy finančnej gramotnosti:
Informácie okolo nás – vytvorenie plagátu, prezentácie
Komunikácia prostredníctvom IKT – vyhľadávanie informácií
Informačná spoločnosť – počítačová kriminalita, legálnosť programov, autorské práva

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Technika čítania, verejná prezentácia textu, verejný prejav

- Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
- Pri ústnom prejave primerane uplatňovať paralingválne javy.
- Plynulo čítať súvislý text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
- Rešpektovať rytmickú usporiadanosť textu, frázovať text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
- Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov.
- Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- Aplikovať informatické vedomosti v úlohách z praxe.
- Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.
- Aplikovať informatické vedomosti na texty s analogickou štruktúrou (jednoduchý transfer)

Analytické a syntetické zručnosti

- Uskutočniť informatickú analýzu textu a vytvárať logický systém.
- Odlíšiť medzi sebou vlastný a citovaný text.
- Analyzovať problém a využiť poznatky o programoch na jeho riešenie.
- Zhrnúť podstatu problému.
- Vytvoriť osnovu riešenia problému, vyhľadať kľúčové údaje.
- Určiť hlavné a vedľajšie informácie.
- Abstrahovať a sformulovať hlavný problém.
- Analyzovať úlohu (problém) a určiť poradie dôležitosti jednotlivých údajov pre riešenie zadania.
- Sformulovať vlastné riešenie problému a podložiť svoje stanovisko argumentmi.

Tvorivé a interpretačné zručnosti

- Vytvoriť vlastný text a správne ho upraviť v textovom editore.
- Vytvoriť vlastný obrázok a správne ho upraviť v grafickom editore.
- Vedieť naprogramovať korytnačku na vytvorenie jednoduchého obrazca.
- Napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh) a upraviť ho na počítači.
- Vytvoriť záverečný projekt s využitím známych programov pre iné vyučovacie predmety.
- Prezentovať vytvorené projekty.
- Spracovať text do interaktívnej podoby.
- Prezentovať vlastnú prácu.

Informačné zručnosti

- Používať internet, CD-rom, encyklopédie a korigovať podľa nich vlastné práce.
- Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z rôznych prameňov a internetu.
- Orientovať sa vo svete informácií.

- Pracovať s knižným fondom v elektronickej podobe.
- Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
- Budovať si vlastnú knižnicu a databázu IKT.

Komunikačné zručnosti

- Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
- Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Obsah vzdelávania

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

Informácie okolo nás

Komunikácia prostredníctvom IKT

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

Princípy fungovania IKT

Informačná spoločnosť

Učivo v tematickom okruhu **Informácie okolo nás** je kľúčové aj pre nižšie sekundárne vzdelávanie. Pojem informácia, typy informácií (textová, multimediálna, atď.), aplikácie na spracovávanie špecifických informácií sú veľmi dôležité pre pochopenie mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT. Žiaci by sa už od prvej triedy mali učiť pracovať so základnými počítačovými aplikáciami, aby

1. vedeli základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
2. vedeli vytvárať jednoduché tabuľky a grafy,
3. získali ďalšie zručnosti kreslenia v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií,
4. porozumeli nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí,
5. prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií pochopili využitie IKT v iných predmetoch,
6. pomocou IKT dokázali realizovať čiastkové úlohy a výstupy z projektového vyučovania.

Ďalší tematický okruh **Komunikácia prostredníctvom IKT** sa venuje využitiu nástrojov internetu na komunikáciu na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci

1. by sa mali naučiť pracovať s elektronickou poštou,
2. by mali pochopiť spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete,
3. by mali získať základné vedomosti o priamej komunikácii prostredníctvom IKT (rozhovory, okamžité správy),
4. by mali poznať niektoré základné postupy pri využívaní internetu v informačnej spoločnosti (cestovný poriadok, mapy, internetový obchod),
5. by si mali uvedomovať bezpečnostné riziká pri práci s internetom.

V tematickom okruhu **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie** sa žiaci zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmi ako algoritmus, program, programovanie. Najväčším prínosom tohto okruhu bude to, že žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT. Naučia sa uvažovať nad rôznymi parametrami efektívnosti rôznych riešení problémov, naučia sa rôzne postupy a mechanizmy pri riešení úloh z rôznych oblastí.

Tematický okruh **Princípy fungovania IKT** sa venuje popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačných technológií. Žiaci by sa mali zoznámiť s princípmi fungovania:

1. jednoduchého hardvéru,
2. rôznych oblastí určenia softvéru,
3. úlohami operačných systémov (napr. práca so súbormi a priečinkami),
4. lokálnej siete a internetu.

Tematický okruh **Informačná spoločnosť** sa nachádza v prieniku informatiky a občianskej výchovy. Zaoberá sa etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Oboznamuje s možnými rizikami a metódami na riešenie týchto rizík.

Žiaci by mali:

1. sa oboznámiť s využitím IKT v najrôznejších oblastiach znalostnej spoločnosti,
2. pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám,
3. viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií – rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	piaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Informácie okolo nás (10 h)	Poučenie o BOZ Maľovanie v grafickom editore Skicár	• zásady bezpečnosti, • školský web, • typy informácií, • reprezentácia, • grafická informácia, • fotografia, • ikona, • nástroj, • tvar, • kópia, • formátovanie textu, • nadpisy, • odrážky, • obrázky v texte, • informácie v tabuľkách, • grafy, • odkazy, • prepojenie,	• poznať a dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci • poznať a dodržiavať pravidlá práce v PC učebni • získať základné zručnosti kreslenia v grafickom prostredí - kresba voľnou rukou • poznať význam ikonických značiek jednotlivých nástrojov (ceruza, štetec, plechovka, sprej, kvapadlo, guma, lupa, úsečka, krivka, ...) • vedieť použiť automatické tvary

	Textový editor MS WORD	• tabulátor, • zarovnanie, • formát.	• vedieť upravovať obrázkov • vedieť pracovať s časťou obrázku – vybrať časť obrázku, kopírovať časť obrázku • poznať a dodržiavať základné zásady písania textu • vedieť upravovať a editovať text • vedieť písať hladký text s nastavením fontu, veľkosti a typu písma, riadkovania, zarovnaním textu v odstavci (na ľavý, pravý okraj alebo na stred) • vedieť si zvoliť odrážku alebo číslovanie a používať tabulátor • vedieť vložiť do Word-u automatický tvar a obrázkov a upravovať ho • ovládať použitie Word Art-u
Princípy fungovania IKT (2 h)	Počítač, základné pojmy Základná obsluha počítača	• bit, • bajt, • vstupno/výstupné zariadenia, • príčinnok, • disk, • CD, • USB kľúč, • archív, • skener, • tlačiareň, • operačný systém, • hardvér, • softvér	• oboznámiť sa so systémami na spacovanie údajov - z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia) a logickej štruktúry (operačný systém) • poznať rozdiel medzi HW a SW
Informačná	Internet	• informačné	• poznať históriu

spoločnosť (2 h)		technológie vo vedomostnej spoločnosti, • riziká technológií, • vírusy, • antivírusové programy, • hackeri, • zásady bezpečnosti, • platnosť, správnosť informácií, • nebezpečný obsah, • licencie programov, • legálnosť používania, • freeware, • shareware, • legálnosť použitia obrázkov a textov z internetu	vzniku internetu • vedieť o nebezpečenstvách na internete - vírus, spam, hoax • poznať vyhľadávacie portály • vedieť nájsť informácie na internete
Komunikácia prostredníctvom IKT (1 h)	E-mail	• elektronická pošta, • adresár príjemcov, • príloha správy , • webová adresa, • katalógy, • portály, • netiketa, • vyhľadávače, • rozhovor (chat), • okamžitá správa (ICQ)	• vedieť správne sa registrovať na verejných portáloch • poznať pravidlá pre e-mailovú komunikáciu • dodržiavať netiketu • poznať správnu formu e-mailovej správy • vedieť odosielať prílohy v správach
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie (11 h)	Úvod do programovania Programovanie v prostredí IMAGINE	• príkaz, • postup riešenia, • etapy riešenia problémov, • programovací jazyk, • elementárny príkaz, • postupnosť, • procedúra, • cyklus, • zložitosť riešenia problému	• rozvíjať svoje algoritmické myslenie • zvládnuť základné príkazy na programovanie korytnačky • vedieť naprogramovať korytnačku na nakreslenie daného obrázka • dokázať vytvoriť vhodné tlačidlo

			• vedieť zjednodušiť program pomocou príkazu <i>opakuj</i> • dokázať vytvoriť nové príkazy • vedieť zmeniť tvar korytnačky a vytvoriť vlastnú korytnačku • vedieť pracovať s viacerými korytnačkami • vedieť animovať korytnačky
Projekty (7 h)	Samostatný projekt Záverečný projekt	• aplikácia vedomostí, • vyjadrovanie, • prejav, • hodnotenie, • splnenie zadania.	• aplikovať dosiahnuté vedomosti v praxi • vedieť predstaviť svoj projekt pred spolužiakmi

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Informácie okolo nás (22 h)	Úvod do vyučovania, BOZ Rastrový grafický editor LogoMotion MS PowerPoint MS Excel	• zásady bezpečnosti, • školský web, • typy informácií, • reprezentácia, • grafická informácia, • fotografia, • ikona, • nástroj, • tvar, • animácia, • prezentácia, • snímka, • prezentačný program, • prezentácia na	• poznať a dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci • poznať a dodržiavať pravidlá práce v PC učebni • získať základné zručnosti kreslenia v grafickom prostredí - kresba voľnou rukou (myšou) • vedieť pracovať s obrázkami, farbou, oblasťou • vedieť vytvoriť animáciu

	Aplikácie na spracovanie fotografií zvuku a videa	- webe, • informácie v tabuľkách, • bunka, • vzťahy medzi bunkami, • grafy, • databáza, • filter dát, • úprava zvukov, • hudobný formát, • prehrávanie a vytváranie videa, • encyklopédia, • odkazy	• vedieť vytvoriť jednoduchú prezentáciu • získať základné zručnosti pri práci s programom • vedieť upravovať obsah tabuľky • vedieť upravovať obsah tabuľky • vedieť filtrovať dáta • vedieť upraviť fotografiu • vedieť upraviť zvukový dokument • vedieť vytvoriť video z fotografií
Princípy fungovania IKT (2 h)	Operačné systémy Windows	• operačný systém, • používateľ, • prihlasovanie do systému, • správca úloh, • oblasti aplikácií softvéru, • lokálna sieť, • zdieľanie súborov, • formáty súborov	• poznať prostredie operačných systémov WINDOWS • poznať hlavný panel, tlačidlo START, vedieť urobiť zmeny nastavení, rozdelenie a zmeny okien – aplikačné, dokument., dialógové • vedieť pracovať so schránkou, kopírovať, presúvať, mazať, premenovávať, poznať Kôš
Projekty (9 h)	Samostatný projekt Záverečný projekt	• aplikácia vedomostí, • vyjadrovanie, • prejav, • hodnotenie, splnenie zadania.	• aplikovať dosiahnuté vedomosti v praxi • vedieť predstaviť svoj projekt pred spolužiakmi

Učebné zdroje

Učebnice informatiky schválené MŠVVaŠ SR

Internet

Kritériá hodnotenia

Žiaci sú hodnotení podľa metodického pokynu č.22/2011 z 1.mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Hodnotenie žiakov ZŠ sa vykonáva známku **výborný (1), chválitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5)**.

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Povinné v hodnotiacom portfóliu:

- praktické úlohy a písomné odpovede, skúšky:

a) praktické úlohy: pri praktickej úlohe sa bude posudzovať úroveň osvojenia poznatkov, bude sa zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu,

b) písomné odpovede.

Stupnica písomných odpovedí:

1	100%– 90%
2	89% – 75%
3	74% – 50%
4	49% – 25%
5	24% – 0%

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova - MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – TPP

Finančná gramotnosť – FIG

Názov predmetu	Svet práce
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Učebný predmet Svet práce - tvorba životného prostredia využíva poznatky žiakov, ktoré získali v prírodovedných predmetoch (ako je biológia a chémia) a ďalej ich rozvíja novými poznatkami, pozorovaním a experimentovaním, rozvíja pracovné zručnosti, vytvára správne etické zásady a postoje vo vzťahu k prírode, k prírodným vedám, k prírodným zákonitostiam, umožňuje sebarealizáciu žiaka a podporuje rozvoj jeho kreativity.

Predmet sprostredkúva žiakom poznatky o agrotechnike (postupe) pestovania okrasných rastlín – interiérových a exteriérových, ich viazaní a aranžovaní. Vytvára základy pre ďalšie odborné štúdium, pre podnikateľské aktivity, ale aj pre aktívnu tvorbu a ochranu životného prostredia.

Ciele vyučovacieho predmetu

V tomto učebnom predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreativity a kladnému vzťahu k prírode a životnému prostrediu.

V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- uvedomeniu si významu tvorby a ochrany životného prostredia,
- rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvorili,
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností (systematickosť práce k dosiahnutiu, cieľa, vytrvalosť, samostatnosť),
- estetickému vnímaniu bezprostredného okolia žiaka.

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- poznávaniu okrasných rastlín – interiérových a exteriérových,
- osvojeniu si poznatkov o ich pestovaní, rozmnožovaní a rýchlí,
- osvojeniu si základov aranžovania a viazania kvetov,
- osvojeniu si hydroponického pestovania rastlín,
- osvojeniu si poznatkov o pestovaní okrasných rastlín v obytných a pracovných priestoroch, v záhradách (na letníckových záhonoch, trvalkových záhonoch, v skalkách, terasách, balkónoch),
- zakladaniu trávnik a jeho údržba

- výsadbe okrasných drevín a ich ošetrovaní.

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- získavaniu pracovných zručností a skúseností v oblasti tvorby životného prostredia pri pestovaní črepníkových rastlín a pri pestovaní a ošetrovaní vonkajších okrasných rastlín,
- získavaniu pracovných zručností a návykov používaním správneho náradia pri pestovaní okrasných rastlín.

Kľúčové kompetencie

- na úrovni vedomostí poznávať základné pracovné činnosti a profesie, rozdiely medzi nimi a predpoklady pre ich vykonávanie, s dôrazom na finančné ohodnotenie. - využiť témy z NŠFG
- na úrovni zručností schopnosť využívať dôležité informácie o rôznych povolaniach a profesiách pre svoju profesijnú voľbu, zvažovať klady i zápory jednotlivých povolání a realisticky hodnotiť svoje šance vo vybranom povolaní na trhu práce,
- na úrovni postojov uvedomiť si nevyhnutnosť zmien v živote, s ktorými sa budú musieť po odchode zo základnej školy vyrovnáť, a pripraviť sa na ich zvládnutie.

Výchovno- vzdelávacie stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín, vekových a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Metódy práce:

- motivačné (motivačné rozprávanie, rozhovor , problém , demonštrácia); expozičné (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, demonštračná metóda , pozorovanie, manipulácia s predmetmi , inštruktáž); problémové metódy (projektová); praktické aktivity , práca s knihou a textom; samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky; aktivizujúce (diskusia, didaktické hry, EUR) ; fixačné (metódy opakovania a precvičovania).

Formy práce:

- frontálna výučba, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, práca vo dvojiciach, demonštrácia a pozorovanie, kooperatívne vyučovanie, problémové vyučovanie, projektové vyučovanie, diferencované vyučovanie.

Obsah vyučovania

Časový rozsah výučby	0,5 hodina týždenne, spolu 17 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Náradie a pomôcky	Základné ručné náradie. Náradie na spracovanie pôdy Pomôcky pri pestovaní rastlín.	Poznať a vedieť používať základné ručné náradie: vysadzovacia lopatka, vysadzovací kolík, prepichovací kolík, záhradnícke nožnice, malé hrabličky, malá lopatka atď. Poznať a vedieť používať náradie na spracovanie pôdy, kyprenie pôdy: rýľ, motyka, hrable, rycie vidly atď. Poznať materiál a pomôcky pre hydroponické pestovanie rastlín, kanvy na zalievanie, rozprašovače atď.	- Poznať funkciu a spôsob použitia základných druhov náradia a pomôcok - Vedieť používať základné ručné náradie a iné pomôcky pri pestovaní črepníkových rastlín - Poznať náradie na základné spracovanie a ošetrovanie pôdy počas vegetácie pôdy
Kvetinárstvo	Význam a rozdelenie okrasných rastlín Črepníkové rastliny Praktická činnosť	Význam okrasných rastlín z hľadiska tvorby a estetizácie životného prostredia, rozdelenie okrasných rastlín Charakteristika črepníkových rastlín, rozdelenie; poznávanie	- Poznať význam okrasných rastlín, ich vplyv na náš život a životné prostredie - Poznať rozdelenie okrasných rastlín - Poznať a odborné pomenovať črepníkové rastliny

		jednotlivých druhov črepníkových rastlín; pestovanie, ošetrovanie a rozmnožovanie črepníkových rastlín; nároky črepníkových rastlín na životné podmienky Praktickou činnosťou získať zručnosti pri presádzaní a ošetrovaní črepníkových rastlín a pri ich rozmnožovaní, pestovaní a ošetrovaní	- Vedieť pestovať, ošetrovať a rozmnožovať črepníkové rastliny, poznať ich nároky na stanovište - Vedieť využívať pracovné prostredie a udržiavať poriadok počas práce, dodržiavať bezpečnosť pri práci a hygienické zásady
Hydroponické pestovanie rastlín	Hydropónia Hydroponické pestovanie rastlín.	Čo je hydropónia, potreby na hydropóniu: nádoby, substrát, živný roztok, vhodné črepníkové rastliny. Praktickou činnosťou získať zručnosti pri pestovaní rastlín a osvojiť si základný postup pestovania.	- Poznať pojem hydropónia, potreby na hydropóniu - Poznať výhody hydrop. pestovania rastlín, vedieť zvoliť rastlinu na hydrop. pestovanie, vedieť ju pestovať v živnom roztoku.
Viazačstvo a aranžovanie rastlín	Základy aranžovania a väzby kvetov. Výber a úprava materiálu. Praktická činnosť.	Význam aranž. a väzby kvetov, pomôcky na aranžovanie Výber a úprava rastlinného materiálu, voľba nádoby, zber a sušenie rastlín na aranžovanie, ošetrovanie rezaných	- Poznať základné pravidlá aranžovania a väzby kvetov, poznať vhodný materiál, úpravu rastlín a ostatného materiálu - Získané vedomosti vedieť uplatniť pri vytváraní

		kvetov, príprava rastlinného materiálu na aranžovanie Praktickou činnosťou získať zručnosť pri viazaní a aranžovaní rastlín	jesenného, vianočného a jarného aranžovania - Vedieť hodnotiť výber materiálu a výsledok vlastnej práce

Časový rozsah výučby	0,5 hodina týždenne, spolu 17 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Okrasné záhradníctvo	Okrasné rastliny Okrasné kvetiny Okrasné dreviny	Rozdelenie: jednoročné, dvojročné, trvalky, cibulové a hl'uznaté kvetiny. Požiadavky jednotlivých rastlín na prostredie. Pestovanie, generatívne a vegetatívne rozmnožovanie okrasných kvetín. Rýchlenie okrasných kvetín. Rozdelenie: ihličnaté, listnaté, opadavé, vždyzelené, stromy a kry. Výber stanovišťa a vhodných druhov okrasných drevín. Pestovanie, ošetrovanie, generatívne a	Poznať jednotlivé skupiny okrasných rastlín a ich typických zástupcov. Vedieť rozmnožovať okrasné rastliny – vegetatívne aj generatívne, poznať požiadavky jednotlivých rastlín na prostredie a vedieť ich dopestovať a ošetrovať. Pestovaním rastlín prispieť k osvojeniu si jednotlivých pestovateľských postupov

		vegetatívne rozmnožovanie okrasných drevín. .	
Skalka	Príprava skalničkového záhona Pestovanie okrasných rastlín v skalke Praktická činnosť	Výber vhodného miesta na skalku, základné pravidlá pri vytváraní skalničkového záhona. Okrasné rastliny vhodné do skalky, poznávanie, pomenovanie, zásady ich pestovania a ošetrovania. Získať zručnosti pri ošetrovaní trvalých skalničiek.	Vedieť využiť všetky doterajšie vedomosti a zručnosti pri výstavbe a zakladaní skalky, vysadené rastliny poznať, vedieť ošetrovať a pestovať.
Trávnik	Zakladanie trávniku Ošetrovanie trávniku	Príprava pozemku, vyčistenie terénu, príprava pôdy, sejba. Zalievanie, kosenie, hrabanie, hnojenie, odburiňovanie trávniku	Poznať základné pravidlá zakladania trávniku, poznať základné druhy tráv. Vedieť ošetrovať trávnik, získať zručnosti pri práci s náradím, bezpečnosť pri práci.

Hodnotenie predmetu

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

- Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

- Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

- Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

- Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

- Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotí sa:

- teória
- praktická časť
- projekt
- samostatná práca
- aktivita.

Pri hodnotení výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho výkon.

Učebné zdroje

Učebnými zdrojmi pri výučbe predmetu svet prác sú: učebnice pestovateľských prác, odborné časopisy, encyklopédie a odborná literatúra. Prínosom pri vyučovaní je používanie meotaru, PC, internetu, prezentácii aj využívanie názorných učebných prostriedkov (články vystrihnuté z časopisov, obrazy, fotografie, hotové aranžmány....).

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova - MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – TPP

Finančná gramotnosť – FIG

Názov predmetu	Technika
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť predmetu Technika zahŕňa širokú oblasť pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti, prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia vzdelávacej oblasti vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť sa zameriava na pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

Vzťah k práci, otázky výberu povolania sú základom tejto vzdelávacej oblasti. Cieľom je pripraviť žiakov na život v praxi a na to, aby sa v budúcnosti dokázali uplatniť na trhu práce (napr. aby dokázali dodržiavať pravidlá, povinnosti a záväzky, aby sa vedeli adaptovať sa na zmenené pracovné podmienky). Oblasť vzdelávania sa sústreďuje na to, aby žiaci dokázali pristupovať k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, ale aj funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu.

Ciele vyučovacieho predmetu

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vede žiakov k:

- pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce
- osvojeniu základných pracovných zručností a návykov z rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie

kvalitného výsledku

- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoji a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia.
- orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojeniu potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenie, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu

Kľúčové kompetencie

Výkonové a obsahové štandardy predmetu technika vytvárajú podmienky pre tvorivú prácu učiteľa a žiaka pre rozvoj uvádzaných kľúčových kompetencií. Sú koncipované tak, aby sa žiak rozvíjal všestranne. Pre osvojenie stanovených vedomostí je možné využívať internet ako zdroj informácií, aplety, prípadne ďalšie možnosti IKT. Vo vyučovacom procese je možné využiť multimédiá a multimediálne prezentácie so zameraním na vzdelávanie v oblasti techniky.

Veľkú pozornosť venovať ekonomike v domácnosti a tým rozvíjať **finančnú gramotnosť** u žiakov. Rozpočet, šetrenie, finančné inštitúcie, peniaze a ich funkcia, hodnota práce. Využívať témy z NŠFG z roku 2014.

Osobitná pozornosť sa kladie na medzi predmetové vzťahy hlavne s predmetmi: fyzika, matematika, prírodopis a informatická príprava. V organizovaní vyučovacieho procesu je možné využívať viac tímovú prácu (projektové a problémové vyučovanie) pred frontálnou prácou žiakov. Práve tímová práca sa využíva pri riešení rôznych problémov v bežnom živote. Žiaci sa majú naučiť vzájomne komunikovať v tíme, spoločne pracovať, vedieť uplatniť svoj názor pri riešení problému, učiť sa od ostatných, niesť zodpovednosť za prácu celého tímu.

Výchovno- vzdelávacie stratégie

V tematickom okruhu **Elektrická energia** sa žiak oboznamuje s poznatkami o zdrojoch elektrickej energie, ich využití poznajúc pritom zásady bezpečnosti práce na elektrických zariadeniach a účinky elektrického prúdu na ľudský organizmus. V tematickom okruhu **Technika- domácnosť- bezpečnosť** je žiak zameraný na základné informácie v oblasti bytovej inštalácie – kúrenie, rozvod studenej a teplej vody, úspory energie, ekologické aspekty, malá údržba v domácnosti. Používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky. Prístupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt. Využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoje i svojej prípravy na budúcnosť, robí podložené rozhodnutia o

d'alšom svojom vzdelávaní a profesionálnom raste. Orientuje sa v základných aktivitách ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie.

Pre predmet technika budú použité nasledovné metódy:

Pre teoretické získavanie poznatkov z príslušných tematických celkov výkladová metóda (tematické celky – Elektrická energia, Technika- domácnosť- bezpečnosť).

Na precvičovanie a spätnú väzbu je vhodné použiť metódu precvičovania formou pracovných listov v tlačenej alebo elektronickej podobe.

Pre nadobúdanie praktických zručností projektová metóda alebo problémové vyučovanie (tematické celky Elektrická energia, Technika- domácnosť- bezpečnosť)

Pri použití projektovej metódy, prípadne problémového vyučovania budú realizované prezentácie žiakov na rozvoj ďalších kompetencií (komunikačné kompetencie).

Exkurzia – na poznávanie výroby a rozvodu elektrickej energie.

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne, spolu 17 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Človek a technika	- Človek – príroda – spoločnosť – technika a ich vzťahy. - História techniky – človek tvorca techniky. - Vznik výrobku, cesta: myšlienka – konštrukcia – výroba – využitie.	Žiaci sa v tomto tematickom celku oboznámia s pojmom technika, spoznajú vzťahy medzi technikou a prírodou, technikou a spoločnosťou s využitím osobných skúseností. Získajú základné informácie o slovenských vynálezoch a histórii techniky všeobecne a na Slovensku.	- Vedieť vysvetliť pojem technika, technické prostredie a technické dielo ako produkt ľudskej činnosti - Vedieť vymenovať pozitívne a negatívne dôsledky techniky - Oboznámiť sa s najvýznamnejšími objavmi a vynálezmi 18. – 20. storočia - Oboznámiť sa s poznatkami histórie na Slovensku a so slovenskými vynálezami

			- Vedieť vysvetliť pojem technologický postup a opísať všeobecne cestu vzniku výrobku
Grafická komunikácia	Základy technickej komunikácie, zobrazovanie, technický náčrt Počítač a technické kreslenie (softvéry na kreslenie). - Počítač a Internet pri konštruovaní, napr. projekty.	- Základy navrhovateľskej činnosti – technické tvorivé myslenie. - Základy technickej komunikácie – zobrazovanie, technický náčrt – kreslenie, technický výkres – čítanie. - Počítač a technické kreslenie (softvéry na kreslenie). - Počítač a Internet pri konštruovaní, napr. projekty. - „Búdka pre vtáčika“, „Stojan na CD“.	- Vedieť realizovať drobný projekt (zhotoviť technický náčrt, vybrať vhodný materiál, zvoliť konštrukčné riešenia a spoje, navrhnúť technológie) - Poznať proces vzniku technického produktu - Mať schopnosti vytvárať a realizovať technické myšlienky pre vlastné potreby, pre potreby školy, pre komerčné aktivity a pod.
Materiály a technológie	- Základné technologické postupy pri spracovaní technických materiálov, zodpovedajúce náradie a pomôcky na ich ručné opracovanie. - Základné technické materiály – drevo, kovy, plasty – polotovary. - Základy jednoduchého – ručného obrábania	Obsah tohto tematického celku je zameraný na hlavné druhy technických materiálov, ich základné vlastnosti a využitie.	- Poznať základné druhy technických materiálov - Vedieť správne preniesť tvar a rozmery predmetu z výkresu na opracúvaný materiál, správne voliť meradlá a pomôcky na obrysovanie - Vedieť pracovať podľa jednoduchého technologického postupu a technického výkresu - Poznať a rozlíšiť základné druhy

	technických materiálov. - Pravidlá správania sa v školskej dielenskej učebni a v technickom prostredí		technických materiálov – drevo, kovy, plasty - Poznať základné náradie na ručné opracovanie dreva, kovu a plastov - Prakticky si precvičiť (podľa možností a vybavenia školy) a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri opracovaní dreva, kovov a plastov (pilovanie, vrtanie dreva, ohýbanie plastov a plechu, strihanie, sekание drôtu a plechu)

Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne, spolu 17 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Človek a technika	Človek, príroda, spoločnosť, technika a ich vzťahy História techniky Vznik výrobku	Oboznámenie sa s pojmom technika, vzťahmi medzi technikou a prírodou, technikou a spoločnosťou s využitím osobných skúseností. Základné informácie o slovenských vynálezoch a histórii techniky všeobecne a na Slovensku. Človek - príroda - spoločnosť -	Vysvetliť pojem technika, technické prostredie a technické dielo ako produkt ľudskej činnosti. Vymenovať pozitívne a negatívne dôsledky techniky. Oboznámiť sa s najvýznamnejšími objavmi a vynálezmi 18. - 20. storočia. Oboznámiť sa s poznatkami histórie na Slovensku a so

		technika a ich vzťahy. História techniky - človek tvorca techniky. Vznik výrobku, cesta: myšlienka - konštrukcia - výroba - využitie.	slovenskými vynálezcami. Vysvetliť pojem technologický postup a opísať všeobecne cestu vzniku výrobku.
Technika – domácnosť – bezpečnosť	Kúrenie v domácnosti Rozvod studenej a teplej vody. Šetrenie vodou a teplom v domácnosti Konštrukcia kotla a princíp spaľovania vo vykurovacích zariadeniach Výpočet spotreby energie na kúrenie Konštrukcia vodovodného kohútika alebo batérie	Kúrenie v domácnosti - centrálné, ústredné, lokálne. Rozvod studenej a teplej vody. Šetrenie vodou a teplom v domácnosti. Konštrukcia kotla a princíp spaľovania vo vykurovacích zariadeniach. Výpočet spotreby energie na kúrenie. Konštrukcia vodovodného kohútika alebo batérie - demontáž, oprava, montáž.	Oboznámiť sa so systémom ústredného kúrenia v bytoch a jeho funkciou. Popísať systém rozvodu studenej a teplej vody v byte. Poznať zloženie a funkciu vodovodného kohútika a jednoduchej vodovodnej batérie. Oboznámiť sa s opravou splachovača WC. Poznať možnosti šetrenia teplom a teplou vodou a zároveň spôsoby zamedzenia úniku tepla - spôsoby zateplenia okien a dverí. Popísať princíp spaľovania vo vykurovacích zariadeniach - ústredného kúrenia. Poznať výpočet spotreby energie na kúrenie. Ovládať opravu netesnosti vodovodného kohútika (batérie) výmenou tesnenia, frézovaním sediel alebo výmenou vložiek ventilov.
Materiály a technológie	Pravidlá správania sa v školskej dielenskej učebni a	Pravidlá správania sa v školskej dielenskej učebni a v technickom	Poznať základné druhy technických materiálov. Správne preniesť tvar a

	v technickom prostredí Základné technické materiály – drevo, kovy Základné technické materiály –plasty – polotovary Základy jednoduchého ručného obrábania technických materiálov	prostredí. Hlavné druhy technických materiálov, ich základné vlastnosti a využitie. Základné technologické postupy pri spracovaní technických materiálov, zodpovedajúce náradie a pomôcky na ich ručné opracovanie. Základné technické materiály – drevo, kovy, plasty – polotovary. Základy jednoduchého ručného obrábania technických materiálov.	rozmery predmetu z výkresu na opracúvaný materiál. Správne voliť meradlá a pomôcky na obrysovanie. Pracovať podľa jednoduchého technologického postupu a technického výkresu. Poznať a rozlíšiť základné druhy technických materiálov - drevo, kovy, plasty. Poznať základné nástroje na ručné opracovanie dreva, kovu a plastov. Prakticky si precvičiť (podľa možností a vybavenia školy) a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri opracovaní dreva, kovov a plastov (pilovanie, vrtanie dreva, ohýbanie plastov a plechu, strihanie, sekание drôtu a plechu).
Elektrická energia	Pravidlá bezpečnej práce s elektrickým prúdom a poskytovanie prvej pomoci	Pravidlá bezpečnej práce s elektrickým prúdom a poskytovanie prvej pomoci. Výroba, rozvod a zdroje elektrickej energie. Základný elektroinštalačný materiál. Práca s elektromontážnym materiálom a stavebnicou. Schémy elektrických zapojení a jednoduché elektrotechnické práce. Domová	Poznať základné batériové zdroje elektrickej energie a akumulátory (primárne a sekundárne, elektromechanické - suché a mokré, elektrické - kyslé a alkalické). Čítať jednoduché elektrotechnické značky, schémy a zapojenia a na elektrotechnickej stavebnici pre ZŠ zapájať jednoduché elektrické obvody.

		inštalácia elektrického prúdu. Výpočet spotreby elektrickej energie. Moderné elektrické spotrebiče.	Poznať základný elektroinštalačný materiál, jeho funkciu a použitie (spínače, vidlice, zásuvky, žiarovkové objímky, poistky a ističe). Oboznámiť sa s používaním skúšačky. Poznať funkciu a oboznámiť sa s hlavnými parametrami a so správnym používaním základných elektrických spotrebičov pre domácnosť. Opísať výrobu a rozvod elektrickej energie. Poznať ekologické aspekty výroby elektrickej energie. Poznať význam elektromeru a oboznámiť sa s príkladmi výpočtu spotreby elektrickej energie. Oboznámiť sa s modernými elektrickými spotrebičmi v domácnosti. Poznať pravidlá bezpečnej práce s elektrickým prúdom a poskytovania prvej pomoci pri úraze elektrickým prúdom.

Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne, spolu 17 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Človek a technika 7 hodín	Človek a technika Oboznámenie s učivom, OBP a PO. Pojem technika Najvýznamnejšie objavy 18. - 20. storočia Pozitívne a negatívne dôsledky techniky Technologický postup <i>Projekt 1:</i> Vlastný výrobok (návrh, prezentácia)	- OBP a PO na hodinách Techniky - technika - vynálezcovia - vynález - človek, príroda, spoločnosť a technika - objavy 18.-20. stor. človek, príroda a spoločnosť - vznik výrobku - cesta: myšlienka/konštrukcia/výroba/využitie - opis pracovného postupu výrobku, náčrt	<i>Žiak :</i> - vie vysvetliť pojem technika, technické prostredie a technické dielo ako produkt ľudskej činnosti, - vie vymenovať pozitívne a negatívne dôsledky techniky - pozná najvýznamnejšie objavy a vynálezy 18.–20. storočia a pozná históriu techniky na Slovensku a najvýznamnejších slovenských vynálezcov
	Pozitívne a negatívne dôsledky techniky Technologický postup <i>Projekt 1:</i> Vlastný výrobok (návrh, prezentácia)	- človek, príroda a spoločnosť - vznik výrobku - cesta: myšlienka/konštrukcia/výroba/využitie - opis pracovného postupu výrobku, náčrt	-vie vysvetliť pojem technologický postup a opísať všeobecne cestu vzniku výrobku - vie vybrať vhodný materiál na výrobu a správne kalibrovať meradlo - vie prezentovať svoju prácu
Pracovné nástroje a postupy 7 hodín	Pracovné nástroje a postupy Výkres – rozmery výkresov, druhy čiar Základy technického kreslenia	- voľné rovnobežné premietanie, mierka, premietanie na tri priemetne, pôdorys, nárys, bokorys	-vie realizovať drobný projekt (zhotoviť technický náčrt, aj na počítači a vie vybrať vhodný materiál, zvoliť konštrukčné riešenia a spoje, navrhnuť technológiu),

	Počítač a technické kreslenie Úprava školy <i>Projekt 2–</i> Technický výkres	-softvéry na kreslenie -kladný vzťah k práci voľné rovnobežné premietanie	vie popísať proces vzniku technického produktu. - vie udržiavať poriadok vo svojom okolí - vie vytvárať a realizovať technické myšlienky pre vlastné potreby pre potreby školy - - dokáže samostatne prezentovať svoju prácu
Technické materiály 7 hodín	Technické materiály Materiály používané v technike Surovina, materiál, polovýrobok, výrobok Lesy a ich význam	- surovina/materiál/ polovýrobok/ výrobok - lesy ako zdroj (kyslíka, dreva) -štetrenie surovinami (prírodnými zdrojmi)	- pozná základné druhy technických materiálov - vie vysvetliť pojem technologický postup a opísať všeobecne cestu vzniku výrobku -správne - racionálne chápe techniku vo vzťahu príroda - spoločnosť – technika - pozná význam lesov pre život človeka
	Druhy materiálov <i>Projekt 3:</i> Materiály používané v technike (myšlienka, návrh	- drevo - kovy - plasty - iné techn. materiály	-vie rozlíšiť základné druhy technických materiálov: drevo, kovy, plasty, iné technické materiály -vie definovať základné náradie na ručné opracovanie dreva, kovu a plastov
IKT v		- drevo	- vie prakticky využiť

domácnosti 2 hodiny	<i>Projekt 3: Materiály</i> používané v technike (realizácia, prezentácia) IKT v domácnosti Druhy IKT Využitie IKT v domácnosti	- kovy - plasty - iné techn. materiály - počítač, tlačiareň, internet, e-mailová pošta	teoretické poznatky - dokáže samostatne prezentovať svoju prácu - pozná praktické využitie IKT v domácnosti (napr. tlačiť výpisy z účtov, nedoplatky, komunikácia e-mailom pre potreby chodu domácnosti a pod.)
Technika – domácnosť- bezpečnosť 5 hodín	Technika – domácnosť- bezpečnosť Spotrebiče v domácnosti (OBP, Činnosť a obsluha) Domácnosť a úspora energie	Pravidlá bezpečnosti - návod na použitie - záručný list, reklamácia -šetrenie prírodných zdrojov -alternatívne ekologické zdroje energie	- pozná domáce spotrebiče a ich obsluhu - pozná riziká pri práci s domácimi spotrebičmi - definuje Pravidlá bezpečnej práce s elektrickými spotrebičmi v domácnosti - vie, na čo slúži návod domácich spotrebičov (obsluha, záručný list, reklamácia) -pozná alternatívne ekologické zdroje energie
Hospodárenie, prvá pomoc pri úrazoch 5 hodín	Domácnosť a úspora energie Úrazy v domácnosti Prvá pomoc pri úrazoch	-alternatívne ekologické zdroje energie - graf šetrenia energie -úraz -prvá pomoc - elektrická energia	-pozná alternatívne ekologické zdroje energie -vie čítať z grafov šetrenia energií za dané obdobie - vie prakticky poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch

	<i>Projekt 4:</i> Naučme sa hospodáriť	- hospodárenie v domácnosti (príjem a výdaj financií) - jednoduché výpočty -úsporné opatrenia -šetrenie el. prúdom	- vie prakticky využiť teoretické poznatky - vie získať a spracovať informácie z rôznych zdrojov (internet, učebnica, časopisy, encyklopédie) -vie vypočítať úsporu energie zo zadaných údajov - dokáže samostatne prezentovať svoju prácu

Hodnotenie predmetu

Proces hodnotenia v rámci vyučovacieho procesu v predmete technika sa zameria na nasledovné oblasti:

Zapamätanie si poznatkov – žiaci dokážu poznatky: reprodukovať, vymenovať, definovať, nakresliť.

Porozumenie poznatkov – žiaci dokážu poznatky: vysvetliť, zdefinovať, opísať, vyjadriť vlastnými slovami.

Použitie poznatkov (špecifický transfer) – žiaci dokážu poznatky: aplikovať, demonštrovať, vyskúšať, vyriešiť.

Odporúčané formy hodnotenia pre predmet technika sú nasledovné:

Písomná (grafická) forma hodnotenia – odporúča sa pre tematický celok Elektrická energia – kreslenie schematických značiek. Dopĺňanie, prípadne oprava (vyhľadávanie chýb) v spôsoboch zobrazovania.

Praktická forma hodnotenia pre tematické celky, kde má žiak zvládnuť pracovné operácie, prípadne pracovné postupy hlavne v tematických celkoch: Elektrická energia – zapájanie jednoduchých elektrických obvodov, práca s elektrotechnickými stavebnicami.

Ústna forma hodnotenia vhodná pre všetky tematické celky hlavne ak žiak prakticky demonštruje, definuje jav, obhajuje spôsob riešenia problému, prípadne prezentuje vlastný projekt (Príklady projektov: Výroba elektrickej energie, Rozvod teplej a studenej vody, Elektrické spotrebiče v domácnosti).

Záverečné hodnotenie na konci prvého a druhého polroka sa uskutoční **klasifikáciou** predmetu technika.

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

- Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohoťovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

- Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohoťovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

- Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

- Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

- Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotí sa:

- teória
- praktická časť
- projekt
- samostatná práca

- aktivita.

Pri hodnotení výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho výkon.

Učebné zdroje

učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky: obrazový materiál, internet, DVD, CD

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova - MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – TPP

Finančná gramotnosť – FIG

Názov predmetu	Hudobná výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri *odovzdaní* a *sprostredkovaní* hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka.

Spoločná úloha predmetov vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je sprostredkovať žiakom národné a svetové kultúrne dedičstvo a takto zvýšiť všeobecnú vzdelanosť národa.

Hudobnosť národa neurčuje niekoľko desiatok vynikajúcich interpretov, ale viacgeneračná vrstva zanietných percipientov hudby. Jedine hudobná výchova na základnej škole pokrýva celú populáciu, preto jej kvalita je mimoriadne dôležitá a chápeme ju aj ako *výchovu človeka*.

Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahraditeľný prostriedok formovania osobnosti najmä vo sfére jej emocionalizácie. Hudobná výchova umožňuje žiakovi tvorivo si osvojiť hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia.

Základnými prostriedkami hudobno-výchovnej práce sú rozmanité hudobné činnosti, ktoré podporujú celkovú hudobnosť žiakov, ich záujem o hudbu, rozvíjanie ich individuálnych schopností, emocionálnej inteligencie, tvorivého myslenia s využitím špecifik národnej, regionálnej a svetovej hudobnej kultúry. Formuje estetický, citový a morálny základ osobnosti žiakov s dôrazom na sebauvedomovanie, sebauvýchovu a sebareflexiu, porozumenie a solidaritu pre ochranu prírody, kultúrnych hodnôt Slovenska a vlastného regiónu, toleranciu k iným kultúram a národom. Utvára a rozvíja hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, vedomosti, návyky, skúsenosti, názory a vlastné postoje žiakov pri prehlbovaní hudobného zážitku aj na uvedomené vnímanie a na aktívny hudobný prejav. Hudobná výchova posilňuje hodnotovú a vkusovú orientáciu žiakov, rozvíja schopnosť vytvárať a obhajovať svoje hodnoty, no súčasne rešpektovať aj hodnoty iných.

V intenciách tvorivo – humánnej výchovy a vzdelávania je **hlavným zámerom hudobnej výchovy** *optimálne formovanie osobnosti a efektívne rozvíjanie hudobnosti žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia pre život v 21. storočí.*

Význam hudobnej výchovy a jej miesto v hierarchii vyučovacích predmetov závisí od toho, ako sa vo formovaní osobnosti jedinca uplatňuje hudobno-výchovný proces so svojimi

špecifikami a ako prispeje k priblíženiu sa či k dosiahnutiu **ideálu človeka** tak, ako je definovaný v Konceptii rozvoja výchovy a vzdelávania v SR v projekte Milénium.

Vzájomným pôsobením činnosného, tvorivého a objaviteľského princípu hudobná výchova vytvára predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov tak, aby sa hudba stala súčasťou života žiakov. Robí tak prostredníctvom tradičných hudobných činností (vokálno-intonačné, inštrumentálne, hudobno-pohybové, /reprodukčné a produkčné/, percepčné činnosti) rozšírených o hudobno-dramatické činnosti. Hudobno-dramatické činnosti chápeme ako integráciu hudobných činností so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi, a to prostredníctvom hier, experimentovania, tvorivej dramatiky na báze zážitkového učenia. Pri týchto činnostiach žiaci využívajú skúsenosti, vedomosti a zručnosti z iných vyučovacích predmetov, ako aj skúsenosti z riešenia z rôznych problémov detského života. V tejto súvislosti pôjde predovšetkým o zážitky z hudby, o participáciu na jej vzniku v podmienkach pre žiaka najprirodzenejších – pri dramatickej hre.

Komplexne poňaté hudobné činnosti vytvárajú podmienky hudobného vzdelania žiakov a obohatia estetickú, morálnu a intelektuálnu stránku ich osobnosti. Treba ich usmerňovať tak, aby prinášali radosť a možnosť sebarealizácie.

Tak ako v primárnom vzdelávaní, aj v sekundárnom vzdelávaní dodržiavame postup: od hudobných zážitkov k poznatkom a vedomostiam a cez ne k transferu pri vnímaní a interpretovaní nových umeleckých diel. **Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.**

Ciele vyučovacieho predmetu

Kognitívne ciele

- získať poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou,
- na základe získaných vedomostí o hudbe, hudobných skúseností a hudobných zručností nadobudnúť schopnosť získané vedomosti a zručnosti uplatňovať pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel a pri elementárnej tvorivosti,
- spoznať najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov jednotlivých štýlových období a ich vybrané diela,
- uvedomiť si svoju národnú identitu, a to na základe osvojenia si umeleckej výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významné diela slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou, získať úctu k svojej kultúre,
- prostredníctvom hudobných činností získať schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa, iných národov a etník,
- v kontexte s hudbou dokázať analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, etika, výtvarná, literárna výchova, zemepis, cudzí jazyk).

Socioafektívne ciele

- prostredníctvom precítenia a pochopenia hudobného diela dokázať prekonať svoj egocentrizmus, vedieť sa preladiť na komunikačný a ideový kód iného človeka (autora), pochopiť jeho citový a myšlienkový svet s určitou mierou stotožnenia sa – vychovávať k empatii,
- na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb (od ľudových piesní po rozsiahlejšie umelecké diela) slovne, výtvarne a pohybom vyjadriť svoje estetické zážitky,
- dokázať bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- vedieť prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život. Rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe,
- schopnosť spolupracovať (pri kolektívnych hudobných činnostiach a najmä pri hudobno-dramatických činnostiach), mať zodpovednosť za plánovanie a realizáciu spoločnej a vlastnej práce,
- vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času.

Psychomotorické ciele

- dokázať správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové) a integrovať ich pri realizácii hudobno-dramatických činností,
- v intonačnej a sluchovej výchove získané zručnosti vedieť využiť pri svojich hudobných činnostiach,
- na primeranej úrovni dokázať využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení svojich myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

Kľúčové kompetencie

Úlohou predmetu je rozvíjať **kľúčové kompetencie** tak, aby sa:

- formoval a rozvíjal emocionálny svet žiakov,
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- vychovali žiaci hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom, filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami,
- vychovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim,
- hudobná výchova podieľala na rozvíjaní osobnostnej, sociálnej, občianskej, komunikačnej kompetencie.

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú aktivitu žiakov:

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných podujatí, besedy,

- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia, metódy hrania rol; špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne/33 hodín ročne
Ročník	piaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ako sa nám prihovára hudba (12)	Výrazové prostriedky hudby Rythmus Melódia Dynamika Tempo a agogika Harmónia a polyfónia Inštrumentácia Podoby hudobnej skladby	- funkcia výrazových prostriedkov hudby v hudobnom diele, v piesni - rytmus v hudbe, rytmické hodnoty nôt, funkciu bodky za notou - pohyb k znejúcej hudbe podľa choreografických znakov - práca s motívom a s hudobnou myšlienkou - dynamika v hudbe, základné dynamické znamienka - sluchovo rozlíšiť konsonantné a disonantné akordy - význam a funkcia harmónie prostredníctvom znejúcej hudby - sluchovo rozlíšiť rôzne zvuky, ľudské hlasy, hudobné nástroje z rôznych materiálov, zvuku	<u>Vokálno-intonačné činnosti:</u> Žiak má: - spievať na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné piesne, ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, využívať získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti, - vedieť orientovať sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov, - vedieť posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých. <u>Inštrumentálne činnosti:</u> - realizovať a vytvárať

		i farby - zloženie symfonického orchestra - spev ľudových piesní (podľa možnosti intonačne čisto) - pohybová reakcia na hudbu - jednoduchý sprievod k piesňam - verbálne vyjadrenie zážitku, pocitu z počúvanej hudby	inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektujúc ich charakter - jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch podporiť charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.
Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov (12)	Hymna Európskej únie Slovenská štátna hymna Slovenské ľudové piesne Zakladatelia slovenskej národnej hudby	- hymna EÚ a jej autor, pocity a zážitok z počúvanej hudby - slovenská štátna hymna- spev podľa možností intonačne čistý, rytmicky presný a so zodpovedajúcim výrazom - slovenské ľudové piesne – druhy podľa obsahu, spev podľa možností intonačne čistý, rytmicky presný a so zodpovedajúcim výrazom - pohybové stvárnenie jednoduchej choreografie z ľudových tancov (jednokročka, dvojkročka) - inštrumentálny sprievod k piesňam (detské hud. nástroje) - zakladatelia slov. nár. hudby – Suchoň, Moyzes, Cikker - hodnotiť	<u>Hudobno - pohybové činnosti:</u> - správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu, vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie v súlade s charakterom piesne alebo skladby. - realizovať hudobno-pohybové hry so spevom, vyjadriť náladu a obsah hudby pohybom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytvárať pohybové improvizácie a kreácie. <u>Percepčné činnosti:</u> - orientovať sa v znejúcej hudbe na základe použitých výrazových prostriedkov hudby, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné

	Slovenská populárna hudba Rómska hudba Rusínska hudba Česká republika – hudobná kultúra v minulosti a v súčasnosti Poľská republika - hudobná kultúra Maďarská republika - hudobná kultúra	a porovnávať počúvané skladby - predstavitelia slovenskej populárnej hudby (Žbirka, Gombitová, Nagy, skupina Modus) - hudobná kultúra národností - Rómovia, Rusíni – charakteristické prvky, - hudobná kultúra ČR: česká hymna, najvýznam. českí skladatelia (Smetana, Dvořák, Janáček), verbalizovať hudobný zážitok z počúvania vážnej hudby, české ľud. piesne, moderná hudba (napr. Olympic) - Poľsko – hymna, znaky poľského folklóru (mazúrka), Chopin - Maďarsko - Liszt, Bartók, znaky folklóru	schopnosti, - dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby, - dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami. <u>Hudobno-dramatické činnosti:</u> - využiť všetky činnosti, zručnosti a vedomosti na budovaní a predvedení dramatického príbehu, - využiť získané skúsenosti a vedomosti z ostatných esteticko-výchovných predmetov: výtvarná výchova, literárna výchova – dramatizácia, etická, tanečná zložka pohyb. vých.
Hudba spojená s inými druhmi umenia (9)	Rozprávková opera Opereta a muzikál Balet – príbeh bez slov	- vyvodenie charakteristických znakov opery, operety, muzikálu, baletu z počúvania hudby (Rusalka, Martina a slnko, Modrá ruža, Mary Poppins, Oliver, Luskáčik), spoločné znaky a odlišnosti týchto žánrov - poznať pojmy: opera, libreto, ária, zbor, dirigent, opereta, muzikál, melodrám, balet	

	Hudobná dramatizácia	- sluchovo rozlišovať árie jednotlivých postáv, áriu a zborovú scénu a variácie hud. myšlienky - verbálne vyjadriť zážitok, pocity z počúvanej hudby - tvorba integratívneho projektu - integrovať vokálne, pohybové, inštrumentálne a dramatické činnosti spojené v dramatickom príbehu - využiť osvojené hudobné schopnosti, zručnosti a návyky pri spoluvytváraní a prezentácii hudobno-dramatického príbehu	

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne/33 hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hudba v minulosti a súčasnosť (21)	Pravek a starovek Stredovek	- človek a zvuky prírody, praelement hudby – rytmus, napodobňovanie primitívnych hudobných prejavov - vyvodenie	Vokálne činnosti Žiak má: - na základe dispozícií zaspievať intonačne čisto, rytmicky presne, so zodpovedajúcim výrazom najmenej 5 ľudových alebo umelých piesní iných

	Renesancia Barok Klasicizmus Romantizmus Impresionizmus	charakteristických znakov jednotlivých slohových období, hudba a predstavitelia jednotlivých slohových období, porovnávanie originálneho diela s jeho moderným spracovaním, spoločenská funkcia hudby, verbalizácia hudobných zážitkov	národov a 8 slovenských ľudových piesní. - orientovať sa v notovom zázname piesní a úryvkov skladieb, - vedieť posúdiť kvalitu hudobného prejavu iných osôb. Inštrumentálne činnosti - podľa individuálnych možností reprodukovat' krátke rytmické motívy, témy i časti skladieb, - na základe individuálnych schopností vytvárať jednoduché sprievody k piesňam hrou na detských hudobných nástrojoch, - jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch podporiť charakter, zmeny nálad, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby. Hudobno-pohybové činnosti - pohybovo stvárať jednoduché choreografie tancov (valčík, historické tance), - reagovať na znejúcu hudbu pohybom, vyjadriť dynamiku, tempo, metrum,
Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov (12)	Rakúsko – hudobná kultúra Nemecko – hudobná kultúra Francúzsko – hudobná kultúra Anglicko – hudobná kultúra Rusko – hudobná kultúra Stredomorie – hudobná kultúra Severná Amerika – hudobná kultúra Latinská Amerika – hudobná kultúra Japonsko – hudobná kultúra	- typická pieseň a hudobná skladba vybraných národov	

		- vytvárať rôzne pohybové improvizácie a kreácie, - uplatňovať elementárne taktovacie pohyby pri speve (2/4 a 3/4 takt). Percepčné činnosti - orientovať sa v znejúcej hudbe, vnímať a chápať funkciu použitých výrazových prostriedkov, - zaradiť, charakterizovať počúvanú vokálnu alebo inštrumentálnu skladbu z hľadiska štýlového obdobia a žánru, - postrehnúť výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby, - verbalizovať zážitok z hudby, svoj názor, pocity, - prijímať, analyzovať, hodnotiť, porovnávať hudobné diela a hudobné prejavy a prepájať získané poznatky s poznatkami iných vyučovacích predmetov (dejepis, etická, výtvarná, literárna výchova, zemepis, cudzie jazyky), - na základe počúvania hudby poznať mená najvýznamnejších slovenských

			a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela, - vnímať a rozoznávať umelecké hodnoty rôznych kultúr.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne/33 hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hudobné prechádzky storočiami (12)	Moderná hudba – hudba 20. a 21. storočia Od klasicizmu k neoklasicizmu Neofolklorizmus – návrat ku koreňom Od gregoriánskeho chorálu k súčasnej duchovnej hudbe Hudba 20. storočia Moderná slovenská hudba	- poslanie hudby (umenia) v 20. storočí (osloviť a podnecovať myslenie percipienta, nielen vyjadriť krásu), - význam a dielo najznámejších skladateľov hudby 20. storočia vo svete a u nás - sledovanie rozsiahlejších diel, vystihnutie výrazných hudobných myšlienok dominujúcich výrazových prostriedkov hudby, - doteraz získané skúsenosti a vedomosti uplatňovať pri počúvaní hudobných diel - dokázať rozmýšľať a rozprávať o hudbe, tvorivé počúvanie hudby	Vokálne činnosti Žiak má: - na základe dispozícií zaspievať intonačne čisto, rytmicky presne, so zodpovedajúcim výrazom najmenej 5 ľudových alebo umelých piesní iných národov a 8 slov. ľud. piesní, - orientovať sa v notovom zázname piesní a úryvkov skladieb, - vedieť posúdiť kvalitu hudobného prejavu iných osôb. Inštrumentálne činnosti - podľa individuálnych možností reprodukovať krátke rytmické motívy, - na základe individuálnych schopností vytvárať

Pestrá paleta populárnej hudby (11)	Džez Swing Džez na Slovensku i v Čechách, džezové festivaly Country and Western Šansón Folk Rock nad Roll	- charakteristické črty hudobných štýlov, skladatelia, interpreti, skladby – svetová a slovenská hudobná scéna - verbalizácia hud. zážitku - spev - intonačne čisto a kultivovane, - hudob.sprievod – rytmické a melodické nástroje Orffovho inštrumentára	jednoduché sprievody k piesňam hrou na detských hudobných nástrojoch, - jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch podporiť charakter, zmeny nálady, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky Hudobno-pohybové činnosti - pohybovo stvárniť jednoduché choreografie tancov
Hudba na pomedzí (10)	Prieniky hudobných štýlov	Prieniky rôznych druhov a žánrov hudby: - symfonický džez (Gershwin) - rôzne podoby hud. skladby (Mackie Messer, Hello, Dolly) - hudob. prieniky interpretov (Bobby McFerrin, Nigel Kennedy, Iva Bittová, Collegium Musicum, Breiner, Ursíny...) - opereta (Offenbach, Dusík) - kabaret – Semafor - muzikál - od folku k world music	- reagovať na znejúcu hudbu pohybom, - vytvárať rôzne pohybové improvizácie a kreácie, - uplatňovať elementárne taktovacie pohyby pri speve (2/4 a 3/4 takt). Percepčné činnosti - orientovať sa v znejúcej hudbe, vnímať a chápať funkciu použitých výraz. prostriedkov, - zaradiť, charakterizovať počúvanú vokálnu alebo inštrumentálnu skladbu z hľadiska štýlového obdobia a žánru, - postrehnúť výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, - verbalizovať zážitok z hudby, - prijímať, analyzovať, hodnotiť, porovnávať

			hud. diela a hud.prejavu a prepájať získané poznatky s poznatkami iných vyuč. predmetov (dejepis, etická, výtvarná, literárna výchova, zemepis, cudzie jazyky), - na základe počúvania hudby poznať mená najvýznamnejších slov. a svet. hudob. a ich najznámejšie diela, - vnímať a rozoznávať umelecké hodnoty rôznych kultúr.

Učebné zdroje

- učebnice hudobnej výchovy schválené MŠ SR
- odborná literatúra
- zborníky ľudových piesní
- internet
- CD, DVD

Kritériá hodnotenia

Podľa platných štátnych vzdelávacích programov hudobná výchova sa klasifikuje.

Charakter hudobnej výchovy vyžaduje hodnotiť postoj žiaka k hudbe, jeho formujúce sa názory na svet, ktorý ho obklopuje, jeho estetické úsudky, snahu vzdelávať sa v hudbe a zlepšovať svoje hudobné prejavy.

Pri hodnotení, priebežnej i súhrnnej klasifikácii, sa uplatňuje primeraná náročnosť a *pedagogický takt* voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho ľudské práva.

Hodnotenie hudobnej výchovy je špecifické, pretože musí zohľadniť špecifický prínos hudobnej výchovy k vzdelanostnému rastu a formovaniu osobnosti žiaka. Napriek dominantnosti zážitkov a formatívneho pôsobenia na žiaka nesmieme zanedbať ani získavanie vedomostí o slovenskej a svetovej hudobnej kultúre.

Dôležitá je motivačná funkcia hodnotenia, a to najmä pri menej nadaných žiakov. Preto učiteľ musí brať ohľad na predpoklady, ambície, vkus a predchádzajúce výkony žiaka, teda brať do úvahy aj komparačnú funkciu hodnotenia, správne odhadnúť pomer *danosti, snahy a záujmu* o hudbu a hudobnú výchovu, až potom úroveň hudobných činností a vedomostí. Teda aktuálny výkon žiaka hodnotíme vzhľadom na jeho možnosti. Hodnotenie HV vyžaduje osobný, diferencovaný prístup učiteľa k žiakovi.

Forma hodnotenia:

– ťažiskovou formou hodnotenia je slovné hodnotenie výkonu a vedomosti žiaka na základe pozorovania,

– hodnotenie známku. Nie je nutné známkovať každý výkon žiaka.

Je na voľbe učiteľa, ktoré výkony, resp. úlohy bude hodnotiť, aby poskytol žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji.

Žiakov hodnotíme škálou od 1 do 5:

1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka získava učiteľ najmä týmito **metódami, formami a prostriedkami**:

- sledovaním stupňa rozvoja individuálnych osobnostných predpokladov a nadania,
- sústavným pozorovaním hudobných prejavov žiaka a jeho pozornosti na vyučovaní – *neodporúča sa vyžadovať sólový hudobný výkon žiaka*, úroveň hudobných činností sledujeme v skupinách,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka vrátane aplikovania osobných a sociálnych kompetencií pri činnosti a jeho prosociálneho správania, hodnotením reakcie žiaka na hudbu slovom, pohybom, prípadne výtvarným prejavom,
- ústnym preverovaním úrovne vedomostí o hudbe, hlavne pri hudobných činnostiach,
- konzultáciami s ostatnými pedagógmi školy,
- v prípade mimoriadne nadaného alebo zaostaleho žiaka rozhovormi so žiakom a zákonnými zástupcami žiaka.

Kritériá hodnotenia:

Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s kompetenciami a je potrebné, aby učiteľ pri hodnotení mal tieto kompetencie (uvedené v učebných osnovách predmetu) a ich postupné dosahovanie na zreteli.

Učiteľ u žiaka hodnotí **primerane veku**:

a) priebeh vytvárania postojov:

- záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci edukačných úloh,
- schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch a edukačných úlohách,
- schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov,

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové zručnosti a návyky,
- orientácia v grafickom zázname jednohlasnej melódie,
- hra a tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch a hrou na telo,
- orientácia v znejúcej hudbe na základe dominujúcich výrazových prostriedkov hudby a ich funkcií,
- pochopenie veku primeraných hudobných diel a schopnosť zážitky verbalizovať a zdôvodniť,
- integrácia a transfer hore uvedených zručností a spôsobilostí pri realizácii hudobnodramatických činností,
- aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia,

c) priebeh získavania hudobných vedomostí:

- vedomosti z oblasti hudobnej kultúry a prvkov hudobnej náuky súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- poznanie najvýraznejších slovenských folklórnych regiónov, ich typické piesne a tance, slovenské zvykoslovie,
- poznanie mien najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela, vedieť ich zaradiť do štýlových období.

Stupeň hodnotenia a opis kritérií:

výborný

žiak spĺňa kritériá (a – c) na vynikajúcej úrovni:

- je usilovný, vytrvalý, pracuje primerane svojmu veku, prevažne samostatne, tvorivo a pohotovo
- uplatňuje osvojené zručnosti, vedomosti, návyky v úlohách,
- úspešne ich rozvíja v skupinovom a individuálnom prejave,
- dokáže vyjadriť veku primerané postoje, názory na hudobné umenie,
- má aktívny záujem o hudobné umenie,
- individuálny spev nie je podmienkou, pokiaľ sa úspešne a aktívne realizuje v ostatných hudobných činnostiach,

chválitebný

žiak spĺňa kritériá:

- je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý,
- menej využíva svoje schopnosti v individuálnom a kolektívnom prejave,
- potrebuje sústavnú pomoc učiteľa,

dobry

žiak realizuje edukačné úlohy priemerne:

- chýba mu iniciatívnosť a tvorivosť,
- je málo aktívny a snaživý, potrebuje sústavnú pomoc a povzbudenie učiteľa,

dostatočný

- žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu,

nedostatočný

- žiak nespĺňa kritériá.

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova - MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – TPP

Finančná gramotnosť – FIG

Názov predmetu	Výtvarná výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet **výtvarná výchova** nižšieho sekundárneho vzdelávania plynulo nadväzuje na výtvarnú výchovu v primárnom vzdelávaní. Naďalej vychádza z autentických skúseností žiaka, získaných výtvarnou činnosťou – z intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebavyjadrovania sa. Rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Vzhľadom na psychický vývin zodpovedajúci veku, ustupuje spontánny prístup k vyjadrovaniu seba samého a vyjadrovaniu vonkajších podnetov. Väčšina žiakov v tomto období stráca svoju prirodzenú výrazovosť. VV sa musí podieľať na tejto transformácii. Uskutočňuje sa to:

- dôrazom na objaviteľský prístup k technikám, vyjadrovacím prostriedkom a médiám,
- nahradením nedostatku formálnych zručností pri vyjadrovaní reality, postupmi ktoré takéto zručnosti nevyžadujú,
- väčším dôrazom na myslenie žiaka, na príčinné súvislosti, vzťahy medzi javmi a poznávaciu funkciu

umenia i vlastného vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami.

Ťažisko sebavyjadrovania sa, oproti primárnemu vzdelávaniu, prenáša na iné oblasti aktivity. Do vyučovania sú zaraďované prostriedky a činnosti, ktoré rozširujú možnosti poznávacieho procesu žiaka a dovoľujú mu naplniť jeho prirodzené ambície po vizuálnom vyjadrení skutočnosti, po poznávaní formálnej i obsahovej štruktúry sveta, po presnejšom zobrazení pozorovaných vzťahov, po vyššej technickej dokonalosti prejavu, po pluralite spôsobov vytvárania. Zapája sa koncepčné a konštrukčné myslenie, ktoré je uvádzané do vzťahu s myslením estetickým. Detskú spontánnosť má postupne nahrádzať jej dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť a sviežosť, spojená s pribúdaním vedomej tvorivej operatívosti. Žiak reaguje na stále komplexnejšie podnety, reflektuje podnety prírodné, civilizačné i kultúrne. Zvyšujú sa jeho technické schopnosti. Preto vo výtvarnej výchove potrebuje objaviť oblasť nových možností, zodpovedajúcich svojmu vývinu.

Ciele vyučovacieho predmetu

Ciele výtvarnej výchovy na úrovni nižšieho sekundárneho vzdelávania sú:

Kognitívne ciele

Poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia a iné kultúry.

Cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, výtvarné médiá, architektúra, dizajn), k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickej selekcii.

Senzomotorické ciele

Vedome rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému, s dôrazom na vlastný prístup, vlastný názor a vkus. Naďalej rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom VV rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením.

Formovať celistvú osobnosť. Prístupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie pre predmet výtvarná výchova:

- Spôsobilosť riešiť problémy
- Spôsobilosti sociálne a personálne
- Spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry
- Digitálna spôsobilosť
- Spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

Spôsobilosť riešiť problémy:

Vo vyučovacom predmete výtvarná výchova využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- Žiak musí riešiť komplexné problémy zložené z následných krokov
- Zadanie ho núti navrhovať viac riešení a rozhodovať sa pre najoptimálnejšie

Spôsobilosti sociálne a personálne:

- Žiak musí prebrať zodpovednosť za čiastkovú úlohu
- Žiak je nabádaný kolektívom presadzovať svoje stanovisko a rešpektovať názory spolužiakov

Spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- Oboznámenia sa s niektorými témami ide naprieč dejinami výtvarného umenia.
- Žiak nadobudne kritický postoj k dejinám umenia
- Kolektív triedy bude vyzývaný reflektovať súčasné prejavy moderného umenia a spracovávať jeho impulzy

Digitálna spôsobilosť:

- Žiaci budú mať dostatočné množstvo praktickej skúsenosti cez rutinné pracovné postupy pri vytváraní alebo prenášaní digitalizovaného materiálu z mobilu a digitálneho fotoaparátu do počítača

Spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti:

- Žiaci budú nútení hľadať iné riešenia než spolužiaci, aby ukázali svoju osobnosť
- Tvorivé postupy, ktoré vždy závisia od schopnosti citlivo vnímať materiál a realitu budú žiakov viesť k strategickému mysleniu, aby dosiahli cieľ

Žiak by mal mať po absolvovaní **nižšieho sekundárneho vzdelania** tieto vedomosti, zručnosti a postoje:

vedomosti

- vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy).

Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania sa naučil:

zručnosti a spôsobilosti

- formálne zručnosti

Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry).

Žiak dokáže:

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí),
- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika),
- hrať sa s jednoduchými animačnými trikmi, kamuflážou a napodobneninou (filmový trik, kulisa, maskovanie, mimikry),
- vytvárať formálne série z jedného motívu a jednoduché variácie motívu,
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry,
- vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnerskeho návrhu,
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty,
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia,
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety rôznych (vybraných) tendencií umenia 20. st. až po súčasnosť,
- vo svojom vyjadrovacom procese (výtvarnom, hudobnom, literárnom) spracovávať podnety z iných predmetov.

- technické zručnosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drevko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
  - kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie),
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkládanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.),
- zvládnuť techniku konštrukcie vonkajšieho tvaru – balenie (paketáž), obliepanie, obväzovanie, odrôtovanie,
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov do asambláží,
- zvládnuť základné grafické operácie na počítači.

mentálne spôsobilosti

- rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobrazit') alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé),
- chápať niektoré spôsoby notácie (mapa, partitúra, plán) ako výtvarný spôsob vyjadrovania skutočnosti,
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektúr – uvedomiť si a výtvarne reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky) ...,
- uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia) ...,
- pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo.

postoje

- hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori **tvorivý prístup** – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda **autentické riešenie**, a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom výučby, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

U žiaka sa sformovali tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou,
- otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových),
- v nižších ročníkoch spontánne výtvarné riešenia,
- náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém – inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia),
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,
- aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie.
- vyjadriť a vyhodnotiť štýl ľudí ktorých obdivuje (považuje za svoj vzor) a porovnať ich so svojím štýlom,
- hľadať vlastné cesty sebvýjadrenie; budovania vlastného vkusu a tváre (imidžu),
- spolupracovať pri realizácii vlastných konceptov a zosúladiť ich s ponímaním iných žiakov

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Vyučovacie metódy vo výtvarnej výchove, ich výber a systém závisí od špecifického obsahu predmetu, tematických celkov a konkrétnych úloh. Metóda má umožniť predovšetkým rozvoj estetického vnímania, prežívania a estetického vzťahu ku skutočnosti. Vo výtvarnej výchove môžeme vychádzať z týchto metód:

- slovné metódy - rozhovor, výklad, rozprávanie, poučenie, upozornenie, beseda, prednáška
- názorné metódy - porovnanie, demonštrácia postupu na tabuli alebo výtvarným materiálom, poučenie o technike, kompozícia
- praktické metódy - samostatná praktická výtvarná činnosť, poznávanie umenia

Výber a kombinácia metód závisí aj od tematického celku a konkrétnej úlohy, námetu a techniky.

Formy práce:

frontálna, samostatná, diferencovaná (individuálna), skupinová

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne/33 hodín ročne
Ročník	piaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. výtvarný jazyk / základné prvky výtvarného vyjadrovania (2)	Negatív a pozitív /v plošnom vyjadrení negatív a pozitív /v plastickom vyjadrení	a) figurálna kompozícia v členitom prostredí rozkreslená na puzzle); kontrastné vyfarbenie rozlišujúce pozadie a figúry; b) kresba figúr (resp. predmetov) v pohybe, šrafovanie figúry ako plochy, šrafovanie pozadia ako plochy c) šablona – negatív-pozitív: kresba tvaru podľa skutočnosti, vyrezanie tvaru – vznik negatívneho tvaru (pozadie); kompozícia využívajúca obidve časti šablóny – radenie, variovanie tvarov d) odtlačanie predmetov do hlinenej vrstvy (radenie, kompozícia); odlievanie do sadry	- pochopiť vzťahy a zameniteľnosť vonkajšieho a vnútorného tvaru - schopnosť odlíšiť figúru a pozadie
2. možnosti zobrazovania videného sveta (3)	Kreslenie predmetu podľa skutočnosti (maľba, modelovanie)	kresba (maľba) predmetu podľa videnej skutočnosti (geometrická výstavba proporcií); modelácia šrafovaním	- pochopiť a nacvičiť proporčné zobrazenie podľa skutočnosti - uvedomiť si vzájomné pomery zobrazovaných častí a výraz tvaru

		tieňovaním, lavírovaním, pri modelovaní dôraz na na výstavbu proporcií (budovanie od geometrických tvarov k modelácii)	
3. podnety výtvarného umenia / médiá, štýly, procesy, techniky, techniky, témy (7)	Kubizmus a konštruktivizmus	a) analýza geometrickej štruktúry predmetov v zátiší (rozkresliť základnú geometriu každého predmetu) a z takto „rozložených“ predmetov skladať obraz b) návrh konštrukcie veže zo základných geometrických prvkov; malý model	- pochopiť kubistický spôsob pozerania na svet , pochopiť vnútornú geometrickú konštrukciu tvarov
	Surrealizmus	využiť automatizmus pri výtvarnej činnosti; cieľom sú viac-menej nezámerné tvarové, farebné a kompozičné rekombinácie a novotvary; vlastné interpretácie svojich zobrazení	- objaviť nové spojenia a pochopiť surrealistické princípy tvorby
	Abstraktné umenie	nefiguratívne vyjadrovacie prostriedky v polohe geometrického, lyrického alebo kombinovaného abstraktného prejavu	-pochopiť problematiku nefiguratívnej maľby ako prostriedku sebavyjadrovania

4. podnety výtvarného umenia (3)	Ranokresťanské a byzantské umenie /mozaika alt. ranokresťanské a byzantské umenie /ikona	variant 1: figurálna mozaika: kresbný návrh a ukladanie obrazu zo štvorcov alebo kociek variant 2: návrh mozaikovej dlažby: maľba ikony	- pochopiť myšlienkové, materiálové a technické možnosti doby - budovať tvaru cez výstavbu plochy - pochopiť kontrasty farby a kontrasty tektoniky mozaiky
5. podnety fotografie (1)	Základy práce s fotoaparátom / hry s ostrosťou a neostrosťou /digitálny fotoaparát, uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači	základné technické úkony, výtvarné problémy komponovania záberu (výsek skutočnosti v hľadáčku), pracovať so zaostraním, priestorové vzťahy objektov Ukladanie do počítača	- oboznámiť sa so základmi fotografovania - naučiť sa vybrať v hľadáčku výsek skutočnosti - naučiť sa ukladať fotografie z digitálneho fotoaparátu do počítača
6. podnety filmu a videa (1)	Záber, spájanie obrazov, montáže, koláže	snímanie kamerou – rozlišovanie veľkosti záberu, uhla pohľadu, osvetlenia, farebného naladenia, prípravy scény a aktérov; vyjadrenie miesta, spájanie záberov a obrazov, sekvencia, plynutie času	pochopiť komplexnosť prípravy záberu – poznávať hodnotu každého záberu
7. podnety architektúry (2)	Hravé skúmanie priestoru	a) odvodzovanie priestoru od postavy človeka – tvorba priestorových štruktúr odrážajúcich tvar mapovaného javu, modelovanie „schránok“ na	- kultivovať svoje zmyslové vnímanie a systematické pozorovania - rozvíjať manuálne zručnosti pri tvorbe modelu

		bývanie, na pohyb pre človeka alebo živočíchov b) vytváranie vnútra - interiéru a prvkov, ktoré ho naplňajú	klúčové slovo: kvalita vnútorného priestoru
8. podnety dizajnu (4)	Obalový dizajn /materiál, tvar a grafické riešenie alt. návrh loga, značky, ex libris	a) návrh obalu pre ľubovoľný predmet; výber predmetu, ktorý tradične nebalíme b) návrh grafickej úpravy – písma, symbolu výrobku, od ktorého sa odvíja tvarové riešenie obalu	- rozvíjať svoju obrazotvornosť a hľadať vtipné riešenia - uvedomiť si funkčnosť komponentov a celku
9. podnety tradičných remesiel (2)	Podnety hrnčiarstva /alt.: kombinácia hrnčiarstva a drotárstva	a) modelovať z hliny z hliny nádobu (novotvar), rôznym spôsobom (vlys, špagátová technika, vryp...) ju dekorovať b) kombinácia hrnčiarstva a drotárstva: žiaci si prinesú rozbitý predmet (keramika, porcelán, umelá hmota...) a ten odrôtovejajú	- objavovať nové technické možnosti - získať záujem o tradície ľudového remesla - využiť tradičný postup v aktualizovanej podobe - rozvíjať manuálne zručnosti
10. elektronické médiá (2)	Úprava digitálneho obrazu /skenovanie /základné operácie s digitálnym obrazom /alt.: ukážky možností úpravy digitálnej fotografie	- naskenovať obrázok (vlastná maľba, fotografia z časopisu...); obrázok upraviť, transformovať v grafickom programe; podobné operácie môže robiť s fotografiou	získať základné zručnosti pri prenose a upravovaní digitálneho obrazu

	v počítači	digitálneho aparátu - možnosti úpravy digitálnej fotografie v počítači	
11. podnety hudby a literatúry, / synestetické podnety (1)	Grafická partitúra /pokus o jej hudobnú interpretáciu	zápis hudby (do notovej osnovy alebo do vlastného systému) prostredníctvom ikonických znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov	- rozvíjať grafickú improvizáciu schopnosť - poznávať symbolický vzťah medzi akustickým a vizuálnym znakom
12. podnety rôznych oblastí poznávania sveta (3)	Výtvarné hry s problematikou dejepisu alt. výtvarné hry s problematikou zemepisu	a) mapa (cestovný poriadok, orientačnú schéma) dejepisu svojho života (vymýšľajú symboly pre jednotlivé udalosti); b) mapa, v ktorej zaznamenávajú svoje činnosti počas dňa (vymýšľajú „geodetické“ symboly);	- problematiku nových predmetov posunúť do výtvarnej roviny - rozvíjať svoju fantáziu
13. tradícia a identita / kultúrna krajina (1)	Výtvarné reakcie na rôzne typy regionálnych ornamentov /ornamentov rôznych kultúr	Analýza a výtvarné spracovanie prvkov ornamentu z rôznych regiónov a kultúr	- chápať ornament ako organickú súčasť prejavu človeka - inovovať tradičné zobrazovacie schémy a aplikácie - porovnávať a spájať rôzne tradície

14. škola v galérii /galéria v škole (1)	Objavovanie prvkov obrazu v galerijnej zbierke alt. galéria na internet	a) <u>Výstava v galérii/ múzeu</u> Objavovanie diela/ diel v galérii a hlbšie uvažovanie o nich b) <u>ľubovoľná sada rôznych reprodukcí diel</u>	- rozvoj interpretačných schopností

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne/33 hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. výtvarný jazyk / základné prvky výtvarného vyjadrovania (4)	Mierka a proporčné vzťahy, operácie s proporciami	a) približovanie a vzd'alovanie: zväčšovanie (zmenšovanie) časti (výseku) kompozície b) mierka: kresba (maľba) predmetu, jeho opakované radenie pri stálom zmenšovaní	- uvedomovať si pôsobenie priestoru, jeho mierky voči človeku - naučiť sa vyjadrovať vzdialenosť a blízkosť veľkosťou, tvarom, ostrosťou a farbou
2. možnosti zobrazovania videného sveta (3)	Kreslenie figúry podľa skutočnosti a spamäti Maľba figúry podľa skutočnosti a spamäti Modelovanie figúry podľa skutočnosti, kresby a spamäti	kresba podľa videnej skutočnosti – formou skice, schematickej (geometrizujúcej) kresby, maľba figúry spamäti dôraz na proporčnosť, zachytenie pohybu a farebnú modeláciu figúra v pohybe; východiskom sú kresby; dôraz na proporcie a vystihnutie	- pochopiť proporčné zobrazovanie podľa skutočnosti - uvedomiť si vzájomné pomery zobrazovaných častí - vyjadriť statickým tvarom pohyb

		pohybu	
3. podnety výtvarného umenia / médiá, štýly, procesy, techniky, techniky, témy (3)	Kinetické /svetelné umenie	kinetický objekt: objekt z ľahkých materiálov, ktorý môže byť napr. zavesený v priestore (drôty, špagát) a reaguje na pohyb vzduchu, alebo je rozhýbaný dotykom b) svetelný objekt, - využívajúci matnicu a svietidlo, - využívajúci svetelný lúč prechádzajúci cez štrbinu, - využívajúci farebné fólie a svietidlo (baterku) - kinetický objekt kombinovaný s osvetlením (baterka) a vrhajúci tieň...	- pochopiť možnosti pohybu a rovnováhy - pochopiť výrazové možnosti osvetlenia, svetelného lúča, pohybujúceho sa tieňa...
	Op-art	žiaci rozkreslia tvar predmetu a pozadia do pásov (štvorcov), tak aby vytváral ilúziu priestorovosti	- základné pochopenie optických hier v op-artovom obraze - rozvoj vizuálnej predstavivosti

4. podnety výtvarného umenia (3)	Stredoveké a gotické umenie	variant 1: vitráž: uvedenie do doby, oboznámenie s gotickou architektúrou; analýza technických a vizuálnych vlastností vitráže; zážitok námetu a jeho transformácia – rozkresba na farebné plochy a konštrukciu variant 2: knižná iluminácia: manuskript, iniciála; vytvorenie strany s krátkym textom; nácvik písma variant 3: rytierske brnenie: uvedenie do doby; inšpirácia dizajnom brnenia, erbmi, šišakmi, zástavami ... snaha imitovať materiál (maľbou, kolážou)	- pochopiť myšlienkové, materiálové a technické možnosti doby - uvedomiť si vlastnú kultúrnej tradíciu a identitu - objavovať nové možnosti vyjadrovania v historických postupoch a technikách
5. podnety fotografie (2)	Inscenovaná fotografia /kresba svetlom, zmeny osvetlenia – vplyv na plasticitu	vytvoriť „terén“ (modelovaním z plastelíny, kombináciou materiálov s rôznymi textúrami povrchov, kombináciou priehľadných, priesvitných a nepriehľadných materiálov...); do terénu môžu umiestniť jednoduchý predmet (ceruzku, nožnice...); inscenáciu nasvecujú pod rôznym uhlom, rôznou intenzitou,	- pripraviť inscenovanú fotografiu - oboznámiť sa s možnosťami práce so svetlom a s tieňom

		priamym a rozptýleným svetlom, farebnými svetlami; situáciu zaznamenávajú fotoaparátmi; fotografie uložia v počítači	
6. podnety filmu a videa (2)	Vzťah obrazu a zvuku vo filme hudba, hlas a slovo, strih	vybrať sekvencie z filmov a hudobné, zvukové/ruchové či slovné/narozprávané motívy a kombinovať videné a počuté ozrejmiť tiež výrečnosť nemých obrazov –používanie ticha, výpadky slova/hudby/ruchu vo filme	- objavovať spôsoby akým môžu komunikovať, obrazy a zvuky
7. podnety architektúry (3)	Urbanizmus /plán mesta, štruktúra zón, doprava, uzly, vzťah ku krajine, mesto a dedina /fantastické priestory	architekt ako tvorca mesta, urbanista, pohľad na mesto zhora a rozmýšľanie o ňom zvnútra; pridelenie farieb jednotlivým zónam činností, tvorenie farebných máp prevládajúcich činností, plán mesta (časti, dediny); do hry môžu vstupovať aj rôzne fantastické funkcie	- rozvíjať kombinačné schopnosti - rozširovať poznatky o štruktúre mesta a formách ich premietania do kompozície sídla
8. podnety dizajnu (2)	Odevný dizajn /časť odevu, doplnok	časť odevu, doplnok (pre človeka, zviera, fantastickú bytosť...); jeho tvar, textilný dizajn (vzor, povrchovú úpravu) a vyhotoviť ho ako model	- hľadať výraz rôznych materiálov - nájsť vzťah oblečeného tela a odevu(skrývanie, zdôrazňovanie telesného tvaru, dopĺňanie...)

		z papiera alebo látky	
9. podnety tradičných remesiel (2)	Podnety košíkárstva, pletenie	vytvárať objekt podľa vlastného návrhu pletením drevených (drôtených, bužírkových) prútov	- objavovať nové technické možnosti - získať záujem o tradície ľudového remesla - využiť tradičný postup v aktualizovanej podobe - rozvíjať manuálne zručnosti
10. elektronické médiá (2)	Spracovanie a montáž obrazu /vrstvy, filtre, transformácie, farebné variácie /písmo a obraz	žiak sa oboznamuje s používaním vrstiev, filtrov, transformácii, farebných variácií, skreslení a deformácii digitálneho obrazu prostredníctvom grafického programu / montuje rôzne časti obrazov (fotografií), montuje písmo a obraz	- uplatniť predstavivosť pri narábaní s obrazom - rozvíjanie zručností pri operáciách s digitálnym obrazom
11. podnety hudby a literatúry, / synestetické podnety (2)	Farebná hudba /objekt, hudobno-vizuálny nástroj /alt.: zvuková plastika, objekt	1. návrh (tvorba) objektu (kinetický, svetelný) alebo obraz (koláž, roláž, op art ...), ktorý umožňuje reakciu (prepis) melódie, rytmu, farby zvuku, 2. práca so zvukmi synteticky vyrobenými na počítači, ku zvukom priradujú farby alebo farebné kombinácie v grafickom programe	- vyjadriť synestetické vzťahy - spoznať a pomenovať príbuznosť a odlišnosť vzťahov medzi hudbou, dizajnom, objektom - rozvíjať fantáziu

12. podnety rôznych oblastí poznávania sveta (2)	Podnety prírodopisu /prírodné štruktúry	a) inšpirácia vizuálnou stránkou mikro- (makro-) štruktúry prírodnín (organických aj anorganických), zväčšujú ich – prevádzajú do výtvarného jazyka, b) inšpirácia vizuálnou stránkou kozmických javov	- objavovať výtvarné kvality netradičných pohľadov na prírodu... - posilniť poznatky z biológie a ich rozšírenie o estetické hľadisko
13. tradícia a identita / kultúrna krajina (2)	Výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedál, zvykov ...)	a) analýza a výtvarná transformácia (zobrazujú, štylizujú, používajú v inom kontexte ...) typických znakov architektúry v mieste bydliska alebo v regióne; východiskom môže byť napr. skica (opis), b) žiaci vytipujú charakteristické jedlá, odevy (nielen kroje), zvyky (pop kultúru) svojho prostredia (rodina, mesto, dedina...) a výtvarne ho transformujú do objektu, obrazu, akcie	- spoznávať a zamýšľať sa nad tradíciami a súčasným životným štýlom, hľadať kontinuitu a evidovať zmeny, inovovať - porovnávať tradičné a novodobé zvyky, rituály a životný štýl
14. škola v galérii /galéria v škole (1)	Obraz pre 5 zmyslov	a) Abstraktné dielo v galérii (geometrická alebo lyrická abstrakcia) Uvažovanie o tom, čo obraz zobrazuje, čo nám pripomína, aké pocity v nás vyvoláva, či obraz musí vždy zobrazovať nejaký predmet, človeka, jav	- pochopenie myšlienkové, materiálové a technické možnosti doby - objavovať nové možnosti vyjadrovania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne/33 hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. výtvarný jazyk / základné prvky výtvarného vyjadrovania (2)	Poriadok a chaos, usporadúvanie prvkov v kompozícii	- rôzne kompozičné variácie usporiadania prvkov na ploche podľa princípov (diagonálne, horizontálne, radiálne...) alebo chaoticky	- uvedomiť si rôzne možnosti usporiadania - naučiť sa hľadať a dopĺňať zmysel v náhodných zoskupeniach
2. možnosti zobrazovania videného sveta (3)	Kreslenie priestoru / perspektíva Maľba priestoru (krajiny)	kresba - lineárne architektonický priestor (interiér alebo exteriér); konštrukcia perspektívy; modelácia priestoru maľba krajiny s architektúrou; využívajú znalosť perspektívneho zobrazovania	- pochopiť perspektívne zobrazovanie - pochopiť priestorové vzťahy videné v skutočnosti, prekrývanie predmetov a ich vzájomnú mierku
3. podnety výtvarného umenia / médiá, štýly, procesy, techniky, témy (3)	Dada, neodada Akčné umenie	spracovanie civilizačného odpadového materiálu, reklamy, časti výrobkov (ready-made) kolektívne alebo individuálne uskutočnená akcia (happening alebo performancia)	- pochopiť atmosféru a dobu dadaizmu - základné pochopenie zmyslu pop artu a nového realizmu - organizovať vlastnú činnosť z hľadiska jej estetického a významového prežívania

4. podnety výtvarného umenia (4)	Renesančné umenie	variant 1: lietacie stroje: uviedenie do doby; analýza tvarov krídiel, peria, možnosť realizácie modelu variant 2: kópia portrétu: pokús o prepis vybraného renesančného portrétu	- pochopiť myšlienkové, materiálové, technické možnosti doby - hľadať vzťahy medzi prírodou, technikou a umením - uvedomiť si kompozíciu prvkov v priestore, na ploche
5. podnety fotografie (2)	Fotografická reportáž /spájanie obrazov /tvorba deja, záznam akcie, performancie	vysvetliť zásady reportáže; zvoliť si tému, typické momenty pre jej vyjadrenie, scenár reportáže; realizácia fotografií, uložiť v počítači, vyhodnotiť	- pochopiť výrazové prostriedky fotografickej reportáže
6. podnety filmu a videa (2)	Scenár /literárna príprava filmu a videa	ozrejmiť funkciu scenára – napísať krátky námet – navrhnúť miesta konania, prostredia, postavy, zápletku, riešenia, navrhnúť dialógy, načrtnúť navrhovaný výzor postáv, prostredia	- pochopiť nevyhnutnosť rozpracovania námetu a scenára ako prvého štádia prípravy filmu
7. podnety architektúry (2)	Typ, funkcia a výraz stavby	návrh stavby stavieb (kostol, škola, obchodný dom, rodinný domček, hotel, pamätník...); optimálna kompozíciu, tvar, farba – výraz danej stavby	- kombinačné schopnosti - základy logických súvislostí medzi funkciou, tvarom, materiálom, farbou
8. podnety dizajnu (2)	Dizajn výrobku /návrh úžitkového predmetu	návrh úžitkového predmetu (automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie...)	- inovatívne myslieť - tvoriť fantastické nápady

9. podnety tradičných remesiel (2)	Podnety krajčírstva, /alt.: podnety čipkárstva	návrh a tvorba objektu z kusov látky; využitie výtvarného charakteru spájania (stehy, zipsy, zapínania...), princíp jednoduchšej čipkárskej techniky, tvorba malého objektu (textilný šperk)	- vedieť šiť, strihať, lepiť, farbiť, vyšívať, vypchávať, vystužovať... - ovládať základy čipkárskej techniky
10. elektronické médiá (2)	Morfing /transformácie tvaru na iný tvar prostredníctvom softveru /alt.: transformácie tvaru na iný tvar prostredníctvom rozkresby, princípy morfingu	práca s morfovacím programom; morfing jedného geometrického tvaru na iný, morfing tváre (z fotografie do inej fotografie), morfing zobrazenia človeka a zvierat'a...	- objavovať možnosti morfingu - porovnávať zmeny výrazu
11. podnety hudby a literatúry, / synestetické podnety (2)	Vizuálna poézia /pokús o recitáciu	tvoriť princípom náhody (automatizmu) alebo kombinatorickými metódami slovné novotvary a vyjadriť ich typograficky hrou s typmi, veľkosťami, farbou, textúrou a umiestňovaním písma; náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi alebo predmetmi, pokús o recitáciu	- vedieť hľadať symbolický vzťah medzi výtvarnými a akustickými kvalitami hlásky, slova (rytmus, rým, hlasitosť, farba... význam); medzi hmatovými kvalitami materiálu, vôňou, chuťovou evokáciou, zvukom a obrazom - rozvíjanie improvizáčnej schopnosti
12. podnety rôznych oblastí poznávania sveta (3)	Telo človeka, zvierat'a	-inšpirácia funkciami (napr. pohybové orgány človeka a rôznych živočíchov) a tvorba „modelu“ (reliéf, objekt)	- objavovať výtvarné kvality netradičných pohľadov na ľudské a zvieracie telo - posilňovať poznatky z biológie a rozširovať

		-kresba tvarov (obrysové línie) zvieracích tiel a nanášanie cez seba; -kresba a porovnávanie kostry (resp. povrchu tiel: perie, kožušina, panciere, pokožka...) - ľudské telo (koža, vlasy, póry...), jednotlivé časti spracovať výtvarne	ich o estetické hľadisko
13. tradícia a identita / kultúrna krajina (2)	Rozprávky, príbehy, legendy a história obce, regiónu spracované výtvarnou formou	výtvarne spracovať kroniku obce, mesta (z historického alebo fantastického hľadiska)	- spoznávať a aktívne spracovať mikrohistóriu - posilňovanie identity a tolerancie
14. škola v galérii /galéria v škole (2)	Slovo a obraz	uvažovanie o vzťahu slova a obrazu, pomenúvaním a slovným interpretovaním diela	- pokúsiť sa o interpretovanie - vedieť si obhájiť vlastný názor, postoj

Učebné zdroje

Čarný, L.: Výtvarná výchova pre 5.ročník ZŠ, 2009

Čarný, L.: Výtvarná výchova pre 6.ročník ZŠ, 2010

Čarný, L.: Výtvarná výchova pre 7.ročník ZŠ, 2011

Všetky tematické celky **5.,6.,7. ročníka VV** sú metodicky rozpracované spolu s obrazovým materiálom na **edukačnom DVD**

Umelecké reprodukcie

Internet

Odporúčaná literatúra pre učiteľov:

BARTKO, O., FILA, R., REISTETTEROVÁ, Z.: *Výtvarná príprava*. Bratislava:SPN,1988

BARTKO, O.: *Farba a jej použitie*. Bratislava: SPN, 1980

BERTÓK, I., JANOUŠEK, I.: *Počítače a umenie*. Bratislava. SPN, 1989

DÉMUTH, A.: *Čo je farba*. Bratislava: Iris, 2005

FAGAN, CH., M.: *Sedemdesiat veľkých vynálezov starovekého sveta*. Bratislava: Slovart

FIELL, CH., FIELL, P.: *Design pro 21. století*. Kolín: Taschen, 2004

FILA, R.: *Načo nám je umenie*. Bratislava: Mladé letá,1991

GERŽOVÁ, J. a kol.: *Slovník svetového a slovenského výtvarného umenia 2. polovice*

Kritériá hodnotenia

Výtvarná výchova je v 5., 6., a 7. ročníku hodnotená známkou.

Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- **prístup** k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,
- **otvorenosť** voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení,
- **cieľavedomosť** riešení,
- **záujem** o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,
- **schopnosť** spolupracovať,
- **schopnosť** zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov;

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- **technické zručnosti** (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),
- **formálne zručnosti** (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
- **mentálne spôsobilosti** na úrovni rozvoja **vnímania a prežívania**,
- **mentálne spôsobilosti** na úrovni rozvoja **predstavivosti a fantázie**,
- **mentálne spôsobilosti** na **úrovni myslenia** (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky);

c) priebeh získavania vedomostí:

- **znalosti** oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- **pochopenie** výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
- **znalosť** materiálov, techník, médií a procesov ich používania;

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Hodnotiaca škála:

Stupeň výborný (1)

Žiak je iniciatívny, tvorivý, ovláda zručnosti, preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti, dokáže interpretovať svoje zážitky, preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry, je tolerantný k prejavom iných, vie zrealizovať artefakt primerane svojmu veku

Stupeň chválitebný (2)

Žiak spĺňa kritéria 1. stupňa hodnotenia, ale je menej iniciatívny, tvorivý a samostatný.

Stupeň dobrý (3)

Žiak realizuje úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom

Stupeň dostatočný (4)

Žiak realizuje úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach.

Stupeň nedostatočný (5)

Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces.

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova - MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - TPP

Finančná gramotnosť - FIG

Názov predmetu	Výchova umením
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet **výchova umením**, ktorý patrí do vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra, nadväzuje na predmety hudobná výchova a výtvarná výchova v predchádzajúcich ročníkoch základnej školy. Má žiakom sprostredkovať živú skúsenosť umenia a svetové a národné kultúrne dedičstvo. Ťažiskovo vychádza z hudobného umenia a z vizuálnych umení – výtvarného, architektúry, dizajnu a filmu. Prierezovo obsahuje prvky literárneho a dramatického umenia. Zámerom tohto predmetu je optimálne formovať osobnosť – emocionalitu a intelekt žiakov tak, aby si prostredníctvom tvorivých činností a komunikácie s umením vytvárali svoj autentický spôsob bytia. Prostredníctvom činnostného vyučovania, vzájomným prepojením tvorivého a objaviteľského princípu vytvárať predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov a znalostí tak, aby sa umenie stalo imanentnou súčasťou života žiakov.

Predpokladaný prínos predmetu **výchova umením**:

- vyvážené rozvíjať intuitívnu, citovú aj racionálnu stránku osobnosti žiakov;
- zdokonaľovať gramotnosť (zručnosti, vedomosti a postoje) získanú v rámci výtvarnej a hudobnej výchovy v predchádzajúcich ročníkoch;
- rozvíjať tvorivosť žiakov;
- rozvíjať komplexný pohľad na umenie, chápať rôznosť poslania (spoločenskú funkciu) jednotlivých druhov umenia, rozumieť ich vyjadrovacím prostriedkom, médiám, žánrom a komunikačným stratégiám;
- rozumieť súčasným tendenciám umenia a poznať vlastnú kultúrnu tradíciu;
- vnímať hudbu a výtvarné umenie z hľadiska ich obrazného, metaforického vyjadrovania sveta, a to nie cez encyklopedické vedomosti, ale hlavne prostredníctvom zážitkov a tvorivých činností;
- naučiť sa orientovať v komunikačnom prostredí kultúry, získavať a vyhodnocovať informácie z rôznych zdrojov kultúrnej prevádzky (koncerty, festivaly, výstavy, prehliadky, internet, literatúra, reklama, masmédiá ...);
- experimentovať pri spájaní médií, žánrov a druhov umenia;

- vytvárať možnosť projektov, prepájajúcich výtvarné a hudobné umenie so slovesným umením, divadlom, filmom, pohybovou výchovou;
- formovať a usmerňovať hodnotovú a vkusovú orientáciu žiakov,
- umožňovať alternatívne metódy práce (skupinové vyučovanie, projektové vyučovanie, brainstorming, tvorivé dielne, ateliéry a pod.).

Ciele vyučovacieho predmetu

Kognitívne ciele

- nadobudnutie schopnosti uplatňovať vedomosti o rôznych druhoch umenia, ktoré žiaci získajú vlastnou činnosťou, pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel
- spoznanie najvýznamnejších slovenských a svetových tvorcov diel rôznych umeleckých druhov a ich interpretov, diel typických pre kľúčové tendencie súčasného umenia, ako aj diel charakterizujúcich štýlové znaky historických epoch
- spoznanie najdôležitejších vlastností vyjadrovacích prostriedkov rôznych umení, technických postupov, nástrojov a médií
- získavanie úcty ku tvorcom a dielam svojej krajiny na základe spoznávania a osvojovania si umeleckej výpovede domácich diel (výtvarných, hudobných, literárno-dramatických)
v kontexte s európskou kultúrou
- získavanie schopnosti vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje na základe svojich činností v tomto predmete, komunikácia umeleckými prostriedkami
- nadobudnutie schopnosti otvorene prijímať, hodnotiť a oceňovať umelecké diela a umelecké prejavy vlastného národa, ale i iných národov a etník
- analýza, porovnávanie a syntéza poznatkov a podnetov z prírodných vied, geografie, histórie, etiky, literatúry, cudzích jazykov a vyhodnocovanie ich vplyvov na umenie
- vytváranie projektov, v ktorých budú žiaci syntetizovať vlastné i prevzaté nápady z jednotlivých umeleckých oblastí v intenciách polyestetickéj výchovy

Socioafektívne ciele

- prekonávanie svojho egocentrizmu prostredníctvom precítenia a pochopenia umeleckých diel a stotožnenie sa do istej miery s autormi diel (empatia) pri zachovaní svojich vlastných názorov a postojov (asertivita)
- uprednostňovanie autentického tvorivého riešenia vo vlastnom vyjadrovaní prostriedkami umenia a pri vnímaní umeleckých diel
- pristupovanie k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr bez predsudkov
- prežívanie výnimočnosti významných umeleckých osobností a hľadanie inšpirácie pre vlastný život za pomoci ich tvorivých osudov
- získavanie schopnosti spolupracovať v tíme, prevziať zodpovednosť za plánovanie, propagáciu, realizáciu i prezentáciu vlastnej práce i skupinových projektov
- chápanie umenia v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilého spôsobu vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedku skvalitnenia a skultúrnenia svojho života

Psychomotorické ciele

- realizovanie svojich hudobných, výtvarných, pohybových a literárnych predstáv a ich integrovanie v individuálnych alebo skupinových projektoch na základe predtým získaných zručností
- zostavovanie auditívnych, vizuálnych i dramatických prvkov do celkov tak, aby prostredníctvom nich vedeli žiaci vyjadriť svoje myšlienky, predstavy, postoje, a tak komunikovať s okolitým svetom
- osvojovanie si technických postupov potrebných na spracovanie materiálu (nahrávanie, montáž, strih, úprava akustického signálu, komunikácia a elaborácia prostredníctvom softvérov, vyhľadávanie umeleckých podnetov na internete a pod.)

Kľúčové kompetencie

Predmetové kľúčové kompetencie

- formovať a rozvíjať emocionálny svet žiakov, osobnostné, sociálne, občianske, komunikačné kompetencie
- formovať mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života- estetika životného prostredia
- formovať a usmerňovať hodnotovú a vkusovú orientáciu žiakov- vedieť rozoznať gýč od umeleckého diela
- vychovávať žiakov k hrdosti k vlastnému slovenskému kultúrnemu bohatstvu a histórii, k tolerantnosti k iným kultúram a formovať kladný vzťah ku kultúrnemu životu v spoločnosti
- vhodne a nenásilne spájať hudobné a výtvarné umenie s prejavmi iných umení – so slovesným umením, divadlom, filmom, pohybovou výchovou a modernými komunikačnými technológiami
- analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z prírodných vied, geografie, histórie, etiky, literatúry, cudzích jazykov a vyhodnocovať ich vplyvy na umenie
- vychovať vnímavých, aktívnych poslucháčov, tolerantných k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim

Vedomosti

Žiaci sa naučia:

- poznať charakteristické diela a štýl kľúčových epoch európskeho umenia
- poznať znaky ťažiskových tendencií moderného a súčasného výtvarného a hudobného umenia
- orientovať sa v systémoch dizajnu a architektúry
- poznať žánre filmu a základné tendencie v jeho vývoji
- poznať najdôležitejšie médiá, nástroje a technické (realizačné) postupy v rôznych druhoch umenia
- poznať základné vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy v hudbe a vo výtvarnom umení
- orientačne poznať najdôležitejších autorov svetového a slovenského umenia

- diskutovať o umeleckých dielach
- identifikovať a správne používať pojmy z podnetov ponúkaných z rôznych smerov hudobného a výtvarného umenia

Formálne zručnosti

Žiaci dokážu:

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí)
- vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika)
- hrať sa s jednoduchými animačnými trikmi, kamuflážou a napodobneninou (filmový trik, kulisa, maskovanie, mimikry)
- vytvárať formálne série z jedného motívu a jednoduché variácie motívu
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry, spevu, inštrumentácie
- vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnerskeho návrhu
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať - prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety rôznych (vybraných) tendencií umenia 20. st. až po súčasnosť
- vo svojom vyjadrovacom procese (výtvarnom, hudobnom, literárnom) spracovávať podnety z iných predmetov

Technické zručnosti

Žiaci dokážu:

- zvládnuť základy narábania s rôznymi výtvarnými a hudobnými nástrojmi
- narábať s farbou, hmotou, tónom, gestom na úrovni gramotnosti
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov
- techniku skladania a spájania priestorových tvarov do asambláží
- zvládnuť základné grafické operácie na počítači

Mentálne spôsobilosti

Žiaci dokážu:

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobraziť), alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé), alebo hudobného motívu
- chápať niektoré spôsoby notácie (mapa, partitúra, plán) ako rôzne spôsoby vyjadrovania skutočnosti

- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska, hudobných tradícií s inými typmi kultúr – uvedomiť si a dokázať reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky; hudba, folklór a pod.)
- uvedomovať si možnosti výtvarného a hudobného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov), matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia a pod.)
- pokúšať sa o sebacharakteristiku, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo, zvučku

Postoje

- otvorenosť voči experimentovaniu s vyjadrovacími prostriedkami, technikou, postupom, motívom a témou
- otvorenosť voči hľadaniu analógií
- náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém – inovovanie stereotypov na základe podnetov fantázie a vlastného názoru (myslenia)
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí
- aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie
- vyjadriť a vyhodnotiť štýl ľudí, ktorých obdivuje (považuje za svoj vzor) a porovnať ho so svojím štýlom
- hľadať vlastné cesty seba vyjadrenia, budovania vlastného vkusu a tváre (imidžu)
- spolupracovať pri realizácii vlastných konceptov a zosúladiť ich s ponímaním iných žiakov

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Vo výchove umením je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka – zážitku z vytvárania a vnímania umeleckého diela; časť vedomostí o výtvarnom umení, hudbe, performatívnych umeniach, filme, dizajne, architektúre, o vizuálnej a akustickej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy, internet).

Vyučovanie predmetu výchova umením môže prebiehať skupinovo, projektovo alebo diferencovane, môže byť obohatené i návštevami rôznych hudobných podujatí a besied. Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je tvorivý prístup – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda autentické riešenie a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Dôraz sa kladie na vlastnú aktivitu žiakov.

Dôležitou zložkou umeleckej edukácie je využívanie informačno-komunikačných technológií (programy, internet, edukačné DVD, ...).

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
ZVUK A OBRAZ – JAZYK UMENIA (13)	1. Obraz v hudbe, hudba v obraze	vytváranie hudby na vybrané vizuálne artefakty, hľadanie hudobných ekvivalentov k výtvarným dielam ... hľadanie príbehu a obrazu v hudbe; interpretácia obrazu (jeho dotváranie, oživovanie...) a umocnenie hudbou (pohybom, sprievodným slovom), hľadanie výtvarných ekvivalentov k hudobnému jazyku, formám a druhom, štýlom ,pokus vyjadrovať rôzne hudobné formy a žánre rôznymi výtvarnými formami; analógie medzi vyjadrovacími prostriedkami a kompozičnými princípami, žánrami a štýlmi; môžu sa vyjadrovať figuratívne	- vedieť vybrať hudobné skladby k výtvarným dielam - vytvoriť jednoduchú kompozíciu inšpirovanú výtvarným dielom - dotvárať a oživovať obrazy - umocniť príbeh a obraz pomocou hudby, pohybu a sprievodného slova - zhotoviť hudobno-vizuálne projekty, kompozície, objekty, inštalácie - za pomoci výtvarných foriem (maľby, kresby, grafiky) vyjadriť rôzne hudobné formy (napr. fúga, sonáta, nocturno, humoreska, seriálna hudba; kánonický spev, jódlovanie, rapovanie; valčík, tango, rock and roll; kontrast, rytmus, harmónia a disharmónia)

	2. vyjadrovacie prostriedky a ich štylizácia v hudbe a výtvarnom umení / citové pôsobenie výrazu - správne vidíme len srdcom	štylizáčné variácie motívu, tvaru: geometrízácia, skryštalizovanie, zahmlievánie, tvarové zmäkčenie, roztečenie, zoštithlenie, stučnenie poľudštenie, hybridácia... , transformácia podoby smerom k inému motívu (tvaru), štyl a výraz emócií v hudbe: láska a nenávisť stvárnená v hudobných dielach. Vážnosť, radosť, hnev, nepokoj, netrpezlivosť, sústredenie, meditácia, pokoj, úzkosť, strach atď.	- vytvoriť vlastnú sériu transformácií predmetného tvaru - uskutočňovať štylizáčné variácie motívu, tvaru za pomoci geometrízácie, skryštalizovania, zahmlievania, tvarového zmäkčenia, roztečenia, zoštithlenia, stučnenia, poľudštenia a pod. - transformovať podoby smerom k inému motívu (tvaru) - vytvárať zmeny výrazu štylizovaním, technikou kresby, kolorovanej kresby, maľby, alternatívneho modelovania - vytvárať variácie ponášok na obľúbené melódie a motívy z počutých skladieb (hra na hudobných nástrojoch) - vyhľadať ľudové, umelé i populárne piesne s tematikou lásky, radosti, strachu - zostavovať scény s emočným zameraním (vymýšľať dialógy, zhudobňovať ich, príp. aj rapovať na hotové hudobné podklady) - porovnávať rôzne typy výrazov výtvarného a hudobného stvárnenia - diskutovať o vplyve hudby a výtvarného umenia na formovanie

			osobnosti človeka
	3. multimédiá – pohyb a dej prostredníctvom obrazu a zvuku; technika – tretia ruka človeka	strihanie zvukov a filmových záberov; vytváranie obrazovo –zvukovej koláže Elektronické nástroje, elektroakustická hudba, počítačová hudba, hudba na internete Akustické základy spracovania a zaznamenávania zvuku. Strih zvuku a obrazu	- za pomoci akustických základov vedieť spracovať a zaznamenávať zvuk - dokázať strihať zvuk a obraz za pomoci techniky - vybrať zvuky a krátke filmové zábery z archívu (edukačné DVD) - generovať počítačové zvuky a kombinácie zvuku a obrazu - vytvoriť vlastné zvuky prostredníctvom elektronického nástroja, mikrofónu a vlastného hlasu, ruchov rôznych nástrojov - ozvučiť zábery zvukmi - prezentovať výstupy a diskutovať o rôznosti výrazov - využiť počítačové programy k hudobnej a výtvarnej výchove
TRADÍCIA A IDENTITA (8)	4. umenie a náboženstvo/ umenie baroka. Človek a viera	vyjadrenie posvätného a transcendentna ako základných ľudských postojov - modlitba, kontemplácia, meditácia, úžas a bázeň vyjadrené v hudbe a výtvarnom v umení – porovnanie, baroková	- počúvať skladby a diskutovať o nich - vyberať hudbu, ktorá pôsobí meditatívne, posvätné - porovnávať meditatívnu hudbu s hudbou iných kultúr - porovnávať modlitby, kontemplácie, meditácie, úžasy a bázeň vyjadrené v

		architektúra, barokový objekt, maliarstvo a sochárstvo	hudbe a vo výtvarnom v umení - navrhnúť a vytvoriť barokový objekt, napr. relikviár - navrhnúť a realizovať „relikviár“ pre ruku, nohu, ucho, kvetinu, knihu, predmet z rôznych materiálov - za pomoci alternatívnej kresby zachytiť prvky barokovej architektúry (kolonáda, priečelie, kopula)
	5. prostredie a situácia / väzby hudby a výtvarného umenia na konkrétne prostredie	inštalácia in situ reakcia na daný priestor, jeho výraz, históriu, mestské a vidiecke korene umenia World music. Etno... Porovnanie kultúry a subkultúry mesta s vidiekom; skúsenosti žiakov s pobytom tam či tam, vyhodnocovanie kladov a záporov...	- vedieť definovať umenie inštalácie, umenie vo verejných priestoroch (site specific) - reagovať na daný priestor, jeho výraz, históriu - dotvoriť priestor (školy, klubovne, pamiatky) inštalovaním prvkov (predmety, zrkadlá, materiály, maľba, kresba, grafity), ktoré pozmenia jeho význam - definovať worldmusic, etnomusic, ich predstaviteľov - porovnať kultúru a subkultúru mesta s vidiekom - reprodukovať skúsenosti žiakov s pobytom v meste i na vidieku, vyhodnocovať klady a zápory pobytu

			v meste a na dedine - vytvárať hudobno-scénický model typický pre život v meste a na dedine (diskotéka, oslavy Nového roka na námestiach, pouliční muzikanti, svadba na úrade, pohreb v krematóriu - dožinky, dedinská svadba (pohreb), zábava s dychovkou, s folklórnym súborom, hasičský bál), vedieť vybrať vhodnú hudbu k danej príležitosti a napísať k nej scenár
PRIENIKY UMENÍ (12)	6. divadlo a tanec /spojenie s hudbou a dizajnom. Človek medzi ľudmi	interdisciplinárny projekt hudobnej performancie: návrhy kostýmov; premena prozaického textu na dramatický; pohybové stvárnenie postáv; polyológ - dialóg - monológ v hudbe; otázka a odpoveď ako forma hudobnej myšlienky; hudobné charaktery a portréty.	- za pomoci pohybu a vhodného výrazu prezentovať rôzne charaktery na improvizovanú hudbu - predviesť rôzne tanečné kreácie - výtvarne stvárniť charaktery podľa hudby (líčenie, masky, návrh kostýmu) - zhudobniť a podkresliť literárny dialóg, monológ, rozhovor za pomoci vybranej hudby
	7. portrét spolužiaka	literárny opis spolužiaka jeho tváre postavy, zvykov, vkusu ... fotografický portrét osvetlenie, výraz, orámovanie – výsek	- vytvoriť literárny opis spolužiaka (jeho tváre postavy, zvykov, vkusu) - za pomoci popisu, fotografie vytvoriť kresbu hlavy (s nárokom na pochopenie

		reality / reklamná fotografia, kresba hlavy kreslenie podľa modelu; snaha o výstavbu proporcií; na základe kresby pokus o karikatúru, mentálny portrét ľudskej osobnosti v hudbe	procesu výstavby, výrazovosti – nie podoby a technickej dokonalosti) - vytvoriť fotografický portrét, využiť osvetlenie, výraz, orámovanie fotografie - vytvoriť reklamnú fotografiu ako výseku z reality - vytvoriť kresbu hlavy podľa modelu (snaha o výstavbu proporcií) - na základe kresby sa pokúsiť o karikatúru

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
PODNETY UMENIA (8)	1. podnety výtvarného umenia	postmoderna - výtvarné umenie v historickom priereze, výber motívov, štýlov a ich spracovanie vo vlastnej práci; citácia, prisvojenie, parafráza, dekonštrukcia, synkretizmus a) spracovanie vybraného výtvarného diela – reprodukcie na svoj spôsob (citácia), alebo jeho koláž, kombinovanie s iným dielom, rozstrihanie a zlepenie v inej	- použiť niektorý z postupov charakteristických pre postmoderne umenie (koláž, maľba, kresba) - konceptuálne spracovať vybranú tému (kresba, fotografia, text); diskusia

		podobe...(roláž, krkváž, alchymáž...) b) kópia podľa reprodukcie realizovaná rôznymi štýlmi, rukopismi, s rôznym posunom mierky na tom istom obraze... inšpirované ukážkami rôznorodých štýlov zobrazovania, konceptuálne umenie / umenie na rozmýšľanie; reakcia na vybrané konceptuálne dielo.	
	2. podnety hudby. Špirála života – vzťahy medzi generáciami	hudba v historickom priereze - u nás doma, v Európe, ale aj inde (Čína, India, Afrika, Stredný východ...); vkus generácií; staroba a jej hodnota; tolerancia; úcta k minulosti: archeologický výskum, muzeálny výskum; stará krása, zapadnutá prachom času - jej obnovovanie; reštaurátorstvo v maliarstve, ale aj v hudbe...; mediálne prezentované vzory aj hudobné vzory – hudobný priemysel.	- uskutočniť projekt „výletu" do minulosti populárnej hudby, hra na trubadúrov, hra na potulných muzikantov z rôznych storočí, - pripraviť rockový koncert...výchovný koncert pre prváčikov na vlastnej škole, program o hudbe pre domov dôchodcov, pre rodičov, starých rodičov...
PRIENIKY UMENIA A VEDY (11)	3. výtvarné reakcie na témy vedy	proces v umení / podnety rôznych disciplín / intermedialita výtvarné transpozície fyzikálnych /	-vytvoriť: a) návrh riešenia; b) procesuálny objekt alebo inštaláciu

		chemických / biologických procesov - žiaci analyzujú javy ako napr. zmena skupenstva, kondenzácia, podtlak a pretlak, sublimácia, šírenie a lom svetla, zvuku, magnetizmus, meteorologické javy, elektrické javy... a hľadajú ich vyjadrenie vo výtvarnom jazyku (figuratívne alebo nefiguratívne zobrazenie), - žiaci analyzujú javy ako napr. správanie častíc pri chemickej reakcii, zmena jednej látky na inú, kyslé – zásadité – neutrálne prostredie, leptanie... - žiaci analyzujú javy ako napr. starnutie, rast, navieranie, hnievanie, rôzne spôsoby rozmnožovania, pohyb a migráciu, mimikry, rôzne zmyslové vybavenie živočíchov, symbiózu, asimiláciu, predátorstvo...	
	4. hudba a príroda, človek voči prírode - príroda ako partner človeka	hudba prírody, Zeme, vesmíru...; základy akustiky; prírodné motívy v hudbe; obrazy a výjavy z prírody v hudbe; pastorálnosť; ľudové piesne o hore, poli, lese, kvetoch, zvieratách; podobne pop. piesne (Balada o	- ochranársky a environmentálne využiť hudbu, piesne a hudbu na výlete, k táboráku, k plavbe loďou, k pobytu pri mori; country; skauti; rituály mimoeurópskych kultúr - privolávanie dažďa v Afrike, víťanie slnka v Číne, černošské spevy o

		poľných vtákoch...); prejavy života v hudbe: rast, delenie, genetické väzby - hudba národov, rás...	Misissipi...hudba k jazdeniu na koni...
POPULÁRNA HUDBA (7)	5. umenie a gýč	tvorivé umenie, stredoprúdová produkcia, gýč; páčivosť; vkusové preferencie rôznych vekových a sociálnych skupín; vzťahy medzi umením a gýčom; manipulácia vkusu reklamou, televíznymi zábavnými formátmi; ľudová pieseň a jej spracovania; dychovka; hudba k reklame; hudobné videoklipy a prezentované hodnoty; hudobné relácie vo verejnoprávnej a komerčných TV z pohľadu konzumu žiakov; vzory správania v hud. videonahrávkach; symbolické reprezentácie kultúry mladých, štýlu života vo videoklipoch.	- vytvoriť reklamu s použitím umeleckej hudby, paródia, irónia, hľadanie sentimentálnych spomienok ("Takí sme boli", Stučková mojich rodičov, Babička a dedko si hrajú a spomínajú, deformovanie hudby do podoby "automatu", nezniesiteľnej sladkosti, sentimentu - tvorba skečov, scénok, humorných výstupov...
	6. vzory a vlastná tvár	1. možnosť: telový dizajn / úprava tváre a účesu, vizážistika, make-up žiak analyzuje štýl obliekania, účesu a tváre svojich obľúbených hrdinov, hviezd, vzorov a hľadá	- vytvoriť návrhy (na fotografiách), alt. realizácie úprav na tvárach spolužiakov; odevné doplnky; prezentácia: módna prehliadka, dokumentácia (foto, video),

		vlastný štýl; a) žiaci vychádzajú z fotografie tváre (vlastnej, spolužiakovej.); z papiera vystrihujú a prikladajú rôzne tvary účesu, doplnky; vzájomne si skúšajú niektoré možnosti líčenia tváre s posilnením rôznych typov výrazu; výsledky môžu zaznamenávať fotograficky; úlohu je možné simulovať aj v počítači b) návrh vzoru tetovania; realizácia na časti tela fixmi, ktoré napodobňujú tetovanie. 2. možnosť: postfotografia / digitálne montáže, aplikácie, transformácie fotografie, alt.: fotoinštalácia a) zmeny fotografie prostredníctvom digitálneho spracovania (transformácie, filtre, morfing, montáže...); digitálny obraz vo svojej technickej podstate – pixle ako výtvarný výrazový prostriedok (mozaika – podobnosť a rozdiely s digitálnym obrazom)	digitálne manipulovaná fotografia; fotografovanie a postprodukcia v počítači; prezentácia – výstava a diskusia

		b) fotoinštalácia: inštalovanie fotografií v prostredí, hľadanie súvislostí fotografického obrazu a prostredia (nadväznosť tvarov, to isté na fotografii konfrontované s tým istým v skutočnosti, vtipné komentovanie, významová zmena prostredia	
KOMPLEXNÉ PROJEKTY (7)	7. spoločný interdisciplinárny projekt skupiny žiakov	1. možnosť: film, video komplexná projektová úloha – príprava a nahrútenie filmového záberu, (akcie,scény) a) projektová kolektívna úloha - filmový štáb: žiaci si rozdedia úlohy v tvorivej skupine (scenárista, režisér, skladateľ hudby, zvukové efekty, scénograf a kostymér, kameramani, herci, šepkári, produkcia, klapka ...) a nahrútenia filmový záber, krátky filmový klip, b) projektová individuálna úloha: žiaci si pripraví krátky scenár, rozpracuje jednotlivé zábery, postavu(y), navrhne prostredie a krátky príbeh (možnosť	vytvoriť krátky videoklip

		minimalistického riešenia); podľa scenára realizuje krátky videofilm (v prípade nedostatočného technického vybavenia ostáva pri návrhu), 2. možnosť: architektúra architektonický návrh a model a) architektonická súťaž na konkrétne zadanie - architektonická úloha, - architektonický návrh, (kresba, model) - architektonický „projekt“, b) návrh budovy vo vzťahu k prostrediu: prírodné, mestské, vidiecke, historické podzemné, nadzemné, vodné, vzdušné, 3. možnosť výchovný koncert pre žiakov 1.-5. roč. 4. možnosť Fantastické a magické v umeniach. Hudba a zvuk ako zdroj emocionálnych zážitkov... Balada. Nocturno.	vytvoriť návrh (príp. model) ako kolektívnu prácu podľa zadania; vytvoriť scenár, výber hudby, realizácia koncertu, reprodukováaná hudba, vlastná produkcia žiakov 9. ročníka, možnosti zapojenia scénoografie, videa. Vytvorenie vizuálneho prostredia k balade, rozprávke. Výber vhodnej hudby na umocnenie deja. Zhudobnenie vybraných častí predlohy.

		Rituál. Rozprávka.	Hra na hudobných režisérov. Hra na hudobných skladateľov. Vytvorenie videoklipu. Ozvučenie filmu. Vytvorenie zvukového a vizuálneho nosiča (CD, DVD).

Učebné zdroje

- SCHUBERTOVÁ, J. A KOL.: *Výchova umením pre 8. ročník základných škôl*. Georg, Žilina, 2011
- SCHUBERTOVÁ, J. A KOL.: *Výchova umením pre 9. ročník základných škôl*. Georg, Žilina, 2012
- hudobné nahrávky
- reprodukcie diel výtvarných umelcov
- literárne ukážky
- filmové ukážky
- internet
- prírodné objekty,
- spoznávanie múzeí, galérií, divadiel, ľudových umelcov, zvyklostí, tradícií, architektúry, krojov, výšiviek, významných rodákov v danom regióne a pod.

Kritériá hodnotenia

Žiak je hodnotený a klasifikovaný podľa **Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy** a metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu predmetu výchova umením v 8. a 9. ročníku základnej školy známku **výborný (1), chválitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5)**. *Žiaci sú poučení o hodnotení a klasifikácii predmetu na úvodnej hodine.*

V predmetoch vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra sa ťažko hodnotí výkon žiaka výlučne kvantitatívne. Charakter výchovy umením vyžaduje hodnotiť postoj žiaka k umeniu, jeho formujúce sa názory na svet, ktorý ho obklopuje, jeho estetické úsudky, snahu vzdelávať sa v hudbe a výtvarnom umení.

Hodnotenie žiakov má *motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu*.

Hodnotenie sa považuje za akt objektívnej spätnej väzby, motivačný a výchovný prostriedok, ako aj prostriedok pozitívneho podporovania zdravého sebedovetomia žiaka.

Pri hodnotení, priebežnej i súhrnnej klasifikácii sa uplatňuje primeraná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho individuálne dispozície a ľudské práva.

Formy hodnotenia:

- ťažiskovou formou hodnotenia je *slovné hodnotenie výkonu a vedomostí žiaka* na základe pozorovania
- *hodnotenie známkou* (nie je nutné hodnotiť známkou každý výkon žiaka)

stupeň hodnotenia	opis kritérií
výborný	<i>žiak:</i> • je usilovný, vytrvalý, pracuje primerane svojmu veku, prevažne samostatne, tvorivo a pohotovo uplatňuje osvojené zručnosti, vedomosti, návyky v úlohách a vo výtvarnom vyjadrovaní, • úspešne ich rozvíja v skupinovom a individuálnom prejave, • preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti – na úrovni vnímania, prežívania, fantázie a predstavivosti, • dokáže vyjadriť veku primerané postoje, názory na hudobné a výtvarné umenie, • má aktívny záujem o umenie, • dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči prejavom, názorom, vkusu iných,
chváľitebný	<i>žiak:</i> • je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý, • menej využíva svoje schopnosti v individuálnom a kolektívnom prejave, • potrebuje sústavnú pomoc učiteľa,
dobrý	<i>žiak:</i> • realizuje edukačné úlohy priemerne, • chýba mu iniciatívnosť a tvorivosť, • je málo aktívny a snaživý, • potrebuje sústavnú pomoc a povzbudenie učiteľa,
dostatočný	<i>žiak:</i> • realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, • s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v iných oblastiach,
nedostatočný	<i>žiak:</i> • nespĺňa kritéria, • nemá záujem o hudobné a výtvarné aktivity V celkovom hodnotení žiaka sa neodporúča používať stupeň nedostatočný.

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova - MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – TPP

Finančná gramotnosť – FIG

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyziologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Pomáha odstraňovať nedostatky u zdravotne oslabených žiakov. Utvára kladný vzťah k pohybovej aktivite, k telesnej výchove a športu. Výrazne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov uplatňovaním olympijských ideí v telovýchovnej a športovej činnosti. Pomáha hľadať a rozvíjať pohybovo nadaných žiakov.

Ciele predmetu

Všeobecným cieľom je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o svoje zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Špecifické ciele predmetu sú vyjadrené pomocou nasledovných kľúčových a predmetových kompetencií:

Kľúčové kompetencie

Pohybové kompetencie

- žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb, prostriedok úpravy zdravotných porúch a ktoré môže využívať v dennom pohybovom režime
- pozná základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojovania pohybových zručností

vytvára si vlastnú pohybovú identitu a pohybovú gramotnosť

Kognitívne kompetencie

žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany svojho zdravia
vie používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností
vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti
dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru
vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote
vie posúdiť úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem
vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí
dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti
pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus

Komunikačné kompetencie

žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať
vie písomne, ústne i pohybom vyjadriť získané poznatky a zručnosti
vie vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch a sprostredkovať informácie iným
má schopnosť byť objektívnym divákom

Učebné kompetencie

žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu
vie sa motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručnosti, prvá pomoc,...) a buduje si svoje celoživotné návyky (pravidelné športovanie, zdravé stravovanie a i.)
vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením

Interpersonálne kompetencie

žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe a iným
efektívne pracuje v kolektíve, aktívne sa zapája do spoločných činností
zaujíma sa o športovú aktivitu iných, sleduje športovcov a ich výkony
vie sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote

Postojové kompetencie

žiak sa zapája do školskej záujmovej činnosti a mimoškolskej telovýchovnej a športovej činnosti
vie využívať poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu
dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera
dodržiava princípy fair play
využíva poznatky, skúsenosti, zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Metódy:

výklad
demonštrovanie
riadený rozhovor

pozorovanie
motivačný rozhovor
hravé aktivity

Formy práce:

Frontálna výučba
Frontálna a individuálna práca žiakov
Skupinová práca žiakov
Individuálna práca žiakov

Obsah vzdelávania

Rozvoj kompetencií žiaka vo vzťahu k hlavným cieľom predmetu sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu v nasledujúcich štyroch moduloch

- a/ Zdravie a jeho poruchy
- b/ Zdravý životný štýl
- c/ Zdatnosť a pohybová výkonnosť
- d/ Športové činnosti pohybového režimu

Ciele jednotlivých modulov

a/ Zdravie a jeho poruchy

pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie
vedieť poskytnúť prvú pomoc
vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie
mať vytvorený hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto
Pohybový obsah modulu – základná gymnastika, zdravotne orientované cvičenia, relaxačné a dýchacie cvičenia, cvičenia na správne držanie tela, východiskové polohy, cvičenie na lavičkách, tanečné kroky a poskoky, strečing, cvičenia s náčiním, špecifické cvičenie na jednotlivé poruchy zdravia a pod.

b/ Zdravý životný štýl

poznať a dodržiavať zásady správnej výživy
zaradiť a využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase
mať predstavu o svojich pohybových možnostiach
pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy
Pohybový obsah modulu –všestranne rozvíjajúce cvičenia, systém cvičení Pozdrav slnku, 5 Tibetánov, masáž, jogging, chôdza s behom, cvičenie v prírode, pohybové hry, didaktické hry, hody na cieľ, prekážkové dráhy, a pod.

c/ Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti
vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností
vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov
vedieť využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti
Pohybový obsah modulu – športové činnosti mobilizujúce energetické zdroje – cvičenia a prostriedky atletiky, korčuľovania, plávania, streľby, minigolfu, a pod. Pohybové činnosti, ktoré prispievajú k rozvoju pohybových schopností a zvyšovaniu telesnej zdatnosti –

telovýchovné a športové činnosti kondičnej gymnastiky (cvičenie v posilňovni, posilňovacie cvičenia s vlastným telom, s náčiním, na náradí), aerobik, body styling, cyklistika, a pod.

d/ Športové činnosti pohybového režimu

využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti

vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti

prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti

preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach

mať príjemný zážitok z vykonávanej športovej činnosti

Pohybový obsah modulu – športové činnosti, pri ktorých, podľa pravidiel, dochádza k stretu medzi jednotlivcami. Vyžadujú schopnosť ovládania techniky pohybov vo vzťahu k súperovi, schopnosť predvídať a vôľu víťaziť – džudo, zápasenie, karate a ďalšie športy ako aj individuálne športy – tenis, stolný tenis, bedminton. Majú poskytnúť žiakom poznatky o niektorých bojových a individuálnych športoch s akcentom na ich uplatnenia v živote, zorientovanie sa v základoch techniky a taktiky sebaobrany;

športové činnosti uskutočňované v kolektíve podľa daných pravidiel. Súperenie medzi kolektívami – športové a netradičné hry – basketbal, hádzaná, volejbal, futbal, rugby, nohejbal, hokej, florbal, hokejbal, plážový volejbal, ringo, kolky, a pod. Majú prispieť k rozvoju osobnosti žiaka, rozvinúť, toleranciu, vôľu, zdokonaľiť osvojené HČJ a kolektívu, vedieť posúdiť kvalitu herných činností a herných kombinácií vo vzťahu k prevencii porúch a ochrane zdravia;

športové činnosti charakteristické kreativitou a ovládaním pohybovej formy na náradí, s náčiním a bez náčinia, pri ktorých sú zvýraznené rozličné estetické prejavy a cit pre rytmus – tanec, športová gymnastika, moderná gymnastika, základná gymnastika, plávanie, jóga, pilates, krasokorčuľovanie, skoky na trampolíne, zdravotne orientované cvičenia, cvičenie vo vode, a pod. Sledujú rozvíjanie tvorivosti a estetického prejavu pri pohybovej činnosti, rozvíjanie koordinácie pohybov celého tela v priestore a jednotlivých častí tela navzájom, spoznávanie súladu hudby a pohybu, vnímanie rytmu pohybu ako nástroja rytmu dýchania a činnosti srdcovo-cievnej sústavy, vytvárania pozitívnych zážitkov a vzťahu k pravidelnému pohybu na základe osvojených pohybových zručností kreatívnych individuálnych a estetických športov, dokázať ich spoznávať, pociťovať a rozumieť im.

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	piaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Testovanie	člnkový beh – 10x5m, skok do diaľky	Podat' maximálny výkon v rámci svojich možností	• Minim. základný štandard: • Člnkový beh – 26s; skok do diaľky

	z miesta, ľah-sed 1 min, beh za 12 min,		z siesta-135cm;, ľah-sed za 30s – 28; 12min. beh – 1580m; výdrž v zhybe – 22s
ATLETIKA	60m, skok do diaľky z miesta a z rozbehu, hod kriketovou loptičkou, 1500 m, technika behu, prekážkový, štafetový beh,	základná terminológia a systematika atletických disciplín, ▪ technika atletických disciplín, ▪ základné pravidlá súťazenia a rozhodovania atletických súťaží, ▪ organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ), ▪ zásady fair-play, ▪ bezpečnosť a úrazová zábrana, ▪ zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.	• orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, • rozpoznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využívať ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite, • rozpoznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží, • rozpoznať význam rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia, • rozpoznať a v živote uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák.
ŠPORTOVÁ GYMNASTIKA A	Kotúl vpred, kotúl vzad Stoj na lopatkách	zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, ▪ základné	• rozpoznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich

	znožmo Stoj na hlave Stoj na rukách – kotúl vpred Premet bokom – obojručne Podpor stojmo prehnute vzad (most na hlave, most vo vzpore na rukách) Cvičenie na správne držanie tela, Obraty obojnožne Zostaviť a zacvičiť zostavu Náskok a odraz z mostíka, Roznožka cez kozu na šírku Skrčka cez kozu Roznožka a skrčka cez kozu Chôdza, tanečné kroky, predskok Obraty jednonožne o 180°, obraty v podrepe, zoskok s roznožením	názvoslovie telesných cvičení, ▪ pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky, ▪ štruktúra gymnastickej jednotky – úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny, ▪ prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, ▪ organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine), ▪ zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity, ▪ pozitívny životný štýl. Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti	cvičebný obsah, zameranie, a cieľ • správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary, • zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport, • prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, • uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch, • ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu, • postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických

			pretekoch, • posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň. • rozpoznať zmysel vykonávania gymnastických športov • používať terminológiu polôh a pohybov • uplatniť zásady bezpečného správania, pomoc, záchrana pri cvičení • rozpoznať základné cvičebné úkony na koze, nízkej kladine.

ŠPORTOVÉ HRY	<i>II. Volejbal</i> Základné pravidlá – ihrisko, lopta, set, body, podanie, hráčske funkcie, chyby v hre, zásady úrazovej zábrany Odbitie – obojručne zhora z miesta. Odbitie – obojručne zhora z po pohybe. Odbitie – obojručne zdola z miesta. Podanie zdola a priame podanie zhora. Prihrávka na hráča pri sieti. Herné kombinácie – s nahrávačom v sieti, odbitie lopty k súperovi. Basketbal Základné pravidlá Prihrávka jednou rukou od pleca z miesta, z pohybu. Dribling na mieste a v pohybe, Strel'ba zhora. Strel'ba po dvojtakte, po driblingu. Bránenie hráča bez lopty a s loptou.	systematika herných činností, základná terminológia, ▪ technika herných činností jednotlivca, ▪ herné kombinácie a herné systémy, ▪ herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu, ▪ funkcie hráčov na jednotlivých postoch, ▪ základné pravidlá vybraných športových hier, ▪ organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.), ▪ zásady fair-play. basketbal – prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, strel'ba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, volejbal – odbitie horné na mieste, po pohybe, nad seba, pred seba, odbitie pod uhlom, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka nad seba,	• správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, • vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím, • vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, • posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.

			• vedieť správne popísať, pomenovať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca využiť herne kombinácie a herné systémy,
NETRADIČNÉ ŠPORTY	<u>Florbal</u> Prihrávanie Vedenie loptičky Strelba <i>III.</i>	Dosiahnuť takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel	• Žiak vie správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy; vie pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane a útoku; vie vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier; dokáže zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. Pred stretnutím

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	šiesty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard

Testovanie	člnkový beh – 10x5m, skok do diaľky z miesta, ľah-sed 1 min, beh za 12 min,	Podat' maximálny výkon v rámci svojich možností	• Minim. základný štandard: • Člnkový beh – 26s; - skok do diaľky z siesta-135cm;,, - ľah-sed za 30s – 28; 12min. beh – 1580m; výdrž v zhybe – 22s
ATLETIKA	60m, skok do diaľky z miesta a z rozbehu, hod kriketovou loptičkou, 1500 m, technika behu, prekážkový, štafetový beh,	základná terminológia a systematika atletických disciplín, ▪ technika atletických disciplín, ▪ základné pravidlá súťaženia a rozhodovania atletických súťaží, ▪ organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ), ▪ zásady fair-play, ▪ bezpečnosť a úrazová zábrana, ▪ zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.	• orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, • rozpoznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využívať ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite, • rozpoznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží, • rozpoznať význam rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia, • rozpoznať a v živote uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák.

ŠPORTOVÁ GYMNASTIK A	Kotúl' vpred, kotúl' vzad Stoj na lopatkách znožmo Stoj na hlave Stoj na rukách – kotúl' vpred Premet bokom – obojručne Podpor stojmo prehnute vzad (most na hlave, most vo vzpore na rukách) Cvičenie na správne držanie tela, Obraty obojnožne Zostaviť a zacvičiť zostavu Náskok a odraz z mostíka, Roznožka cez kozu na šírku Skrčka cez kozu Roznožka a skrčka cez kozu Chôdza, tanečné kroky, predskok Obraty jednonožne o 180°, obraty v podrepe, zoskok s roznožením	zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, ▪ základné názvoslovie telesných cvičení, ▪ pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky, ▪ štruktúra gymnastickej jednotky – úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny, ▪ prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, ▪ organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine), ▪ zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity, ▪ pozitívny životný štýl. Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti	• rozpoznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ • správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary, • zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport, • prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, • uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch, • ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu, • postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu

			pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch, • posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň. • rozpoznať zmysel vykonávania gymnastických športov • používať terminológiu polôh a pohybov • uplatniť zásady bezpečného správania, pomoc, záchrana pri cvičení • rozpoznať základné cvičebné úkony na koze, nízkej kladine.

ŠPORTOVÉ HRY	<i>IV. Volejbal</i> Základné pravidlá – ihrisko, lopta, set, body, podanie, hráčske funkcie, chyby v hre, zásady úrazovej zábrany Odbitie – obojručne zhora z miesta. Odbitie – obojručne zhora z po pohybe. Odbitie – obojručne zdola z miesta. Podanie zdola a priame podanie zhora. Prihrávka na hráča pri sieti. Herné kombinácie – s nahrávačom v sieti, odbitie lopty k súperovi. Basketbal Základné pravidlá Prihrávka jednou rukou od pleca z miesta, z pohybu. Dribling na mieste a v pohybe, Strel'ba zhora. Strel'ba po dvojtakte, po driblingu. Bránenie hráča bez lopty a s loptou.	systematika herných činností, základná terminológia, ▪ technika herných činností jednotlivca, ▪ herné kombinácie a herné systémy, ▪ herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu, ▪ funkcie hráčov na jednotlivých postoch, ▪ základné pravidlá vybraných športových hier, ▪ organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.), ▪ zásady fair-play. basketbal – prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, strel'ba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, volejbal – odbitie horné na mieste, po pohybe, nad seba, pred seba, odbitie pod uhlom, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka nad seba,	• správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, • vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím, • vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, • posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.

			• vedieť správne popísať, pomenovať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca využiť herne kombinácie a herné systémy,
NETRADIČNÉ ŠPORTY	<u>Florbal</u> Prihrávanie Vedenie loptičky Strelba V.	Dosiahnuť takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel	• Žiak vie správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy; vie pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane a útoku; vie vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier; dokáže zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. Pred stretnutím

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	siedmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Testovanie	člnkový beh – 10x5m, skok do diaľky z miesta, ľah-sed 1 min, beh za 12 min,	Podat' maximálny výkon v rámci svojich možností	• Minim. základný štandard: • Člnkový beh – 26s; • skok do diaľky z siesta-135cm,; • ľah-sed za 30s – 28; • 12min. beh – 1580m; výdrž v zhybe – 22s
ATLETIKA	60m, skok do diaľky z miesta a z rozbehu, hod kriketovou loptičkou, 1500 m, technika behu, prekážkový, štafetový beh,	základná terminológia a systematika atletických disciplín, ▪ technika atletických disciplín, ▪ základné pravidlá súťaženia a rozhodovania atletických súťaží, ▪ organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ), ▪ zásady fair-play, ▪ bezpečnosť a úrazová zábrana, ▪ zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.	• orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, • rozpoznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využívať ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite, • rozpoznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží, • rozpoznať význam

			rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia, rozpoznať a v živote uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák.
ŠPORTOVÁ GYMNASTIK A	Kotúl' vpred, kotúl' vzad Stoj na lopatkách znožmo Stoj na hlave Stoj na rukách – kotúl' vpred Premet bokom – obojručne Podpor stojmo prehnute vzad (most na hlave, most vo vzpore na rukách) Cvičenie na správne držanie tela, Obraty obojnožne Zostaviť a zacvičiť zostavu Náskok a odraz z mostíka, Roznožka cez kozu na šírku Skrčka cez kozu Roznožka a skrčka cez kozu Chôdza, tanečné	zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, - základné názvoslovie telesných cvičení, - pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky, - štruktúra gymnastickej jednotky – úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny, - prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, - organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine), - zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity, - pozitívny životný štýl. Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a	- rozpoznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ - správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary, - zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport, - prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, - uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch, - ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu

	kroky, predskok Obraty jednonožne o 180°, obraty v podrepe, zoskok s roznožením	nadobudnúť nasledovné zručnosti	gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu, • postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch, • posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň. • rozpoznať zmysel vykonávania gymnastických športov • používať terminológiu polôh a pohybov • uplatniť zásady bezpečného správania, dopomoc, záchrana pri cvičení • rozpoznať základné cvičebné úkony na koze, nízkej kladine.

ŠPORTOVÉ HRY	<i>VI. Volejbal</i> Základné pravidlá – ihrisko, lopta, set, body, podanie, hráčske funkcie, chyby v hre, zásady úrazovej zábrany Odbitie – obojručne zhora z miesta. Odbitie – obojručne zhora z po pohybe. Odbitie – obojručne zdola z miesta. Podanie zdola a priame podanie zhora. Prihrávka na hráča pri sieti. Herné kombinácie – s nahrávačom v sieti, odbitie lopty k súperovi. Basketbal Základné pravidlá Prihrávka jednou rukou od pleca z miesta, z pohybu. Dribling na mieste a v pohybe, Strel'ba zhora. Strel'ba po dvojtakte, po driblingu. Bránenie hráča bez lopty a s loptou.	systematika herných činností, základná terminológia, ▪ technika herných činností jednotlivca, ▪ herné kombinácie a herné systémy, ▪ herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu, ▪ funkcie hráčov na jednotlivých postoch, ▪ základné pravidlá vybraných športových hier, ▪ organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.), ▪ zásady fair-play. basketbal – prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, strel'ba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, volejbal – odbitie horné na mieste, po pohybe, nad seba, pred seba, odbitie pod uhlom, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka nad seba,	• správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, • vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím, • vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, • posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.

			• vedieť správne popísať, pomenovať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca využiť herne kombinácie a herné systémy,
NETRADIČNÉ ŠPORTY	<u>Florbal</u> Prihrávanie Vedenie loptičky Strelba <i>VII.</i>	Dosiahnuť takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel	• Žiak vie správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy; vie pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane a útoku; vie vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier; dokáže zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. Pred stretnutím

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	ôsmy

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Testovanie	člnkový beh – 10x5m, skok do diaľky z miesta, ľah-sed 1 min, beh za 12 min,	Podat' maximálny výkon v rámci svojich možností	• Minim. základný štandard: • Člnkový beh – 26s; • skok do diaľky z siesta-135cm,; • ľah-sed za 30s – 28; • 12min. beh – 1580m; výdrž v zhybe – 22s
ATLETIKA	60m, skok do diaľky z miesta a z rozbehu, hod kriketovou loptičkou, 1500 m, technika behu, prekážkový, štafetový beh,	základná terminológia a systematika atletických disciplín, ▪ technika atletických disciplín, ▪ základné pravidlá súťaženia a rozhodovania atletických súťaží, ▪ organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ), ▪ zásady fair-play, ▪ bezpečnosť a úrazová zábrana, ▪ zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.	• orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, • rozpoznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využívať ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite, • rozpoznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží, • rozpoznať význam

			rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia, rozpoznať a v živote uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák.
ŠPORTOVÁ GYMNASTIK A	Kotúl' vpred, kotúl' vzad Stoj na lopatkách znožmo Stoj na hlave Stoj na rukách – kotúl' vpred Premet bokom – obojručne Podpor stojmo prehnute vzad (most na hlave, most vo vzpore na rukách) Cvičenie na správne držanie tela, Obraty obojnožne Zostaviť a zacvičiť zostavu Náskok a odraz z mostíka, Roznožka cez kozu na šírku Skrčka cez kozu Roznožka a skrčka cez kozu Chôdza, tanečné	zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, - základné názvoslovie telesných cvičení, - pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky, - štruktúra gymnastickej jednotky – úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny, - prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, - organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine), - zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity, - pozitívny životný štýl. Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a	- rozpoznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ - správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary, - zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport, - prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, - uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch, - ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu

	kroky, predskok Obraty jednonožne o 180°, obraty v podrepe, zoskok s roznožením	nadobudnúť nasledovné zručnosti	gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu, • postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch, • posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň. • rozpoznať zmysel vykonávania gymnastických športov • používať terminológiu polôh a pohybov • uplatniť zásady bezpečného správania, dopomoc, záchrana pri cvičení • rozpoznať základné cvičebné úkony na koze, nízkej kladine.

ŠPORTOVÉ HRY	<i>VIII. Volejbal</i> Základné pravidlá – ihrisko, lopta, set, body, podanie, hráčske funkcie, chyby v hre, zásady úrazovej zábrany Odbitie – obojručne zhora z miesta. Odbitie – obojručne zhora z po pohybe. Odbitie – obojručne zdola z miesta. Podanie zdola a priame podanie zhora. Prihrávka na hráča pri sieti. Herné kombinácie – s nahrávačom v sieti, odbitie lopty k súperovi. Basketbal Základné pravidlá Prihrávka jednou rukou od pleca z miesta, z pohybu. Dribling na mieste a v pohybe, Strel'ba zhora. Strel'ba po dvojtakte, po driblingu. Bránenie hráča bez lopty a s loptou.	systematika herných činností, základná terminológia, ▪ technika herných činností jednotlivca, ▪ herné kombinácie a herné systémy, ▪ herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu, ▪ funkcie hráčov na jednotlivých postoch, ▪ základné pravidlá vybraných športových hier, ▪ organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.), ▪ zásady fair-play. basketbal – prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, strel'ba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, volejbal – odbitie horné na mieste, po pohybe, nad seba, pred seba, odbitie pod uhlom, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka nad seba,	• správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, • vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím, • vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, • posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.

			• vedieť správne popísať, pomenovať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca využiť herne kombinácie a herné systémy,
NETRADIČNÉ ŠPORTY	<u>Florbal</u> Prihrávanie Vedenie loptičky Strelba IX.	Dosiahnuť takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel	• Žiak vie správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy; vie pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane a útoku; vie vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier; dokáže zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. Pred stretnutím

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	deviaty

Tematický celok / hodinová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Testovanie	člnkový beh – 10x5m, skok do diaľky z miesta, ľah-sed 1 min, beh za 12 min,	Podat' maximálny výkon v rámci svojich možností	• Minim. základný štandard: • Člnkový beh – 26s; • skok do diaľky z siesta-135cm;,, • ľah-sed za 30s – 28; • 12min. beh – 1580m; výdrž v zhybe – 22s
ATLETIKA	60m, skok do diaľky z miesta a z rozbehu, hod kriketovou loptičkou, 1500 m, technika behu, prekážkový, štafetový beh,	základná terminológia a systematika atletických disciplín, ▪ technika atletických disciplín, ▪ základné pravidlá súťaženia a rozhodovania atletických súťaží, ▪ organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ), ▪ zásady fair-play, ▪ bezpečnosť a úrazová zábrana, ▪ zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.	• orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, • rozpoznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využívať ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite, • rozpoznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží, • rozpoznať význam rozcvičenia a vie sa

			aktívne zapojiť do jeho vedenia, rozpoznať a v živote uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák.
ŠPORTOVÁ GYMNASTIKA	Kotúl vpred, kotúl vzad Stoj na lopatkách znožmo Stoj na hlave Stoj na rukách – kotúl vpred Premet bokom – obojručne Podpor stojmo prehnute vzad (most na hlave, most vo vzpore na rukách) Cvičenie na správne držanie tela, Obraty obojnožne Zostaviť a zacvičiť zostavu Náskok a odraz z mostíka, Roznožka cez kozu na šírku Skrčka cez kozu Roznožka a skrčka cez kozu	zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, - základné názvoslovie telesných cvičení, - pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky, - štruktúra gymnastickej jednotky – úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny, - prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, - organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine), - zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity, - pozitívny životný štýl. Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť	- rozpoznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ - správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary, - zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport, - prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, - uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch, - ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického

	Chôdza, tanečné kroky, predskok Obraty jednoožne o 180°, obraty v podrepe, zoskok s roznožením	nasledovné zručnosti	cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu, • postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch, • posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň. • rozpoznať zmysel vykonávania gymnastických športov • používať terminológiu polôh a pohybov • uplatniť zásady bezpečného správania, pomoc, záchrana pri cvičení • rozpoznať základné cvičebné úkony na koze, nízkej kladine.

ŠPORTOVÉ HRY	X. <i>Volejbal</i> Základné pravidlá – ihrisko, lopta, set, body, podanie, hráčske funkcie, chyby v hre, zásady úrazovej zábrany Odbitie – obojručne zhora z miesta. Odbitie – obojručne zhora z po pohybe. Odbitie – obojručne zdola z miesta. Podanie zdola a priame podanie zhora. Prihrávka na hráča pri sieti. Herné kombinácie – s nahrávačom v sieti, odbitie lopty k súperovi. Basketbal Základné pravidlá Prihrávka jednou rukou od pleca z miesta, z pohybu. Dribling na mieste a v pohybe, Strel'ba zhora. Strel'ba po dvojtakte, po driblingu. Bránenie hráča bez	systematika herných činností, základná terminológia, ▪ technika herných činností jednotlivca, ▪ herné kombinácie a herné systémy, ▪ herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu, ▪ funkcie hráčov na jednotlivých postoch, ▪ základné pravidlá vybraných športových hier, ▪ organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.), ▪ zásady fair-play. basketbal – prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, strel'ba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, volejbal – odbitie horné na mieste, po pohybe, nad seba, pred seba, odbitie pod uhlom, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka nad seba,	• správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, • vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím, • vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, • posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.

	lopty a s loptou.		• vedieť správne popísať, pomenovať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca využiť herne kombinácie a herné systémy,
NETRADIČNÉ ŠPORTY	Florbal Prihrávanie Vedenie loptičky Strel'ba XI.	Dosiahnuť takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel	• Žiak vie správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy; vie pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane a útoku; vie vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier; dokáže zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. Pred stretnutím

Hodnotenie

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Základné ukazovatele hodnotenia žiaka:

vzťah k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie

rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka

proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí

Hodnotenie sa realizuje na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorom si učiteľ všíma jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale i jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov sa využívajú testy VPV a štandardy. Súhrnné hodnotenie žiaka je vyjadrené na vysvedčení. Počas školského roka sa priebežne používa najmä slovné hodnotenie, pretože umožňuje presnejšie vyjadriť klady a nedostatky žiaka. Pre mnohých, a to osobitne pre dievčatá, je dôležitým a často silnejším motivačným činiteľom.

Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Atletika - jeseň	Antala,B. a kol.:Didaktika školskej TV.FTVŠ UK.Bratislava 2001 Junger,J.,Zusková, K.:Pohybové programy pre všetkých.FHPU.Prešov 1998 Antala,B.: Hodnotenie školskej TV. Bratislava 1997	Dataprojektor PC Oceľové pásmo	Rozbežisko s doskočiskom na skok do diaľky +,náradie	Internet Odborná literatúra
Gymnastika	Perečinská,K.,Lenková,R.: Všeobecná gymnastika.PUFŠ.Prešov 2007 Krištofič,J.:Gymnastická príprava športovca.Grada. Praha 2006 Antala,B. a kol.: IV.Európsky kongres FIEP.TV a šport.Škola v pohybe. UK v Bratislave. Bratislava 2007 Bursová, M.: Kompenzačné cvičenia.Grada. Praha 2005 Holienka,M. a kol.:	Videomagnetofón Magnetofón Osobná váha	Náradie, náčinie,	Internet CD Odborná literatúra

	Hodnotenie vzdelávacích štandardov z TV žiakov SŠ. FTVŠ UK. Bratislava 1998			
Športové hry	Moravec, R. a kol.: Teória a didaktika športu. FTVŠ UK. Bratislava 2004 Šimonek, J. a kol.: Model rozvoja koordinačných schopností v dlhodobej športovej príprave v športových hrách. Bratislava 2005 Mikuš, M., Šimonek, J.: Kondičná príprava v športových hrách. SZH. Prešov 2002	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Pretekárske čísla Volejbalové siete Hustilka Rozlišovače na hry	Telocvičňa Vonkajšie ihrisko Náradie a náčinie	Internet Odborná literatúra
Atletika - jar	Antala, B. a kol.: Didaktika školskej TV. FTVŠ UK. Bratislava 2001 Junger, J., Zusková, K.: Pohybové programy pre všetkých. FHPU. Prešov 1998 Antala, B.: Hodnotenie školskej TV. Bratislava 1997	Pretekárske čísla Oceľové pásmo Digitálne stopky Granáty Rýľ, lopata, hrable	Školský dvor Rozbežisko s doskočiskom na skok do diaľky, náradie	CD – Význam enzýmov pri priebehu chemických reakcií v živých organizmoch
Posilňovňa	Tlapák, P.: Tvarovanie tela pre mužov a ženy. ARSCI. Praha 2007 Pavluch, L., Frolíková, K.: Osobný tréner. Grada. Praha 2004 Bimbi-Dresp, M.: Veľká kniha cvikov Pilates. Svojtka a CO. Bratislava 2007 Hrčka, J.: Šport pre všetkých. MANCON. Prešov 2000. Neumann, G. a kol.: Tréning pod kontrolou. Grada. Praha 2005	Posilňovňa Osobná váha Lekárnička stála Magnetofón	Náradie Náčinie	Internet Odborné časopisy Odborná literatúra

Prierezové témy

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

MEV – Mediálna výchova

MUV – Multikultúrna výchova

OZZ – Ochrana života a zdravia

TPP – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

RGV – Regionálna výchova

DOV – Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

FIG – Finančná gramotnosť